Leonid Petrescu

Autobuzul profesorului

Leonid Petrescu

AUTOBUZUL PROFESORULUI

Editura Tineretului
Colecția **Cuceritorii spațiului**
București, 1964

Coperta de **Sabin Bălașa**

PARTEA ÎNTÂI

CĂUTAREA

CAPITOLUL ÎNTÂI

…unde un amator fotograf întâlnește o fată blondă și un mister

Zăpada este un fel de apă înghețată
care plouă numai iarna.
(Din extemporalul unui elev anonim.)

I

Geamul de la etaj zbură în țăndări. Cu o detunătură ca a unei arme de foc, un bolovan țâșni prin spărtură și căzu pe trotuarul opus.

În același timp, din încăpere năvăliră în stradă aburi groși. Un nor cenușiu se formă într-o clipă, la câțiva metri înălțime deasupra solului. În aerul călduț al lui aprilie apărură fulgi de zăpadă, care, în loc să cadă vertical, convergeau către pietroiul de pe trotuar. Un con desenat de nea, cu vârful înfipt în bolovan și cu baza în micul nor, umplu spațiul dintre locuințele de pe o parte și alta a străzii: acesta era fenomenul uimitor, pe care nu-l văzură decât doi oameni, un fotograf amator și un student chiulangiu.

O scânteie uriașă legă o clipă norul de caldarâm. Un mormăit înăbușit, de animal neliniștit, răsună în strada aproape pustie. Apoi, toate aceste neobișnuite întâmplări încetară: norul se risipi, pe loc, în aer și cerul deveni senin. Zăpada căzută dispăru, ca sub bagheta magică a unui

iluzionist. Atmosfera călduță și plăcută puse din nou stăpânire peste strada Săgeții.

II

Amatorul cu experiență cunoaște o regulă de aur: nu te încăpățâna să fotografiezi atunci când nu ți se oferă destulă lumină. Cu toate acestea, când în inima vânătorului de imagini a încolțit nădejdea unui instantaneu inedit, locul acela nu poate fi părăsit cu ușurință.

— Păcat. Pentru astăzi, mi se pare că s-a cam isprăvit, oftă în sinea sa Virgil Roșianu.

Cu aparatul fotografic atârnat pe după gât, tânărul pășea rar, oprindu-se din când în când pentru a căuta, în vizorul deschis, oglindirea veșnic nouă a apusului. Razele blajine ale finalului banal de aprilie terminaseră tocmai norma de lucru pe meleagurile bucureștene și porneau spre longitudini mai vestice. Umbra se așternea tot mai insistentă pe străzi, în parcuri, înăuntrul caselor. Doar pe acoperișuri mai zăbovea lumina, prelungire efemeră a razelor ce călătoreau acum către cealaltă emisferă pământească.

— Prea târziu! continuă Virgil monologul său interior. Se sting și ultimele sclipiri!

— Vezi dacă nu ai pornit mai devreme la foto-plimbare, stimabile?

Replica aceasta viguroasă nu se datora vreunui alt personagiu. Încă de când era elev în școala elementară, Virgil se obișnuise să discute cu el însuși. Obiecțiile și întrebările le punea, pare-se, un Virgil sever, cu ochelari pe vârful nasului și cu dojana veșnic pe buze. În fața lui, stătea smerit Virgil numărul doi, un tânăr cu replici adesea în doi peri și cu mutra unui ștrengar pus pe renghiuri. Conviețuirea celor doi Virgili într-unul și același amator

fotograf era, chiar pentru acesta, un motiv de adâncă surprindere.

— Ce mai stai cu aparatul deschis? Doar nu-ți închipui că o să urce soarele la loc, de după orizont, special pentru tine? se răsti Virgil 2.

— Uite, așa faci întotdeauna, îi răspunse, mâhnit, Virgil 1. Te descurajezi în câteva secunde și lași totul baltă. O ultimă privire în vizor nu strică!

— Cel mai cuminte lucru ar fi să alergi până la librărie și să-ți cumperi o ilustrată. Inspiră-te de la pescarii amatori!

Virgil 1 înălță din umeri, cu părere de rău. Ferestrele mari, ale clădirii de pe cealaltă parte a străzii, ramurile proaspăt înfrunzite ale teilor, fâșiile de lumină reflectate în geamuri... și, dacă ajută celebra șansă a amatorului fotograf, capul unei fete frumoase aplecat peste pervaz, privind undeva, către primăvară: iată un colț ce nu trebuie uitat.

Virgil se înclină, încercând să găsească pe geamul mat încadrarea cea mai bună, dar încetă brusc această căutare și rămase cu ochii holbați în vizor. La una din ferestrele de la etajul doi se ivise o fată, întocmai după cum cerea punerea în scenă la care visase adineaori. O clipă, îi fu teamă să ridice ochii spre realitate.

— Te pomenești că aparatul meu e fermecat! Mi-a auzit dorința și - hocus-pocus! - mi-a oferit o fată. Poate că o fi existând numai aici, în vizor? Dacă încerc să mă uit la ea direct, va dispare pentru totdeauna!

Încercă, totuși, iar fata nu dispăru. Amatorul fotograf admiră îndelung părul blond, revărsat în jos, către un tânăr care gesticula pe trotuar. Ce fotografie extraordinară, dacă ar fi fost mai devreme măcar cu un sfert de ceas!

Dar modelele fotografiei nerealizate se despărțiră curând. Tânărul porni cu pași grăbiți și se mistui undeva, spre capătul străzii. Fata se retrase în cameră și, timp de o

frântură de secundă, Virgil putu să-i întrezărească ovalul feței și arcul sprâncenelor.

În clipa următoare, geamul ferestrei alăturate se prefăcu în cioburi și, în același timp, se auzi o bubuitură. Ceva cenușiu zbură printre țăndări și ateriză pe trotuar, la câțiva centimetri de picioarele amatorului fotograf, pietrificat de uimire. Din cerul dintr-o dată înnourat se porni o ninsoare, care părea că țintește bolovanul căzut lângă Virgil.

Tânărul privi pietroiul greu, sub care asfaltul începu să se înmoaie ca o pastă și apoi făcu - tardiv - o săritură înapoi, apărându-și aparatul cu grija unei mame. O linie strălucitoare de foc uni în aceeași clipă pietroiul de cer, cu un scrâșnet amenințător.

Trecură numai câteva secunde de la saltul acrobatic al fotografului amator și ninsoarea încetă brusc, iar norul dispăru. Dacă n-ar fi văzut în fața sa bolovanul, Virgil ar fi bănuit că avusese o nălucire.

— A fost o explozie! constată cu uimire Virgil 1, în sinea sa.

— Dar fata? întrebă neliniștit Virgil 2. Dacă a pățit ceva?

— Cum o să pățească?

— Era în camera de alături!

— Da, e adevărat. Dragul meu, declară Virgil cel sever, a venit momentul să intervii.

— Crezi că e bine?

— Ești revoltător! Fără discuții, te rog!

Virgil 2 porni, mânat de vocea poruncitoare a lui Virgil 1 și poate și de alte îndemnuri și apăsă butonul de la poarta clădirii.

III

Vasilică Aventureanu, cum îi spuneau întotdeauna amicii, așa încât până și lui i se părea neobișnuit numele

din buletinul de identitate, stătea trântit cu burta pe pat, într-o ținută sumară, citind o carte. De fapt, termenul nu este cel mai potrivit. Mai cinstit ar fi să spunem că înfuleca o carte. Cu o lăcomie pantagruelică, tânărul înghițea rând după rând și pagină după pagină, ca pe niște cireșe cărora uita să le mai scuipe sâmburii.

Cărțile cu care se hrănea erau dezmembrate și fără coperți. Cotoarele fuseseră lipite cu hârtie de ziar, iar marginile strâmte ale paginilor arătau zdrențuite, ca niște drapele trecute prin lupte grele. Peste tiparul cenușiu se așterneau pete de cele mai diferite culori și proveniențe.

Dacă un anticar ar fi avut răbdarea să le cerceteze, ar fi constatat că aceste adunături de pagini tipărite aveau o vârstă venerabilă pentru specia lor: unele din ele trecuseră de treizeci de ani. Iar dacă un statistician ar fi găsit timp suficient, ar fi putut calcula că, în medie, fiecare din cărțile lui Vasilică Aventureanu cuprindea descrieri detailate despre șase asasinate, patru furturi la drumul mare, vreo opt mai mărunte și alte asemenea înfăptuiri.

Vasilică își scărpină ceafa și întoarse încă o pagină, ridicând ochii spre ceasul așezat pe noptiera de lângă fereastră. Peste o oră, trebuia să iasă de la cursul de chimie. Intrase acum o jumătate de ceas. De fapt, dacă odată n-ai dispoziție de curs, înseamnă că ești bolnav și, dacă ești bolnav, nu poți fi silit să mergi la învățătură.

Tânărul se scufundă din nou în lectură, când, pe neașteptate, auzi o detunătură puternică. Sări ca ars din pat și se năpusti spre fereastră, de unde cercetă din ochi strada, dar nu așa, pieptiș, ci dintr-o parte, ca să vadă, dar să nu fie văzut, conform învățămintelor culese din manualele sale. O detunătură - asta, în sfârșit, era ca în cărți. Cine știe ce aventură încântătoare se desfășura acum pe stradă, aventură în care el, Vasilică, avea să joace un rol principal. Încă nu știa despre ce era vorba, dar în cele câteva clipe necesare pentru a străbate distanța de la pat

la marginea din dreapta a ferestrei, Vasilică își și jurase să nu scape o asemenea ocazie.

Deocamdată, însă, spre dezamăgirea sa, pe stradă nu se întâmpla nimic. Nici un răufăcător cu arma în mână, nici un detectiv alergând cu pași tăcuți, nici măcar un milițian.

Uitând regulile prudenței, Vasilică se aplecă peste pervaz și explоră rapid, din ochi, strada Săgeții, în timp ce cu mâna își scărpina neliniștit fața, pe care stăteau expuse eșantioane ale diferitelor faze de acnee juvenilă. Aproape dedesubtul său se găsea un trecător cu un aparat de fotografiat. Și…

Minune! Vasilică se frecă la ochi! Chiar în fața lui, cam la nivelul ferestrei, din senin, se materializau fulgi. Fulgi de zăpadă! Zona ninsorii era strict delimitată: ningea pe o suprafață de câțiva metri pătrați, care pe măsură ce cobora se strâmta din ce în ce mai mult, convergând către ceva - un bolovan. Afară era călduț, atmosfera înmiresmată a primăverii pătrundea zâmbind în toate ungherele, și totuși acolo, în aer, exact lângă el, se formau fulgi! În același moment, îl învălui o lumină orbitoare, însoțită de o scurtă rostogolire de tunet, care părea că vine dinspre același pietroi de pe pavaj.

Misterele din hărtănitele sale cărți nu valorau nici cât un cui ruginit din talpa pantofilor lui Sherlock Holmes, față de această întâmplare miraculoasă.

Bomba cu zăpadă! Pistolul misterios! Taina din strada Săgeții! Aventureanu vedea trecându-i prin fața ochilor zeci de titluri potrivite pentru un capitol care ar descrie evenimentele formidabile la care asistase.

Dar zăpada aceasta avu viață scurtă. Nu trecu nici un minut și fulgii se răriră, pentru a dispare apoi cu desăvârșire. Nici măcar pe trotuar nu se mai vedea urma lor. Trecătorul de adineaori traversă strada. Iar Vasilică își trase repede pantalonii, își aruncă pe el o haină, ieși alergând din cameră, coborî treptele două câte două și, ca un glonte, țâșni în ulița pustie.

IV

Nimeni nu răspunse la chemarea soneriei și, din nou, Virgil Roșianu apăsă prelung butonul, mirându-se în sinea sa că un asemenea fenomen nemaiîntâlnit nu stârnise nici un fel de senzație printre locuitorii casei acesteia sau a celor învecinate.

În sfârșit, ușa se deschise și în pragul ei apăru un bătrân, în halat alb, care-l privi surprins prin lentilele groase ale ochelarilor cu ramă metalică, pe care-i purta cam spre vârful nasului.

— Nu vă supărați - făcu Virgil - cine locuiește acolo, la etajul doi? și arătă cu degetul, deși prin minte îi trecu subit sfatul pe care, acum vreo cincisprezece ani, i-l dăduse maică-sa în legătură cu absoluta necuviință a acestui gest.

Bătrânelul urmări cu privirea linia imaginară, care pornea în prelungirea degetului ațintit în sus. Își strâmbă gâtul, pentru a putea face calea până la cel de-al doilea cat. Apoi, coborî încet pe aceeași linie, își îndreptă trupul, își drese vocea și spuse:

— Nimeni.

— Cum se poate? Adineaori era cineva la fereastră.

Omul privi din nou spre fereastra de la etajul doi, strâmbându-și iar gâtul și încrețind pleoapele, ca să vadă mai clar. Apoi, scoborî din înălțimi și rosti solemn:

— Era cineva, asta se poate. De locuit, însă, nu locuiește nimeni.

Virgil căscă ochii mari, încercând să-și dea seama dacă bătrânelul din fața lui glumește sau dacă nu cumva este un adept al jocurilor enigmistice. La a treia eventualitate nu se gândise, însă.

— Aici, tovarășe, este o **In-sti-tu-ți-e**, zise bătrânelul cu mândrie, făcând să se simtă majuscula.

— Ce instituție?

Portarul arătă din ochi tăblița de la intrare, pe jumătate ascunsă de frunzișul arborilor de pe stradă. Virgil se

îndepărtă cu un pas și citi: *„Institutul de Cercetări Fizice. Secția Structuri*”. Apoi se apropie din nou de bătrânel.

— Trebuie…(o clipă șovăi, dar se hotărî repede), trebuie să vorbesc cu persoana care se află acum la etajul doi.

Portarul îl măsură din cap până în picioare, aruncând o căutătură neîncrezătoare către aparatul fotografic.

— Aveți o legitimație?

Cercetă mai întâi poza din carnet, iar după aceea pe cel reprezentat. Ridică receptorul telefonului din hol, formă un număr.

— Tovarășa Silvia, vă așteaptă un… vă așteaptă cineva la poartă.

Virgil 2 zâmbi încântat. Aflase că pe fata blondă de la etajul doi o chema Silvia și, dintr-o dată, i se păru că de fapt acesta este cel mai frumos nume pe care-l auzise cândva. Așteptă cu nerăbdare să-i vadă fața.

— Ești un păcătos! îl admonestă între timp Virgil 1. Prin urmare, nu curiozitatea științifică sau datoria civică, ci dorința de a o cunoaște te-a făcut să intri!

Virgil 2 roși, încurcat. Liftul se opri la parter, ușa se deschise și o voce care părea deosebit de mânioasă precedă apariția persoanei căreia îi aparținea.

— Ți-am spus de atâtea ori să nu vii pe aici!

În această clipă, fata blondă ieși cu totul din lift și dădu cu ochii de Virgil, care pentru a doua oară în decurs de câteva minute schița o figură nu prea inteligentă.

— O, pardon, credeam…

Și fata se opri, confuză. Evident, se aștepta la altcineva. Virgil tuși, își drese vocea și se apropie de fata tânără - vai, cât de tânără! părea că n-are nici douăzeci de ani - care-l privea, mirată.

— Vă rog să mă scuzați, dar, știți, adineaori a fost o explozie sus, la etajul II. Ceva a căzut pe trotuar, chiar în fața mea. Era fierbinte, a topit asfaltul…

Virgil se întrerupse, fără să-i mai spună despre ninsoarea miraculoasă sau despre fenomenul luminos. Fata

îl cercetă pe tânărul brunet, cu fața arsă de soare, voinic, trebuie să fie un sportiv, își spuse ea, însă acest gând îi trecu prin minte de-a valma cu altele o sută. Virgil Roșianu se lăsă examinat și încercă să-i citească părerea din ochi. Acolo, însă, nu scria nimic despre el… În schimb, în atitudinea Silviei interveni brusc ceva - părea tulburată, neliniștită. Fata își întoarse capul către ușa liftului și spuse, adresându-se clanței:

— Imposibil. Probabil că vi s-a părut.

Virgil nu înțelegea.

— Bine, dar bolovanul acela a căzut chiar în fața mea!

— Se poate. Nu contest.

— Și atunci?

— În nici un caz nu provenea din clădirea aceasta.

— Bine, dar fereastra spartă… încercă să argumenteze Virgil.

— Probabil un copil cu mingea, sau cu o praștie. Aici, în apropiere, este o școală…

— N-am văzut nici un copil jucându-se.

Virgil încercă să continue, dar își dădu seama ca era în zadar. Fata se depărtă de el, deschise ușa liftului.

— Iertați-mă, spuse ea încet, n-am timp de pierdut. Trebuie să mă întorc sus. Bună ziua.

Nu mai așteptă să primească răspuns la salut, închise după ea ușa liftului. Dincolo de geamul mat, Virgil urmări, melancolic, ascensiunea ei rapidă spre cer. Se îndreptă gânditor spre ieșire, când auzi un râs înfundat. De pe scaunul său, portarul chicotea, amuzat:

— Nu ți-a mers, tinere!

Furios, Virgil trânti ușa, ieși din holul Institutului și păși pe stradă, pe care între timp pusese stăpânire întunericul.

— Nu mă las! își spuseră cei doi Virgil, pentru moment de acord. Nu încape îndoială că am avut dreptate. De altfel, bolovanul îmi va fi martor! Să vedem: când o să i-l arăt, o să poată tăgădui? Materialul din care e făcut o să dovedească proveniența sa!

Virgil trecu strada grăbit, căutând locul unde aterizase bolovanul. La început, nu izbuti să-l repereze.

— Stai, stai, s-o luăm metodic. Din ce unghi vedeam clădirea? Va să zică, ramurile teiului se suprapuneau peste pervazul ferestrei. Era un cadru ideal pentru fotografie. Deci, ceva mai la dreapta. Exact aici!

Strada Săgeții. În fața *Institutului de Cercetări Fizice*, secția „Structuri”. Unghiul de încadrare - același. Totul aidoma. Dar bolovanul nu se zărea nicăieri!

Să se fi înșelat asupra locului?

Deodată, observă adâncitura formată în asfalt. Aici a căzut piatra, a lovit asfaltul și l-a topit. Dar acum - nu mai era. Dispăruse!

Se făcu târziu când Virgil porni spre casă. Umbla pe marginea trotuarului și își scormonea mintea. Pentru ce a tăgăduit Silvia? Îi spunea în gând Silvia și începu să-și supravegheze umbra, care creștea, se lungea până devenea un uriaș, pentru a pieri și a apare din nou, mică și îndesată ca un pitic gras, direct dedesubtul unui felinar. Crește-crește-crește, o ia înaintea mea să ajungă acasă - acolo e liniște, acolo sunt cărțile mele, mă așteaptă televizorul. A dispărut! Acum e în spatele meu - n-o văd, dar există. Silvia a rămas în urma mea, cu taina ei cu tot. A reapărut umbra... mică, neagră, apoi se va lungi iar și iar se va risipi...

Virgil se scutură, ca pentru a alunga o nălucă. În definitiv, ce importanță are? Un bolovan fierbinte care dispare. O ninsoare fantomatică. Un fulger în miniatură. Mi-e teamă că am avut halucinații. Nu-i nimic, până mâine o să uit totul. Iar astăzi se transmite la televiziune meciul internațional de fotbal, în nocturnă. Peste șase minute începe. Este cazul să mă grăbesc! Adio, Silvia!

CAPITOLUL DOI

…unde aflăm despre aventurile unui chimist amator și despre felul cum se dau unele sfaturi

Când ți se aprind chibriturile în buzunar, bucură-te și mulțumește cerului că n-ai în buzunarul tău un depozit de muniții.
*(*A.P. CEHOV: *„Viața e minunată”.)*

I

— Va să zică, unu vertical în șapte litere, „se termină numai în termenul definit”, mormăi nea Costică, cum îi ziceau prietenii lui, pensionarii din cartier.

Cu un creion în mâna dreaptă, cu o gumă moale în cea stângă, tovarășul Constantin Popescu privi înciudat prin ochelari către zăbrelele de tuș negru, care-i dădeau de furcă.

— Poftim definiție! tună el cu voce sonoră, tresări și tăcu, privind cu coada ochiului către Andrei.

Nepotul său, cu o tablă de șah în față, contempla cinci figuri care mai rămăseseră încă stăpâne pe cele șaizeci și patru de pătrățele, căutând să-și uzurpe una alteia o parte cât mai mare din întinderea lor.

În odaie se mai afla un al treilea personaj, ocupat în acest moment cu studierea creionului, al cărui capăt se agita ispititor în dreapta și în stânga. Țup era un cățel, la origina căruia nimeni n-ar fi putut spune câte rase își dăduseră contribuția. Andrei îl găsise acum aproape un an, pe stradă, învelit într-un ziar, unde scâncea fără încetare. Cum îl luase în brațe, cățelul mic, cât un pumn, scosese limba roză ca o petală de trandafir și-l linsese pe nas. Asta a fost hotărâtor: Țup fu adoptat de Andrei și, la rându-i, își adoptă stăpânul. Evoluția lui Țup fusese satisfăcătoare din punct de vedere al caracterului și educației, dar plină de surprize în ceea ce privea formele sale exterioare. Nu crescu prea mare, dar avea niște urechi disproporționate, una albă, una neagră, un bot pătat, o coadă lungă și stufoasă și niște labe groase. Nu se mai putea însă îndrepta nimic și, vrând-nevrând, Țup devenise parte integrantă a casei.

— Andrei! zise scurt nea Costică și, numai din felul cum îi rosti numele, puteai să ghicești că tovarășul Popescu albise învățându-i pe cei mai mici să devină oameni mari.

Băiatul tresări brusc și se înroși la față, mult mai mult decât ar fi fost de așteptat, de parcă, într-adevar, ar fi fost un școlar surprins cu tema nescrisă.

— Ți-ai făcut toate lecțiile pentru mâine?

— Toate, bunicule. N-am avut cine știe ce.

Andrei își mușcă buzele, se ridică pe neașteptate și se îndreptă spre camera de baie. Nea Costică îl privi din spate - ce băiat mare s-a făcut! Cum a crescut! Nici n-a trecut bine de doisprezece ani și ai spune că are cincisprezece! Apoi se întoarse la definiția care-i punea probleme.

— Dacă nu rezolv cuvintele astea încrucișate, nu dorm la noapte, murmură înciudat. Și, totuși, prima literă o cunosc, de la unu orizontal: i. Ei, dar parcă poți să fii sigur? Dacă am greșit și o fi alta?

Și Nea Costică citi din nou cu voce tare:

— „Se termină numai în termenul definit”. Ei uite, asta nu pricep.

De dincolo, din baie, Andrei strigă ceva.

— Ce spui, Andrei?

Băiatul închise robinetul, își apăsă mâinile încet pe prosop și ieși din baie, mușcându-și din nou buzele.

— Nimic, bunicule, răspunse el, așezându-se în fața tablei de șah și privind figurile.

Nea Costică încercă manevra binecunoscută a dezlegătorului de cuvinte încrucișate: completarea altor pătrățele din joc. Asta nu ajută însă cu nimic. Cuvântul căutat mai capătă încă un i foarte dubios, pe la coadă și atâta tot.

Înciudat peste măsură, Popescu ridică ochii cu intenția de a aplica o altă tactică pe care o cunosc cei inițiați în materie: te prefaci că nu-ți mai pasă, că îți este perfect egal dacă jocul respectiv rămâne sau nu nedezlegat și atunci, dintr-o dată, îți vine inspirația și nimerești cuvântul îndărătnic. De data aceasta totuși, încercarea nu izbuti. În schimb, fostul dascăl cu privirea experimentată de zeci de ani de viață printre elevi, îl surprinse pe Andrei în timp ce acesta își privea palma, suflând peste degete. Dintr-o dată profesorul - cu presentimentul pe care i-l conferea vechea și bogata sa carieră - deveni atent. Băiatul avea fața congestionată, ochii… da, da, ochii îi era umezi!

Vru să-l întrebe, dar Andrei se ridică din nou de pe scaun și intră în camera de baie, urmat de Țup care se plictisise să tot contemple dificila operație de dezlegare a cuvintelor încrucișate.

Nea Costică lăsă creionul și guma pe masă și așteptă întoarcerea nepotului său. Aici era ceva putred[1], vorba lui Marcellus (actul I, scena IV din *Hamlet*, îi veni fără voie în minte).

Băiatul întârzia. Călcând greoi în papucii săi mari, care lipăiau ca la un joc bulgăresc, bătrânul se apropie de

[1] Something is rotten in the state of Denmark!.

camera de baie. Ușa era larg deschisă, iar în fața chiuvetei stătea Andrei, cu mâinile scufundate în apă.

Nea Costică îl privi fără să înțeleagă, apoi tuși scurt - își spunea că nu este bine ca băiatul să aibă impresia că e spionat. Andrei își îndreptă capul spre ușa uitată deschisă - avea ochii înlăcrimați și aceasta îl determină pe bunic să nu mai ezite.

— Ce s-a întâmplat, Andrei?

Cu buzele strânse, Andrei se sili să tacă. Asta nu era nimic nou pentru nea Costică.

— Ia să-ți văd mâinile!

În silă, Andrei își scoase mâinile din apă. Degetele-i erau acoperite cu bășici, dintre care unele sparte, lăsând să se vadă dermul roșu și ușor sângerând.

— Dar asta este o arsură îngrozitoare! făcu nea Costică, privind speriat.

— Da, bunicule, mi-am ars degetele… mărturisi Andrei și, nemaiputând suporta durerea, începu să plângă de-a binelea.

Nea Costică, încurcat, îl mângâie pe cap, aranjându-i automat freza. De când, împreună cu bunica, rămăseseră singurii care-l aveau în grijă, băiatul nu le pusese nici o problemă deosebită.

Cu trei ani în urmă, părinții lui Andrei porniseră într-o călătorie lungă - dar un accident făcuse ca această excursie să nu mai cunoască întoarcere.

Tatăl lui Andrei, cercetător științific într-un institut, lăsase moștenire fiului său o vie pasiune pentru tot ce era legat de chimie. Andrei își instalase un mic laborator de chimist amator, unde-și invita din când în când colegii și chiar copiii din clase mai mari, pe care-i minuna cu tot soiul de reacții colorate, lumini ciudate, cerneluri simpatice și alte asemenea surprize.

Primul gând al bunicului său fu la o experiență „cu arderi”.

— Vezi ce-ai pățit? făcu el, îngrijorat. Ce-i spunem acum bunicii?

Marele adversar al experiențelor de chimie era bunica - altminteri, cea mai dulce bunică pe care ar fi putut-o imagina Delavrancea. Eprubetele din care fumegau câteodată aburi misterioși, al căror miros nu era întotdeauna din cele mai plăcute, flacăra de gaz pe care o utiliza adeseori micul chimist, și mai cu seamă arderile în oxigen, care răspândeau până departe străluciri ca de fulger, îi pricinuiau bătrânei o teamă continuă pentru sănătatea lui Andrei. Nu ar fi voit să-l descurajeze, dar întotdeauna când în cămăruță începeau experiențele, se pornea și bunica să mormăie nedeslușit și să pufnească, învârtindu-se de colo până dincolo fără astâmpăr.

Îngrijorarea bunicului nu era așadar deloc deplasată, căci Andrei se afla într-o situație mai mult decât delicată. Ar fi putut protesta cu ușurință, demonstrând că de fapt arsurile nu puteau fi urmarea unei experiențe de chimie, căci n-ar fi avut când s-o realizeze: venise de la școală, se apucase de lecții și atâta tot. Dar, pentru aceasta, ar fi trebuit să destăinuie cauza reală a arsurilor, bolovanul misterios, cu aspect metalic, pe care-l găsise pe stradă și-l transportase cu greu până acasă. Bolovanul era însă secretul său. O taină pe care nu avea s-o dezvăluie nimănui, până când n-o să știe exact din ce materiale era alcătuit, la ce servea, cum ajunsese acolo unde-l găsise. Ca în romanele lui Jules Verne: piatra misterioasă ale cărei secrete aveau să fie dezvăluite de Andrei.

De aceea, băiatul preferă până la urmă interpretarea firească a bunicului său, deși îi punea oarecum în primejdie activitatea de chimist amator. Dar lasă, pe bunicuța știa el cum s-o ia. Iar astăzi plecase până la Ploiești, urmând a se întoarce abia poimâine. Până atunci, poate că-i trec arsurile și totul devine mai simplu.

Nea Costică puse mâna pe telefon și formă numărul de acasă al doctoriței din cartier. Peste zece minute, aceasta suna la intrare.

Prima ei impresie fu că Andrei se opărise cu apă clocotită. A doua impresie fu că o astfel de arsură nu mai întâlnise până atunci. Iar a treia, că Andrei ascundea ceva.

— O să-ți pun ceva ca să-ți treacă durerea, spuse tovarășa Magdalena Botea, zâmbindu-i lui Andrei. Nu te necăji. Dar, fie zis între noi, asta nu-i arsură de la flacăra cu gaz.

În gândul său, Andrei o felicită pe doctoriță pentru fler, dar strânse buzele cu un aer jignit și tăcu, admirând pansamentul steril care-i acoperea întreaga mână, cu degete cu tot, făcându-l să pară victima unui grav accident.

— Nu cumva să-ți scoți singur pansamentul! Vino mâine după-masă la dispensar, și-om vedea atunci ce-i de făcut. Deocamdată, ai puțină febră, așa că ia tableta asta, apoi culcă-te și mâine te duci la școală numai dacă nu mai ai temperatură. Ne-am înțeles?

— Înțeles, tovarășă doctor. Vă mulțumesc…

Andrei se lungi în pat, docil. Bunicul său, liniștit de promisiunea doctoriței că, în câteva zile, arsurile aveau să treacă, își reluase cuvintele încrucișate și mormăia plin de ciudă „se termină numai în termenul definit”, când Andrei murmură, ca pentru el:

— Infinit.

— Ce-ai spus? ciuli urechea nea Costică, și o porni cu pași mici și iuți până în pragul ușii de la dormitorul băiatului.

— Infinit! repetă vag Andrei, cu privirea în tavan.

Bunicul trase cu palma o lovitură zdravănă în ușă, încântat foarte.

— Sigur că da! Infinit! Ăsta era cuvântul! Bravo, băiete!

Țup lătră o dată, scurt, în semn de aprobare. Andrei zâmbi și închise ochii, în timp ce mintea sa plănuia în salturi uriașe un program formidabil pentru a doua zi…

Înainte de a pleca la școală, o să scoată pietroiul misterios din ascunzătoarea sa și o să-l cerceteze cu grijă, așa, pe dinafară. Pe urmă, când are să se întoarcă de la școală, o să înceapă lucrul în laborator. O analiză serioasă. Te pomenești că e vorba despre cine știe ce material meteoritic secret - sau o fi chiar un mesaj, azvârlit către Pământ de pe vreo astronavă sosită din alte lumi? Și, hotărât, n-o să spună nimic până când n-o să se lămurească bine - sau poate că o să-i povestească doar lui Ionică, bunul său prieten, „poetul”, cum îi spun băieții.

Așa s-a făcut însă că, după ce a adormit buștean sub acțiunea calmantului administrat, Andrei s-a trezit a doua zi ceva mai târziu și mai greu ca de obicei. Nu mai avea febră, dar mâinile tot îl mai dureau: s-a grăbit să meargă la școală, după-amiază a trebuit să-și facă lecțiile împreună cu Ionică, pentru că nu putea să scrie singur și, astfel, problema tainicului bolovan găsit pe strada Săgeții a rămas nerezolvată încă o bună bucată de timp.

II

Răbdător, profesorul Marius Onea așteptă ca bătăile pendulei să înceteze. „Opt”, numără el și se opri. Întinse mâna către telefonul așezat pe măsuța de la capul patului, ridică receptorul, formă un număr.

— Tovarășa Silvia Badea, vă rog, spuse el, și vocea sa de bariton răsună puternic în membrana receptorului ridicat la celălalt capăt.

— Eu sunt, tovarășe profesor. Cum vă simțiți?

Silvia aruncă o privire aproape rugătoare către Dragu Caraman, care zâmbi și-și aprinse o țigară.

— Mai bine. Mâine cred că o să vin la Institut.

Tânărul auzea clar vocea profesorului, deși stătea în fotoliul din celălalt colț al camerei. Îi făcu un semn liniștitor Silviei, care tresărise.

— Cum a decurs experiența?

Știa ce trebuie să-i răspundă, și totuși șovăi o clipă:

— Ca de obicei, tovarășe profesor.

În patul său, Marius Onea se răsuci pe o parte, strângând receptorul mai tare în mână.

— N-ai observat nici o modificare?

— ...Nu, nici o modificare.

Silviei i se păru că auzise un oftat, dar hotărî că se înșelase. Profesorul era un om pe care nimeni nu se putea lăuda că-l văzuse glumind sau râzând. Un oftat ar fi fost un semn de slăbiciune cu totul neobișnuit.

— Bine, tovarășă Badea. Mulțumesc. Noapte bună.

Silvia așteptă să audă pocnitura metalică și apoi lăsă și ea, încet, gânditoare, receptorul în furcă.

— Știi, Dragule? Mi-e rușine, spuse ea scurt.

— Scrupulele tale te onorează, rosti Caraman grav. Problema a fost însă rezolvată în modul cel mai satisfăcător. Scurta, dar plăcuta ta conversație cu un tânăr distins și distinct de alții - Caraman își aranjă pantalonii astfel încât să nu le știrbească dunga impecabilă - ar fi avut consecințe dezastruoase dacă bătrânul ar fi aflat despre explozie. Așa, tu ești salvată de la o morală penibilă, bătrânul tău profesor doarme liniștit, iar eu - dacă vrei - iau asupra mea acest păcat pentru care Mister Scaraoțchi îmi va crește temperatura smoalei cu încă 5 grade Celsius.

— Profesorul e oare liniștit? făcu Silvia, pe gânduri.

— Draga mea, dar n-are rost să te frământi atâta pentru o mică minciună nevinovată și mai curând diplomatică! exclamă Caraman, ridicându-se din fotoliu și venind lângă Silvia.

Îi puse mâna pe umăr, cu un gest tandru.

— Tu nu înțelegi, Dragule! Cercetarea științifică este pentru profesor totul.

Dragu Caraman izbucni în râs.

— Ca în romane! „Studiul era totul pentru el.” Totul este pentru el mașina care îl duce la Institut, salariul și alte indemnizații de profesor, casa la șosea. Probabil că în cercetarea despre care mi-ai povestit nu crede nici el.

Silvia rămase pe gânduri.

— Nu, nu, hotărât, tu nu înțelegi.

— Să lăsăm astea. Facem o plimbare până la bar. Trebuie să-ți diluezi frământările în muzică și ambianță semialcoolică. Mâine nu ai să-ți mai amintești.

CAPITOLUL TREI

… unde apar câteva fenomene mai mult decât misterioase

— De altminteri, ceea ce vă voi spune vă va uimi foarte mult…
— Uimește-ne! spuse Michel Ardan.
*(*JULES VERNE: *„Împrejurul lumii”.)*

I

Pe o stradă lăturalnică, nu departe de Secția Structuri a Institutului de Cercetări Fizice, unde au început întâmplările ciudate despre care vorbim, continua lanțul fenomenelor misterioase.

— Astă-seară, Aurico, declară unul din locatarii blocului numărul trei de locuințe, aș avea chef de niște clătite.

Își imagină rotocoalele rumene și parfumate de cocă și preciză, înghițind în sec:

— Cu dulceață de vișine.

— Ți le fac, dar trebuie să ai puțină răbdare! îi răspunse nevastă-sa, căreia de altfel această propunere îi surâdea cu toți dinții.

Cei doi purtau, ca semn de recunoaștere, câte un abdomen asemănător pernei pe care o îmbracă uneori clovnii. Pentru a se menține în formă, își amenajaseră de altfel cea mai strașnică bucătărie din bloc. Cuptorul lor era

faimos printre vecini și, când voia să gătească o mâncare mai aleasă, bunica lui Andrei apela la îndrumările lor tehnice.

Îndreptându-se spre laboratorul ei culinar, Aurica aprinse un chibrit, deschise gazul și apropie flacăra de arzător. Din această clipă, începu șirul evenimentelor pe care nici astăzi cei doi nu au izbutit să le înțeleagă. Gazul se aprinse imediat, dar în loc să se răspândească uniform, se concentră într-o singură parte.

— S-au înfundat găurile arzătorului! cugetă Aurica și, fără să se gândească mult, suflă peste flacără, sperând că astfel o să ațâțe focul.

Flacăra se desprinse cu totul de arzător și, luând forma sferică, se ridică în aer, aidoma unui balonaș de cauciuc umplut cu hidrogen. Era, pur și simplu, un glob de foc ce se deplasa prin cameră încet, fără grabă, tinzând mereu să se înalțe. Dacă în clipa aceea și-ar fi amintit cunoștințele ei de fizică, Aurica și-ar fi dat seama că amestecul de gaze fierbinți, de ardere, era mai ușor decât aerul. Dar, departe de a se cufunda în considerații științifice, singura dorință a involuntarei martore la această uluitoare întâmplare, era să se trezească în pat, cu convingerea că a visat. De altfel, chiar dacă în minte i-ar fi venit nu numai fizica învățată la școala medie, dar chiar și cele mai complicate explicații teoretice ale fenomenelor, tot n-ar fi găsit lămurirea a ceea ce vedea în fața ochilor ei neîncrezători.

În sfârșit, își dădu seama că nu era vis și scoase un strigăt disperat:

— Petrache! Ajutor!

Conul Petrache tresări violent, lăsă să-i scape din mână *„Informația Bucureștiului”* și alergă în bucătărie, înșfăcând în drum un platou de metal cu care avea de gând să-l pocnească pe agresor. Prima explicație care-i venise în minte la auzul apelului disperat lansat de soția sa era că un necunoscut atenta cu mârșăvie la clătite.

Spectacolul pe care-l zări, însă, îl făcu să încremenească. Ai fi zis că un mic soare răsărise în bucătăria familiei Ivanciu. Globul luminos, ajuns în tavan, se oprise din ascensiunea sa, dar dogoarea răspândită în jur făcea ca plafonul să se pârlească văzând cu ochii. În același timp, în încăpere se auzea un fâsâit continuu și stăruitor.

— Gazul! strigă conul Petrache și se repezi la robinet, evitând o catastrofă.

Apoi, rămase cu ochii în tavan și întrebă:

— Ce-i aia?

— Nu știu, îi răspunse tremurând Aurica.

— Ți-a luat foc o clătită?

Conul Petrache își imagină scena: o clătită aprinsă, „azvârlită” din tigaie pentru a fi întoarsă pe cealaltă parte și lipită, datorită efortului prea violent, de plafon.

— Petrache! Aici nu-i lucru curat!

— Da' spune odată, ce-i aia?

— O flacără încremenită, ce știu eu!

Și, în câteva cuvinte, îi povesti întâmplarea.

— Aurico, șopti misterios Petrache Ivanciu, dacă or fi marțienii?

— Petrache, nu sta! Ia foc casa, Petrache!

Tavanul se carbonizase. Fără să stea mult pe gânduri, conul Petrache se urcă pe un taburet și făcu vânt cu tava, așa cum ai izgoni o muscă. Simți o dogoreală puternică, iar globul se mișcă cu un metru mai departe.

— Fuge! Fuge de mine! constată satisfăcut conu’ Petrache.

— Ce-i de făcut? Ce-i de făcut? se lamentă Aurica, frângându-și mâinile cu spaimă.

— Îl dăm afară pe fereastră! hotărî Petrache, încrezător în forțele sale. Aurico, deschide geamul!

Tremurând de teamă, soția sa deschise unul dintre canaturile ferestrei. Curentul care luă naștere, o dată cu această manevră, împinse mingea de foc în partea opusă ferestrei.

— Ei, văzuși ce făcuși? exclamă Aurica.

— Dă-te la o parte! strigă Petrache, furios.

Urcându-se pe masa de bucătărie, mânui tava ca o rachetă de tenis și aplică o lovitură de maestru, trimițând flacăra înghețată prin geamul canatului rămas închis. Sticla nu se sparse în cioburi: prin locul pe unde trecu globul incandescent se făcu o gaură rotundă.

Cei doi soți năvăliră spre fereastră, se sprijiniră cu burțile de pervaz și, aplecându-se mult, urmăriră traiectoria globului luminos.

Mai întâi, acesta din urmă zăbovi, tremurând, în mijlocul curții interioare a blocului, la nivelul parterului. Apoi, parcă nehotărât, începu să se ridice, oscilând ba la dreapta, ba la stânga și aruncând în curte o lumină ca de reflector. Nicicând această modestă curticică, limitată de patru pereți, spre care dădeau doar bucătăriile și alte dependințe, nu cunoscuse, noaptea, o iluminare atât de feerică.

Din ce în ce mai repede, micul soare artificial se înălță, până când ajunse de dimensiunea unei stele, apoi dispăru cu totul.

Ciudata întâmplare cunoscu două consecințe. Prima fu că în seara aceea conu’ Petrache nu mai avu parte de clătite, întrucât Aurica refuza cu îndârjire să mai pună mâna pe mașina de gătit. A doua, că un tânăr asistent de la Institutul astronomic fu serios admonestat de șeful său, fiindcă îndrăznise să afirme că a văzut un meteorit care, ridicându-se de pe sol, de undeva din centrul orașului, se pierduse în Cosmos.

În aceeași noapte se mai petrecu încă un eveniment. Deasupra aceleiași curți interioare, se formă un fel de cilindru de ceață, care se ridică până la câteva zeci de metri înălțime. Dar acest fenomen dură doar o jumătate de ceas și nu fu văzut de nimeni.

II

A doua zi dimineața, profesorul Onea se trezi devreme, deși în ajun, ca aproape în fiecare seară, își luase porția obișnuită de somnifer prescrisă de medic. Boala hipertonică se tratează - îi spusese acesta - în primul rând prin odihnă, prin eliberarea de griji.

Dar profesorul Marius Onea știa bine că medicamentul nu putea să-l mântuiască de unele preocupări și că înălțimea coloanei de mercur, care-i măsura presiunea sângelui din artere, avea o legătură aproape directă cu aceste necazuri pe care nu le destăinuise nimănui.

Cui să le destăinuiască?

Erau lucruri prea complicate uneori chiar pentru el însuși.

Profesor universitar. Membru corespondent al Academiei. Onea se răsuci în pat, fără a-și găsi locul, ca întotdeauna când începeau incomodele confruntări cu sine însuși.

Titluri. Funcții. Dar ce se ascunde sub ele? Sunt același Marius. Oare am fost vreodată sigur de mine? Acum treizeci de ani, speranța facultății, cele mai frumoase rezultate la învățătură, cele mai bune note. Studentul Onea Marius? Un băiat care promite. Astăzi, cei mai mulți spun că promisiunile s-au realizat. Profesorul Onea? Un nume.

Se ridică din pat, își puse papucii și porni să se plimbe nervos prin odaie. Aproape două sute de lucrări de specialitate publicate. Dar unde este realizarea, aceea care se va putea scrie cu **R** mare? Studentul Marius visase la ea și nu îndrăznise s-o destăinuie. Profesorul Onea a încercat-o. M-am apropiat de ea, sau numai mi s-a părut?

Onea scoase din buzunarul hainei atârnate pe un umeraș o pipă veche de lemn, sculptată cu meșteșug. O umplu cu tutun aromat dintr-un săculeț. Apoi o lăsă, cu un gest obosit, pe masă. Doctorul îi spusese că este mai bine să nu fumeze. Paradoxal - să poți avea tot ce-ți dorești, dar să nu

ai voie să-ți îndeplinești micile plăceri care-ți mângâie viața.

Totul mă făcea să sper, de data aceasta. Și… nimic. Din nou, nimic. Un material inert.

Mașinal, Onea aprinse un chibrit și incendie tutunul din pipă, aspirând savoarea delicată a fumului.

De fapt, cui i-am cerut eu ajutorul? Mi-am deschis oare inima cuiva? Cercetările curente, da, le cunosc toți asistenții mei. Dar despre această latură - nimănui, nici un cuvânt. Mi-e oare teamă că nimeni n-o să creadă în încercarea mea? Sau mă înfricoșez de rușinea nereușitei?

Ideile mele… Vor prinde ele vreodată trup? Ei, dumneata, Marius, student Onea Marius, ce parametru important ai neglijat? Nu-ți dai seama? N-ai să fii niciodată bun de nimic, student Onea Marius. Treci la loc, ai insuficient…

Profesorul începu să se îmbrace, febril. La naiba cu inactivitatea asta pretins odihnitoare și curativă. Studentul Marius a devenit profesorul Onea în laborator, în muncă. Profesorul Onea a scris aproape două sute de lucrări. Și mereu, în tot acest timp, s-a gândit la *Realizarea* aceasta, care se limpezește, se clarifică, dar refuză încă să ia viață. Ai încercat ceva nou, ceva surprinzător de nou și nu ai izbutit. Onea Marius, profesor Onea, treci la loc. Ai insuficient. Insuficient și hipertensiune arterială. Mâine, poimâine, gata. Lucrarea ta, visul tău despre care nu știa nimeni, dispărut o dată cu tine, ca toate visurile.

Dar visurile astea nu pot fi lăsate oare moștenire?

Profesorul Onea își puse pantofii, își încheie șireturile. Deschise ușa spre salon.

— Ana, mă duc la Institut.

Fără să aștepte răspunsul cu dojana soției, profesorul ieși din casă și-i dădu indicații șoferului.

Experiența, fie ce-o fi, trebuie dusă până la capăt!

III

Virgil Roșianu intră în casă voios și își scoase hainele de stradă, fredonând o melodie săltăreață. Fusese inspirat: plecase la fabrică cu aparatul fotografic și, în pauza pentru masă, surprinsese câteva imagini splendide. Filmul aștepta numai să-și etaleze comorile estetice, deocamdată invizibile. Virgil avea mari speranțe că, în curând, va ține în mână o diplomă pe numele său.

Un simplu amator fotograf: tânărul nostru prieten nu se pretindea nimic mai mult. Ceea ce-l făcea în aceste zile să se cheltuiască într-o activitate febrilă, era apropierea concursului anual de fotografii ale amatorilor.

Își puse un halat vechi, bălțat, cu petele de neînlăturat ce caracterizează echipamentul fotografului amator și intră în camera de baie, unde se afla cartierul său general. Își pregăti rapid soluția de developare, puse la fereastră un carton mare, negru, care făcu o beznă totală. Apoi, pe întuneric, scoase filmul din aparat și-l introduse în lichid.

Avea de așteptat cele zece minute pentru developare, apoi alte câteva până când imaginea, îndeajuns de fixată, va putea fi văzută la lumină. De data aceasta, secundele se scurgeau mult mai leneșe ca de obicei. Virgil prinse a se gândi la multiplele încadrări posibile ale fotografiilor care aveau să apară.

— Fotografia cu Silvia la fereastră o faci pe înalt! zise Virgil 2.

— Prostule! Ai uitat că pe Silvia n-ai fotografiat-o?

— Mai rău decât atâta. Am uitat că o uitasem.

Virgil se încruntă o clipă la amintirea întâmplărilor de ieri seara.

În sfârșit, ceasul semnalizator sună scurt. Filmul putea fi privit! Virgil aprinse lumina și ridică pelicula la înălțimea ochilor.

Cântecul pe care-ncepuse să-l fredoneze din nou se întrerupse brusc, ca și cum cineva ar fi ridicat acul patefonului de pe disc.

Pe lunga fâșie perforată de celuloid nu se zăreau caracteristicele dreptunghiuri populate de mici fantome cu fețele negre, sau de peisagiile cu cer întunecat și frunziș transparent. Întreaga suprafață a filmului era cenușie. Iremediabil cenușie! Emulsia sensibilă părea să se fi strâns în mici grămăjoare, ca niște particule fine de funingine. Din imaginile fotografiate nu se zărea nici o urmă.

Virgil lăsă încet filmul în chiuvetă, stăpânindu-și cu greu o sudalmă. Un zâmbet amar îi împietri pe buze. Concursul fotografilor amatori! Diplomă! Un film defect, cu asta se soldase totul. O emulsie nereușită.

Își privi ceasul. Era încă devreme, nici măcar cinci după-amiază. Cerul senin. Lumină suficientă...

Încărcă iute aparatul fotografic cu un nou film, își puse haina și porni spre străzile pe care le colindase și ieri.

— Iată-mă pe strada Săgeții - murmură Virgil 1. De ce Săgeții? Poate mai curând a Bolovanului. Cam aici era încadrarea cea mai bună: fereastra, arborii din față, lumina reflectată în geamuri...

— Oprește-te, bătrâne! îl admonestă Virgil 2. Astăzi nu mai ai tu parte de o blondă la fereastră și nici măcar de un geam care sare în țăndări.

Virgil fotografie cu grijă, alegând filtrul cel mai potrivit. Mai întârzie încă, mergând agale pe trotuarul vecin și cătând, din când în când, către fereastra la care ieri o zărise pe Silvia. În sfârșit, coti la un colț și porni pe o stradă paralelă, pe unde se ajungea în spatele clădirii Institutului.

Aici se afla o grădină vastă, cu multă iarbă, câteva straturi de flori și un vișin. Florile mici și albe ningeau ramurile. Întotdeauna un pom înflorit a însemnat pentru un amator fotograf un punct de atracție.

Virgil căută în vizor o încadrare interesantă și se izbi de cineva. Era un băiat, oprit lângă grilajul de fier, care privea încordat.

— Iartă-mă, nu te-am văzut, zise tânărul.

— Nu face nimic, răspunse grav puștiul.

Virgil remarcă mâinile bandajate ale băiatului și prezența unei serviete sprijinite de gard.

— Vii de la școală?

— Nu, mă duc la Ionică să ne facem lecțiile. Înțelegeți... și băiatul ridică o mână în sus, ca pentru a-i atrage atenția asupra imposibilității de a se pregăti singur.

— Ce-ai pățit?

— Un fel de arsură, răspunse misterios băiatul.

Privi din nou spre curtea din dosul Institutului de Cercetări Fizice și apoi i se adresă lui Virgil:

— Ați observat și dumneavoastră?

— Ce?

— Acolo, sub pom. Pământul... vedeți? E un loc acoperit de apă.

Virgil căută din ochi.

— O fi stropit grădinarul, își dădu cu părerea.

— Nu cred. Numai în locul acela? Vedeți, peste tot pământul e uscat, numai acolo parc-ar fi plouat cu găleata.

— Poate că e un izvor subteran care a ieșit la suprafață, sugeră Virgil, amuzat.

Dar i se făcu rușine de ironia subînțeleasă, când băiatul îi răspunse imperturbabil:

— Orice este posibil! Dar, vedeți, aici în inima Bucureștiului e mai greu de crezut. La munte, mai merge...

— Atunci, s-a spart o conductă.

— Da, aprobă cu gravitate băiatul, ca și cum pentru prima dată ar fi auzit o propozițiune cu sens din partea acestui om. S-ar putea să fie vorba despre o conductă spartă. Nu credeți că ar trebui să le spunem?

La această propunere directă, amatorul fotograf șovăi brusc. Își aminti despre portarul cu figura neîncrezătoare și încercă să pareze răspunsul așteptat printr-o întrebare:

— Cum te cheamă?

— Andrei. Andrei Popescu.

— Pe mine, Virgil Roșianu. Crezi că-i bine să ne băgăm unde nu ne fierbe oala?

Andrei îl privi, ca și cum nu ar fi înțeles.

— Bine, dar dacă e o conductă spartă atunci ne fierbe și nouă oala, cum spuneați. Se cheltuiește apa, se strică țevile, îi explică răbdător lui Virgil, scade presiunea…

Concluzia era evidentă și inevitabilă.

— De fapt, ai dreptate, zise Virgil 1, în timp ce Virgil 2 adăuga în sine, fără nici un pic de rușine: și o s-o revăd și pe Silvia!

Dar portarul nu chemă nici o fată blondă. După câte se părea, azi după-amiază nu era nimeni sus, în laborator.

— O să-i spun instalatorului să controleze! spuse el, uitându-se cu neîncredere la cei doi vizitatori.

— Dar să nu uitați! adăugă Andrei.

Portarul mormăi ceva pe sub nas și privi apoi lung către tânărul cu aparat de fotografiat care, ciudat, apăruse din nou cu un pretext neverosimil. Neîncrederea sa spori cu atât mai mult cu cât, peste vreo oră, ieșind în curte, nu izbuti să zărească sub pom nici un loc inundat.

În stradă, Andrei cerceta cu interes aparatul fotografic al lui Virgil, care îi vorbea despre pasiunea sa.

— Vă lucrați singur fotografiile? Eu am făcut odată câteva experiențe de chimie cu niște săruri de argint.

— Aș vrea să te fotografiez. Dar… fără mâini, zâmbi Virgil. Să nu se vadă pansamentele. Nu sunt fotogenice.

Andrei poză fără să facă mofturi și apoi se despărțiră mulțumiți, dându-și reciproc adresele și numerele de telefon.

Trecuse de ora șase, dar Andrei nu se duse încă la prietenul său Ionică. Avea de făcut o vizită la medic.

Doctorița Magdalena Botea îi desfăcu pansamentul și contemplă gânditoare degetele și palma mâinilor. Rana era curată, părea să meargă mai bine, dar nu semăna de loc cu o arsură. Și nici nu era verosimil: arsuri la ambele mâini, numai în palme, provocate de flacăra gazului?

Îi presără pe răni o pulbere dezinfectantă și îi refăcu pansamentele, micșorându-le simțitor.

— Băiețaș, dacă nu te doare, mai vii pe la mine numai peste două zile. Ai grijă să nu-ți uzi pansamentele. Dacă ți se întâmplă așa ceva sau dacă te doare, mă vizitezi imediat. Ai înțeles?

— Da, vă mulțumesc, tovarășă doctor!

Țopăind vesel, Andrei dispăru valvârtej din cabinet și alergă până la Ionică. Acesta făcea pe supăratul.

— Așa prieten ești tu cu mine?

— De ce, Ionică?

Andrei se făcea că nu înțelege.

— Nu mi-ai spus nici un cuvințel despre ce ți s-a întâmplat. Pe alții poți să-i duci, dar eu n-o să cred niciodată că te-ai ars la flacără. Gogoși! Te știu eu!…

— Uite ce e, poetule… O să-ți spun totul, dar nimeni altcineva nu trebuie să afle nimic, până nu dau eu semnalul. Este un secret mare, înțelegi? Te, prinzi să-l păstrezi?

IV

Ieri n-am prea fost la înălțime. Un om cu sânge rece ar fi procedat cu totul altfel. S-ar fi apropiat de băiatul acela, i-ar fi pus mâna pe umăr și i-ar fi zis: „Ascultă, puștiule, de unde ai luat tu obiectul acesta? Nu ți-e rușine să-ți însușești lucruri care, nu-ți aparțin? Fii bun și du-l înapoi!”

Cuvintele trebuiau să fie rostite așa, demn, cu mult calm. Băiatul ar fi roșit și ar fi transportat cu propriile lui

brațe pietroiul la loc. După aceea, l-aș fi luat la mine acasă. Pietroiul, nu băiatul.

Pe când așa, ce ispravă am făcut? M-am luat după el tiptil, de parcă mi-ar fi fost teamă să nu mă prindă cineva, și l-am urmărit până a intrat pe poarta casei. Pe urmă, m-am întors în camera mea, și m-am simțit chiar fericit. Eram mândru c-am aflat unde stă. Vai, ce prost am fost!

Întrebarea este ce mai pot face acum?

Să-l las naibii de bolovan. În definitiv, o piatră...

Și, totuși, nu-i vorba de o piatră oarecare. Doar n-am visat. Am văzut cu ochii mei câteva fenomene formidabile. Ningea. A tunat. A fulgerat. Și toate astea, având în centru pietroiul.

Este probabil o invenție nouă. Bolovanul acesta conține, desigur, vreo substanță necunoscută până acum. Un mister chimic. Mai tare ca toate aventurile din cărțile astea. Trebuie să fii om de știință ca să te pricepi. Ehei, dac-aș fi pus eu mâna pe bolovan, atunci...

De fapt, ce-aș fi făcut?

Stai, stai! Ce-aș face eu, dac-aș avea la mine acasă pietroiul misterios?

Mai întâi, aș încerca să aflu la ce e bun. Câteva experiențe nu ar strica. Poate chiar și o mică analiză. Dacă e format din elemente rare, dar scumpe, nu e rău să știu și eu!

Pe urmă?

Aș căuta pe cineva căruia să-i vând elementele scumpe. Da, însă asta o să fie cam complicat. Cine o să le cumpere?

Dar însuși bolovanul ăsta... da, da, bolovanul pare să fie foarte promițător. S-ar putea să aibă puteri formidabile, pe care le-aș activa într-un fel. Să ai în mână o putere atât de mare! Ceva ca forța atomică, dar mai ușor de mânuit! Asta, da! Asta ar merita! Păcat, păcat, că mi-a scăpat din mână.

Ce tămbălău o fi acum la Institut! Sunt sigur că de acolo a căzut. Și mai sunt sigur de un lucru: că de vină a fost fata blondă. Am văzut-o ieșind din clădirea Institutului mai

târziu. Avea ceva pe față... se știa vinovată. Mirosul meu de detectiv nu se lasă înșelat. Să dispară un material atât de prețios nu-i glumă. Poate fi o chestie de zeci de mii de lei! Sau chiar sute de mii! Hm, fata ar plăti mult ca să capete înapoi substanțele pierdute.

Ei, dar degeaba stau aici și mă pierd în ipoteze. Lucrurile nu pot rămâne așa. M-am culcat în pat și bocesc după un bolovan. Asta nu e bine! Am hotărât! Trebuie să pun mâna pe pietroi. Trebuie să aflu mai multe lucruri despre fata blondă! Trebuie să mă informez despre ce fac ăștia de peste drum! Câte treburi pe capul meu!

CAPITOLUL PATRU

…unde, de sâmbătă până duminică, se întâmplă prea multe lucruri neînsemnate ca să nu aibă importanță

„Singură rațiunea îmi este regină.”
*(*CYRANO DE BERGERAC: *„Lettre contre les sorciers”.)*

I

— Silvia! Ce faci, Silvia!

Eprubeta cu soluția acidă zăcea, transformată în cioburi, pe cimentul laboratorului. Sebastian Barnea se repezi să-și ajute colega, dar se opri brusc, fascinat de ceea ce vedea. Silvia privea în gol, undeva departe, dincolo de pereții încăperii! Mâna în care ținuse eprubeta stătea încă suspendată în aer, cu degetele strânse peste fantoma obiectului de sticlă.

Barnea șovăi o clipă, dar simțul său practic răsturnă orice ezitare.

— Silvia! strigă el tare.

Fata tresări și-l privi mirată, de parcă acum l-ar fi văzut pentru prima oară.

— Îți arzi ciorapii… și picioarele!

Silvia păși, clătinându-se puțin și în sfârșit își dădu seama de cele întâmplate. Se sprijini de marginea unei mese de laborator și înălță din umeri:

— Nu știu ce-am avut. Probabil am amețit. Noroc că în eprubetă nu era nimic prețios.

— Și că bătrânul nu a venit astăzi... Are o ședință la Academie. Ți-ar fi făcut o morală așa... din principiu. „Problema, începu Barnea să-l imite pe profesorul Onea, nu este dacă în acest moment eprubeta conținea o soluție prețioasă sau nu, ci că ar fi putut să conțină. Eu pretind ca asistenții mei să coboare din înălțimile astrale și să calce ferm pe pământ."

Silvia zâmbi.

— Ești profesorul în carne și expresii.

— Mulțumesc pentru omiterea oaselor. Dar, eu te țin de vorbă. Nu sta așa. Scoate-ți ciorapii, o să ți se ardă.

— S-au și stricat. Nu vezi?

Stropii fini ai acidului însemnaseră cu zeci de mici perforații țesătura transparentă a ciorapilor. Silvia se așeză pe un scaun înalt de laborator și contemplă melancolică iremediabila catastrofă.

— Asta-i pedeapsa naturală de care vorbea Rousseau, când spunea că pe copii să-i lași să se izbească singuri cu capul de tavan. Dacă ar fi fost aici, ar fi adăugat: și eprubetele cu fundul de dușumea!

— Sebastiane, e momentul să devii serios.

Silvia făcea aluzie la recenta transformare a tânărului ei coleg în tată.

— De fapt, am devenit serios încă de acum câteva săptămâni. De când profesorul mi-a dat în lucru noua temă de cercetare. Mă căznesc, mă lovesc de pereți, mă poticnesc. Sunt la capătul fazei de documentare, dar nu am reușit încă să văd clar. Mecanismele fizice ale reacțiilor endotermice...

— Un subiect frumos...

— Da, dar care până acum a făcut obiectul a sute de studii. Toată lumea știe că, pe lângă reacțiile chimice care au loc cu producție de căldură, mai sunt și altele, mai puține, ce se petrec cu absorbție de căldură. Endoterme.

Au fost cercetate și răscercetate, pe toate fețele. Unde-o fi vrând să ajungă bătrânul?

— O să-ți spună, când o să creadă că este momentul.

— Parcă ție ți-a spus?

Silvia clătină din cap, deodată întristată.

— Așa credeam. Aspecte noi în legătură cu problemele de coeziune intermoleculară. Dar ieri, când a sosit din nou printre noi după atâtea zile de absență…

— Hipertensiunea arterială!… murmură Sebastian.

— Ieri părea schimbat. Știi cât de morocănos este de obicei!

— Ca și cum în fiecare zi i se îneacă o nouă corabie.

— Ei bine, ieri m-a chemat în biroul lui și a stat de vorbă cu mine o jumătate de ceas.

— Te-a muștruluit?

— De loc, răspunse Silvia. Am vorbit despre cercetare. Mi-a povestit despre căutările sale, despre unele dubii… Experiențele pe care le facem acum îi stau la inimă. Așteaptă de la ele rezultate mari.

— Și?… Până acum?…

Silvia strânse imperceptibil din buze. Oftă.

— Deocamdată, nimic.

II

Aventureanu privi în dreapta și în stânga. Două gospodine veneau agale, purtând, fiecare, câte o coșniță plină și discutând aprins despre ultimele isprăvi ale copiilor lor. Mai departe, spre întretăierea străzii cu linia de troleibuze, stătea oprită o camionetă încărcată cu butelii de gaze lichefiate. Undeva cineva bătea un covor. Domnea acea atmosferă calmă caracteristică ceasurilor dimineții pe o strada lăturalnică. Mai târziu, după ora două, totul avea să se anime: copiii vor veni sau vor pleca la școală, oamenii se vor întoarce de la lucru, motocicletele

vor începe să converseze pe limba lor afonă și gălăgioasă. Dar Aventureanu nu ținea câtuși de puțin să-l apuce această perioadă a zilei. El pătrunse cu un aer calm pe poarta blocului și apoi, cu pași siguri, ocoli liftul și deschise o ușă din fundul holului.

Aruncă repede o privire de jur împrejur. Se afla într-o curte interioară, mică și destul de neîngrijită. O grămadă de hârburi aruncate talmeș-balmeș într-un colț nu păru să-l intereseze. Lipită de un alt perete se afla lada cu gunoi și, alături, culcate la sol, câteva ramuri înfrunzite.

Ochii tânărului căutător se opriră asupra acestei prezențe, neobișnuită pe asfaltul unei curți. Se apropie grăbit, ridică frunzele. Era întocmai așa cum bănuise. Sub frunze se afla ascuns un bolovan cenușiu. Fără nici o îndoială, chiar acela care provocase fenomenele miraculoase de acum două zile și care astăzi zăcea aici, cuminte.

Aventureanu se pregătea să-l înșface, când își dădu brusc seama că ieșirea îi fusese blocată. Cele două gospodine intraseră în hol și, la vocile lor, se adăuga glasul portăresei.

Tânărul rosti în gând o sudalmă fără adresă precisă și apoi hotărî, iute, că va reveni altădată, mai bine echipat și poate cu mai mult noroc. Să iasă acum, cu bolovanul în mână, ar fi fost mai mult decât dubios. Dar nici să-l lase acolo nu-i venea. Se uită cu atenție și se hotărî.

III

— L-ați văzut în ultimul timp pe Virgil?

— Imposibil. Plutește în stratosferă.

— E o stratosferă blondă, brună sau roșcată?

— În nici un caz roșcată. Nu știți că nu lucrează fotografii color?

— Și când te gândești că nimeni nu bănuia la el; aptitudini de cosmonaut!

...Pauza de masă de la ora 11. Erau adunați la bufet Nelu Cocoș, de la formare, cu o pulpă de pui în mână. Mihai Săbău, crăițuitor, cu pită și slană, ca la el, pe lângă Turda. Încă vreo trei-patru din turnătorie. Virgil mușca dintr-o felie de pâine unsă cu marmeladă de măceșe, trimisă de maică-sa de la Făgăraș, dar înghițea cu noduri.

— Ia lăsați-l pe băiatul nost', zise Mihai Săbău. Și ce-i dacă n-o venit la Joia tineretului de săptămâna asta? Se pregătește omul pentru concurs.

— Cum ți-au ieșit pozele?

Virgil lăsă jos pâinea, bău din paharul cu suc de fructe și apoi se destăinui, cu un glas stins:

— Asta e, măi băieți, că nu mi-au ieșit.

— De loc? întrebă mirat Nelu Cocoș, care ținea mult ca secția turnătorie să fie onorată cu diplome, fie chiar și de fotograf amator.

— De loc. Primul film s-a făcut cenușiu, și mi-am zis că o fi fost defect de la fabrică - se mai întâmplă.

— Rebut, făcu cineva, cu dojană în voce.

— Da, dar al doilea film tot cenușiu mi-a ieșit din revelator. Acum, nu mai știu ce să zic. Rebutul e al meu, fir-ar să fie de treabă!

— O fi de vină revelatorul, își dădu cu părerea Vasile Mustață, de la sablare.

— Imposibil. Era proaspăt preparat. Am controlat și fixatorul.

Se auzi sirena, care anunța sfârșitul pauzei de masă.

— Și zi, de-aia ne-ai lipsit? Încearcă să dai din pozele mai vechi, zise Cocoș, încurajator, în timp ce se îndreptau către atelier.

Virgil dădu din cap. Cei doi Virgil din el începuseră un dialog întrerupt de strigăte și blesteme. „Au avut dreptate băieții - plutești într-o stratosferă blondă!” „Eu? Nici măcar nu m-am gândit la ea”. „Minți cu nerușinare. Dacă nu-ți

pasă, de ce tot dai târcoale Institutului? Scoate-ți-o pe Silvia din cap și coboară repede pe pământ.” Zgomotul unui ciocan cu aer comprimat care se pornise să curețe o piesă turnată îl făcu să tresară. „La treabă, lasă discuțiile!” se răsti Virgil 1.

Gânditor, Roșianu intră în biroul său și răsfoi distrat hârtiile din dosarul cu lucrări în curs.

Mâine, duminică, va trebui să se ocupe serios de fotografii, dacă vrea să mai participe la concurs.

IV

— Experiențele pe care le facem acum îi stau la inimă. Așteaptă de la ele rezultate importante, înțelegi, Dragule?

Dragu Caraman zâmbi și-și încrucișă picioarele. Era un tip „bine”, știa că e „bine” și studiase chiar - când era mai tânăr - câteva atitudini care, după aprecierile sale, îl prindeau. Tânăr era și acum, dacă tinerețea s-ar măsura numai după mecanica anilor scurși de la naștere. Iar conversației sale nu-i lipsea eleganța, sclipirile de inteligență sau vioiciunea gândirii.

— Scumpa mea Silvia își bate capul ei adorabil cu probleme mult prea complicate. Natural, profesorul tău este foarte preocupat de experiențele astea. Simte probabil ca este vorba despre cântecul său de lebădă. Dar gândește-te: după ce o să reușească - dacă o să reușească - meritul va fi doar al lui, iar tu vei fi jucat rolul foarte modest de robot.

— Cum poți vorbi așa?

— Mi-ai spus chiar tu că nu știi exact ce urmărește, care este scopul final al experiențelor sale.

Silvia plecă ochii.

— Tema cercetării este bine definită în planul Institutului. Ceea ce mă încurcă este că adeseori

profesorul îmi dă indicații surprinzătoare, de neînțeles. Ieri… ieri cred că a vrut să înceapă a-mi spune mai mult.

— Bun. S-ar putea să aibă nevoie să se sfătuiască cu cineva. Ocazia este minunată. Pune mâna pe ea n-o lăsa să-ți scape!

Silvia îl privi, mirată. Așa i se păruse și ei, că profesorul simțea nevoia de a se sfătui. Nu îndrăznise însă să-și spună clar acest lucru - ar fi însemnat să-și atribuie o importanță prea mare. Totuși orice om vrea câteodată, în focul unei discuții, să-și verifice punctele de vedere. Poate că nici profesorul Onea nu făcea excepție. Dintre cei din jurul său, ar fi putut-o alege pe ea, pentru că lucra în problema respectivă și… Dar, de fapt, Onea nu-i spusese nimic important. Tatonase.

Da, toate acestea puteau să fie așa. Caraman avea flerul său nedezmințit. Felul cum prezenta lucrurile îi displăcu însă Silviei. Pentru prima oară, îi veniră pe buze cuvinte mai aspre. Dragu continuă, fără să-i lase timp.

— De fapt, ar fi trebuit să-l descoși mai de multă vreme.

— Acum două zile, joi după-masă…

— Te mai gândești la asta? Bine, draga mea, dar ești prea…

Dragu nu găsi cuvântul sau preferă să nu-l rostească.

— Am crezut că fac bine dacă nu-i spun. Și tu m-ai sfătuit la fel. Că s-a sfărâmat un vas de sticlă nu-i un lucru important și, dacă nu mărturisești că s-a spart, nu comiți un mare păcat. Dar vezi…

Caraman era vizibil plictisit, deși făcea eforturi ca să pară interesat. Se ridică din fotoliu, se întinse într-o poză fotogenică.

— Propun, zise el, să amânăm aceste discuții savante. Problemele trebuie să se sedimenteze. Acum plutesc încă într-un amestec neomogen de impresii și judecăți necoapte.

Silvia oftă. Și de astă dată, Caraman avea dreptate. Ar fi preferat, totuși, ca el s-o ajute la această sedimentare.

De doi ani, de când îl cunoștea, Silvia nu izbutise încă să afle ce se petrecea dincolo de masca adeseori afectuoasă și uneori ironică a tânărului actor cu multiple preocupări. Dragu era o mină de surprize, mereu pe buze cu ultimele noutăți din lumea artelor. Cunoștea muzică, flirta cu pictura, discuta literatură. Și se scufunda până deasupra capului în cinema și teatru. Silvia îl asculta adeseori fără să scoată nici un cuvânt, plutind peste scânteierea judecăților aruncate neglijent și adeseori definitiv.

— Astăzi vom asculta - zise el - un concert. Ce preferi?

— Brahms.

— Vechi. Un vin vechi. Vreau să-ți ofer un must nou. Să mergem.

Îi întinse mâna.

Silvia dădu din umeri. Poate că Dragu avea dreptate. Problemele nu erau încă sedimentate, coapte. Oftând, se ridică și porni, răspunzând chemării.

Pe stradă se aprindeau luminile.

CAPITOLUL CINCI

...în care Gogu Vasile este prudent, Ionică dezamăgit, Silvia în pericol și Virgil ratează din nou o fotografie

Secretul de a fi plicticos constă în a spune totul.
*(*VOLTAIRE: *„Discours”.)*

I

Toată săptămâna, Gogu Vasile - portarul principal al Institutului de Cercetări Fizice - fusese de serviciu după-mesele, iar în afară de aceasta, azi era duminică, așteptată cu nerăbdare de nepoțica sa pentru tradiționala plimbare la șosea.

Cu toate astea, pe la ora opt și jumătate dimineața, bătrânelul împinse ușa de la intrarea clădirii din strada Săgeții și o salută grav pe portăreasa de schimb.

— Bună ziua, tovarășă Stancu.

Numita Stancu era o femeie voinică, pe care calendarul încerca s-o încredințeze că se află de-acum în rândurile celor pășind în a doua jumătate a drumului vieții, în timp ce ea însăși dorea să se convingă că nu era cazul să renunțe la avantajele categoriei mai tinere.

— Bine, nea Vasile, zise ea lăsându-și lucrul de mână pe masă, dar ce-i azi în Institutul ăsta? Întâi vine tovarășa Silvia Badea și se apucă să lucreze în laborator. Acum, ai

sosit dumneata!... Poate că n-am rupt eu o pagină din calendar și o fi luni?

Ironia îl lăsă rece pe Gogu Vasile. Tuși scurt - în semn că are să spună ceva important și tăcu apoi câteva clipe, ca un actor înainte de a lansa o replică-cheie.

— Am trecut - zise el - pe aici, ca să văd dacă toate sunt în regulă.

Tovarășa Stancu holbă ochii mari.

— Adică de ce să nu fie în regulă?

Nea Vasile întoarse capul spre ușa de la intrare, apoi privi sub birou și, convins pesemne că nimeni nu-i asculta, rosti cu glas conspirativ:

— Fii atentă la unul care tot dă târcoale pe aici. Umblă cu un aparat fotografic, înțelegi...

Vasile Gogu duse mâna la frunte, închise un ochi și mimă atitudinea celui care privește spre vizor. Tovarășa Stancu dădu din cap în semn că a înțeles.

— Cum arată?

— Un tânăr înalt, cam așa - nea Vasile ridică palma cu un cap peste fruntea sa - și are...

Gogu Vasile își dădu brusc seama că nu-și mai amintea despre alte semnalmente. Completă lamentabil fraza:

— Are o voce mai groasă, înțelegi? Și este câteodată însoțit de un băiat cu mâinile bandajate.

— Ce să fac dacă vine iar?

— Fii atentă! Nu-l lași să pătrundă în clădire - și bătrânelul făcu un gest expresiv la gât - nici în ruptul capului!...

II

Silvia contemplă, gânditoare, vasul de reacție. Problemele pe care și le punea erau insolubile, știa prea bine. Pentru ce explodase amestecul acum trei zile? Acum, când urmărise cu atenție toate indicatoarele, nu constatase

nici o clipă vreo modificare a parametrilor, care să poată explica fenomenul. Reacția se terminase, totul se desfășurase conform prescripțiilor profesorului Onea. Rămânea să cerceteze produsul final.

Silvia aruncă întâmplător o privire către ceasul de la mână și tresări. Era aproape 12. Nu știa nici ea exact ce o făcuse azi-dimineață să pornească spre Institut. Ieri seara încă nici măcar nu se gândise la asta. Pesemne că undeva, dincolo de asociațiile obișnuite ale centrilor din scoarța creierului, câteva celule se simțeau vinovate. „Ai lăsat reacția în părăsire, s-a întâmplat o explozie - spuneau ele. Poate că tocmai această variantă a experienței este rezolvarea așteptată de profesor.”

Fata își scutură părul și începu să deconecteze diferitele legături ale vasului de reacție. Instalată la masa de comandă, îndărătul ecranului transparent, Silvia telecomandă, de la câțiva metri distanță, deșurubarea diferitelor piese metalice. Degetele ei agile păreau că aleargă deasupra unui tablou cu zeci de butoane. Dincolo de ecran, delicat, o mână metalică înșfăcă un vas de sticlă de forma unui cristalizator, pe care-l extrase din lăcașul său situat în interiorul vasului de reacție. Era vasul al cărui frate geamăn zburase în țăndări, acum trei zile, din cauze cu totul misterioase. Jur împrejurul lui, zeci de piese metalice, electrozi, și - esențial - sursele de radiații. Radiațiile încă fără nume, pe care le utiliza pentru prima dată profesorul, radiațiile în care credea Onea. Silvia apăsă pe ultimul buton, și ultimul releu funcționă fără greș. Întreaga activitate fusese curmată.

Se afla în laboratorul cel mare, cum fusese denumită această încăpere, printr-un acord tacit al tuturor cercetătorilor. Mare, nu atât prin lungime, lățime și înălțime, care în definitiv nu depășeau limitele unei camere de cercetări moderne. Termenul fusese adoptat, după câte se vedea, mai cu seamă datorită aparaturii impunătoare care părea să căptușească pereții.

Silvia își plimbă privirea de jur împrejur. Aparate și instrumente de măsură complicate, de la regulatoarele fine de presiune și temperatură și până la dozatoare, instalații de emisie pentru unde de cele mai diferite dimensiuni și frecvențe, alături de automate pentru măsurarea concentrației unui mare număr de gaze, toate acestea acționând într-un spațiu restrâns asupra amestecului din cristalizatorul de sticlă, recent înlocuit în urma accidentului de joi după-masă.

Peste câteva minute, substanța putea fi scoasă din cristalizator și cercetată. Fata așteptă trecerea timpului, cu gândul la Dragu Caraman. Dacă i-ar fi mărturisit prietenului ei că avea de gând să se ducă azi-dimineață la laborator, ar fi râs în hohote și ar fi încercat s-o abată. Silvia se încruntă, simțindu-se dintr-o dată neliniștită. Dragu era omul la care ținea cel mai mult. Adeseori, în toiul expunerilor sale avântate despre literatură și artă culinară, muzică și umor sau teatru și viață, își simțea atenția alunecând, ușor, departe de cuvintele lui și-și spunea cu disperare că niciodată nu va putea ține pasul cu el. Ea știa fizică, cunoștea chimie - atâta cât poți cuprinde după ce ai terminat facultatea și ai mai citit apoi încă patru ani din literatura de specialitate. Își dădea seama că, pe tărâmul acesta chiar, nu avea încă cine știe ce cunoștințe. Cât despre lucrurile uneori neînsemnate, alteori mărețe, pe care el știa să le prezinte în cuvinte strălucitoare... Desigur, Silvia citea și ea cărți, îi plăcea să asculte muzică, și clasică și modernă, să se ducă la cinematograf și la teatru - mai ales când el se găsea printre interpreți, de obicei plasat pe la mijlocul distribuției (era tânăr!). Dar despre toate astea și despre multe altele, n-ar fi putut niciodată - simțea ea - să vorbească atât de elegant și pasionant.

Așa o cucerise: cu eleganța și cu meșteșugul de a împerechea cuvintele. Pasiune reală? Câteodată se întreba

dacă în această încurcată treabă nu cumva numai ea era cea care iubea și el cel care se lăsa iubit.

— Silvia, nu-ți mărturisesc că ești minunată, pentru că așa îi declară fiecare Romeo Julietei sale, îi șoptise el, cu veacuri în urmă, zâmbind ca de obicei și mângâindu-i neglijent părul.

Din cuvintele lui, Silvia înțelesese că Dragu ar vrea să poată întrupa, alături de ea, rolul veșnicului îndrăgostit.

— Îmi place cum vorbești, îi spusese Silvia, peste câteva zile.

— Îmi place cum mă asculți, zâmbise Dragu Caraman și o luase în brațe.

Mai târziu, în viața neașteptat de plină cu surprize din acele zile, Silvia avea să cunoască o lume nouă. La după-amiezile sau serile bogate în discuții aprinse, participau adeseori colegi și prieteni ai lui Dragu, bărbați care îl ascultau cu atenție unii, cu răbdare alții, cu ironie câțiva, femei care - descoperi Silvia cu surprindere - o dată coborâte de pe scenă, semănau cu oricare altele și nu erau nici mai inteligente, nici mai frumoase. Fata care până atunci cunoscuse doar lumea liniștită a familiei și cea studioasă a facultății, pătrunsese astfel în universul actorilor, al teatrului. Nu-și dădea seama dacă ușa prin care intrase în acest perpetuum mobile era cea principală, sau cumva intrarea de serviciu.

— Viața este frumoasă, dar tu ești mai mult decât atâta, îi spuse Dragu, odată. Tu ești poarta vieții.

Și trebuise să se mulțumească cu atât.

Silvia dădu din cap, puțin încurcată și se hotărî să înceteze această scurtă retrospectivă. Se așeză din nou la masa de comandă. Din câteva mișcări, conținutul cristalizatorului - un material cenușiu, vâscos - ajunse pe un talger anume. Acum, putea să se apropie liniștită de aparatura inertă și să înceapă obișnuitele investigații analitice.

Era absorbită în aceste cercetări când simți zvâcnindu-i tâmplele. Hotărât, trebuia să se odihnească mai mult. Citea prea târziu noaptea, atunci când nu pierdea ceasurile în tovărășia lui Dragu și a prietenilor săi.

Își întrerupse lectura la fotometru și se îndreptă spre fereastra deschisă. Se sprijini cu coatele de pervaz, privi în stradă. Ciudat! Lucra de aproape patru ani în Institut și abia acum își pune întrebarea pentru ce se numea așa: strada Săgeții. Ce absurde sunt unele nume de străzi! Sau, poate, dacă le-ai cunoaște povestea... Pe trotuarul opus clădirii Institutului umblau doi băieți. Unul arăta cu degetul într-un loc, pe caldarâm. Apoi, cei doi copii priviră spre fereastra unde se afla ea. Unul din băieți ridică mâna - era bandajată, și Silvia se întrebă ce-o fi pățit. În aceeași clipă, băiatul începu să se clatine iar alături prietenul părea că se învârte și el. Apoi, casele dimprejur se porniră să participe la ciudata horă, ramurile copacilor se clătinară ca agitate de furtună, gardul de fier se răsturnă cu țepii în pământ, Cosmosul își cutremură adâncurile, totul deveni dintr-o dată întuneric și Silvia se prăbuși pe cimentul podelei din laborator.

III

În această dimineață de duminică, Andrei nu avea motive să se simtă fericit. E adevărat, luase ieri un zece la matematică, pentru că rezolvase mintal - mâinile sale nu puteau ține creta - o problemă la care altul se împotmolise cu cretă cu tot. Pentru moment fusese foarte mulțumit, și ajuns acasă povestise vesel bunicului despre succesul său răsunător. Dar după-amiaza, când trecu pe la tovarășa doctor Magdalena Botea, toată voioșia sa se spulberă.

— Merge destul de bine, declară ea, privind cu un ochi critic evoluția leziunilor. Cred că marți nu va mai fi nevoie de pansament!

— Marți! strigă îngrijorat Andrei. Vai de mine! Și ce mă fac eu mâine?

Duminica era de obicei sortită realizărilor planurilor făurite în cursul întregii săptămâni. Iar astăzi era o zi chiar mai specială ca în alte dăți. Ionică - poetul - fusese solemn invitat să asiste și eventual să servească drept ajutor al maestrului Andrei, la o serie de experiențe și analize chimice asupra misteriosului bloc cenușiu. Dar cum poți face experiențe, când degetele îți sunt înțepenite de feșele pansamentului?

Doctorița nu se lăsă înduplecată. Făcu totuși o concesie. În după-amiaza de duminică, Andrei urma să treacă, devreme, pe la ea pe acasă - locuia prin apropiere - și dacă - of, acest „dacă” - evoluția va fi bună, atunci poate - încă o dată, of, acest „poate”…

După ce o părăsi pe Magdalena Botea, Andrei deveni cel mai iscusit infirmier al propriilor sale mâini. Nu le permise să se atingă de nimic. Nu le lăsă să se miște. Preferă să se culce murdar, decât să-și ude pansamentele. Iar azi, duminică dimineața, hotărî ca, îndată ce Ionică va veni la el, s-o pornească amândoi în plimbare, pentru că aerul curat - vezi tu - vindecă rănile.

Ionică era un băiețel de aceeași vârstă, dar cu un cap mai mic decât Andrei. Nu intră bine în casă și își și scoase din buzunar un caiet cam mototolit și soios.

— Ascultă, Andrei, ieri seară, după ce ai plecat, am avut o inspirație grozavă:

«Pe sub fereastra-aprinsă de chimica lumină,
În atmosfera caldă, ca un cazan încins,
Tu cauți, zi și noapte, în mintea ta cea fină,
Aici caut acuma o rimă la „încins”.»

— Versul ăsta de la sfârșit nu-mi place. Cum vine asta, „caut o rimă”?

— Păi ăsta nu e un vers. Ți-am spus că-mi trebuie o rimă la „încins”!

— Aha! Nins. Prins. Stins.

— Banale. Vreau ceva mai deosebit. Știi, eu nu sunt dintre cei care cred că rima răsare singură la sfârșitul versului.

— Ionică, dar cum vine asta: cauți în mintea ta cea fină… Și ce e cu lumina aia chimică?

Ionică închise caietul, supărat.

— Văd că nu m-ai înțeles. Versurile astea sunt despre tine.

Andrei căscă ochii mari.

— Cum?

— Da, da. Vreau să spun că ești un chimist excepțional, și că, la flacăra lămpii cu gaz, care dă lumină, tu cercetezi și așa mai departe. Totul trans… pus în imagini poetice.

— Aha. Un fel de amalgam între chimie și poezie?

— Exact.

Andrei făcu o mutră dubioasă.

— Nu-ți place? întrebă Ionică.

— Nu! răspunse sincer Andrei.

— Și mai zici că-mi ești prieten!

— Când mi-a plăcut, ți-am spus. Cred că pe-astea trebuie să le mai lucrezi…

Ionică deschise din nou caietul și-și reciti versurile.

— Și zici că n-ai priceput?

— Nu prea.

— Bine. Un poet trebuie să fie înțeles de marile mase - făcu Ionică, liniștit. Deci, o să le mai… cum să zic… cizelez.

În acea clipă, în odaie intră bunicul.

— Copii, afară e o vreme minunată și voi stați aici închiși în cameră. Ia ieșiți la aer!

— Bine, bunicule, plecăm acum.

În parc, Ionică îi citi lui Andrei câteva din producțiile sale poetice, iar Andrei îi povesti lui Ionică despre ultimele

sale experiențe senzaționale de chimie. La întoarcere, Ionică îl rugă să-i arate locul unde găsise blocul misterios.

— Pe strada Săgeții. E aici, aproape de casă.

Ajunseră pe strada, pustie la acea oră și în acea zi și, cu o admirabilă precizie, Andrei îi indică locul de unde culesese bolovanul. Apoi, începură să facă presupuneri asupra direcției de cădere și, în traiectoria privirii lui, ochii lui Andrei întâlniră la fereastra Institutului o strălucire aurie - părul revărsat al Silviei.

— Ce frumoasă e! zise cu glas tare Andrei.

— Cine?

Cu mâna împodobită de bandajul imaculat, băiatul arătă spre fereastră. În aceeași clipă, fata se mișcă ciudat, clătinându-se în dreapta și în stânga, apoi se apleca lateral și băieții auziră clar o bufnitură.

— A căzut! zise Andrei.

— S-a aplecat să ia ceva de jos! își dădu Ionică cu părerea.

— Nu, nu, a căzut! îl contrazise Andrei.

— De ce să cadă?

— Uf! Poetule, știu eu de ce? Hai să vedem ce s-a întâmplat!

Și Andrei alergă la poarta Institutului. Era închisă. Ionică stătea liniștit la spatele prietenului său.

— Ce-i de făcut? întrebă Andrei.

— Sună! răspunse prietenul său, dând dovadă de un deosebit simț practic.

Nimeni nu deschise ușa. Întâmplarea făcuse ca tovarășa Stancu să controleze tocmai atunci dacă încăperile de la parter erau închise. Auzise parcă soneria. Când sosi și deschise ușa, cei doi copii plecaseră, descurajați.

— Știu ce fac! zise dintr-o dată Andrei. Dă-mi 25 de bani!

— De ce?

— Ai să vezi!

Cu multă părere de rău, Ionică scoase o monedă din buzunar și i-o încredință lui Andrei. Acesta se apropie de

un telefon public, ridică receptorul, introduse moneda și, privindu-și cu respect pansamentele, îi spuse lui Ionică:

— Ia fă numărul ăsta…

Virgil se afla în camera de baie, încercând să realizeze o mărire artistică dintr-un film mai vechi, când auzi soneria în vestibul. Înjură în gând, și fugi la telefon.

— La aparat Andrei, auzi el o voce subțirică în receptor.

— Cine? făcu Virgil, nedumerit.

— Andrei Popescu. Băiatul cu care v-ați întâlnit alaltăieri. Iată ce s-a întâmplat…

Peste un minut, Virgil trântea ușa de la intrare și pornea alergând pe stradă. Peste trei minute, după ce ajunse în apropierea străzii Săgeții, dând dovadă de un suflu remarcabil și de reale posibilități în curs de 800 de metri plat, își aminti că lăsase în baia de developare două măriri reușite care, la ora asta, căpătaseră desigur culoarea scrumului. În sfârșit, dădu cu ochii de Andrei.

Băiatul îi arătă fereastra, îi repetă în câteva cuvinte ceea ce văzuse. Virgil sună la intrare și peste câteva clipe, spre surprinderea lui Andrei, ușa se deschise și în pragul ei se ivi, formidabilă, tovarășa Stancu.

— Sus la etaj s-a petrecut probabil un accident, îi spuse Virgil.

Tovarășa Stancu îl privi calmă. De astă dată nu avea aparatul fotografic la el, dar îl recunoscuse; era înalt, avea vocea groasă, venise însoțit de băiatul cu mâinile bandajate și umbla cu pretexte neverosimile.

— Uite ce e, tovarășe, zise ea. Cine ești dumneata?

— Eu sunt… dar ce importanță are? S-ar putea că acolo, la etaj, să fie cineva grav bolnav.

— S-ar putea, zise sarcastică tovarășa Stancu, ca mâine să plouă.

— Insist - zise aspru Virgil - să ne lăsați să vedem dacă este cineva accidentat, acolo sus.

— Dacă nu plecați imediat, spuse portăreasa, înțepată mai ales pentru că umorul ei nu fusese apreciat, chem miliția.

Încercă să trântească ușa, dar Virgil avea piciorul așezat pe prag și manevra nu izbuti.

— Chemați miliția, dacă vreți, spuse Virgil, dar cât mai repede. Acolo sus este cineva accidentat. Iată legitimația mea.

Febril, căută în portofel, scoase un carnet și-l întinse portăresei.

— Înainte de orice, vă rog să sunați la telefon laboratorul și să controlați dacă tovarășa Silvia este sănătoasă.

Tovarășa Stancu șovăi, impresionată de siguranța cu care vorbea și formă un număr la telefon. Așteptă multă vreme, apoi lăsă receptorul în furcă.

— Nu răspunde nimeni, zise portăreasa. Să mergem la laborator.

Închise ușa de la intrare.

— Tu, băiatule, stai aici și nu deschide la nimeni.

Andrei, puțin dezamăgit că nu era lăsat să meargă și el sus, rămase cuminte pe loc.

Tovarășa Stancu și Virgil urcară în grabă scările, (duminica, după cum fu informat Roșianu în fugă, liftul nu funcționa), apoi se îndreptară către una din ușile mari, albe, care se deschideau spre un lung culoar luminos.

Portăreasa bătu în ușă fără a obține nici un răspuns, apoi o deschise. În camera cu vedere spre strada Săgeții, căzută pe podeaua de ciment, cu fața albă, zăcea Silvia.

CAPITOLUL ȘASE

...în care Silvia își revine, iar Andrei trece prin mari emoții

Minunată făptură e omul! Cu ce s-ar putea măsura oare întreaga gamă a neașteptatelor sale schimbări?
*(*Alexei TOLSTOI: *„Hiperboloidul inginerului Garin”.)*

I

Chiar când nu urmezi medicina, ci te pregătești să devii inginer, poți să-ți dai seama dacă un om care și-a pierdut cunoștința se găsește într-o stare gravă sau nu. Fata respira normal, iar la încheietura mâinii i se simțea bătând, iute, dar slab, pulsul, martor al zvâcnirilor inimii.

Virgil o luă în brațe și o transportă cu grijă până în cabinetul profesorului, unde se afla un fotoliu larg. I se părea că poartă un bibelou fragil și foarte prețios.

În timp ce o așeza cu mare băgare de seamă în fotoliu, Silvia se mișcă și deschise ochii. Murmură ceva, dar nimeni nu înțelese nimic. Tovarășa Stanca veni cu un pahar cu apă, din care Virgil stropi obrajii fetei. În sfârșit, privirea ei căpătă mai multă precizie, o recunoscu pe portăreasă, se opri asupra figurii îngrijorate a lui Virgil și șopti:

— Ce s-a întâmplat?

Asta ar fi vrut să știe și el, dar se mulțumi să-i răspundă doar „stați liniștită” și încercă, stângaci, să-i încălzească mâinile reci ca gheața. Își dădea seama că Silvia suferise un șoc, dar avea impresia că faza cea mai gravă fusese depășită, o dată ce fata își revenise. Într-adevăr, peste câteva minute mâinile îi erau calde și Silvia putea să vorbească mai clar.

— V-ați pierdut cunoștința, explică Virgil, vorbindu-i ca unui copil. Dar acum vă simțiți mai bine, nu-i așa?

— Da, mai bine, încuviință fata.

— Să vă ducem la spital.

— Nu e nevoie, murmură Silvia.

Se ridică, simți că o cuprinde din nou amețeala. Rezistă ispitei de a se așeza la loc, în fotoliu, se sprijină de o masă și apoi, cu pași șovăitori, se apropie de fereastră.

— În orice caz, să luăm o mașină, zise hotărât Virgil și chemă la telefon un taxi.

Peste câteva minute, șoferul privea curios alaiul care se urca în automobil: o tânără palidă, susținută de un bărbat voinic și, alături, un băiețandru.

După ce o lăsară acasă, mult mai întremată, Virgil și Andrei se întoarseră pe jos.

— Dragă Andrei, îți mulțumesc, îi spuse Virgil la despărțire. Când ai timp, vino la mine. Dacă vrei, o să te învăț să lucrezi fotografii.

În colțul străzii unde locuia, Andrei se întâlni nas în nas cu Ionică și tresări. Uitase cu totul de „poet”.

— A, bună, Andrei, zise Ionică și trecu mai departe, cu o mutră nepăsătoare.

Chimistul amator căscă ochii mari și strigă după prietenul său:

— Ionică! Nu ești curios să afli ce s-a întâmplat?

Poetul se opri în loc și înălță din sprâncene a mirare.

— Ce s-a întâmplat? făcu el mirat. Cum adică, s-a întâmplat ceva?

— Hai, mă, te-ai supărat? Te-am lăsat să aștepți, e adevărat, dar n-aveam cum să te anunț...

Ionică privea absorbit o vrabie care se instalase pe gardul de vizavi.

— Când am trecut cu mașina, am vrut să te iau și pe tine - continuă Andrei - dar șoferul n-a înțeles ce i-am spus, știi, mergea prea repede. Zău! Pe cuvântul meu!

Poetul renunță la vrabie și-l privi drept în ochi:

— Pe cuvântul tău?

— De chimist amator!

Ionică oftă și-și călcă pe inimă.

— Bine! Atunci, spune-mi mai repede ce s-a întâmplat, că mor de nerăbdare!

Andrei îi povesti totul și încheie:

— Așa că, după cum vezi, am avut dreptate. Nu s-a aplecat să ia ceva de jos, cum ziceai tu, ci a leșinat, cum am zis eu. Și acum, iar te las.

— Cum? izbucni Ionică.

— Trebuie să trec pe la tovarășa doctor. Neapărat. Poate că...

— Va să zică iar dispari ca un iepure în pălăria unui scamator!

— Îți dau cuvântul meu că trec pe la tine, cum termin! promise solemn Andrei...

...În laboratorul improvizat în baie, Virgil aruncă la coș fotografiile abandonate cu un ceas înainte. Dar, ciudat, nu părea foarte necăjit.

— Măi băiatule, exclamă Virgil 2, entuziasmat, fata asta este... este...

— Când nu găsești cuvintele, e semn rău. Dar să știi că și mie îmi place - încuviință Virgil 1 dând din cap aprobator.

…Zburdând de fericire, Andrei sună lung la ușa casei în care locuia Ionică. Bunul său prieten îi deschise și fu peste poate de mirat când îl auzi pe chimistul amator recitând:

— „Când norii sus în zare se adună zdrențe-zdrențe
Eu stau cu Ionică și fac experiențe”.

Poftim! Acum se apucase și Andrei să facă versuri!

— Ce înseamnează asta, Andrei?

— Înseamnează că îți pui pe tine o haină - fiindcă s-ar putea să plouă - și vii imediat la mine. Lucrăm în laborator!

Și Andrei îi vârî sub ochi, întorcându-le pe o parte și pe alta, mâinile sale eliberate din închisoarea albă a tifonului.

Peste câteva clipe, alergau amândoi pe stradă, Andrei înainte, Ionică abia ținându-se după el, țopăind veseli sub privirile dezaprobatoare ale unui cățel melancolic, care îi privea din poarta casei vecine.

Nea Costică le deschise ușa, și uitându-se cu reproș spre herghelia de plumb care se aduna în goană din ce în ce mai spasmodică pe cerul dinspre miazănoapte, repetă resemnat diagnosticul său meteorologico-medical:

— Umărul și genunchiul meu au prevăzut furtuna asta!

Se așeză în fotoliul său preferat, ținând în mână revista cu jocuri de cuvinte încrucișate, își potrivi ochelarii și porni la o nouă și cumplită bătălie cu definițiile.

În acest timp, Andrei și Ionică erau cufundați într-o problemă tot atât de dificilă, dar de altă natură. Pentru că misteriosul material a cărui experimentare era așteptată cu atâta nerăbdare - dispăruse!

— Bine, Andrei, făcu Ionică exasperat, când descoperiră că lângă lada de gunoi din curtea interioara a blocului nu se mai găsea nici urmă din bolovanul cenușiu, tocmai aici ți-ai găsit să-l ascunzi?

Andrei era mai necăjit decât dacă i s-ar fi înecat toate corăbiile.

— Nu l-am pus așa, la vedere, se apără el. L-am ascuns în colț, sub niște frunze.

Lui Ionică îi veni o idee.

— Poate că te-a văzut cineva…

— Cine?

— De unde să știu eu cine? Cineva care a aflat despre materialul acesta grozav și l-a luat să-l cerceteze. Poate chiar - făcu Ionică înfierbântându-se - l-a văzut când a căzut din Cosmos și te-a urmărit…

Ipoteza lui Ionică era plauzibilă, dar asta nu-l făcu pe Andrei să devină mai optimist. Până una-alta, câteva picături de ploaie răzlețe însemnară cu puncte negre asfaltul. Țup, care până atunci stătuse liniștit, tresări nervos și începu să se plimbe jur împrejurul său, ca și cum ar fi urmărit o idee.

Andrei avea ochii în lacrimi. Visul pe care-l purta cu el de trei zile avea un deznodământ de coșmar.

Ionică, dezolat, se plimba prin curte, dintr-o parte în alta, izbind cu pantoful în gard sau în zid. Țup începu să se țină după el, lătrând din când în când scurt.

— Ai să vezi, Andrei, că-l găsim pe individ! Știi ce? Îi veni o idee. Ia să ne interesăm printre vecini dacă au mai văzut pe cineva ars la mâini.

— Măi copii, zise Țup, scuturându-și blana, ascultați-mă pe mine, hai să intrăm în casă! Acolo nu plouă!

— Ars la mâini? întrebă Andrei, fără să dea atenție părerii lătrate de Țup.

— Sigur. Nu spuneai tu că arsurile astea pe care le-ai avut sunt datorite materialului?

— Da, s-ar putea, spuse Andrei încet. Așa am crezut. Când l-am adus acasă, era rece. Nu m-am fript, nu m-am opărit. Deci niște radiații care erau emise de el - asta a fost cauza.

Posibilitatea de a găsi pe cineva ars pe mâini se dovedi curând asemănătoare popularei zicale despre un car cu fân și un ac.

— Lasă, Andrei, făcu Ionică văzând disperarea din primirea prietenului său. Poate mai cade zilele astea din cer un pietroi și atunci îl punem mai bine.

Consolarea stângace îl scoase din sărite.

— Asta e o întâmplare cu care un om poate să se întâlnească doar o dată în viață, înțelegi? Ia gândește-te, dacă a fost un mesaj misterios al unor cosmonauți din alte lumi?

În curte, ploaia începuse să răpăie, udând frunțile înfierbântate ale celor doi copii.

Țup lătră de vreo două ori, cu capul întors spre ușa care dădea în casă, apoi tăcu, observând trist că nu are nici un succes.

— Eu zic să ne mai uităm o dată, zise Ionică.

— Păi nu ne-am uitat? Uite, aici era și acum nu mai e.

— Poate că l-a aruncat cineva în lada cu gunoi.

Dar lada era goală.

— Sau - vorbi din nou Ionică - poate că l-o fi pitit cineva prin alt colț al curții.

Între timp, ploaia se scurgea ca dintr-un duș uriaș lăsat deschis de un incorigibil distrat. Andrei simțea cum îi pătrunde pe după guler câte un firicel de apă rece și i se prelinge pe spinare. Stăteau la adăpost sub un balconaș, dar din când în când câte o rafală neprevăzută de vânt schimba direcția ploii și apa pătrundea în precarul adăpost pe care nu se îndurau să-l părăsească pentru acela mai confortabil al casei.

Deodată, Andrei scoase o exclamație de surpriză și arătă cu degetul.

De-a lungul unuia din zidurile curții interioare, erau îngrămădite obiecte pe care locatarii socotiseră ca nu merită să le mai păstreze, dar nici nu se îndurau să le arunce. Se aflau acolo vreo două cărucioare de copii cu roțile lipsă și coviltirul peticit, o sobă de fier ruginit, fără portițe, o noptieră de metal cu sertarele ciuruite și multe alte asemenea obiecte ajunse într-o stare jalnică, printre

care și un deșteptător vechi, tip C.F.R., fără ace și fără clopoțel, culcat într-o rână deasupra noptierei.

Acest peisagiu le era cunoscut celor doi băieți care exploraseră de multă vreme, cu curiozitatea unui Robinson Crusoe, toate posibilitățile insulei din centrul mării de apartamente. Ploaia batjocorea fără îndurare aceste hârburi, accelerând opera de distrugere. Dar, deasupra sobiței de fier, se întâmpla un fenomen ciudat: un halo de aburi. A fi zis că acoperișul sobei este fierbinte și că transformă apa de ploaie în vapori.

Andrei țâșni din adăpost. Speranța îi fu îndeplinită: sub capacul de fier al sobiței se găsea mult căutatul bolovan cenușiu.

— Ionică! E aici!

Fără să-i mai pese de ploaie, „poetul” veni și el în goană, să admire cu proprii săi ochi obiecții căutat de atâta vreme. Era cât pe-aci să-l scoată din sobă, dar Andrei îi dădu la timp peste mână.

— Nu se poate! Vrei să pățești ca mine? Ia te uită!

Într-adevăr, merita să vezi acest fenomen ciudat. Picăturile de apă cădeau într-un ropot tot atât de strâns ca și până acum. Dar, ajunse pe suprafața strălucitoare a pietroiului, păreau cuprinse de un neastâmpăr ciudat, ca și cum ar fi nimerit pe o tablă înroșită în foc. Alte și alte mii de stropi șiroiau, da materialul misterios își păstra neștirbită aureola de vapori.

Ionică îl privea cu gura căscată.

— Vezi? făcu Andrei, mândru de „bolovanul” său.

— E grozav!

Andrei avu figura fericită a unei mame, când își aude copilul recitind prima poezie.

— Scrie ceva pe el? Se vede vreun semn? întrebă Ionică, gândindu-se la vizitatorii extratereștri.

— Nu scrie nimic. M-am uitat eu bine, când l-am adus. Abia aștept să aflu din ce e făcut!

— Stai! Mai este un mister de rezolvat! Cum a ajuns în sobă?

Andrei rămase puțin pe gânduri.

— Misterul ăsta are o singură explicație, declarase el.

— Și anume?

— A făcut portăreasa ordine în curte!

— Hm!

Ionică nu părea de loc convins.

— Și acum - întrebă el - cum îl aducem în casă? Trebuie să fim foarte prudenți, să nu ne ardem mâinile.

— Eu am o idee. Îl lăsăm tot aici, că de fapt este foarte bine ferit. Nimeni nu bănuiește nimic, zise Andrei.

— Atunci, cum o să facem experiențe?

— Spargem o bucată cu dalta și ciocanul. O apucăm cu un clește, o aducem în laborator și începem experiențele. Ce zici?

Ionică îl privi pe Andrei admirativ.

— Ești un geniu. De unde-ți vin toate ideile astea?

— De aici. Și Andrei arătă, modest, spre frunte. Hai să luăm cleștele și dalta. La treabă, poetule!

III

După-amiază, Silvia era perfect restabilită. Se simțea, chiar, atât de bine, încât avu intenția de a coborî din pat și de a se plimba. Răpăitul picăturilor de ploaie în fereastră o făcu să renunțe. Începu să recapituleze, în gând, întâmplările din ultimul timp.

Mai întâi, încercă să dea o explicație slăbiciunii și leșinului, dar nu ajunse la nici un rezultat. Dormea prea puțin? Se obosise prea mult? Înlătură repede aceste întrebări fără răspuns și hotărî să nu mărturisească nici unuia dintre cunoscuți aceste nefericite incidente.

O clipă, văzu în fața ochilor chipul inteligent al lui Andrei și cel blând și atent al lui Virgil și se întrebă cine

puteau fi acești oameni. Despărțirea fusese scurtă și atunci nici nu se simțea încă în apele ei, așa încât, chiar dacă își spuseseră numele, nu-și mai amintea de ele.

Chipul lui Virgil îi mai reveni o dată în memorie. „Unde l-am mai văzut?” Apoi, gândurile ei trecură la experiența pe care apucase s-o ducă la bun sfârșit. Rezultatul era similar cu al variantelor din trecut. Materialul obținut nu prezenta nici o modificare importantă a proprietăților pe care profesorul le cerea investigate.

Atunci, care putea fi cauza exploziei - sau în orice caz a reacției violente de joi? Silvia încercă să reconstituie, mintal, întâmplările din acea după-amiază.

Închise ochii și se revăzu în laborator… Experiența este aproape terminată. Mă îndrept spre aparat, apăs unul, apoi două din butoane. După aceea…

«— Silvia!

Vocea lui Dragu. Din stradă. Fug la fereastra din camera de alături.

— Ce s-a întâmplat?

„Când n-o să fim nevoiți să strigăm ca să ne auzim? Trebuie să-i reamintesc că nu vreau să vină în Institut.”

— Peste o jumătate de oră începe concertul! îmi strigă el.

„Concertul? Am uitat cu desăvârșire!…”

— Mai am zece minute până să închei experiența! îi spun eu.

— Cum?

Nu mă aude bine. Mă aplec mai mult peste fereastră și silabisesc.

— Pes-te ze-ce mi-nu-te, co-bor. Așteaptă-mă în parc!

— Bine! strigă el, de jos. Grăbește-te!

Peste câteva clipe, o detunătură puternică și un zgomot de sticlă spartă. În laboratorul meu! Fug acolo. Partea de sticlă a aparatului, țăndări. Vaporii mai plutesc în atmosferă. Întrerup repede toate contactele și controlez… nu, nu este vorba nici de temperatura amestecului și nici

de robinetul de presiune - era deja închis, presiunea interioară în balon scăzuse…»

Silvia sări din pat surescitată. Ploaia bătea din nou tare în fereastră. O deschise larg și o lăsă să-i spele fața, răcorindu-i fruntea fierbinte de gânduri și presupuneri.

Asta era!

Așadar, reacția fusese declanșată de acțiunea prelungită a radiațiilor provenind din robinetele ce rămăseseră deschise - acțiunea prelungită a unor radiații venind din anumite direcții, și anume…

Dar materialul obținut? În acest caz, explozia o dovedea, materialul căpătase însușiri deosebite, poate ceea ce - de multă vreme - aștepta profesorul Onea. Așa a fost, deci!

…Sunase telefonul. Vocea lui nea Gogu Vasile.

«— Tovarășa Silvia?

— Da… Eu sunt (S-o fi auzit explozia? S-o fi alarmat lumea?).

— Vă așteaptă un…

— Cine?

— Vă așteaptă cineva la poartă.

Închid aparatul necăjită. Tocmai acum, când am atâtea de făcut! Dragu nu vrea să înțeleagă că eu am de lucru aici. Că nu pot să-i răspund oricând…

Cobor cu liftul. De astă dată, o să-i zic în față:

— Ți-am spus de atâtea ori să nu vii aici!

Dar nu-i el. Este un tânăr care…

E același! Același om pe care l-am văzut ca prin vis astăzi, când mi-a fost rău!»

Cele două timpuri, prezentul și trecutul, se amestecau fără noimă în gândurile Silviei. Își trecu mâna peste față și parcă doar atunci își dădu seama că-i era umedă de apa rece a ploii.

Se așeză în fotoliu, lângă fereastră. Ce-a dorit atunci tânărul? I-a vorbit despre ceva care căzuse pe trotuar… Ea a negat cu încăpățânare. Nu voia să admită eșecul,

neatenția ei și nici nu era treaba lui. Dar problema devenea acum interesantă, căpăta cu totul alte proporții.

«Ce spusese el? „Era fierbinte, a topit asfaltul”! Cum asta? Normal, ar fi fost imposibil! Temperatura în vasul de reacție era redusă. Așadar, când a ajuns pe trotuar, materialul de experiență nu putea, practic, să fie atât de cald încât să topească asfaltul.

Dacă ar putea regăsi acest material!

Dar nu-i nimic. Mâine chiar o să-i spună totul profesorului, vor reface experiența în condițiile noi și poate…»

Șirul gândurilor îi fu întrerupt de soneria de la intrare. Își puse repede o rochie și deschise ușa. În fața ei se afla tânărul pe care-l văzuse astăzi de mai multe ori, aievea și în minte.

— Iertați-mă că vă deranjez, începu Virgil să pipăie terenul, blestemând în gând banalitatea cuvintelor, dar voiam să știu cum vă simțiți.

Și zâmbi, puțin jenat. Virgil nu era ceea ce se numește un bărbat frumos, dar zâmbetul său, care nu rămânea fixat pe buze, ci trecea repede în privire, deschidea parcă o poartă către un univers demn a fi explorat.

— Poftiți în casă.

Virgil își scutură haina de ploaie, își șterse cu grijă pantofii și intră, notând involuntar din mers tablourile cu linii moderne și îndrăznețe, care împodobeau pereții vopsiți în nuanțe pastel.

Silvia se așeză pe un scaun, Virgil pe un altul, de cealaltă parte a mesei și înghiți un nod.

— Văd că vă simțiți mai bine, zise el și în clipa următoare dori fierbinte să fie mistuit într-un cataclism creat anume pentru el.

Silvia zâmbi, Virgil râse și el ușurat.

— Nu știu ce să vă spun, mărturisi. Adevărul este că mă aflu în situația cuiva care a vizitat-o săptămâni întregi pe frumoasa adormită în pădurea fermecată și, după ce ea se

trezește, vine și-o întreabă „ce mai faci?” De fapt, v-am văzut pentru prima dată acum trei zile.

— Da, îmi amintesc! recunoscu ea puțin stânjenită. Îmi spuneați ceva despre un bolovan.

— Să nu mai vorbim despre el! se grăbi Virgil.

— Ba da, să vorbim! Unde se află acum?

— Nu știu, înălță din umeri a neputință Virgil. A dispărut.

Și-i povesti despre toate întâmplările din după-amiaza aceea de pomină.

— Foarte ciudat.

— Într-adevăr. Nici nu pare plauzibil, dar așa s-a întâmplat…

Din nou soneria de la intrare. Silvia ieși din cameră și deschise ușa de la antreu. Era Dragu, care o îmbrățișă. Fata se desfăcu ușor din brațele sale și-i făcu semn cu degetul la buze. Caraman ridică sprâncenele în semn de surprindere și păși liniștit și solemn în salonul unde Virgil își schimba de câteva ori pe minut poziția pe scaun.

— Dragule, un bun prieten al meu, zise ea, făcând un semn către Virgil.

Acesta își dădu seama că fata nu voia să-l prezinte ca pe un necunoscut și-și rosti clar numele, așa ca să-l audă și Silvia.

Se așternu apoi o tăcere cumplită, în trei. Dragu, care ar fi putut ușor să preia conducerea unei discuții, era doar specialitatea lui, aștepta cu un zâmbet ironic pe buze. Silvia nu se hotăra să spună ceva. Iar Virgil era atât de surprins, încât nu găsea nici un pretext pentru a deschide vorba.

Afară, ploaia începuse să se mai domolească. Britanicii, își aminti brusc Virgil, sunt în stare să ducă timp de câteva ceasuri o conversație susținută în legătură cu condițiile meteorologice. Parcă vedea pagina din cartea de limba engleză care purta ca titlu: „O conversație despre vreme”.

— Ce vreme neplăcută! zise el, reproducând mecanic prima frază din manual.

Aceste cuvinte, sosite după o pauză lungă, avură un efect miraculos. Dragu tresări și se pregăti să răspundă în maniera sa ironică, dar Silvia i-o luă înainte.

— Găsești? Mie, dimpotrivă, îmi place. Să umbli prin ploaia călduță de primăvară…

— Unde pui - vorbi senin Caraman - că-i este favorabilă și recoltei.

Virgil îl privi amuzat. Era exact ca în carte!

— Eu propun să trecem la pagina următoare - zise el - „Bill la croitor”. Costumul dumneavoastră este foarte frumos lucrat.

Silvia izbucni în râs.

— Din nefericire, spuse Virgil, privindu-și ceasul de la mână, la ora asta sunt așteptat de niște prieteni. Vă rog să mă scuzați…

Se ridică iute, și, însoțit de Silvia, trecu în anticameră.

— Nu uitați - șopti zâmbind tânărul. Mă numesc Virgil Roșianu, vechiul dumneavoastră prieten.

Când Silvia se înapoie în cameră, Dragu Caraman era la fereastră și privea trotuarul umed pe care se reflectau siluetele trecătorilor. Se întoarse către fată:

— Unde l-ai cunoscut pe acest domn?

— E un bun prieten al meu.

Dragu o privi în ochi, vru să mai întrebe ceva, apoi dădu din umeri, ca și cum nu ar fi avut importanță.

IV

Profesorul Marius Onea deschise ochii și măsură ceasul de pe noptieră. Ploaia se mai cernea încă, la fel ca și acum o oră și jumătate, când fusese furat de somn. Efectul milenar al cântecului monoton pe care-l îngână apa…

Se ridică greoi din fotoliul larg, deschise fereastra. O adiere de aer proaspăt îi izbi obrajii și se simți dintr-o dată înviorat. Din sertarul mesei sale de lucru își scoase pipa credincioasă, o curăță cu grijă, o îndesă cu tutun aromitor, aprinse un chibrit, apoi îl plimbă peste tabac, pârjolindu-l și, în sfârșit, aspiră cu voluptate. Era una din plăcerile la care nu putea să renunțe, în ciuda tuturor avizelor medicale. Pipa aceasta făcea parte din însăși figura profesorului Onea. Un om înalt, zvelt, căruia doar părul argintiu și ridurile îi arătau anii.

Profesorul deschise larg sertarul din mijlocul biroului. Aici arunca el, de fiecare dată, hârtii, notițe, legitimații. În viața fiecăruia există un scrin cu lucruri pe care nu se îndură să le distrugă. În sertarul declarat „tabu”, dezordinea crește înfiorător, săptămână cu săptămână, fără ca nimeni să îndrăznească a se atinge de amintirile azvârlite la întâmplare.

Onea scotoci distrat printre hârtii. „De discutat cu Vasilescu. Problema diferențelor.” Cine era Vasilescu? Ce erau aceste diferențe? Pentru ce socotise că este o problemă atât de importantă încât trebuia notată și păstrată? Mototoli hârtia în mână și o azvârli la coș. Însemnătatea unor lucruri depinde de clipa care trece. Dacă nu le-ai folosit atunci când trebuia... mai târziu se aruncă la gunoi. Altora - dar acestea sunt atât de puține! - trecerea timpului nu le dă riduri. O clipă, rămase gânditor: cercetările pe care le face, descoperirea pe care o așteaptă, oricât de îndrăznețe ar părea acum, mai târziu vor fi și ele depășite.

Scotoci mai departe în scrin. Deodată, mâna lui se închise asupra unui obiect mic, cu laturi drepte. O oglindă de buzunar. De când zaci tu aici? Au trecut poate trei decenii de atunci... Când am purtat-o, aveam douăzeci de ani. Profesorul Onea se privi. Reflexia de argint îi răspunse cu o față străină. Ultima dată când am întrebat oglinda asta, mi-au răspuns ochii unui tânăr vioi, dezghețat, cu o

frunte promițătoare, scăpărând de viață. Acum, mă întâmpină o privire obosită, ochi încercănați, zbârcituri. Nu mai este același. Omul de acum 30 de ani a murit de mult. Celulele din care îi era pe atunci format corpul au dispărut și s-au primenit de nenumărate ori. Îmi amintesc cu drag de băiatul acela - bun băiat. Ce s-o fi întâmplat cu el?

Onea suspină imperceptibil și puse oglinjoara la loc în sertar.

Lucrarea lui cea mare, la care se gândea de un sfert de veac, trebuia predată unor brațe mai tinere, unei minți mai vioaie, mai puțin ancorată în trecut. Dar el însuși, profesorul Onea, era oare într-adevăr ancorat în trecut?

Avea la îndemână tot ceea ce-și dorise: laboratoare bine înzestrate, oameni pricepuți, care lucrau împreună cu dânsul și sub îndrumările sale. Era înconjurat de solicitudine, părerile sale erau ascultate întotdeauna cu cea mai mare atenție.

Scutură capul îndârjit. Începuse bine, cu două zile în urmă. Îi explicase Silviei câte ceva din ideile sale. Experiențele trebuiau să capete acum în ochii ei un contur mai precis. Nu-i spusese încă esențialul, scopul ultim. Pe acesta nu-l mărturisise încă nimănui. Cum poți oare să expui o ipoteză pe care cei mai mulți dintre specialiști ar asculta-o cu zâmbetul pe buze?

Își închipui reacția unora dintre ei:

— Moșul s-a apucat la bătrânețe de povestiri științifico-fantastice.

— Dar e absurd! Toate legile științei dovedesc că așa ceva nu e posibil.

— Ce vrei! S-a cam ramolit Onea ăsta!

Da, fără îndoială, sarcina trebuie trecută unor mâini mai tinere, unor oameni în stare să lupte pentru idei neverosimile, dar care, realizate, vor împinge știința cu un veac înainte.

Tinerețea poate fi prelungită în oamenii care-ți urmează. Trebuie să te dăruiești lor, cu tot ce ai. Era hotărât: o să

vorbească mâine, deschis, cu Silvia, despre toate așteptările sale. O să-și expună ipotezele și în scris.

Pufăi mulțumit din pipă. Simți pe umăr o mână ușoară.

— Cina este pregătită, Marius, zise vocea caldă a celei care, de un sfert de veac, era alături de el.

— Bine, Ana. Să mergem.

Și profesorul Onea se ridică de pe scaun, aruncă o privire pe fereastră - ploaia încetase, ici și colo pe cer se vedea licărind câte o stea - își depuse pipa pe suportul ei și ieși din cameră.

O adiere mătură de pe birou colbul împrăștiat de hârtiile frunzărite prin sertarul cu vechituri.

CAPITOLUL ȘAPTE

...în care sunt descrise, printre altele, câteva experiențe ciudate de chimie

Pretind că am deschis un nou tărâm științei. Contestați acest lucru? Bine, atunci vă provoc!
*(*A. CONAN DOYLE: *„Lumea pierdută”.)*

I

Ionică deschise caietul și însemnă tăcut câteva rânduri. În acest timp, Andrei depozită cu mișcări precaute și pline de respectul pe care-l porți unui venerabil, impunător și mai mare ca tine personagiu, o bucățică cât o alună din materialul cenușiu. Se chinuise destul de multă vreme ca să spargă, cu dalta și ciocanul, această frântură din blocul dur. Ciocăniturile reușiseră să trezească, chiar, câțiva dintre locatarii blocului care-și aveau dormitorul spre curtea interioară și care, ațipiți în cântecul de leagăn al ploii, ar mai fi rămas încă multă vreme sub aripile lui Morfeu.

Până la urmă, Andrei strânsese între brațele cleștelui această neprețuită comoară. Acum, ea se afla depozitată într-o farfurioară de sticlă, pe măsuța care alcătuia frontul de bătălie al chimistului amator. În două rafturi, așezate pe aceeași măsuță, se aflau bogățiile adunate cu migală de Andrei: zeci de substanțe sub formă de pulberi și lichide, în

plutoane de sticluțe și de borcănașe, aliniate în rânduri strânse, fiecare cu o etichetă scrisă cu tuș și alcătuind toate împreună o companie ordonată de chimie. Pe ușile micului dulăpior, ce conținea această armată de prim șoc, era lipită o hârtie pe care chimistul amator desenase clasicul craniu plutind deasupra a două oase încrucișate. Oasele îl cam încurcau, de fapt. Fuseseră desenate atât de corect, încât, de fiecare dată când dădea cu ochii de ele, Țup lătra vesel și se gudura în jurul mesei, nevenindu-i să creadă pesemne că este vorba doar de o demonstrație zdrobitoare a superiorității realismului în artă.

Emblema nu era de altfel respingătoare, pentru că mâna care desenase craniul îi acordase un evident aer de voioșie. Doar bunica se oprea din mers de fiecare dată când trecea prin dreptul ei și emitea, cu un aer de mare grijă, clătinând din cap în dreapta și în stânga, câteva ț-ț-ț-uri dojenitoare.

Măsuța de lucru era acoperită cu o foaie mare, albă de azbest. Deasupra ei, alături de capsula în care se găsea ciobul de material cenușiu, Andrei aduse eprubete, un balon cu fundul plat, o lampă de spirt.

— Cercetările încep! anunță el solemn.

Instalat pe un scaun, cu veșnicul său caiet în mână, Ionică luă poziția pe care o socotea demnă; de cronicarul unor evenimente epocale. Lângă el, așezat pe covor, Țup dădu de două ori din coadă și apoi privi atent, cu capul aplecat puțin pe o parte, către stăpânul său.

— Acest material, zise Andrei, explicând ca de la catedră, ar putea fi orice. Ar putea fi format în întregime dintr-un singur corp simplu - un metal sau un metaloid. Acest lucru este posibil. Dar este foarte puțin probabil, înțelegi, tu, Ionică?

Ionică dădu din cap, în semn că pricepe, iar Andrei continuă:

— Mai mult ca sigur că este un corp compus, sau mai curând - un amestec de corpuri compuse și simple. De

unde știu? Păi ascultă și tu. Este o piatră din Cosmos? Este! Pietrele de pe pământ, rocile, sunt formate din diferite substanțe amestecate între ele? Sunt! Deci, cred că acest material e asemănător! Ce părere ai despre asta?

La această întrebare, Țup lătră o dată, scurt, în semn că aprobă fără nici un fel de amendament toată expunerea de până acum, iar Ionică declamă:

— De vrei să faci analiza completă,
Materia s-o iei în eprubetă,
Și-ndat-amestec de-i, ori element,
Ori corp compus, va fi clar, evident.

— Ideea este redată just, făcu Andrei, strâmbând din nas, dar să știi că evident și clar n-o să fie îndat', cum zici tu. Analizele astea durează destul de mult. Și, pe urmă, mi se pare că numărul de silabe...

— Lasă numărul de silabe, zise Ionică roșind, pentru că-și dăduse seama foarte bine că spontaneitatea creației sale se răzbunase printr-o anume imperfecție. Fă mai bine experiența. Cum se face o analiză de-asta?

— Iată cum. Mai întâi, materialul se privește atent. Culoarea și aspectul său spun multe. Câteodată poți să-ți dai de la început seama dacă el conține anumite substanțe. De exemplu, fierul poate da o culoare roșiatică, calcarul e albicios și așa mai departe.

Ionică se apropie și privi materialul de la stânga la dreapta și apoi de la dreapta la stânga. Țup dădu o dată din coadă de jos în sus, în semn că pe el problema îl lasă rece. Andrei scoase din sertar o lupă și se uită cu luare-aminte. Toți trei văzură același lucru: o frântură dintr-un bloc cenușiu, de mărimea unei alune, cu colțuri ascuțite. Andrei trase concluzia:

— Dat fiind că, după aspect, nimeni dintre noi nu poate spune din ce substanțe e format materialul, vom trece mai

departe. Materialul de analizat trebuie transformat în praf, prin pisarea sa într-un mojar…

Ionică se instală pe un scaun, interesat.

— Nu întrebi de ce? făcu Andrei.

— Ba întreb. De ce?

— Ca să-l putem dizolva mai ușor.

— Aha! Și de ce să-l putem dizolva mai ușor?

— După aceea, în soluție, vom încerca diferite reacții care să ne arate din ce elemente este compus.

Ionică își trecu mâna peste frunte, cu o privire admirativă spre prietenul său, care știa atât de multe, încât simțea că pe el, Ionică, îl apucă durerea de cap. Andrei căută un mojar ascuns în sertarul mesei. Apucă ciobul de material cu un clește, îl aruncă în piuliță și începu să-l îndese cu pistilul. La început nu avu mare succes, dar apoi, spre surprinderea sa, simți că pistilul pătrunde destul de ușor în piatră. Surpriza fu însă incomparabil mai mare când văzu că materialul rămăsese întreg.

Privi atunci bănuitor spre pistil și nu-i veni să-și creadă ochilor: măciulia de porțelan se transformase într-un fel de piftie.

— Tu… tu ve… vezi ce s-a întâmplat? își întrebă el prietenul, tremurând tot de surescitare.

Ionică stătea calm pe scaun și nu-și dădea seama de importanța fenomenului.

— Ce să se întâmple? zise el liniștit. Materialul ăsta căzut din cer este mai tare decât porțelanul. Se poate și așa ceva, nu?

Andrei se înfurie.

— Sigur că e posibil, dar chiar o minte de poet ar trebui să știe că porțelanul nu se poate transforma în pastă de dinți.

Și Andrei îi agită în fața ochilor pistilul, al cărei capăt avea consistența gelatinei. Ionică începu să priceapă.

— Din cauza atingerii de… murmură el și tăcu, pentru că în mintea sa începeau să se formeze o seamă de asociații. Știi ce, zise el apoi, pe mine o să mă doară capul.

Andrei puse pistilul de o parte și luă în mână o baghetă de sticlă. O sprijini de spărtura de material din farfurioară și, cu stupefacție, văzu cum în câteva clipe capătul sticlei se topi în vas. Restul baghetei, pierzându-și echilibrul, căzu pe podea și se sparse. Țup sări într-o parte și mârâi bănuitor.

— E formidabil! zise Andrei. Materialul acesta topește… vreau să spun, transformă în lichid tot ceea ce atinge. Și asta, observă bine, poetule, fără să ridice de loc temperatura obiectului.

Ionică uitase de mult să mai fabrice versuri. Proza din fața lui era pentru moment mult mai interesantă.

— Ce nu mă lămuresc eu… zise el și se întrerupse, pentru că-i era teamă să nu spună vreo prostie.

— Spune, spune, Ionică, îl încurajă Andrei, cu o figură îngăduitoare.

— Pentru ce nu s-a topit… asta, vreau să spun transformat în lichid, farfurioara de sticlă în care ai așezat la început materialul, și nici mojarul de porțelan în care se află acum?

Încurajat de faptul că pe figura lui Andrei apăruse acum un imens semn de întrebare, prietenul său continuă:

— Și dacă-i așa, să-ți mai pun o problemă: pentru ce nu s-a transformat în lichid sobița de fier în care am descoperit materialul?

Andrei dădu din umeri.

— Trebuie să fie o acțiune… începu el, și continuă lamentabil: Nu știu.

Scoase din buzunar un creion obișnuit și-l apăsă în mojar. Pe loc, lemnul începu să curgă, grafitul și el, formând împreună un lichid negricios, care se așternu peste stratul de sticlă obținut cu câteva minute înainte.

— Vezi și tu! exclamă Andrei. S-a topit lemnul! A mai auzit vreodată cineva de așa ceva? Lemn lichid! E formidabil! Auzi, tu, Ionică? Formidabil! Am făcut o descoperire senzațională! Sen-za-ți-o-na-lă!

Și Andrei începu să țopăie prin casă vesel, în timp ce Țup, fericit că în sfârșit stăpânul său are chef de joacă, zburda printre picioarele sale, mai, mai să-l răstoarne. În acest timp, Ionică aplauda de-l dureau palmele. Ce triumf! Și el, singurul martor al acestui eveniment, pe care-l va putea transmite posterității!

Ușa camerei se deschise și în prag apăru bunicul - nea Costică. Auzise râsetele copiilor, lătrăturile voioase ale lui Țup și zgomotele făcute de Andrei care sărea prin cameră, și nu se dumirea ce se petrecea acolo. De obicei, când băiatul făcea experiențe de chimie, păstra o liniște plină de solemnitate.

— Ce s-a întâmplat, copii? întrebă el, după ce larma se mai potoli.

— O experiență de chimie și de fizică, bunicule, îl lămuri Andrei, misterios.

Bunicul clătină din cap.

— Fii atent, să nu pățești iar ceva. Nu cumva vă e foame? Poate că vreți câte o prăjitură.

Țup, evident, nu voia prăjituri. Poate că dacă i s-ar fi oferit câteva oase, n-ar fi spus nu. Dat fiind însă că în hărmălaia generală glasul său nu se mai auzea, părerea lui nu fu luată în seamă. În schimb, cei doi băieți simțiră brusc, la auzul acestei propuneri, o foame de lup. Peste câteva minute, discutau aprinși, în timp ce lingeau lingurițele.

Pe măsuța dintr-un colț al camerei un mic aparat de radio cânta în surdină. Din difuzorul său, o clipă tăcut, se auzi deodată un ritm lent, pe care o melodie puțin tristă își broda arabescurile, întorcându-se mereu la aceleași note melancolice expuse de un saxofon. Câteva clipe, cei doi băieți tăcură, ascultând bluesul. Andrei, ca și Ionică, la fel

ca toți ceilalți prieteni de vârsta lor, preferau în general melodiile cu ritm săltăreț. Dar acest *blues* era atât de impresionant, în simplitatea sa, încât amândoi simțeau nevoia să-i respecte plânsul. Peste fondul preocupărilor lor științifice muzica nu venea să le destrame, ci, parcă, mai curând, să le concentreze puterile.

— Cred că acum trebuie să continui analiza. Cum o să faci? întrebă Ionică.

— Încercăm în ce lichide se dizolvă. De exemplu, începem cu apa distilată, apoi cu acid azotic, cu acid clorhidric și cu altele… Numai că, vezi tu, poetule, ca să se dizolve repede și ușor trebuie ca materialul pe care-l analizezi să fie mărunțit cât mai fin…

— Aha. Și vrei să spui că ăsta nu prea poate fi pisat?

— După cum ai văzut și tu!

— Ce-i de făcut, atunci?

— O să-l încercăm așa cum e, în întregime. Să vedem ce se întâmplă.

În chimie, o experiență făcută doar așa, ca „să vedem ce se întâmplă", poate fi însoțită de mari pericole. Dar cei doi băieți nu se gândeau acum la primejdii, ci doar la jocul acesta nou, foarte palpitant și interesant, de-a „substanța misterioasă".

Și totuși, Andrei devenise foarte prudent. Își dădea seama cum se produseseră arsurile de care suferise în ultimele trei zile. De aceea, se feri cu grijă să atingă materialul și, pentru a-l pune într-un alt vas, îl apucă din nou cu cleștele. Împreună cu bucata mică de material se ridică însă și mojarul de porțelan. Ce se întâmplase oare? Cum de se lipise materialul misterios de fundul mojarului, în loc să-l lichefieze?

Andrei cercetă totul cu luare-aminte și remarcă un fapt straniu: porțelanul topit, sticla topită, lemnul și grafitul topit, se resolidificaseră pe fundul vasului prinzând ca în menghina unui clei tenace bucata de material.

— Cum facem ca să-l desprindem? întrebă Andrei.

— Eu țin de mojar, propuse Ionică, și tu, cleștele, tragi de materialul X.

„*Materialul X*!” Iată o denumire potrivită - se gândiră în aceeași clipă cei doi prieteni. Iar metoda nu era rea: după un mic efort, Ionică se afla trântit pe spate în mijlocul camerei, Andrei ținea victorios în clește materialul X, în timp ce Țup lătra indignat, pentru că în căderea sa Ionică îl călcase pe coadă.

— Vezi, poetule, zise Andrei, cleștele nu se lichefiază.

— Pentru că e de fier, zise Ionică, frecându-și spatele cu o mână.

— Nu putem încă afirma nimic. Să facem experiența.

Puse cu grijă bucata într-un pahar și apoi - cu oarecare teamă - turnă apa peste ea. În primele secunde nu se întâmplă nimic. Cei doi copii priveau prin pereții paharului și așteptau. Deodată, apa începu să bolborosească încetișor, dar numai într-o singură parte, cam în dreptul unuia din colțurile materialului X. Apoi, încet-încet, nivelul lichidului din pahar scăzu, de parcă omul invizibil al lui Wells ar fi sorbit-o pe îndelete. Substanța misterioasă, atât cât se putea vedea, rămăsese cu toate acestea neschimbată.

— Ei, ce părere ai? zise Andrei, care se uita cu gura căscată.

— Este foarte interesant, spuse Ionică, dar nu pricep o iotă.

Andrei introduse în vas o hârtie indicatoare. Culoarea ei îi spuse îndată că lichidul era neutru - nici acid, nici bazic. După aceea vărsă apa, care scăzuse cam până la jumătate. Întâmplarea din mojarul de porțelan se repetă aidoma: pe fund, un strat de apă se solidificase.

— A înghețat apa! făcu Andrei.

Apoi pipăi cu mâna fundul paharului - era cald, mai bine spus avea temperatura camerei. Gheață caldă!

— Nu, nu, pentru mine toate astea sunt prea complicate, făcu Ionică, așezându-se în fotoliu. Ia închipuiește-ți lecția

de chimie. Te întreabă profesorul despre apă și tu îi răspunzi: apa este un corp lichid, care se evaporă la temperatura de 20 de grade și îngheață tot la 20 de grade. Îți dă un trei cât tine de mare!

— Dar când o să se afle despre existența materialului X? Atunci capeți un zece cât tine de mare! Lasă filozofia, poetule, și ajută-mă mai bine să scoatem bucata de material X din pahar.

Din nou cleștele, din nou tracțiune - dar de astă dată având grijă să nu se mai producă incidente neplăcute.

— Ce experiență nouă mai facem? întrebă Ionică, pe care toate astea îl pasionau din ce în ce mai mult.

— Uite cum o să procedăm. Punem bucata asta într-o eprubetă.

— Bine, dar pe urmă n-o s-o mai putem scoate de acolo!

— Nu-i nimic. O să spargem eprubetă. Nu contează. Pot face un sacrificiu pentru știință.

Așeză bucata în eprubetă.

— Acum vom turna deasupra niște acid azotic.

Lichidul gălbui fu adăugat cu grijă. O clipă, nu se întâmplă - ca și data trecută - nimic. După aceea, în eprubetă apăru o bolboroseală și în atmosferă se răspândiră vapori neplăcuți, înecăcioși. Ionică nu știa despre ce era vorba, dar Andrei își dădu seama pe loc de pericol. Vărsă imediat lichidul în chiuvetă, lăsând robinetul deschis, așa ca apa să curgă și să spele totul. Deodată, cu un zgomot sec, materialul se rostogoli pe podea, trecând prin fundul eprubetei. Credincios, ca la aport, cățelul sări și-l ridică în bot, apoi se prezentă în fața lui Andrei, dând din coadă.

— Țup! Lasă imediat jos!

Cu un clește, i-l smulse din bot și-l aruncă într-un vas. Țup se întoarse la locul lui și, peste puțină vreme, începu să geamă și să plângă pe limba lui, în timp ce băieții îl priveau tăcuți.

II

Ritmul lent al *blues*-ului pătrundea ca o lumină difuză în camera lui Virgil. Întins pe canapea, visa în același timp la o mie de lucruri, toate în jurul fetei de la Institutul de Cercetări Fizice. O infuzie de melancolie se strecura, încet, dinspre membrana difuzorului înspre cele mai ascunse celule din scoarța cerebrală. Asemenea unei injecții lente de ser, melodia aparent monotonă se înșuruba în trupul său, dându-i senzația iminenței unui eveniment dramatic.

— Dragul meu, te-ai pierdut cu desăvârșire, constată cu tristețe Virgil (cel sever).

— Și unde pui că nu poți spera nimic. Locul este ocupat, biletele vândute mai înainte, casa închisă.

— Nu mai ai nici un haz.

Virgil se întoarse pe o parte, blestemând natura ce nu-l înzestrează pe om cu un robinet care să poată închide sau deschide, după dorință, cursul gândurilor.

Dragu Caraman! Evident, cel mai cuminte lucru ar fi acum s-o uite și să se apuce în sfârșit de fotografiile neglijate în ultimele ceasuri. Dar pentru ca să faci orice, trebuie să ai, dacă nu pasiune, măcar puțină tragere de inimă. Și de aceea Virgil stătea mai departe întins pe canapea, ascultând muzica aceea care răspundea atât de bine stării sale sufletești.

Aerul îmbogățit cu mirosul proaspăt al pământului binecuvântat de picăturile de apă pătrundea în valuri prin fereastra deschisă. Virgil închise ochii și i se păru că trece o eternitate. Când îi deschise și-și privi ceasul, constată că se scurseseră doar câteva minute. Din hol se auzi soneria telefonului. Fără grabă, se îndreptă spre aparat. Pesemne era prietenul său Mihai Săbău de la turnătorie, căruia îi promisese că va trece pe la el și despre care uitase cu desăvârșire.

Dar în receptor nu auzi vocea răsunătoare și jovială a lui Mihai, ci un glas mic, speriat, aproape plângător.

— Cine e acolo?

— Eu, Andrei, răspunse băiatul. Vă mai amintiți de mine?

— Da, da, desigur, dragul meu, spuse repede Virgil, dându-și seama că în vocea noului său prieten plutea un dezastru. Spune-mi, ce s-a întâmplat?

— O mare nenorocire.

O clipă, Virgil se gândi cu o tresărire de spaimă la Silvia. Dar nu, o lăsase bine, sănătoasă.

— Țup, cățelul meu. S-a îmbolnăvit acum, dintr-o dată - și nu știu ce să mă fac!

III

Trotuarele începuseră să se zvânte. La brațul lui Caraman, Silvia pășea, călcând ca pe vată. Se simțea mai ușoară ca oricând. Avea impresia că dacă acum ar fi suflat o adiere, ar fi ridicat-o în văzduh ca pe un firicel de praf și ar fi dus-o plutind prin aer, departe, peste acoperișurile caselor, peste râuri, ape și munți, până la casa din vis… În seara zilei când împlinise doisprezece ani nu putuse să adoarmă repede: emoțiile aniversării, musafirii, urările prietenilor… Unii numără în asemenea împrejurări oițe, una câte una, albe, până când la un anume număr mașina de calculat din creier obosește și decide că a sosit vremea să se odihnească. Silvia nu știa despre aceste oițe și începuse să se gândească… Atunci, pentru întâia oară, văzuse casa albă.

O casă mică, așezată pe un colț de deal verde, cu soare în ferestre. Se apropia, deschidea ușa. Înăuntru o așteptau mii de surprize - la început, prăjituri de șocolată, rochițe albe, mai târziu un Făt-Frumos și o rochie de mireasă, și de fiecare dată, aici, în casa albă, găsea cartea căutată, prietenii care o ajutau, gândul cel mai bun. Nu știa nimeni despre casa ei albă. Nu-i spusese nici lui Dragu Caraman.

Se temea că o să i-o răpească. O s-o cuprindă în focul ironiilor care-i venea întotdeauna pe buze și o să i-o dărâme…

Ajunseră la Caraman. În cele două încăperi care-i alcătuiau garsoniera, domnea, la prima vedere, un haos boem. Sub aparenta neorânduială, însă - o pernă aruncată ici, un tablou sprijinit pe podea dincolo, o vază plasată sub o fereastră sau o sticlă cu lichior pe o masă - se ascundea de fapt o grijă deosebită pentru obținerea unui efect estetic de ansamblu. Dragu ținea mult la această foarte ordonată neorânduială.

Dintr-un raft al bibliotecii se auzi suspinând un saxofon.

— Îți place? făcu Dragu, întorcându-se de la combina muzicală.

Era muzica domolită și în același timp vibrând de ascunse dureri a unui *blues*. Un saxofon, o trompetă, un pian sufereau împreună pe ritmul lent, abia șoptit de măturica metalică frecată pe membrana întinsă a tobei. Și, deodată, murmurul surd căpătă voce: un glas puțin răgușit, care în cuvintele simple cuprindea o întreagă lume.

Silvia închise ochi, ascultând vrăjită. Nu răspunse întrebării lui Caraman. Era inutil.

— Astăzi o să-ți arăt ceva foarte nou, zise el, când ultimele acorduri se pierdură și fură înlocuite de un ritm mai vioi.

— O nouă pictură?

— Mii și mii de noi picturi! zise Caraman, zâmbind.

— Un album?

— Nu. Ghicește!

— Nu știu… O colecție de reproduceri?

— Nu și nu. De fapt, nu poți să știi. Privește acolo.

Pe peretele din față, într-o ramă subțire de plastic negru, se afla o pânză. Atâta tot.

— O pânză albă? întrebă Silvia.

— Deocamdată. Acum voi stinge lumina.

Întuneric. Deodată, pe dreptunghiul alb, apărură forme geometrice colorate. Cercuri roșii și galbene, trapeze albastre și cărămizii, triunghiuri verzi, lungindu-și și scurtându-și dimensiunile, rotunjindu-și sau netezindu-și contururile. Imagini care se iveau pentru o clipă, se lățeau, ocupau dintr-o dată întreaga suprafață a pânzei, apoi păleau, făcând loc altora. Linii curbe și frânte, portocalii, violete, roze, care străbăteau meteoric spațiul, uneori ondulând, alteori săgetând.

— Pictură electronică! murmură Dragu, așezat lângă fată.

Printre formele geometrice de o frumusețe rece se nasc pe neașteptate atribute umane, degetele unei mâini care vrea să înșface forma eluzivă a unui triunghi isoscel, apoi o gură rujată exprimând durerea nemăsurată a unei vizitatoare extraterestre, o unghie enormă gata să se înfigă în carnea unui pentagon fosforescent.

— Oprește! Ce-i nebunia asta?

Nu mai putea suporta. Această beție de culori trebuia să se isprăvească. Dragu întoarse un buton, aprinse lumina. Pânza deveni din nou albă, rece.

— Ai văzut? Mii de picturi! Toate sunt aici, în această mică cutie de proiecție. Nu-i așa că-i minunat? Cinepictură!

— Halucinant. (Silvia gâfâia puțin.)

— Recunoaște că ți-a plăcut.

— Nici o clipă. Sau... poate una sau două din combinațiile de forme și culori care se succedau. Aveau uneori un efect decorativ interesant.

— Vezi că începi să le apreciezi?

— Bine, zise Silvia. Atunci, dă-mi-le pe cele care m-au încântat.

Dragu (cu regret):

— Nu pot. Toate aceste picturi au pierit în clipa când s-au născut. Asta e tragedia. Opere de valoare care nu pot trăi.

— Experiența ta nu mi-a plăcut.

— Dar, draga mea, nu a fost o experiență, protestă sincer Caraman. A fost artă. Artă nouă. În această cutie se petrec diferite combinații electronice pe care nu mă pricep să ți le explic, și care dau naștere la imagini geometrice și culori în veșnică schimbare. Pictura noului secol.

— Arta ta este foarte veche. E arta caleidoscopului. Când eram mică, tata mi-a cumpărat, odată, de la Moși, un tub în care vedeai imagini geometrice colorate. Cioburi de sticlă în mii de fațete. Vezi dar că arta asta pe care mi-ai prezentat-o are strămoși venerabili. Caleidoscop automat. Sau poate că tu îi zici „abstracționism automatizat”?

Silvia își trecu mâna pe față. Fusese amețitor și frazele pe care le rostise o obosiseră de parcă ar fi ridicat mii de trepte.

— Silvia, Silvia, făcu Dragu, împăciuitor. Ai văzut prea puțin, judeci prea aspru și prea repede.

— Nu, nu, nu mai vreau, zise Silvia.

— Bine, altă dată.

Caraman era surprins. Nu mai era „Micuța Silvia”, fata care îl asculta de obicei atât de tăcută și de atentă. Simțea că nu ar fi fost nimerit să întrebuințeze acum obișnuitele sale fraze ironice. Era descumpănit.

Silvia se ridică din fotoliu.

— Dragule, nu mă simt prea bine. Sunt puțin amețită.

Caraman își luă rămas bun de la Silvia, după ce aceasta deschise ușa de la intrarea propriei ei locuințe, apoi se întoarse cu pași iuți acasă.

Dacă ar mai fi zăbovit doar câteva minute, ar fi putut vedea silueta ei fragilă apărând din nou în ușă, închizând-o fără zgomot și plecând apoi, fără grabă, pe stradă, undeva, poate către un deal însorit dintr-un loc îndepărtat și necunoscut de nimeni.

CAPITOLUL OPT

...în care profesorul Marius Onea își regăsește tinerețea

Pe atunci se credea că atmosfera pământului se compune din oxigen, hidrogen, azot și gaze inerte. Doamne, ce ignoranță!
*(*KAREL ČAPEK: În volumul *„Știința”: „Fabule din anii ce vor veni”.)*

I

În săptămâna aceasta, Virgil lucra în schimbul de după-amiază, așa încât azi-dimineață - luni - era liber. Liber, dar extrem de ocupat.

Telefonul de ieri seară îl făcuse să pătrundă din nou în mijlocul unor evenimente extrem de complicate, printre care nu știa deocamdată cum să se descurce.

Plecase imediat la locuința lui Andrei, cugetând în sinea sa că duminica aceea era ziua chemărilor urgente. Țup fu îndată transportat cu tot alaiul la un medic - evident, la Magdalena Botea.

Când deschise ușa, doctorița apăru îmbrăcată ca pentru vizită. De fapt, se pregătea să plece la un concert. Dar Magdalena Botea nu iubea numai oamenii, nu adora numai muzica. În același timp avea și amintiri. De pildă, despre un alt cățel - un nedespărțit prieten al fetiței de acum

douăzeci de ani. Doctorița își îmbrăcă repede un halat peste rochia elegantă și se adresă bolnavului:

— Ia spune, tu... („Cum îl cheamă? Țup?”)... Ia spune tu, Țup, ce ți s-a întâmplat?

Țup scânci încet, cu limba fluturând - așa stătea din clipa nefericitului aport.

— Eu cred că are în gură niște arsuri, așa cum am avut și eu pe mână, spuse Andrei, apoi adăugă: Sunt chiar sigur!

Magdalena Botea îl privi, curioasă.

— S-a ars și el în gură cu lampa de gaz? Sau poate că o fi înghițit un chibrit aprins?

Andrei tuși încurcat.

— Știți... asta e o arsură chimică...

— Aha! Cu un acid sau o bază?

— De fapt nu e nici acid, nici bază.

Doctorița îi spuse lui Țup să deschidă gura, Andrei îl ajută și amândoi priviră bășicile formate pe mucoasa bucală.

— Țup al tău o să sufere vreo două zile, apoi, dacă este să mă iau după arsurile tale, o să-i treacă. O să-l badijonez acum. N-are voie să înghită decât apă și lapte. Nici un os de ros. Ai înțeles, Țup?

Cățelul dădu o dată, necăjit, din coadă, în semn că soarta lui era tare, tare tristă și se supuse tratamentului.

— Ce substanță a produs leziunile astea, Andrei?

— Nu știu...

Magdalena se uită la el neîncrezătoare. Andrei sesiză sensul privirii și se înroși.

— Pe cuvântul meu că nu știu despre ce substanță este vorba. Când o s-o cunosc, o să vă spun!

Asta fusese ieri. Și tot ieri, Virgil aflase un lucru neașteptat: că bolovanul cenușiu a cărui cădere însemnase pentru el prima treaptă a scării, deocamdată șubredă, care-l apropia de Silvia, fusese luat din stradă chiar de Andrei. Acest material, după spusele băiatului, avea

proprietăți atât de ciudate, încât lui Virgil nici nu-i venea să creadă. Ceva care preface în lichid obiectele solide? Asta-i o poveste pe care nu ar crede-o nici măcar un cititor de romane științifico-fantastice!

Dar, după ce asistă la câteva experiențe simple, fu silit să recunoască evidența. Era uimitor. Apăsase cu neîncredere șurubelnița, pe care o purta de obicei în buzunar, pe ciobul de material și iată... în câteva clipe, pe fundul capsulei de porțelan se adunase oțel lichid, care se solidificase apoi aproape imediat.

— Acest metal - spusese Virgil - se topește de obicei cam la o mie cinci sute de grade Celsius. Și iată că acum, la numai douăzeci de grade...

— Dar cum se explică faptul că sticla sau porțelanul pe care stă materialul X nu se topesc și ele? întrebase Andrei.

Erau și alte semne de întrebare. O foaie de hârtie nu pățise nimic - parcă se udase, numai, fără a se lichefia.

— Vedeți, acest material cosmic... începuse Andrei.

— Cosmic? făcuse nedumerit Virgil.

Și atunci, Andrei începu să-i expună lui Virgil teoria sa asupra originii bolovanului cenușiu până când, apărând în pragul ușii, bunicul se interesă cu o figură severă dacă Andrei n-avea de gând să meargă mâine la școală. Se făcuse târziu, băiatul trebuia să facă baie, să mănânce și să se culce. Virgil își luă în fugă rămas bun - Ionică plecase de mult - și ieși din casă fără să-i mărturisească lui Andrei adevărata origine a materialului misterios. De altfel, nici nu fusese hotărât să-i spună adevărul. În definitiv, era vorba de o substanță cu proprietăți excepționale, obținută într-un laborator, despre care poate că era necesar să se păstreze încă secretul. Nimic nu-l împiedica însă să anunțe Silviei descoperirea materialului dispărut acum trei zile în mod atât de ciudat. La telefon nu-i răspunsese însă nimeni, așa încât amână comunicarea pentru azi-dimineață.

Și iată că acum, în timp ce lăsa dezamăgit receptorul pe furcă, câteva probleme noi îi răsăriră în minte, de parcă

acelea care se aciuaseră acolo foarte de curând n-ar fi fost suficiente.

— Mai întâi, băiatule, făcu Virgil 1, unde este Silvia?

Acasă, nu era. Bun, s-ar putea presupune că este la Institut. Dar la Institut, o voce neutră - a lui Sebastian Barnea - îi spusese că tovarășa Badea nu a venit astăzi. La întrebarea sa, aceeași voce adăugase „credem că este bolnavă”. Și atât. Dar Virgil știa că ieri seara Silvia fusese sănătoasă. Atunci?

— În al doilea rând, ce fac cu misterioasele fenomene pe care le-am văzut ieri? Cui să le comunic, dacă nu Silviei?

După o noapte de somn, acum, în lumina puternică a dimineții, cele întâmplate ieri i se păreau chiar mai neverosimile.

— Dacă te-apuci să povestești totul cuiva, o să bănuiască că ai halucinații. Dacă nu povestești, întârzii - poate - nașterea unei descoperiri epocale. Ei, Virgil 1, ce-i de făcut?

Și oare nu trebuia, pe de altă parte, să anunțe la laborator locul unde se găsea acum bolovanul misterios? Da, perfect, dar dacă în acest fel îi făcea un rău Silviei?

— Frământările astea nu-ți fac bine, scumpul meu prieten, constată Virgil 2, care-și simțea capul vâjâind.

Și, pe loc, hotărî să se ducă personal la Institutul de Cercetări Fizice.

II

La ora 6, în aceeași dimineață de luni, Andrei - contrar obiceiului său - era treaz și cotrobăia printre cărți. Deschidea câte una, citea ici și colo, o închidea la loc, clătina trist din cap și nota câteva cuvinte într-un caiet. Peste vreo jumătate de ceas puse deoparte ultimul volum, privi vag înaintea sa, își frecă ochii cu putere pentru ca să alunge somnul și apoi fluieră a pagubă. Țup veni vesel spre

el, dar constată cu regret că nu fusese chemat la vreun ospăț. Fluieratul reprezenta doar una din fazele procesului de acumulare a cunoștințelor științifice. Iar peste câteva minute, același Țup avu surpriza de a-l vedea intrând în casă pe Ionică, tot atât de somnoros ca și stăpânul său.

— La ora asta, zise poetul bombănind, eu mă întorc de obicei pe partea cealaltă și visez că mi s-a tipărit un volum de versuri.

— Atunci, de ce ai venit?

Ionică ridică o mână în sus.

— Nu vreau să mă izolez în turnul meu de fildeș tocmai când se întâmplă lucruri atât de… cum să zic?

— Misterioase.

— „*Cu pana mea în mână, când voi răsturnați brazde,*
Eu vin în urma voastră să semăn și să cânt."

— Cum rămâne cu rima?

— Versuri albe, îl lămuri mândru Ionică.

— Bine, dar cum faci tu ca să cânți din pană?

— Asta-i o figură de stil, pe care credeam că o s-o-nțelegi fără explicație. Dar să trecem la experiențele de ieri seară. Ia spune, ce-ai aflat?

— Să trecem, zise Andrei fără nici un fel de entuziasm. Vezi, tu, am citit cărțile astea: fizică, chimie, chimie-fizică…

— Și?

— Și toate spun un singur lucru important: că tot ce-am văzut noi ieri nu se poate întâmplă în realitate.

— Atunci, am visat?

— Numai poeții visează, răspunse înciudat Andrei.

— Ba, pardon, eram amândoi foarte treji, protestă Ionică.

— Uite ce e. Să-ți explic. Toate corpurile sunt formate din molecule, care la rândul lor sunt alcătuite din unul sau mai mulți atomi.

— Mulțumesc. Asta știam și eu. Am învățat chiar și cum se împrietenesc atomii ca să formeze molecule.

— Va să zică, zici că știi? Atunci, spune-mi cum se unesc între ele moleculele? Pentru ce, la aceeași temperatură, de exemplu în camera asta, apa e lichidă, oxigenul gazos, iar fierul solid? Cu alte cuvinte (pricepi tu, poetule, întrebarea mea?) moleculele apei alunecă ușor una pe lângă cealaltă și se desprind lesne formând picături. Cele ale gazelor zburdă, încercând să se îndepărteze cât mai mult una de alta. Iar moleculele fierului se țin strâns unite și nu vor să se despartă nici în ruptul capului. Pentru ce?

— Pentru că așa sunt ele.

— Complet neștiințific! Să-ți citesc ce-am notat azi-dimineață! „Natura forțelor de atracție dintre molecule are un caracter complex.”

— Complex, zise cu satisfacție Ionică. Asta e, vezi?

— Stai, că abia am început. Există molecule polare.

— Adică?

— Molecule la care într-o parte predomină o sarcină pozitivă, iar în alta cea negativă.

— Ei, și?

— Și astea se atrag între ele, apropiindu-se cu părțile de sens opus.

— Bine, bine, dar atunci de ce când crește temperatura substanțele se topesc?

— La temperaturi ridicate moleculele devin - cum să zic? - mai agitate, și atunci ele nu se mai orientează așa de bine.

— Da’ sensibile mai sunt moleculele astea ale tale!

— Alte molecule, chiar dacă nu sunt polare, sunt influențate de cele din apropiere. Astea se atrag mai slab între ele. Alteori, se întâmplă ca unele molecule să se și respingă.

— Stai nițel! strigă Ionică. Deci, atunci când moleculele se atrag între ele mai puternic corpurile sunt solide; mai slab, lichide și, dacă se atrag și mai puțin, sunt gazoase.

— Foarte bine! Nota nouă.

Ionică își încreți nasul, gânditor.

— De ce numai nouă? întrebă el, mirat.

— Pentru că, în ce privește stările de agregare, lucrurile nu sunt chiar atât de simple. Moleculele care alcătuiesc substanțele se mișcă, înțelegi tu?

— Clar.

— Mișcarea moleculelor este și ea un factor cu rol important.

— Hm!

Poetul făcu câțiva pași prin cameră.

— Orice s-ar spune - constată el - orele de dimineață îmi priesc. Uite, ieri seară n-aș fi priceput nimic. Va să zică, dacă un corp, la o anumită temperatură, e solid, lichid sau gazos, asta depinde de atracția dintre molecule și de felul în care se mișcă ele?

— Ionică! Te privesc cu admirație. Ai putea deveni un mare fizician, dacă...

— Dacă?

— Dacă ai descoperi, ținând seama de toate aceste date, cum se face că fierul se topește și că apa se evaporă la atingerea de „materialul X”, fără să li se schimbe de loc temperatura?

— Răspuns: se schimbă ceva în forțele de atracție sau de respingere dintre molecule.

— Forțele lui Van der Waals[2].

— Cine?

— Cel care le-a cercetat prima dată. Se schimbă, se schimbă, dar de ce?

— Așa vor marțienii, declară serios Ionică.

— Care marțieni?

---

[2] *Forțele van der Waals* sau *interacțiile van der Waals* reprezintă forțele de atracție sau de respingere de putere relativ mică dintre moleculele neutre. Acestea au fost denumite după savantul olandez *Johannes Diderik van der Waals*. Legăturile van der Waals au o energie mai mică decât cele ale legăturilor de hidrogen, iar distanța cea mai mică corespunzătoare unei astfel de legături este de aproximativ 3,5 Å.

— Care ne-au aruncat materialul X. Îți dai tu seama ce s-ar fi întâmplat dacă bolovanul ar fi căzut în mare?

— Ce?

— Ar fi evaporat toată apa. S-ar fi uscat toate oceanele. Ar fi…

— Stai, nu fii prăpăstios. Nu vezi că într-o parte a materialului X se produc evaporări, iar într-alta solidificări? Dragul meu poet, moleculele se atrag între ele, se și resping între ele, dar deocamdată trebuie să le lăsăm să-și facă de cap și să ne apropiem de școală.

— Andrei, ce-ar fi…

— Ce?

— Să luăm cu noi fărâmița asta de material X? Poate că…

III

În laboratorul său, coana Aurica amesteca, într-o oală dolofană, numeroasele ingrediente care edificaseră celebritatea ciorbelor sale. Scoase cu lingura o fracțiune din lichid, suflă peste el, apoi îl gustă și tuși satisfăcută. Rețeta reușise, ca de obicei. Începu să cânte cu o voce neașteptat de subțire și de gingașă o romanță pe care, pentru o amatoare, o interpretă magistral. Ajunsese tocmai la „frunzele cad încetișoo-or” când nota la de sus îi înghiță pe buze. În curtea interioară a blocului umbla cineva.

Un tânăr îmbrăcat într-un costum cafeniu cam ponosit, cu obrajii nerași și pătați, ici și colo, de punctele vinete ale unei acnei rebele, intrase pe ușa de acces și pășea cu siguranță, îndreptându-se către maldărul de vechituri depozitat de-a lungul unuia din pereți.

— Cine-o fi ăsta? O fi nepotul lui Vasilescu, de la etajul patru - își dădu cu părerea coana Aurica, în sinea sa. Am auzit că a venit pe la unchiu-su, să stea câteva zile în București. Ce-o fi cotrobăind prin hârburile alea?

Tânărul se ridică, vârî într-o plasă ceva și ieși repede pe ușă.

— Nu e nepotul lui Vasilescu, hotărî coana Aurica. Ăla trebuie să fie mai bine îmbrăcat. O fi fost de la salubritate? Ce i-o fi trebuit pietroiul?

Dar coana Aurica părăsi repede această chestiune: avea acum de rezolvat problema mult mai importantă a compunerii unor sărmăluțe în foi de viță.

IV

În aceeași dimineață de luni, în clasa în care învățau Andrei și Ionică se petrecură câteva lucruri surprinzătoare. Un cronicar conștiincios va scrie cândva letopisețul amănunțit al evenimentelor care au aruncat pe cei treizeci și șase de colegi într-o consternare fără margini. Până atunci, însă, datele disparate din caietul de însemnări al lui Ionică sunt suficiente pentru a ne face o idee de ansamblu.

«Ora 8:05. Profesorul de istorie a intrat în clasă. M-a întrebat și am știut. Lângă mine, Andrei umblă în servietă, scoate o cutie de chibrituri și o pune pe bancă.

„O flacără ce arzi în noapte
Când frunzele vorbesc în șoapte
Cu adieri ce le mângâie...” (De căutat o rimă.)

Ora 8:55. A sunat de recreație. Vasilică Alexandrescu rămâne în clasă, cică a uitat să scrie problema la matematică.

Ora 8:57. Vasilică Alexandrescu nu poate scrie problema, pentru că - pretinde el - i s-ar fi topit penița de la toc. Cere o altă peniță.

Ora 8:59. Noua peniță se topește iar - sau așa pretinde Vasilică. Dar cine-l crede?

Ora 9:05. Vasilică este scos la lecție. Tovarășe profesor, n-am putut să scriu problema. „De ce?” Mi s-au topit penițele când am încercat să scriu. „Iată un fenomen curios. Să încerc și eu... Uite, mie nu mi s-a topit și-am putut să scriu în catalog un trei foarte caligrafic.” Este evident că profesorul n-a crezut nici un cuvânt. Păcat. Tocmai azi, când Vasilică spunea adevărul!

Ora 9:55. De serviciu la tablă și curățenie este astăzi Gabriela Stoica, dar nu s-a prea grăbit cu buretele. „Vai, fetelor, îmi murdăresc mâinile.” Totuși, tabla trebuie ștearsă. Dar ce se întâmplă? Buretele ud zgârie tabla de parcă ar fi sârmă de parchet. Colegii sunt consternați. „Cum de-a înghețat buretele?”

Ora 10:05. Profesoara de desen spune că tabla e murdară. Gabriela scoate o batistă, și, scârbită, șterge tabla.

Ora 11:30. Profesorul de chimie m-a pus să scriu formula acidului clorhidric. Imposibil. Creta se topește și curge sub forma unui lapte alb. Trec la loc. Profesorul ia un pahar cu apă, dar nu poate să bea pentru că apa a înghețat. Colegii încep să murmure. Se demonstrează experimental proprietățile corpurilor. Andrei - care-i cunoscut ca un chimist amator de nădejde - este pus să lucreze în fața noastră, sub îndrumarea profesorului.

„Despre stările de agregare ale corpurilor.” Corpurile pot fi solide, lichide și gazoase. Cele mai multe corpuri pot trece prin toate cele trei stări, dacă sunt supuse la temperaturi diferite. De exemplu, apa îngheață la temperatura de zero grade. Între 0° și 100° este lichidă, la presiunea normală a aerului. Peste 100°, ia starea gazoasă, formând vapori. Andrei Popescu, demonstrează aceste proprietăți.

Andrei al nostru ia un pahar Berzelius cu apă, îl încălzește la flacără. Apa începe să fiarbă, să se evapore, când deodată tot lichidul acesta în agitație se întărește brusc, formând un bloc de gheață sub flacără! Profesorul îl

cercetează pe toate părțile, se uită la Andrei, Andrei se uită și el la profesor și amândoi dau din umeri, mirați.

Metalele sunt în general solide. Singurul metal lichid la temperatura obișnuită este mercurul, care îngheață doar la minus 38,8 grade. Iată în această capsulă mercur. Se mișcă foarte ușor, de aceea a fost numit și „argint viu”. Priviți cum se mișcă… dar ce se petrece aici? E tare ca fierul! Vai de mine, se întâmplă lucruri cu adevărat ciudate!

Profesorul și-a scos batista și își șterge transpirația de pe frunte.

Starea gazoasă… Unele corpuri se găsesc la temperatura obișnuită în stare gazoasă, ca de exemplu gazele din aer - oxigenul, azotul, bioxidul de carbon, hidrogenul, gazele rare. Alte corpuri, pentru a ajunge în stare gazoasă trebuie încălzite la temperaturi uneori foarte ridicate. De exemplu, pentru a obține vapori de apă, după cum ați văzut, apa trebuie să ajungă la 100 de grade… Dar ce-i asta? Cum de a dispărut o bucată de sticlă din pahar? Andrei: S-a transformat în vapori. - Treci la loc!

Cerneala din călimară s-a transformat într-un bloc solid. Profesorul închide catalogul și pleacă zdruncinat.

A sunat de prânz. Putem să ne ducem acasă.»

V

Profesorul Onea îl primise la început pe Virgil Roșianu cu destulă răceală. Sunt destui oameni care, când văd curcubeul, cred că descoperă aurora boreală.

Pe măsură ce tânărul vorbea, Onea trecu prin fazele de curiozitate, interes și entuziasm.

— E chiar așa cum spuneți? Ați văzut cu ochii dumneavoastră?

Virgil îl încredință că era chiar așa.

— Și mi-am dat seama că este ceva extraordinar. Știți, m-am gândit la câte aplicații practice ar putea avea aceste fenomene, dacă ar fi strunite, stăpânite de om. De exemplu la noi, în metalurgie. Topirea metalelor la rece. Se schimbă totul. Se lucrează mai curat, mai repede. Productivitatea înzecită. Nu e nevoie de temperaturi ridicate, deci nici de cuptoare fierbinți, utilaj complicat cu cheltuieli mari...

Profesorul îl asculta, sorbindu-i cuvintele.

— Da, da, aveți dreptate. Perspectivele sunt în general foarte vaste. Dar mă tem că poate fenomenele nu sunt chiar atât de clare...

Virgil zâmbi.

— Scepticismul este, după câte am auzit, a doua natură a cercetătorului. Evident, nu vă puteți bizui numai pe vorbele mele sau pe experiențele de chimie ale unui copil.

— Cum s-ar putea să ne procurăm materialul despre care mi-ai vorbit - și care, trebuie să-ți mărturisesc, nu știam că ar fi căzut din laboratorul nostru?

— Voi vorbi cu chimistul meu amator, Andrei Popescu. La ora aceasta e la școală, dar pe la ora două, dacă vreți...

— Bine-bine, aștept aici, la Institut!

Virgil își luă rămas bun, iar Onea rămase în laborator, cu ochii scânteietori. Îi bătea inima tare-tare, de parcă ar fi avut întâlnire cu fata pe care o iubea pe vremuri.

Așadar, izbutise! Dar cum oare? Mai întâi, cum se explica faptul că nu-i spusese nimeni - și în primul rând Silvia - nimic despre această explozie și despre fenomenele pe care Virgil le descrisese atât de plastic? Și pe urmă, pentru ce la încercarea făcută vineri dimineața, rezultatul fusese același material inert? Ba chiar, după cum reieșea din caietul de laborator lăsat de Silvia Badea pe masă, aceasta repetase duminică dimineața experiența, cu rezultat negativ.

De altfel, relatările lui Virgil în legătură cu însușirile materialului i se păreau destul de confuze. Aceste evaporări, solidificări, lichefieri multiple despre care

auzise de la Virgil i se păreau profesorului prea frumoase ca să fie adevărate.

Dacă Silvia ar fi fost aici! Dar, ciudat, nu dăduse nici un semn de viață. Telefoanele repetate nu primiseră nici un răspuns. Portăreasa Institutului raportase despre întâmplările de duminică dimineața și aceasta îl făcea pe profesor să creadă că fata se afla undeva sub îngrijire, poate chiar internată la un spital. Dar în orice spital există un telefon.

Pradă unei așteptări febrile, profesorul Onea număra fiecare clipă care-l despărțea de întâlnire.

În sfârșit, ora 14. Pe strada Săgeții, un băiat cu o servietă, și tânărul de adineaori, Virgil Roșianu.

— Eu sunt nevoit să plec, schimbul meu începe la ora trei. Vi-l prezint pe Andrei Popescu, tânărul meu prieten, chimist amator.

VI

Erau singuri în cabinet, ei doi, stăteau față în față și se priveau tăcuți: unul care deschidea ochii mari și lacomi spre tot ce este viață, altul care credea că știe să privească numai ceea ce merită să fie trăit. Între ei, o jumătate de secol.

Andrei nu se simțea câtuși de puțin intimidat, deși întâlnise de câteva ori în ziare numele profesorului Marius Onea, menționat ca o somitate în domeniul cercetărilor fizice. Îl examină cu atenție pe acest om în vârstă, înalt, care stătea în picioare în fața sa, drept, ținând în mână o pipă fumegândă.

Profesorul rupse tăcerea, intrând abrupt în materie.

— Ei, tinere, unde este materialul?

Andrei își mută greutatea corpului de pe un picior pe altul.

— Acasă.

— De ce nu l-ai adus cu tine?

Sunt prea direct, își spuse profesorul. Constat că nu știu să vorbesc cu copiii. Poate pentru că nu am avut…

— Din două motive, spuse Andrei. Mai întâi, pentru ca să-l aduc ar fi trebuit să iau o roabă sau un cărucior. L-am transportat o dată cu mâinile și am pățit-o… În al doilea rând, pentru că voiam să vă spun ce-am constatat.

— Și dacă l-ai fi adus nu mi-ai fi putut spune?

— Probabil că nu m-ați fi ascultat.

Profesorul se încruntă și-și duse pipa la gură, pentru a constata că tutunul se stinsese între timp. Profită de manevra reaprinderii pentru ca să prelungească tăcerea și să poată relua altfel discuția.

— Ei, ia spune-mi, ce-ai descoperit, cum arată materialul, ce proprietăți are, cum… zise el și constată că era o gazdă nepoliticoasă. Ia loc. Nu acolo, așează-te aici pe fotoliu…

— Materialul X… începu Andrei.

— X?

— Așa l-am numit, Ionică și cu mine. Materialul X are proprietatea de a schimba starea de agregare a materiei.

Deși înțelesese ceva asemănător și de la Virgil, profesorul deveni din nou surescitat.

— Starea de agregare? Ești sigur?

— Absolut sigur. A văzut și Ionică. Lichidele sunt transformate în solide. Solidele în lichide sau gaze. Depinde de distanța la care le punem. Știți, materialul acționează numai dacă substanțele sunt foarte apropiate de el. Dacă le atinge, atunci acțiunea este mai puternică.

Profesorul tuși.

— De unde știi toate astea?

— Am făcut experiențe ieri seară. După ce l-am salvat pe Țup, am continuat să lucrez în laborator, până seara târziu.

În mintea profesorului se formau acum mii de vârtejuri.

— Stai puțin. Cine-i Țup? Ce i s-a întâmplat?

— Țup e cățelul meu. A luat în gură un ciob din „materialul X” și a pățit-o. Dar cum vă spuneam. Am mai remarcat ceva. Că acțiunea materialului depinde de... - cum să vă spun? - de locul unde se atinge. De exemplu, dacă îl pun într-o anumită poziție pe masă, se poate întâmplă ca sus să lichefieze materialele, jos să le facă solide și în anumite unghiuri să le transforme în vapori.

— Există deci o polarizare a efectelor?

Profesorul se ridicase de pe fotoliu, emoționat. Apoi, se așeză iar.

— Dragul meu, zise el brusc, nu-mi rămâne decât să te numesc colaboratorul meu și să te rog să însoțești un om pe care o să-l trimit să transporte blocul de material.

Andrei rămase pe loc.

— Dacă se poate, spuneți-mi și mie, din când în când, ce-ați mai făcut cu materialul acesta. Știți... - îi mărturisi Andrei - eu credeam că a căzut din Cosmos.

Profesorul Onea trase din pipă și aruncă în aer câteva inele de fum.

— Bine, o să-ți spun, declară el - dacă-mi promiți că ai să ții secretul.

Andrei se ridică în picioare, vesel.

— Pe cuvântul meu.

— Bine, Andrei. Și profesorul îi întinse mâna.

VII

Pe fereastră, îl văzu îndepărtându-se, alături de cel ce urma să ridice „materialul X”! Nu, nu trebuia să se teamă pentru tinerețea sa apusă. Ea trăia și azi în sute, mii, zeci de mii de Andrei.

CAPITOLUL NOUĂ

...în care cei mai mulți dintre prietenii noștri devin mai supărăcioși decât le este firea

...Știu din experiență că persoanele cele mai sublime au făcut greșelile cele mai grosolane, și dat fiind că ele cad mai de sus, se lovesc mai rău.
*(*CYRANO DE BERGERAC: *„Lettre contre les sorciers”.)*

I

Sub robinetul defect, apa prelinsă se transforma în stalactite. Curgea încet, picătură cu picătură, și pe măsură ce ieșea din țeavă, îngheța. Tânărul cu haine ponosite, de culoarea tutunului, intră în camera de baie și se opri, înmărmurit. În chiuveta în care așezase bolovanul furat din curtea interioară, se găsea acum un bloc de gheață.

Întinse șovăind mâna pe care de câteva ore apăruse o iritație ciudată și atinse blocul. Nu era rece. Gheață caldă!

Astea sunt lucruri care nu se întâmplă. Nimeni nu a văzut așa ceva până astăzi. Și acum, pentru ce tocmai mie?

Piatra asta cenușie este fermecată. Zilele trecute a adus ninsoarea, tunetul și trăsnetul. Astăzi, îngheață apa. Nu cred că am făcut bine ca am luat-o. Iată cum a găurit peretele chiuvetei. A străpuns tabla.

Când eram mic, îmi spunea mama o poveste despre iarba fiarelor, cu care poți deschide orice lacăt și orice încuietoare, oricât de mare.

Și dacă aș lua o bucată din piatra asta? Să spargi orice lacăt, chiar și unul Yale, nu-i chiar atât de rău!

De fapt, nu știu cum aș putea să-l întrebuințez mai cu folos. Dar poate că cei de vizavi… Trebuie să mă interesez. În mod discret…

II

Andrei intră în curtea interioară a blocului, urmat de omul care trebuia să transporte pietroiul. Ceea ce văzu făcu să-i stea inima în loc: capacul sobiței de fier era deschis, dat în lături.

Așadar, cineva umblase acolo!

Dacă luase materialul X?

Îi era teamă să se uite. Se apropie cu pași rari și privi cu teamă în sobiță. Cele mai rele presupuneri se adevereau. Bolovanul nu se mai afla acolo!

Se întoarce la Institut încet, abia târându-și picioarele, intră în clădire, urcă scările de parcă de fiecare pantof i-ar fi fost atârnată câte o piatră asemănătoare cu cea dispărută.

— Nu-l mai am! zise el, când ajunse în fața profesorului Onea.

Acesta nu spuse nimic. Privea fix prin fereastră, încercând să pună frâu enervării care-l cuprinsese.

— Nu înțeleg cum s-a întâmplat! continuă Andrei, după o scurtă tăcere. L-am pus într-un loc unde de luni de zile n-a mai umblat nimeni, afară de mine. Cineva mi l-a furat!

Profesorul Onea pufăi din pipa sa bătrână, trimițând spirale de fum către tavan.

Dar de ce mi l-ar fi furat? se întrebă singur Andrei. De fapt, de unde putea să-i cunoască proprietățile? Poate că l-a aruncat, pur și simplu. A văzut un pietroi, și l-a aruncat.

— În concluzie, nu mai poți să-mi arăți nimic. Trebuie să cred, doar, că așa ceva a existat! zise profesorul cu o voce ștearsă.

Andrei tăcu, înțelegând fără alte cuvinte durerea ascunsă îndărătul cuvintelor lui Onea. Apoi, se însenină brusc la față.

— Nu e totul pierdut! strigă el deodată. Am în servietă o mică bucată de material X!

Febril, scotoci printre cărți și caiete și scoase cutiuța.

— Iată-l, e aici. Noroc că am avut ideea să-l iau cu mine la școală! Poftim! O să vedeți că este ca fermecat!

Fața profesorului Onea se lumină. Cercetă cu luare-aminte fragmentul.

— Și spui că această bucată...?

— Da. Face minuni! Minuni științifice - preciză el.

Își luă rămas bun, deși avea un chef nebun să rămână acolo și să facă experiențe cot la cot cu un profesor universitar. Dar pe profesori nu-i așteaptă bunicuța cu supa turnată în farfurie și cu dojana rezervată întârzierilor.

Rămas singur, profesorul Onea efectuă mai întâi câteva încercări simple, asemănătoare celor făcute ieri de cei doi băieți. Dacă ar fi fost acolo, Andrei i-ar fi spus, fără îndoială, că fenomenele începeau să nu se mai petreacă tot atât de repede ca ieri, că ele nu erau tot atât de impresionante. Dar, pentru cineva care le vedea pentru prima dată, chiar așa cum erau astăzi, atenuate, apăreau de-a dreptul miraculoase.

Proprietățile materialului depășeau așteptările teoretice ale lui Onea. Cu mulți ani în urmă, când elabora teoria cea mai îndrăzneață din acest secol în domeniul chimiei fizice, ca și mai târziu, când începea încercările practice, profesorul Onea credea că modificările stării de agregare vor fi minime, decelabile doar prin aparate sensibile.

Nu se aștepta la această dezlănțuire atât de brutală de fenomene. Era aproape de neînțeles! În vasul de reacție se aflase un amestec lichid. Că fusese solidificat era suficient pentru a reprezenta un eveniment senzațional. Și iată că, nu numai atât, dar materialul solid obținut avea el însuși proprietatea de a modifica starea de agregare!

Onea rămase ore întregi în laboratorul său. Repeta mereu experiențele și parcă nu-i venea să-și creadă ochilor. Era agitat, pășea în dreapta și în stânga, vorbea cu sine însuși, avea impulsuri copilărești. La un moment dat, se surprinse cântând. Toată oboseala, greutatea, inerția anilor îl părăsiseră. Poate că, dacă ar fi văzut acum o fată frumoasă, ar fi îmbrățișat-o. Dacă i s-ar fi adus un prânz, l-ar fi devorat ca un copil flămând. Dacă și-ar fi întâlnit medicul cel grijuliu cu recomandabile veșnic pe vârful buzelor, i-ar fi dat cu tifla. Dar în laboratorul său nu pătrunseră nici o fată, nici un medic, nici o farfurie cu mâncare, și profesorul Onea adună note peste note, experiențe peste experiențe, determinări peste determinări. Când sună telefonul, la început nici nu-l auzi. Într-un târziu ridică receptorul, și la glasul soției sale se trezi, ca dintr-un vis.

— De ce nu ai venit? întreba Ana Onea, și în vocea ei se simțea îngrijorarea. Nu te simți bine?

— Ba da. Excelent! strigă în receptor profesorul.

Când se uită la ceas își dădu seama că trecuseră patru ore de când ar fi trebuit să ajungă acasă.

III

— Draga mea Paula, în sfârșit am aflat! zise Barnea, înfigând furculița în supă și încercând fără succes să soarbă.

Soția lui, o femeie tot atât de voinică pe cât era Sebastian de pirpiriu, îi puse, calmă, în mână lingura.

— Cum? Ce spui? zise el aprins, apoi zâmbi fericit. Cu asta, da, constată el, se poate mânca!

Continuară liniștiți să ia masa.

— Nu mă întrebi ce-am aflat? făcu deodată Barnea, lăsând lingura jos. Secretul profesorului! Află, draga mea, că este ceva formidabil. Ai auzit de forțele lui Van der Waals? Închipuiește-ți...?

Inevitabilul se produsese. Paula oftă în sinea ei și ascultă mai departe. Acum, felul al doilea - care aștepta cuminte în farfurie - o să-l mănânce rece. Avea experiență. Când Sebastian se apuca să povestească, uita despre tot ce-l înconjoară.

— Știi că între atomi există forțe de atracție, care-i fac să se unească mai mulți la un loc și să formeze molecule.

Barnea adună în fața sa câteva miezuri de pâine frământată, care întruchipau atomii. Le grupă și continuă:

— Se știe însă că există și alte forțe. Ele intervin între molecule, de exemplu când un gaz se condensează, sau un lichid devine solid. Acestea se numesc în general forțe de coeziune sau forțele lui Van der Waals. Și în plus, starea de agregare depinde de caracterul mișcării moleculelor ce alcătuiesc substanțele.

Mai multe grămezi de cocoloașe de pâine fură apropiate unele de altele.

— Să zicem că încălzim un lichid, format ca orice lichid din molecule. Energia calorică face ca moleculele să se despartă între ele și s-o pornească hai-hui - ele se transformă în gaz.

Cu un bobârnac, Barnea trimise la plimbare miezurile. Apoi le adună din nou, grijuliu.

— Și acum, vine profesorul Onea. El nu aduce cu sine nici un cuptor cu gaze naturale, nici un reșou electric, nici o lampă cu spirt. Vine - fu atentă, dragă Paula! - vine cu niște radiații - „Niște”, înseamnează că, de fapt, nu știu cum să le denumesc. Și nu știu cum să le denumesc, pentru că sunt radiațiile descoperite de profesorul Onea. Radiațiile

astea împrumută moleculelor energie fără să le încălzească. Produc modificări în orinduirea moleculară. Și iată că solidele se transformă în lichide, iar lichidele în gaze!

Din nou, miezurile de pâine fură împrăștiate.

— Sau, dacă dorește, profesorul Onea face altceva: fără să scadă temperatura, în același aparat și cu ajutorul acelorași radiații transformă gazele în lichide, lichidele în solide.

De data aceasta, Paula îl asculta cu un interes crescând.

— Glumești? îl întrebă ea.

— Pare o glumă, nu-i așa? Pare ceva neverosimil! Și, totuși, așa se întâmplă. Am văzut cu ochii mei - dar nu-mi venea să cred!

— Bine, dar ceea ce-mi povestești tu este o realizare care răstoarnă toate cunoștințele actuale! constată Paula.

— Da! Și îți dai seama ce ar însemna asta pentru viața noastră de toate zilele?

— Deocamdată, zise Paula, revenind la lucruri imediate, însemnează că s-a răcit mâncarea. Dar să știi că este prima dată când nu regret!

IV

În această după-amiază de luni, Virgil fu destul de arțăgos și plin de nemulțumiri. Nelu Cocoș veni cu o piesă rebutată și fu prelucrat timp de cinci minute în termeni pe care de mult nu mai avusese prilejul să-i asculte.

— Tovarășe maistru, se auzi Cocoș spunând, cu multă surprindere, o să încerc să repar... O să... - și ieși din biroul lui Virgil purtând expresia care a fost denumită de un înțelept din popor „cu coada între picioare”.

Peste o jumătate de oră, Virgil se oprea în fața lui Mihai Sabău, care tocmai curăța cu dalta pneumatică o piesă de metal și spuse ceva.

— Poftim? zise Sabău, lucrând mai departe.
„Bum-bum-bum” - făcu dalta pneumatică.
— Dezordine, se auzi din gura lui Virgil.
„Bum-bum-bum” - îl aprobă în continuare unealta din mâna lui Mihai.
— Ce spui, frate? întrebă Sabău, oprind în fine aerul.
— Cam multă dezordine printre piesele astea. Spune macaragiului să le așeze cum trebuie. Ai uitat normele de tehnica securității, tovarășe Sabău?
Mihai îl privi uimit și nu găsi nici un răspuns. Făcu doar semn spre podul rulant, care porni spre dânsul.
Virgil trecu cu pași apăsați prin hala de turnătorie, ieși în curte și intră în atelierul de sablaj.
— Ei, Vasile, Vasile, ce faci acolo? strigă el. Manșeta aia crezi că a fost făcută pentru ca s-o pui seara la teatru?
Vasile Mustață opri sablarea, își trecu mâna în mod corect prin manșeta izolatoare de praf și apoi se întoarse spre Virgil:
— N-am fost atent. Dar ce-i cu tine azi?
— Ce să fie cu mine azi? întrebă, la rându-i, repezit, Virgil.
— Pari cătrănit.
— Ei, cătrănit. N-am nimic.
Făcând cu mâna a lehamite, Virgil ieși din cabina de sablaj și merse spre biroul său, unde se opri pentru o scurtă autoanaliză.
Desigur, avusese dreptate - toate observațiile sale fuseseră juste. Dar de ce era astăzi atât de prost dispus? Furat de munca încordată, nu avusese timp să se gândească la altceva, însă întreaga sa activitate se așternea azi după-amiază pe un fond de enervare și neliniște. Acum, avea cinci minute libere și putea să se concentreze asupra tuturor motivelor sale de nemulțumire. Nu se pregătise pentru expoziția fotografilor amatori și mai erau doar cinci zile până la expirarea datei de prezentare a lucrărilor. Trebuia să dea peste vreo două

luni examenul de stat la facultatea fără frecvență și era deci necesar să se pună mai temeinic cu burta pe carte. Dar astea nu justificau starea sa de tensiune. Evident, știa de la început despre ce este vorba, dar nu avea curajul să-și mărturisească.

— Te mănâncă absența Silviei, dragul meu, zise Virgil 2. Ți-e rușine s-o spui, dar așa e. Unde e Silvia? asta te întrebi. Știi bine că bolnavă nu este… Poate că acum o fi la Brașov, cu Caraman și așteaptă trenul care o s-o aducă înapoi la București.

— E o fată conștiincioasă, răspunse Virgil 1. Nu o să lipsească de la Institut nemotivat sau măcar fără să-și anunțe lipsa.

— A apărut pesemne o ocazie formidabilă. Tot venise într-o după-amiază și duminica… O fi vreo compensare pentru orele lucrate în plus…

Puse mâna pe telefon și formă numărul de acasă al Silviei. Așteptă ca soneria să sune de șapte, de opt, de nouă ori, apoi închise încet.

Ajunse acasă ca de obicei, seara târziu, la zece și jumătate, încercă din nou numărul de telefon al fetei și, iarăși, nu răspunse nimeni. De data aceasta, Virgil era de-a dreptul îngrijorat. Ieși și se îndreptă spre locuința Silviei. La fereastra camerei ei era întuneric. Se făcuse ora unsprezece seara. Sună la intrare, lung. Nimeni nu răspunse. Virgil oftă. Așadar, ipoteza telefonului deranjat sau scos din priză nu rămânea în picioare.

Dădu să plece și se ciocni de cineva - era Caraman. Se salutară tăcuți. Caraman sună la rându-i, fără succes, în timp ce, din stradă, Virgil îi urmărea mișcările, cu o surprindere în care se amesteca și puțină voioșie. Prin urmare, Silvia nu era cu Dragu Caraman, așa cum presupusese. Caraman nu știa nici el unde este Silvia, o dată ce o căuta acasă, când ea lipsea.

Vru să fie sigur și așteptă ca Dragu să renunțe la rândul său.

— Scuzați-mă, făcu el, nu știți cumva unde o pot găsi pe… (ezită o clipă, apoi își aduse aminte că era un vechi prieten al fetei) pe Silvia?

Caraman îl privi fără să scoată nici un cuvânt.

— Nu știu nici eu, zise el în cele din urmă, salută tăcut și plecă.

Virgil păși îngândurat spre casă. Lucrurile păreau să fie mai serioase și mai grave decât le bănuise la început. Mâine dimineață o să încerce din nou… apoi o să vorbească cu Institutul.

Dispariția misterioasă a unei fete blonde…

Virgil adormi târziu în noaptea aceea.

A doua zi, profesorul Onea veni dis-de-dimineață la Institut și constată cu nemulțumire că intrase primul pe ușa laboratorului. După cinci minute sosi Sebastian Barnea, care rămase cu ochii holbați de uimire când dădu de profesor. Imediat după aceea, începură să intre și ceilalți colaboratori. Silvia nu veni însă, și, după alte zece minute, Sebastian Barnea își potrivi cravata, își aranjă părul și intră cu pași hotărâți în cabinetul lui Onea.

— A venit Silvia Badea? îl întrebă repede profesorul.

— Tocmai despre asta voiam să vă vorbesc. Sunt foarte neliniștit. Am căutat-o adineaori la telefon, nimeni nu răspunde.

— Bine. Trimite pe cineva până acasă la ea, poate aflăm ceva. Și, între timp, pregătește te rog pentru experimentare laboratorul mare. Trebuie să refacem experiențele. Înțelegi? Conform caietului de protocoale! Experiențele de joi după-amiază! Peste o jumătate de ceas, începem. Barnea, Barnea, astăzi vom reuși!

Barnea ieși din cabinet, clătinând din cap. Nu-i a bună, profesorul este astăzi în efervescență, ca un pahar cu șampanie.

Onea așteptă să se închidă ușa, apoi luă materialul X din recipientul în care-l așezase și căută din nou câteva din

proprietățile constatate. Fenomenele se petreceau mult mai lent, fără a avea aceeași intensitate. Poate că numai nerăbdarea sa era de vină? Făcu câteva măsurători și compară rezultatele obținute cu cele înscrise ieri în caietul său personal de lucru. Nu încăpea îndoială: însușirile materialului scăzuseră apreciabil! Era de așteptat. Acum cinci zile, la „nașterea” sa, fenomenele provocate fuseseră puternice. Apoi, ele scăzuseră treptat. De fapt, problema aceasta nu avea mare importanță. Esențialul era să poată reproduce, într-un spațiu închis, transagregările dorite. Așa va ajunge la studierea lor științifică, și pe de altă parte la aplicarea lor în practică. „Materialul X”, ce provoca în apropierea sa modificări ale stării de agregare, nu era decât o curiozitate. De altfel, ar fi fost de dorit ca asemenea fenomene să nu se repete pentru toate substanțele supuse transagregării. Altminteri, folosirea lor în viața de toate zilele ar fi devenit destul de complicată.

Tulburat, profesorul Onea intră în laboratorul mare, unde, la alarma dată de Barnea, se adunase tot personalul. Profesorul îl opri numai pe asistentul său și, urmărind pas cu pas caietul de protocoale al Silviei, refăcu experiența. După aproape patru ore, cu cronometrul în mână, Onea telecomandă întreruperea. Mâinile mecanice, care deschideau vasul de reacție, i se păreau propriile sale mâini. Inima îi bătea atât de tare, încât o clipă se rușină, gândindu-se că ajutorul său o să-i audă tic-tacurile.

Teama îi fusese întemeiată. În recipient se afla un material inactiv. Profesorul părăsi laboratorul fără nici un cuvânt, fără nici o privire în urmă. Intră în cabinetul său și se prăbuși pe un scaun. Nu mai înțelegea, dar acum nici nu încerca să-și explice. Îl obseda un singur lucru: că în scurtă vreme - zile, poate chiar ore - proprietățile aparent miraculoase ale materialului adus de Andrei aveau să dispară, iar el nu era în stare să-l refacă. Nimeni nu-l va crede, dacă va descrie aceste proprietăți neverosimile ale unui material nereproductibil!

Singură Silvia știa cum a ajuns la acest material. Silvia ar fi putut să-i spună.

Dar Silvia nu putea fi găsită.

Spre prânz, Virgil veni pe la Institut. Acum, nea Gogu îi zâmbea ca unui vechi prieten. Puțin mai târziu trecu pe la Andrei, care nu știa nici el nimic despre Silvia, dar promise că va cerceta personal cazul.

V

Sosind punctuală, ca întotdeauna, la ora trei precis, tovarășa Stancu îl înlocui pe nea Gogu la poartă, după ce află de la acesta ultimele „noutăți” din Institut. Se așeză la biroul ei, asistă la obișnuita defilare a salariaților și primi cu gravitate cheile de la diferitele laboratoare, pe care le așeză în cuiele anume destinate din tablou. Urma acum o perioadă de liniște, de vreo două ceasuri. Dacă cineva voia să revină după-amiaza să lucreze, aceasta se petrecea de obicei abia după ora cinci.

Scoțând un oftat de mulțumire, tovarășa Stancu își potrivi cu grijă pernuța la spate, se lăți cât putu în scaun și, scoțând din poșetă o carte, începu să citească.

La un moment dat, ușa dinspre stradă se deschise încet. Tovarășa Stancu tresări și ridică ochii. În prag se afla un tânăr, îmbrăcat într-un costum cam ponosit, de culoarea tabacului.

— Pe cine căutați dumneavoastră? întrebă ea cu severitate în glas.

Tânărul cercetă întâi holul, se convinse că nu mai era altcineva de față și apoi vorbi cu o voce spartă:

— Am fost trimis de tovarășa Badea.

Vorbele lui o făcură pe portăreasă să arunce cartea pe masă și să se ridice, agitată, în picioare.

— Tovarășa Badea? Unde se află? E bolnavă?

Tânărul tresări, tuși nervos și răspunse, în timp ce se apropia de biroul ei:

— Este cam bolnavă… Stă la noi…

— La dumneavoastră!

— Da, tata este unchiul ei, știți… dacă s-a îmbolnăvit…

— Aha, da, da, ați luat-o la dumneavoastră, ca să nu stea singură. Dar de ce n-a anunțat până acum?…

— Tocmai de aceea am venit, ca să vă anunț.

— Dați-mi vă rog adresa unde o găsim. Tovarășul profesor o caută încă de luni.

Tânărul scoase o batistă, își suflă nasul, apoi răspunse, în timp ce o împăturea:

— Strada Libertății 23. Vreau să vă rog ceva: puteți să-mi aduceți un pahar cu apă? Vedeți - scoase o cutiuță din buzunar - sunt gripat, trebuie să iau un medicament…

— Așteptați puțin, zise amabilă portăreasa, bucuroasă că va putea da profesorului știrea așteptată cu atâta nerăbdare.

Intră în vestiar, umplu un pahar cu apă și ieși repede. Holul era gol. Tânărul de adineaori dispăruse.

„N-a avut răbdare să aștepte”, își zise ea cu îndoială și se așeză la loc, pe scaun, apoi își luă cartea și continuă lectura. Nu era însă liniștită. Se uită la ceas. Era ora cinci. Trebuia să spună cuiva despre toate astea.

Își spuse că nu-l putea deranja pe profesor și formă numărul lui Sebastian Barnea.

În acest timp, sus, în laboratorul cel mare, tânărul de adineaori cerceta cu o privire avidă instalațiile complicate. Zeci de robinete, de butoane, cadrane, înregistratoare, termometre, manometre, alte instrumente de măsură și aparate pe care nu le cunoștea, păreau să-l mustre din toate colțurile camerei. O clipă, rămase nemișcat, un om mic înconjurat de prea multă știință. Apoi, își reveni. Nu avea vreme de pierdut. Se apropie de un birou, aruncă o privire pe fereastră - bătrâna stradă a Săgeții, văzută dintr-un unghi neobișnuit - și începu să scotocească.

CAPITOLUL ZECE

...unde o căutăm pe Silvia

Principala armă a detectivului este deducția.
*(*Dintr-un roman de aventuri vechi.*)*

I

Tânărul cu haine de culoarea tutunului se uită în dreapta și în stânga. Un trecător mergea încet, scufundat în lectura ziarului. Pe trotuarul celălalt, o gospodină cu coșnița. Nimeni nu-i dădea nici o atenție. Strângând caietele subțioară, păși calm, fără să accelereze mersul, intră în casă.

Abia acolo porni în fugă, urcă treptele două câte două și năvăli în camera sa. Închise ușa cu cheia, își scoase haina - îi era foarte cald, deși temperatura aerului nu-i justifica senzațiile - și trânti caietele pe pat.

Luă la întâmplare unul dintre ele. „Consumul de substanțe pe perioada...” Îl aruncă deoparte. „Caiet de documentare. Problema coeziunii.” Și pe acesta îl azvârli repede pe jos. Următorul caiet era însă mult mai interesant. „Protocoale. Experiențe efectuate începând de la...” Data era destul de recentă și, răsfoindu-l, observă cu plăcere că ultima experiență avea data de acum trei zile.

— Perfect! zise tânărul, și, scoțând din buzunar o țigară, o aprinse și se scufundă în lectura paginilor.

Peste două minute se ridică din pat și se așeză la masă, cu caietul în față. Fruntea sa încrețită era martora unor eforturi neobișnuite.

Pentru prima dată în viață, tânărul nostru regretă că nu frecventa mai cu atenție cursurile facultății. În fața lui se perindau formule, reacții, descrieri cuprinzând termeni de care nu auzise niciodată. La început, crezuse că o să fie ceva simplu, ca într-o carte de experiențe amuzante: ia cinci centimetri cubi din cutare substanță, toarnă într-o eprubetă, adaugă un bob de mazăre din cutare substanță și… gata! Obții materialul misterios!

Când colo, aici interveneau presiuni, temperaturi, radiații, calcule complicate cu integrale…

Izbi încordat cu pumnul în masă.

Bolovanul din baie devenise acum o piatră aproape ca toate pietrele. Efectele pe care le producea încă erau atât de discrete, încât trebuia să ai un ochi atent pentru ca să le observi.

Devenea evident că, în scurtă vreme, toate „minunile” aveau să înceteze. Nu putuse să se folosească de ele, iar caietele astea nu-l ajutau la nimic.

Dar nu! Lucrurile nu puteau să se termine așa.

II

Dragu Caraman își turnă un pahar de whisky și-l dădu pe gât cu o strâmbătură. Alcoolul tare îi lăsă un gust neplăcut în gură. Se așeză pe marginea unui fotoliu și frunzări textul unei piese în care i se atribuise rolul funcționarului de la ghișeu, din actul doi. Era plictisit, ar fi vrut să tune și să fulgere împotriva birocraților care-i plasează asemenea sarcini minime. Nu avea chef de muzică, de cinepictură, de nimic. Dacă ar fi venit Silvia, i-ar fi spus… Dar Silvia nu a mai venit de două zile…

În aceeași după-amiază de marți, la aceeași oră, Virgil străbătea sala mare a turnătoriei. Metalul lichid era condus spre formele pe care le umplea cu strălucirea sa roșiatică și fierbinte. Peste câteva ceasuri, din nisipul în care se încolăcise aveau să răsară carcase de motoare, roți, pistoane... Dacă metalul rece ar putea fi turnat în aceste forme, așa cum torni apa, iar apoi l-ai întări pe loc! În câteva minute, întregul proces tehnologic terminat! O adevărată revoluție a tehnicii. Și care, oricât ar părea de necrezut, va fi curând realizată... Pentru a nu știu câta oară, azi, mașinal, Virgil intră în biroul său și formă numărul de telefon al Silviei. Inutil.

III

Sebastian Barnea era ceea ce se numește îndeobște „un om așezat". Îi plăcea să mănânce întotdeauna la aceeași oră, să meargă joi și sâmbătă la cinematograf, să citească de la 6 la 8 după-amiază, să se ducă duminica la prânz la părinții soției la masă și să se uite seara la televizor. Îi plăcea, în general, tot ceea ce era prevăzut dinainte și chiar de alții. De aceea, telefonul primit de la tovarăša Stancu îl aruncase într-o stare de nervi neobișnuită la el.

— Ei, uite, zise el, plimbându-se prin odaie și clămpănind la fiecare pas din papuci, eu ce fac acuma? Ce fac, Paula?

Soția lui hotărî, ca de obicei, pentru el:

— Te duci la adresa pe care ți-a dat-o portăreasa și vorbești cu Silvia.

— Crezi că e bine?

— Da, Sebastian.

Soțul ei răsuflă ușurat. Bău tacticos o cafea, se jucă o jumătate de ceas cu copilul, apoi își puse hainele de stradă.

— Nu uita să iei niște flori, îi zise Paula.

— Flori? Trebuie flori?

— Când vizitezi un bolnav nu te duci cu mâna goală, îi explică ea răbdătoare.

— A, flori! se lămuri Sebastian. Un buchet de flori!

Plecă agale, se opri la o florărie și, încărcat cu un buchet voluminos, luă autobuzul.

La numărul 23 în bulevardul Libertății întâlni o animație neobișnuită. Zeci de oameni în salopete se foiau în dreapta și în stânga, circulația pe trotuar era blocată. Sebastian Barnea opri pe cineva și-l întrebă:

— Nu știți unde o pot găsi pe tovarășa Silvia Badea?

Omul dădu din umeri, uitându-se cu curiozitate la buchetul de flori învelit în foiță albă.

— Nu o cunosc. Întrebați aici, la birou.

Sebastian intră într-o încăpere la parter, unde forfota era tot atât de cumplită și i se adresă femeii de la un birou căptușit cu dosare și hârtii.

— Nu vă supărați… O caut pe tovarășa Silvia Badea.

Femeia se încruntă, într-un efort de memorie.

— Nu-mi amintesc de numele ei. Lucrează aici?

— Nu, nu. Locuiește aici, temporar.

Femeia făcu ochii mari.

— Locuiește aici? De când?

— De vreo două zile.

— Imposibil.

— De ce?

— N-o să poată locui, eventual, decât peste vreo lună.

Sebastian o privi cu gura căscată.

— Dumneata n-ai văzut ce e aici?

— Bulevardul Libertății 23, murmură Barnea.

— Exact. La adresa aceasta este un bloc în construcție! …

Urmărit de zâmbete, Sebastian ieși aiurit și pentru prima dată se uită în sus. Blocul ajunsese la etajul trei și probabil că mai avea să crească încă cu atâta!…

Se întoarse acasă, depuse buchetul cu flori într-un vas și începu să mediteze. Întâmplarea asta cu adresa falsă era foarte suspectă. Trebuia să anunțe pe cineva.

— Paula, știi ce mi s-a întâmplat?

Soția sa îl ascultă tăcută.

— Trebuie să anunți miliția, zise ea hotărâtă.

— Cum? Fără să-i spun profesorului?

Paula se gândi o clipă.

— Ba da. Îi spui mâine dimineață și insiști - auzi, Sebastiane? - să fie anunțată miliția.

Și, în acest fel, găsirea Silviei fu amânată cu încă douăsprezece ore.

IV

— Înțelegi tu, Țup? Trebuie s-o căutăm pe Silvia!

Țup aprobă tăcut, mișcând din coadă de parcă ar fi fost bagheta unui dirijor, și apoi se uită într-o parte puțin rușinat. Bine-bine, vrem s-o găsim pe Silvia, dar eu nu am văzut-o în viața mea de cățel, nici n-am mirosit-o, nici nu i-am lins nasul. Și atunci cum s-o caut și cum s-o găsesc? Nu, nu, dragul meu stăpân, te iubesc foarte mult, dacă vrei îți duc și ghiozdanul la școală, dar pe Silvia asta nu mă pricep de loc s-o descopăr! Uite așa, ham-ham!

Considerând că din partea aceasta va avea tot sprijinul, Andrei i se adresă lui Ionică:

— Vezi tu, poetule, dacă o să ne dăm silința, eu cred că o s-o putem găsi. Am și eu o teorie.

— Stai puțin, că eu am o inspirație! zise Ionică și amândoi tăcură câteva secunde. Ce zici de asta?

„Alunecând pe undele misterului,
Amicul meu sumese ale sale mâneci,
Dădu ghes fanteziei creierului
Și fata o găsi pe loc.”

— Cum adică, „mâneci” rimează cu „pe loc”?

— Nu rimează, dar caută tu o rimă la „mâneci”, și-ai să vezi că e mai greu de găsit decât Silvia asta a ta!

Tot ciondănindu-se, cei doi băieți ajunseră până în fața casei unde locuia Silvia.

— Uite, vezi? făcu Andrei. De aici a fost răpită.

— Răpită?

— Da, da. Ți-am spus că am teoria mea. Silvia cunoștea secretul materialului X. Este?

— Este! recunoscu Ionică.

— Deci, cineva a vrut să-i afle taina. Înțelegi? Și... a răpit-o. Țup! Ia-i urma!

Țup îl privi mirat pe Andrei și făcu un ocol în jurul copacului de pe marginea trotuarului.

— Cum vrei să-i ia urma, dacă nu știe despre cine-i vorba? Dă-i să miroasă un obiect care i-a aparținut persoanei, așa se face! îl sfătui Ionică, plin de înțelepciune.

— Ai dreptate! Dar de unde luăm obiectul?

Andrei privi în dreapta și în stânga. Strada era pustie. Se apropie de gardul scund de cărămidă, peste care se aflau câteva bare ornamentale de fier, și-l escaladă cu ușurință. Țup îl urmă voios, cu o săritură peste partea zidită, strecurându-se printre împletitura rară a barelor. Ionică, ceva mai rotofei, se cățără cu greu. Ajuns peste gard, își agăță, așa cum era de așteptat, pantalonii într-un vârf de metal și se opri acolo, nemișcat, de teamă să nu și-i sfâșie.

— Ce faci acolo? întrebă Andrei, enervat.

— Mă gândesc.

— Lasă gluma și vino aici.

— Nu pot. Mi se rup pantalonii! Să-ți spun și la ce mă gândeam... De ce n-ai intrat pe poartă?

Andrei se opri, ca și cum ar fi auzit o idee formidabilă.

— Pe poartă? Uite, la asta nu m-am gândit. O țin deschisă?

Îi desprinse pantalonii lui Ionică și-l ajută să coboare din înaltul gardului. Apoi pășiră împreună pe scurta alee asfaltată, care ducea către ușa casei. De o parte și de alta se afla câte o mică grădiniță cu iarbă și flori, pe care Țup o exploră în culmea fericirii, fără a fi primit vreo sarcină anume în legătură cu aceasta.

Sunară la ușă - nimeni nu le răspunse. Din casă nu se auzea nici o mișcare. La ferestre, obloanele erau ridicate. Deodată, Ionică scoase o exclamație.

— Ia te uită ce am găsit! Un ac de păr!

— În sfârșit, avem un obiect al Silviei. Țup!

Țup veni zburdând, adulmecă delicat obiectul din mâna lui Andrei, hotărî că nu era bun de ros și porni mai departe în cercetare.

Andrei umblă acum cu ochii în jos și făcu curând o altă descoperire.

— Ia te uită! Pe aici a trecut și un bărbat fumător!

— De unde știi că nu sunt țigările fetei?

Andrei se încruntă.

— Dragă poetule, n-ai nici un talent de detectiv. Tu n-ai citit despre metodele lui Sherlock Holmes? Deducția, asta-i arma principală. Ia te uită la mucul ăsta de țigară. Are vreo urmă de ruj? N-are. Deci, nu-i al Silviei. Este un „Snagov”. Trebuie să găsim deci un fumător de „Snagov”.

— Crezi că ăsta e răpitorul?

— Nu se știe. Țup! Ia miroase aici!

Țup alergă credincios, adulmecă și strănută indignat. Poftim ce-i dă unui cățel să miroasă! Ce gusturi au și oamenii ăștia!

— Uite încă un muc de țigară! zise Ionică, ridicându-l de jos. Tot fără ruj. Ăsta-i de la un „Mărășești”.

— Curios! exclamă prietenul său. Pe aici au trecut deci doi oameni.

— Dragă Andrei, făcu Ionică puțin plictisit, mie mi se pare că metoda asta a mucurilor de țigară nu este prea sigură. Poate că läptarul fumează „Mărășești”, și

funcționarul care citește contorul de lumină electrică „Snagov”.

— Este totuși o pistă de urmat, declară Andrei, fără să se descurajeze. Dar să ne continuăm investigațiile. Ce se află oare în dosul casei?

Cei doi copii înconjurară căsuța. În spatele ei, într-o curte foarte mică, se afla depozitată o ladă de gunoi. Într-un colț era așezată o magazie de dimensiuni reduse. Ionică strâmbă din nas.

— Nimic interesant, pe aici...

Dar lucrul cel mai surprinzător avea să apară abia acum. La un moment dat, Țup întoarse capul, mirosi în vânt și apoi începu să latre zgomotos. De după un colț al casei, cei doi copii auziră pașii cuiva care o rupea la fugă.

Toți trei alergară pe urmele necunoscutului, care luase însă un avans impresionant. Era un bărbat înalt, îmbrăcat în niște haine de culoare maro, cam mototolite. Din spate, asta-i tot ce se putea vedea. Fugea repede: străbătu aleea într-o clipită, ieși în stradă și în scurtă vreme copiii îl pierdură.

— Bravo, Țup, ai fost vigilent! Dar... de ce n-ai alergat mai iute, să-l prinzi?

— Ham! răspunse scurt Țup.

De fapt, cățelul voia să spună că totul fusese o neînțelegere. Bucuros că participă la o expediție atât de interesantă, când îl descoperise pe noul venit, Țup lătrase prietenos. Intenția lui fusese să-l invite și pe necunoscut la joacă. Omul însă nu pricepuse și o luase la goană, crezând că este amenințat. Uite așa se întâmplă, dacă nu știi să vorbești o limbă străină.

— Ce părere ai despre asta? întrebă Ionică.

— Ne spiona.

— E clar. Ne-a urmărit. De ce?

— Sau poate că nu ne-a urmărit pe noi, se contrazise singur Andrei.

— Atunci?

— Poate că a vrut să vină la Silvia, să ia ceva din casa ei, sau cine știe… Poate că ăsta o ține prizonieră pe Silvia, înțelegi, Ionică? Și acum a venit să-i cotrobăiască prin casă, să pună mâna pe secretele ei.

— Aha! Și noi l-am împiedicat?

— Exact. Aha! De i-am putea lua urma!

Cei trei prieteni - Andrei, Ionică și Țup - se întorceau încet spre casa Silviei, când Ionică se opri în loc și arătă cu degetul pe trotuar.

— Ia te uită! Acolo… vezi? Un lanț… cu niște chei.

Se repezi și le ridică. Era un lanț ieftin și un inel cu trei chei.

— Au căzut din buzunarul necunoscutului! zise Ionică.

— Ia dă-le încoa’! Cu aceste chei o să-l putem să-l demascăm!

— Cum?

— Nu știu încă, mărturisi Andrei. Dar lasă, o să mă gândesc bine și o să găsesc eu ceva!

V

A doua zi, miercuri dimineața, întreaga atmosferă respira consternarea. Profesorul Onea ceru să fie anunțată pe dată miliția despre dispariția Silviei. Virgil află și el despre întâmplările de ieri după-amiază și despre adresa falsă. După aceea, porni să hoinărească cu gândurile aiurea, amintindu-și mereu de ochii ei, atunci când îi vorbise ultima dată - nu uitați, vechiul dumneavoastră prieten…

Profesorul Onea încercă între timp o nouă variantă a experienței, dar nu putu scoate în evidență nici urmă din proprietățile extraordinare ale materialului X. Ciobul adus de Andrei își pierduse aproape în întregime însușirile.

Nu departe, un tânăr cu ochii obosiți de nesomn hotărî să se bărbierească. În timp ce transforma pasta din tub

într-o spumă deasă, căuta să-și facă un plan de acțiune, dar nu izbuti să se decidă. După ce-și șterse fața cu prosopul, cu pielea încă iritată, se aplecă și scotoci prin buzunarele hainei puse pe un spătar de scaun. Nu găsi ceea ce căuta. „Am pierdut cheile”, își spuse el, și apoi dădu din mână a lehamite. Acum, nu-i mai trebuiau.

Aceste chei fură aduse la ora două de Andrei care le întinse lui nea Gogu, portarul, fără să rostească nici un cuvânt. Nea Gogu le cercetă, întoarse capul spre tablou și exclamă:

— Păi astea-s de la laboratorul mare!

— Vezi? zise Andrei, întorcându-se către Ionică. Am ghicit bine!

CAPITOLUL UNSPREZECE

…unde pătrundem în căsuța albă

Fata zace-n pat bolnavă,
Gingașă și somnoroasă,
Ca pe-o tavă
De argint, o chiparoasă.
*(*TUDOR ARGHEZI: *„Lingoare".)*

I

Ce s-a întâmplat cu Silvia? Unde se află? Cum se explică dispariția ei misterioasă? se întreba profesorul Onea, care aștepta soluția chinuitoarei probleme a materialului X. Se frământa Virgil, care - și asta se întâmplă destul de des - o vedea chiar fără să-și închidă ochii, cu părul blond îmbrățișând ovalul perfect al feței, cu ochii ba râzători, ba gravi, dar mereu purtând în ei un semn de mirare. Voia să afle Andrei, care împreună cu Ionică elaborase o teorie îndrăzneață cu spioni, răpiri senzaționale și o salvare miraculoasă în ultimul moment. În sfârșit, se întreba și Dragu Caraman, căruia îi lipsea auditoriul său obișnuit și adeseori admirativ.

Silvia pătrunsese, din nou, în casa ei albă de pe colțul dealului verde și hotărâse să nu mai plece. Din când în când privea, de la fereastră, spre peisajul policrom și spre cerul mereu senin. Aici, necazurile nu căpătau viză de intrare. Nimeni nu o tulbura cu noi și necunoscute ritmuri de lumini, cu experiențe de modificare a proprietăților

materiei sau cu probleme de conștiință. Silvia rămânea, surâzătoare, în casa de nimeni știută și primea daruri.

II

În ziua când milițianul îl vizită pe profesorul Onea, acesta era foarte abătut. Era din nou joi, trecuseră trei zile de când încerca fără succes să obțină „materialul X”.

Milițianul îl salută cu respect:

— Tovarășe profesor, am venit să vă aduc la cunoștință că am găsit o persoană ale cărei semnalmente sunt asemănătoare cu…

Profesorul nu-l lăsă să termine fraza și se ridică tulburat de pe scaun.

— Cum? Ați găsit-o pe Silvia Badea?

— Voiam să vă rugăm să ne ajutați la identificarea ei.

— Bine, desigur, desigur, dar cum… și Onea se opri.

Profesorului îi era teamă să întrebe. Când ți se cere să identifici o persoană, însemnează că este atât de grav bolnavă, încât nu mai poate vorbi sau chiar că…

— Nu vă temeți, zise milițianul, ghicindu-i gândurile, trăiește, se găsește într-un sanatoriu.

Profesorul fu întâmpinat de medicul care, în câteva cuvinte, îi explică starea tinerei persoane internate cu câteva zile în urmă.

— A fost adusă la noi de un trecător binevoitor, explică el. A găsit-o pe stradă, aproape de centrul orașului. Stătea așezată pe marginea trotuarului și desena cu mâna, în praf, niște imagini bizare. A întrebat-o dacă se simte rău. Nu i-a răspuns, a continuat să se joace. Omul a încercat să-i atragă atenția. Ea l-a privit, dar nu a dat nici un semn că ar fi înțeles ceea ce i se spune. Atunci trecătorul și-a dat seama că este bolnavă, a ridicat-o de pe marginea trotuarului și ea l-a urmat docil. Omul nostru a chemat Salvarea, Salvarea a adus-o la noi și… asta e tot.

Profesorului nu-i venea să creadă.

— Dumneavoastră vreți să spuneți deci că bolnava…

— O amnezie totală, explică medicul. Fenomenele de acest fel sunt destul de rare, dar se întâmplă totuși. Mai ales în timpul războaielor, datorită șocurilor, s-au cunoscut cazuri asemănătoare. Oameni care și-au uitat numele, adresa, într-un cuvânt și-au pierdut identitatea.

— Dar… vorbește?

— A început să vorbească - deocamdată mai mult monosilabic, însă cu timpul va putea să ducă convorbiri mai îndelungate.

Intrară într-o încăpere luminoasă. Pe pat stătea întinsă o fată blondă, care privea drept în tavan, cu un zâmbet ciudat înghețat pe buze.

— Silvia Badea, murmură profesorul.

Fata nu mișcă.

— Silvia, zise cu voce tare medicul.

Fata întoarse capul spre cei doi vizitatori, îi zâmbi ușor medicului, dar nu dădu nici un semn că l-ar fi recunoscut pe profesorul Onea.

— Numele tău este Silvia, spuse medicul.

— Bine, zise ea indiferentă, ca și cum ar fi acceptat capriciul unui copil.

— Îl cunoști? - o întrebă medicul, arătându-i-l pe profesorul Onea.

Acesta se apropie de patul fetei, care-l cercetă din ochi, fără să vădească prea mult interes. Ce legături destrămate din scoarța creierului au tresărit oare în acea clipă? În centrul nervos, care prelucrează senzațiile primite de la ochi și le transformă în imagini, se recepționa figura neliniștită a profesorului brăzdată de semnele vremii. Undeva, în altă zonă, se găsea gata înregistrată aceeași imagine, lângă care parcă era scris un nume: profesorul Onea. Dar între aceste două zone, nu se mai stabilea nici o relație. Lui Onea i se păru o clipă că Silvia are în ochi o

sclipire. Dar fata clătină din cap, senină, și răspunse liniștită:

— Nu.

Apoi cu un zâmbet rugător, ca și cum s-ar fi scuzat că nu mai poate lua parte la discuție, pentru că are multă treabă, Silvia își întoarse capul și privi din nou în tavanul alb. Acolo regăsi iute casa ei, sus pe deal, și se scufundă în contemplarea interiorului curat. Din odaia mică a spitalului cu iz de dezinfectante, Silvia evadase până la peisajul calm al unor munți înalți profilați sus, deasupra orizontului.

În aceeași zi, Dragu Caraman află și el despre Silvia. Nu fusese necesar să depună un efort deosebit pentru aceasta. La telefon îi răspunsese Sebastian Barnea, care-l informase că Silvia era internată.

După-amiaza - respectând orele de vizită - Dragu veni la spital, ținând în mână o floare - un singur trandafir. Culoarea petalelor descreștea, de la caliciu spre margini, ca și cum nu s-ar fi hotărât încă la care din nuanțe să se oprească, asemenea unei fete capricioase într-un magazin de mătăsuri, probând mai multe materiale și privindu-se în oglindă să vadă care-i stă mai bine. Dragu știa să aleagă flori.

— Cine e? zise fata, întorcând capul spre ușă.

— Eu, Dragu, răspunse omul zâmbind.

Numele îi suna străin.

— Cum te simți, Silvia?

Fata clipi, făcu un gest de indiferență. Ale cui erau toate aceste figuri care îi treceau azi prin față?

Dragu o privi și simți că-l cuprinde mila. „Biata Silvia… O boală mintală. Nu-i de loc plăcut. Dar el nu poate s-o ajute.

Ce să-i faci? Așa e viața - sunt evenimente imprevizibile, de care nu poți să te ferești.”

— La revedere, Silvia. Multă sănătate.

Un trandafir într-o cameră albă de spital.

III

În zilele următoare, Silvia primi și alte vizite. Veni s-o vadă Virgil, cu un buchet impresionant de flori, care, ciudat, apropie și mai mult de realitate căsuța ei de pe vârful dealului din vis. De altfel, Virgil avea să revină de multe ori în odaia luminoasă în care era internată fata cu părul blond. Peste puțin timp, ea căpătă îngăduința să se plimbe în grădina vastă a spitalului. Adeseori, alături de ea se afla și Virgil. Silvia nu-l recunoscuse, dar acum, când intra în camera de spital sau o întâlnea pe alei, figura ei preocupată se destindea într-un zâmbet cald.

Nici pe un alt tânăr care într-una din zile veni la căpătâiul ei Silvia nu-l recunoscu, dar acestuia nici dacă ar fi fost sănătoasă nu i-ar fi putut da un nume, deși se prezentase personalului spitalicesc drept „vărul bolnavei”. Tânărul încercă să o antreneze pe Silvia într-o discuție despre probleme științifice, dar fata era atât de departe de toate astea, încât omul renunță în scurtă vreme și plecă zorit, fără să mai revină vreodată.

Timpul se scurgea fără grabă, ca și cum ar fi avut chef de hoinărit prin meleagurile însorite ale Silviei. Zilele se înșiruiau, mereu asemănătoare, acolo sus, în căsuța albă.

CAPITOLUL DOISPREZECE

...în care o parte din lucruri se limpezesc, dar altele rămân încă nelămurite

Anii aceștia! Cum îți alunecă printre degete!
*(*H.G. WELLS: *„Insula doctorului Moreau”)*

I

În săptămâna începută în memorabila zi când profesorul a aflat că descoperirea exista aievea, în „laboratorul mare” al Institutului se lucră de zor, repetându-se, cu variații care l-ar fi încântat chiar și pe Bach, experiența Silviei din după-amiaza norocoasă. „După-amiaza norocoasă” fusese numită astfel nu numai de Virgil, care o însemnase cu roșu în calendar, dar și de mulți alții: Andrei - pentru care însemna punctul de plecare într-o aventură minunată - profesorul Onea și chiar și tânărul în haine ponosite de culoarea tutunului.

Sâmbătă la prânz, după ce întâlni eșecul pentru a șasea oară în cursul acestei săptămâni, profesorul Onea îl chemă pe Sebastian Barnea în biroul său și declară, hotărât:

— Astăzi încheiem prima etapă a experiențelor. Dacă până acum nu am obținut transagregări sau materialul X, nici de acum înainte nu le vom obține, decât când vom schimba ceva esențial în metodele noastre.

Sebastian se agită în scaunul pe care se așezase.

— Știți… eu cred că ar trebui să cercetăm din nou caietul de protocoale al Silviei Badea. Poate că acolo vom găsi cheia…

Profesorul Onea îl privi, mirat.

— Bine, dar de fiecare dată am urmărit procesul pas cu pas, întocmai ca în caiet.

— Da, e adevărat, zise Sebastian, făcându-se mic. Dar poate că pe undeva, prin paginile caietului, s-o fi strecurat… știți… vreo însemnare care ne-a scăpat.

— Bine, încuviință Onea. Adu-mi, te rog, caietul.

Barnea se repezi afară din cameră și profesorul prinse a se gândi la ciudățenia întâmplărilor din ultimele zile. Dacă Silvia nu ar fi suferit de această amnezie cumplită, ea ar fi putut să lămurească toate misterele.

Dar… oare să fie chiar așa? Profesorul nu era chiar atât de sigur. În definitiv, Silvia venise în mod special duminica, repetase experiența și nu obținuse, totuși, decât același material inert pe care-l căpătă și el, de o săptămână.

Barnea întârzia. După câteva minute, apăru, în sfârșit, cu o figură înfricoșată, cu părul dezordonat și strigă din ușă:

— Nu mai găsesc caietul!

Profesorul se ridică brusc de la birou.

— Nu se poate! Să-l căutăm mai bine!

Participă el însuși la această căutare. Toate caietele de lucru ale Silviei erau păstrate în sertarul din mijloc al biroului. Și iată că, deschizând acest sertar, nu putură găsi înăuntru decât câteva cărți de la bibliotecă, un teanc de hârtii albe, un creion.

— Cine a avut ultima dată acest caiet? întrebă profesorul.

Toți se priviră întrebători, unul pe celălalt și nimeni nu răspunse.

— Acum câteva zile, zise profesorul, gânditor, după ce am recitit însemnările din caietul tovarășei Badea, ți l-am dat dumitale.

Și Onea se întoarse spre Sebastian.

Acesta făcu ochii mari:

— Mie?

Apoi, recunoscu precipitat:

— Într-adevăr, mie.

Cinci perechi de ochi îl fixau.

— Ce-ai făcut apoi cu el?

Sebastian Barnea își trecu mâna prin păr, disperat.

— Nu știu exact. Cred că l-am pus la loc. Parcă așa îmi amintesc.

Pe buzele celor prezenți înfloreau, discret, zâmbete. Unii își aminteau despre cele unsprezece stilouri rătăcite până acum de Barnea. Alții, despre un carnet de teren care-i lipsi mult, la un moment dat, prietenului nostru și fu regăsit, după vreo două săptămâni, nu se știe prin ce stranie întâmplare, în pachetul cu halate primite de la spălătorie.

De fapt, se gândi profesorul, pierderea nu era foarte mare, pentru că tot ce scria în acele caiete era acum cunoscut colaboratorilor săi.

Asta nu făcea, totuși, să înainteze cercetarea.

Profesorul se hotărî: a doua zi de dimineață, duminică, va convoca la el acasă un mic consiliu, cu totul neobișnuit.

II

Treisprezece ani de viață. O eternitate.

— La mulți ani, Andrei!

Încă un prieten. Zâmbete. Cutii cu bomboane de ciocolată. Și cărți. Și iar zâmbete. Și tortul cel mare, în care bunica a înfipt lumânările învelite în poleială.

„Cu anii care-au fost, să-ți faci un reazăm tare.
Să cucerești reduta zilelor viitoare!”

Improvizația lui Ionică stârni un ropot de aplauze.

— Bravo, poetule! spuse Gabi Stoica, lingând cu satisfacție crema de pe linguriță. Andrei, îți urez numai note mari!

— Călătorii vesele în necunoscut! zise Dan Vasilescu.

— Bolovani misterioși în fiecare zi! adăugă Ionică.

Toți îl priviră nedumeriți.

— Ce bolovani? întrebă Gabriela.

— Ce mister? făcu bunicul, bănuitor.

„Poetul” se făcu roșu la față ca racul.

— E o vorbă a noastră, murmură el neîndemânatic, în timp ce Andrei îl țintea, gata-gata să-l incinereze cu privirea.

Greșise. Îl luase gura pe dinainte. Un secret ca ăsta nu trebuie destăinuit. Peste câteva minute, Gabriela se apropie de Andrei și-i șopti:

— Despre ce bolovani misterioși vorbea adineaori Ionică?

— A, nimic! răspunse sărbătoritul, încercând să ia o mutră cât mai nepăsătoare. Fleacuri!

Dar Gabi nu se dădea ușor bătută. Îl cercetă din cap până în picioare și se convinse că îi ascundea ceva.

— Dragă Andrei, hai spune-mi, te rog, trebuie să fie un lucru foarte interesant.

— Dar nu e nimic…

— Te rooog! făcu Gabi, punând în cuvinte, fără să-și dea seama, acele irezistibile accente cunoscute de fetele de pe întregul cuprins al globului.

Peste zece minute, colega sa aflase câte ceva despre întâmplările ultimelor zile, destul de puțin ca să nu trădeze toate secretele, dar destul de mult pentru ca să se inițieze în unele din taine.

În aceeași clipă se deschise ușa și apărură în prag vecinii, conul Petrache și soția lui, care duceau pe un platou o prăjitură uriașă. Entuziasmul general fu de nedescris.

— Îmi placi, băiatule, îi declară conul Petrache sărbătoritului, puțin mai târziu. Ai să fii un chimist mare! Dar să știi că te-am pomenit zilele trecute. Ziceam: asta trebuie să fie vreo năzbâtie a băiatului!

Andrei îl asculta, nerăbdător să se întoarcă la copii.

— Când am văzut că se ridică în aer ditamai focul, de parcă l-ar fi înghețat careva, drept să spun m-a apucat groaza!

— Când s-a întâmplat asta? întrebă Andrei, deodată atent.

— Păi, nu-ți spusei, băiatule? Acum câteva zile. Stai, stai, era vorba să-mi pregătească Aurica niște clătite, și pe urmă n-am mai avut parte de ele. Le-am lăsat pe vineri. Deci, joi seara s-au întâmplat lucrurile.

Andrei scoase un chiot, apoi strânse solemn mâna lui conu’ Petrache.

— Mulțumesc foarte mult, declară el grav, în numele progresului științei.

Și, în gând:

„Tii, ce-o să se mai bucure profesorul Onea când o să audă!”

III

Profesorul Onea stătea nemișcat, tăcut, la biroul său și privea pe cei câțiva vizitatori care se prezentaseră, cu o lăudabilă punctualitate, la întâlnirea fixată. În fotoliul de lângă fereastră se afla Virgil Roșculeț, care sorbea acum din ceașca de cafea fierbinte. Pe un scaun, lângă el, stătea Andrei, care în cinstea acestei nevisate întâlniri își pusese o cămașă nouă-nouță și cravata sa de pionier. Pe un alt

fotoliu, în fundul camerei, ședea, puțin cam jenat și intimidat, nea Gogu, portarul. Iar lângă profesor, Sebastian Barnea se întreba ce idee îi venise bătrânului său magister să alcătuiască o asemenea heteroclită adunare.

Profesorul Marius Onea își drese vocea.

— Dragii mei prieteni și colaboratori, începu el, și Andrei roși de plăcere, pentru că oricare din categoriile menționate reprezentau pentru el o culme, în primul rând, vreau să vă mulțumesc că ați răspuns cu atâta promptitudine chemării mele. Scopul meu este ca, împreună cu dumneavoastră, să elucidăm întâmplările care au dus la apariția acelui material numit de unul dintre noi materialul X. (La aceasta, Andrei își făcu, în sine, cu ochiul.) Să reconstituim cele petrecute în după-amiaza de joi, în așa fel, încât să ne dăm seama cum a decurs experiența. Dau cuvântul tovarășului Virgil Roșculeț.

Virgil începu, mai întâi șovăielnic, apoi din ce în ce mai curgător, să povestească întâmplările din acea zi. Nu era nevoie să depună nici un efort pentru ca să și le readucă în minte: i se păreau scrise cu litere adânc săpate undeva în memorie și nu făcea altceva decât să citească acolo, așa cum ar fi urmărit rândurile unei cărți.

Profesorul lua note și, la un moment dat, îl întrerupse:

— După părerea dumneavoastră, cât credeți că a durat discuția dintre Silvia Badea și tânărul de pe trotuar?

— Trei sau patru minute…

— Și după aceea, când ați chemat-o jos, la poartă, cât timp a rămas?

— Foarte puțin. Părea grăbită…

Veni rândul portarului, care nu putu însă să adauge mare lucru. Andrei arătă cum, trecând în drum de la școală, văzuse acest material cu un aspect neobișnuit și-l luase acasă, fără nici o precauție.

— Dar a doua zi, dimineața? Ce a spus Silvia?

Barnea încercă să se concentreze.

— Mi-a spus… mi-a spus ceva, într-adevăr, dar nu o ascultam cu atenție…

Toată lumea ațintise ochii asupra lui.

— Stați puțin… Spunea că reacția poate deveni violentă…

— Explozia! zise Virgil.

— Știți, eu eram preocupat cu reacțiile mele, zise Sebastian în chip de scuză, iar Silvia vorbea așa cum vorbești cu tine însuți, ca să-ți precizezi gândurile… Spunea ceva despre închiderea simultană a tuturor surselor de radiații… Altceva nu am reținut.

Profesorul rămase pe gânduri.

— Nu ați aflat prea mult de la noi, zise Virgil, cu regret.

— Ba da. Am aflat destul ca să pornesc mâine o serie nouă de încercări. Vom vorbi de dimineață, Barnea. Întrezăresc noi posibilități… În sfârșit, practica o să ne arate dacă am dreptate…

Când ieșiră în stradă, Virgil și cu Andrei merseră împreună câteva sute de metri.

— Ce părere aveți, o să reușească? întrebă Andrei.

— Fără îndoială.

— Așa zic și eu. Și ce-o să fie atunci! băiatul fluieră cu admirație. O să vedeți… Dar un lucru nu l-am lămurit încă. Cine era omul care pândea casa tovarășului Badea, ce căutau la el cheile laboratorului, de ce a fugit? Dar lasă, rezolv eu și asta…

Rămas singur, profesorul Onea desena pe foaia de hârtie din față sa arabescuri, cu un zâmbet abia schițat pe față. Da, acum avea înaintea sa o ipoteză de lucru. În primele faze ale preparării, totul se desfășurase conform programului. Modificarea apăruse abia la sfârșit, când fata stătuse de vorbă cu prietenul ei și când probabil se prelungise timpul de activitate al unora dintre sursele de radiații Rămânea acum ca, în cursul zilelor următoare, să ia pe rând aceste surse, să le analizeze din punct de vedere

teoretic și să le experimenteze practic. Avea în fața lui o săptămână, sau o lună, sau poate mai mult de grele încercări și de muncă neîntreruptă, dar asta îl făcea să se simtă vesel. Când poți spera...

IV

Se înlănțuie ceasuri, zile, săptămâni. Fiecare minut din această scurgere de neîntors a timpului aduce necazuri, bucurii, satisfacții, tristeți. Ele sunt repartizate, de obicei într-un mod inegal, diferiților locuitori ai pământului, de multe ori fără să se țină seama de nevoile lor reale. Pas cu pas, uneori chiar minut cu minut, am urmărit câteva din momentele esențiale care au însemnat viața prietenilor noștri.

Un mic salt în timp ajută la obținerea unei perspective de ansamblu. Câteva luni doar.

În acest timp, Țup a învățat să fie mai prudent și să facă distincția între ce este bun de luat în gură și ce nu. Andrei a terminat clasa printre primii și a petrecut, împreună cu Ionică și cu alți prieteni, lunile de aur ale vacanței.

Un tânăr care, în loc să învețe la facultate, s-a ocupat cu o seamă de prostii, a căzut cu multă strălucire la examene și s-a pus pe gândit. Ce rezultate au avut aceste meditații, vom afla poate mai târziu, dar deocamdată și el este în vacanță - o odihnă puțin meritată.

Silvia a părăsit spitalul, dar amnezia ei persistă încă.

— În astfel de cazuri, se pot întâlni cele mai neprevăzute situații. Astfel, nu este de loc exclus ca, peste câteva ore chiar, memoria să-i revină brusc. Un șoc, o asociație - și mecanismele complicate din creier își reiau mersul lor normal.

— Peste câteva ore? l-a întrebat Virgil pe medic.

— Ore. Sau zile. Sau ani...

— Sau... niciodată?

Medicul a tăcut - iar Virgil a condus-o până acasă încet, cu grijă, de parcă ar fi transportat un cristal fragil.

Curând după aceea, de fapt, chiar a doua zi după ieșirea din spital, a întâlnit-o Dragu Caraman. Mergea împreună cu o proaspătă absolventă a Institutului de Teatru și-i povestea despre tendințele picturii contemporane când, pe neașteptate, a tăcut. Fata l-a privit mirată - Dragu rămăsese cu ochii pironiți către o pereche care se plimba pe trotuarul opus.

— Mă scuzi o clipă, i-a spus Caraman și s-a îndreptat iute spre Silvia.

— Ce bine îmi pare! a exclamat Dragu, întinzându-i mâna. Nu știam că ai părăsit sanatoriul!

Silvia l-a fixat cu ochi străini.

— Îmi pare rău, dar nu vă recunosc... a zis ea, cu oarecare regret, pentru că trecuse de multe ori prin asemenea situații neplăcute.

Altă dată ar fi tăcut, dar acum, cu Virgil lângă ea, simțea că poate să înceapă o mică discuție.

— Cum, nu ți-ai... - zise stângaci Caraman și se întrerupse.

— După cum vedeți, amnezia persistă încă, zise Virgil. Dar să vă prezint: Dragu Caraman, o veche cunoștință a ta, Silvia.

Dragu se înclină stângaci.

— Sunt așteptat, își aminti el brusc.

Își luă un rămas bun fugitiv, și trecu din nou strada, urmărit de privirea nedumerită a Silviei și cea disprețuitoare a lui Virgil.

În aceste luni, nea Gogu Vasile a ieșit în sfârșit la pensie - era și timpul, după cum spuse el în ziua când își încasă ultimul salariu. I-au adus flori și cadouri. Tovarășa Stancu, emoționată, a vrut să țină un mic discurs, dar din fericire tocmai atunci a apărut cineva la poartă și a trebuit să-i facă un bon de intrare.

Profesorul Marius Onea nu și-a luat concediu în vara aceea. Paradoxal ar putea să pară pentru unii, dar bătrânul lup de mare al chimiei era mult mai bine dispus și mai sănătos decât după o lună de odihnă. Lucrurile mergeau bine, și…

…În aceste luni ale verii, s-au mai petrecut câteva evenimente cu adevărat stranii, pe care le-au văzut puțini oameni și cărora și mai puțini știau să le dea adevărata explicație.

Într-o seară un pilot, maistru la o școală de aviație, a aterizat, a sărit din aparat și a alergat, agitat, spre colegii săi.

— Fraților, este de necrezut! Știți voi ce mi s-a întâmplat acum cinci minute?

— Ai văzut un înger zburând pe lângă elice?

— Ai arat un cumulus?

— Fiți serioși, vă rog! M-a nins! M-a nins cu zăpadă!

— Fii tu serios!

— Du-te de te odihnește, ești surmenat!

— Mitică are halucinații!

Nimeni nu l-a crezut. Unii credeau că vrea să facă o glumă, alții că toarnă la brașoave.

Și cu toate acestea, era perfect adevărat. Ninsese.

În acest an, în plină lună iulie, luna cea mai caldă a anului prin aceste meleaguri, pe unul din terenurile de cultură din apropierea orașului începu să ningă. După scurt timp, această ninsoare se prefăcu în ploaie, care dură cam o oră. Deosebit de curios era faptul că apa udase un petec de pământ cu forma unui pătrat perfect, cu laturi strict delimitate și cu unghiuri drepte de parcă ar fi fost desenate cu echerul.

Mai târziu, aceste fenomene se repetară în diferite regiuni ale țării, dar pe suprafețe destul de restrânse, așa încât ele nu fură cunoscute de populație. În schimb, meteorologii își frecau mâinile, entuziasmați.

— Ceea ce până acum era o știință mai curând a constatărilor și a creării de ipoteze, a devenit azi o disciplină experimentală! îi declară într-o zi lui Onea profesorul Dinescu, de la Institutul Meteorologic. Până azi, pe baza cunoașterii stării timpului dintr-un moment dat și a evoluției sale în trecut se trăgeau concluzii asupra modului cum va arăta vremea în viitorul apropiat. Dar azi, toate acestea s-au răsturnat. Datorită descoperirii epocale pe care ai făcut-o, comandăm vremea după dorință.

— Să nu exagerăm…

— Ei, e adevărat, deocamdată suntem în faza experimentală. Dar peste puțină vreme vom putea dispune de schimbarea vremii, așa cum poruncim apei din chiuvete să curgă. Învârți un robinet, și ploaia apare, din cerul fără nori. Răsucești un altul - ninge. Închizi robinetul: senin, ploaia s-a oprit. Cândva, oamenii de știință calculaseră că în aerul fierbinte al Saharei există suficientă apă sub formă de vapori pentru a uda solul și a-l transforma într-o câmpie mănoasă. Întrebarea era: cum facem pentru a condensa această apă? Cum o decidem să se transforme în picături de ploaie? Dumneavoastră ați găsit rezolvarea acestei probleme!

Într-adevăr, transagregarea reprezenta și pentru meteorologie o eră nouă. Întotdeauna în aer se găsește apă. Aceasta se află însă sub forma impalpabilă a vaporilor care, abia atunci când întâlnesc în atmosferă condițiile refrigeratorului din laborator, se condensează formând norii. Norii, la rândul lor, trebuie să găsească condiții speciale pentru a fi convinși să-și trimită comoara lichidă spre pământ. Ploaia depinde de mulți, prea mulți „dacă”, pe care omul nu-i putea până acum decide să intervină în favoarea sa.

Deocamdată, transagregarea era destul de limitată în spațiu și timp: acționa doar pe o suprafață redusă și într-o perioadă de timp scurtă. Dar aceasta nu-i speria pe cercetători. Era doar începutul…

Și astfel, ceasurile, zilele, săptămânile verii se scurg încet, ducând spre toamna care culege roadele aurii.

PARTEA A DOUA

REZOLVAREA

CAPITOLUL TREISPREZECE

...în care ne regăsim cunoscuții, mai bătrâni cu câteva luni

Oare știința să fi progresat mai mult decât sufletul omului? Nu.
*(*AUREL VLAICU*)*

I

Ca orice oraș, Bucureștiul are o periferie. De mulți ani, această zonă a încetat să mai fie sinonimă cu sărăcia. Locuințele mărunte, cocioabele au fost demolate și în locul lor se înalță, suprapuse în vesele combinații de culori, apartamentele moderne ale noilor blocuri.

Instalat în microbuzul Institutului de Fizică, Virgil privea prin fereastra deschisă sutele de oameni ce-și părăseau casele, cu serviete, cu plase, cu ghiozdane. Dis-de-dimineață… Soarele încă nu apucase să lumineze, așa cum știe el, începutul unei noi zile de lucru.

În scurtă vreme, mașina părăsi zona locuită și, peste numai cinci minute, ajunse în curtea uzinei-pilot. Cu o lună înainte, toată această suprafață întinsă de pământ avusese aspectul unui șantier în efervescență. Zeci de macarale, buldozere, stive de materiale, cărămizi, bârne, prefabricate. Ziua, la felinarul soarelui. Noaptea, inundate de lumina aștrilor electrici. Zumzăitul pe care-l puteai auzi din depărtare aducea cu acela al albinelor dintr-o sută de mii de stupi adunați laolaltă. Uzina-pilot de metalurgie la

rece se ridica, ceas de ceas, de parcă pământul sterp ar fi fost atins de bagheta unui vrăjitor.

Astăzi, pe aceste locuri se găsea o clădire modernă, nu prea înaltă - trei etaje - cu pereți din sticlă și material plastic, înconjurată de verdele ierbii și nenumăratele nuanțe ale florilor. Șantierul se mutase mai departe; acolo se puneau, deocamdată, temeliile clădirii uzinei mari. Ea aștepta ca uzina-pilot să-i arate care sunt cele mai bune procedee, cele mai fericite lanțuri tehnologice, cel mai favorabil drum de urmat.

— Bună dimineața, tovarășe inginer! îl salută portarul.

Virgil răspunse salutului și pătrunse în secția de turnare. Trecuseră numai trei luni de când, după ce-și luase examenul de stat, Virgil fusese numit inginer și, la cererea expresă a academicianului Onea, transferat imediat la baza de cercetări experimentale a Institutului de Fizică. Când i se adresa cineva conform noului său titlu, nu-și putea stăpâni un sentiment de plăcere și de satisfacție.

Pătrunse în sala de turnare. De-a lungul unui perete erau aliniate patru mari tablouri de comandă. Deocamdată, dintre acestea erau în stare de funcțiune numai două, care trăiau ca niște ființe vii. Câte un bec se aprindea și se stingea deasupra unei manete albe, asemenea unui ochi care clipește. Alături, pe cadrane, acele indicatoare ieșeau din când în când din repaus și începeau să zvâcnească scurt, ca un deget arătător care ar chema pe cineva. La intervale neregulate, un buzzer își făcea auzită vocea lui de bondar, atrăgând atenția tânărului în salopetă vernil, care nota într-un registru cu foi uriașe parametrii indicați de diferitele înregistratoare.

De altfel, acest tânăr înalt, cu fața chinuită încă de o acnee inestetică, era singurul ocupant al sălii largi. Virgil parcurse cu privirea instalațiile, care nu semănau cu nimic din ceea ce erau obișnuiți să vadă metalurgiștii și îl întrebă:

— N-a mai venit nimeni?

— Nimeni, tovarăşe inginer.

Vasile Miteanu se achita conştiincios de serviciile sale de operator şi Virgil îi zâmbi prietenos.

— Astăzi vom face o nouă încercare, îi spuse el. Vine şi academicianul Onea.

— Şarja este preparată, răspunse Miteanu.

Într-un recipient înalt se afla metalul care urma să fie topit şi turnat. Dedesubt, aşteptau formele gata pregătite, înşiruite de-a lungul unei benzi transportoare. Deocamdată, ele erau alcătuite tot după vechea metodă din metalurgia metalului topit prin căldură. Se amestecau anumite feluri de pământ şi nisip, se umezeau, apoi mâinile pricepute ale formatorilor îl presau în jurul modelului. După scoaterea sa, pământul îi păstra tiparul. Virgil preconiza schimbarea totală a acestei metode, care necesită timp şi braţe numeroase. Până atunci, însă, problema esenţială era experimentarea metodei de turnare a metalului topit la rece. Încercările făcute de aproape două luni - de când începuse rodajul acestei uzine-pilot - dădeau rezultate bune, dar nu constante.

După ce controlă toate instalaţiile şi se asigură că erau în poziţie de start, Virgil ieşi afară din uzină şi se opri în faţa porţii. Razele blânde ale soarelui acestor ultime zile de septembrie îi mângâiară obrajii. Era cald - o căldură plăcută, care te învăluia fără să se ia la trântă cu tine. O albină, venită cine ştie de unde, cerceta cu minuţiozitatea unui om de ştiinţă floare cu floare, de parcă ar fi căutat niscaiva anomalii de structură.

În sfârşit, un automobil intră pe poartă şi se opri chiar în faţa lui Virgil.

— Bună dimineaţa, tovarăşe academician.

În urma lui Onea coborâră doi bărbaţi, pe care Virgil îi cunoştea foarte bine. Unul din ei era Sebastian Barnea care, după ce se împiedică de uşa maşinii şi se agăţă disperat de clanţă, îşi recăpătă echilibrul şi strânse cu căldură mâna întinsă.

Următorul era Nelu Cocoș, de la formare, vechiul său prieten.

— Noroc, Nelule! Îți mulțumesc că ai venit.

— Păi se putea să nu vin? Când e vorba despre o treabă atât de importantă!

Trecură mai întâi prin vestiar, unde îmbrăcară halatele de protecție, apoi intrară în sala cea mare a turnătoriei. Vasile Miteanu, lângă care acum se mai afla un alt operator, îi urmări cu privirea. De fiecare dată când îl vedea pe profesorul Onea nu izbutea decât anevoie să-și dezlipească ochii de la el. Profesorul se apropie de extremitatea inferioară a recipientului de forma unui con cu vârful în jos, ce cuprindea șarja, deocamdată sub formă solidă!

Sebastian Barnea îl urmă, ținând cu grijă în mână o lădiță. Deschise capacul, scoase din interior o piesă rotundă pe care o înșurubă în vârful conului. Apoi, lateral față de această piesă, fixă într-un loc anume prevăzut o piesă lunguiață, ca un mâner metalic.

Aruncară o ultimă privire asupra acestui dispozitiv aparent foarte simplu și apoi se îndreptară spre tablourile de comandă.

— Ce indicații dă tensiometrul?

Vasile Miteanu privi cadranul. Acul, care până acum se odihnise, începu să pulseze ca și cum cineva l-ar fi trezit din somn.

— Trei diviziuni, răspunse Miteanu.

— Da, zise profesorul Onea. Atâta este normal. Să începem.

Virgil împinse o manetă, delicat, încet, aproape cu gingășie. Îndată, acul tresări pe cadranul său și ajunse la douăsprezece diviziuni. Transagregarea începea să se exercite. Din vârful conului începu să picure un lichid cenușiu, care umplu repede o formă. Automat, forma plină fu deplasată de banda transportoare și locul ei fu luat de o alta, goală. La rândul ei, aceasta începu să se umple cu

metalul topit. Dar umplerea ei nu se termină. La un moment dat, scurgerea se opri.

— Cât arată tensiometrul? întrebă profesorul, care supraveghea din apropierea formelor desfășurarea procesului.

Vasile Miteanu privi cadranul. Acul se imobilizase.

— A rămas la douăsprezece, strigă el.

Virgil se uită întrebător la Barnea.

— Aceasta însemnează că în interiorul recipientului s-a format un gol, explică Sebastian. Efectul radiant a ajuns până la limita de distanță la care acționează.

— Așa s-a întâmplat și acum două zile?

La ultima experiență, procesul fusese întrerupt din același motiv.

— Da, însă astăzi sper să putem înlătura această deficiență.

Sebastian Barnea se apropie din nou de recipient. Deasupra conului, în vasul cilindric, se aflau o sumedenie de mici intrânduri. Acolo, în trei din ele, Sebastian introduse piese laterale lunguiețe, asemănătoare aceleia pe care o fixase și în vârful conului.

— Vezi, explică el după ce reveni lângă tabloul de comandă, de acolo, din piesele astea laterale, vor acționa radiațiile care produc transagregarea. La fel ca într-un reactor atomic, unde barele de uraniu sunt împinse mai mult sau mai puțin adânc, noi comandăm pătrunderea pieselor laterale în interiorul vasului, provocând topirea mai violentă sau mai lentă a metalului.

Alte manete împinse, alte ace scoase din reverie și puse să lucreze. Scurgerea metalului din vârful conului reîncepu, mult mai rapid. Rând pe rând, formele defilau sub recipient, erau umplute, apoi plecau mai departe.

Profesorul ridică mâna.

— Opriți!

Virgil apăsă pe un buton roșu, mare, care se afla în mijlocul tabloului de comandă. Toate piesele laterale din

recipient săriră în lături. Câteva picături de metal lichid se mai prelinseră, încă, apoi scurgerea acestuia încetă.

— Totul merge foarte bine, zise profesorul, îndreptându-se cu pași mari spre ceilalți. Comenzile sunt ascultate aproape instantaneu. Reacția este sub control.

— Dar dispozitive de siguranță există? întrebă Nelu Cocoș.

Profesorul Onea înălță din umeri.

— Deocamdată nu văd la ce ar fi necesare. Când acțiunea factorilor se exercită la distanța necesară, metalul se topește. Când sunt îndepărtați și jur împrejur se creează un spațiu gol, reacția încetează.

— Să vedem formele! zise Sebastian.

Se adunară cu toții în jurul benzii transportoare. În formele de pământ, un lichid cenușiu umplea spațiul. Era fluid ca apa. Profesorul își făcu mâna căuș, o înmuie într-unul din spațiile umplute cu metal lichid. O aduse apoi până la înălțimea ochilor.

— Fier topit! exclamă el. Cunosc bine acest fenomen, și cu toate acestea mă minunez de fiecare dată. Fierul se topește la…

— La 1530 de grade Celsius, zise Virgil.

— Și iată-l la mine în palmă, lichid, și nu are acum mai mult de 20 de grade. Dacă-l voi mai ține așa multă vreme, îl voi încălzi, cu căldura propriului meu corp, până la vreo 30 de grade.

Și profesorul îl vărsă pe jos.

— Vă dați seama ce însemnează asta? Câte aliaje, socotite altădată imposibile, se vor putea alcătui cu aceeași ușurință cu care azi dizolvăm sarea în apă? Ce materiale minunate pentru mașini, pentru construcții vom putea obține? Și câte cercetări ne așteaptă!

Profesorul Onea își curmă repede entuziasmul și ceru continuarea probelor.

— Să asistăm acum la faza de solidificare a metalului.

Virgil făcu un semn celor doi operatori de la tablourile de comandă.

Banda transportoare porni mai departe. Formele, urmându-se una pe alta ca vagoanele unui tren, pătrunseră într-un scurt tunel.

Pe măsură ce câte una din ele, plină cu metal lichid, ajungea exact în centrul dispozitivului, banda transportoare își înceta automat mersul. Tunelul în care pătrunsese forma era, de fapt, zona în care se producea solidificarea. „Radiațiile Onea” acționau de data aceasta cu alte intensități, cu alte frecvențe și din alte unghiuri, decât adineaori. Datorită razei relativ reduse de acțiune sursele emițătoare fixe erau așezate cât mai aproape față de forme.

Virgil se trezi numărând, în gând. Un-doi-trei: o formă s-a oprit înaintea dispozitivului-tunel. Un- doi-trei: banda transportoare a pornit din nou și tiparul a fost înghițit în interior, în timp ce o altă formă i-a luat locul celei dintâi. Un-doi-trei: prima formă a ieșit din tunel, metalul adineaori lichid este acum perfect solidificat.

— Știți, zise Sebastian Barnea, mai trebuie să vină și comisia mixtă…

Profesorul făcu un semn cu mâna.

— O să vină, răspunse el. Îi vom invita peste trei zile. Și în a patra… sunt sigur că totul va începe să meargă. Ei, ce părere ai? i se adresă lui Virgil.

— Este întocmai așa cum mi-am imaginat. Neverosimil, dar totuși real!

Părăsiră sala mare și se adunară în birou, pentru a pune mai departe la punct diferitele detalii. În turnătorie rămaseră cei doi operatori de la tablouri.

Vasile Miteanu cercetă din ochi cadranele. Indicatoarele activității de transagregare se potoliseră și rămăseseră din nou într-o nemișcare totală. Rar câte un beculeț roșu sau verde se aprindea, semnalând activitatea diferitelor motoare, utilaje, aparate risipite în hală.

Miteanu se desprinse de lângă tablou și, la rându-i, se apropie de recipientul central. Clătinând din cap cerceta orificiile unde fuseseră fixate piesele laterale cuprinzând materialul X. Apoi, privi îndelung formele acum nemișcate pe banda transportoare. Luă în palmă puțin metal lichid, îl clătină încetișor, apoi îl vărsă la loc. Se uită în spatele său. Colegul citea datele indicatoarelor și le trecea în registru.

Miteanu scoase din buzunar o sticluță și o umplu cu metal. Îi puse dop, apoi o așeză repede la loc, simțind cum atârna, grea, de parcă ar fi vrut să-i sfâșie căptușeala.

Se întoarse lângă tabloul de comandă și oftă, involuntar. Acum avea de lucru…

II

Virgil Roșculeț privi cu satisfacție, la lumina slabă a becului gălbui, mărirea obținută adineaori. O fată blondă, sprijinită de o coloană grațioasă. Fragilă, ca un bibelou prețios, lângă piatra dură cu aparența eternității.

Înmuie hârtia în fixator și se întoarse spre aparatul de mărit. Pe rama albă defilară din nou imagini din scurtul concediu de odihnă al acestui an. Doar o săptămână. Restul, la iarnă. Se lucra febril și Virgil nu voia să stea departe de minunata desfășurare a puterilor minții și tehnicii.

Iată aceeași fată blondă, iar lângă ea, într-o atitudine - cum să-i zică? - aproape respectuoasă, Virgil. Prima lor fotografie împreună. O poză oarecare, fără nici o pretenție artistică, luată de automatul aparatului. În spatele lor, marea, care, pentru a atrage atenția asupră-i, adusese un val înspumat foarte fotogenic. Pe rama de mărit, ochii erau albi, încercuiți cu negru, părul fetei închis la culoare și al lui Virgil bălai, cerul de catran. Dar amatorul nostru fotograf învățase să recunoască o imagine bună chiar în stadiul de negativ. Nu, cu această poză nu va face senzație

- însă ținea la ea mai mult ca la douăzeci de capodopere în bromură de argint.

Anul acesta participase la expoziția fotografilor amatori doar ca simplu spectator. În inima sa, un anume colțișor rezervat instantaneelor artistice tresărise dureros la vederea unora din exponate, care hotărât erau mai slabe decât lucrările pe care nu apucase să le pregătească. Dar nu-i nimic. La anul o să expună neapărat. Acum, se întâmplaseră prea multe lucruri dintr-o dată: materialul X, examenele, Silvia...

Silvia! O schimbare de climat, de orizonturi, spuseseră medicii. Plecase mai întâi singură, la munte, pentru două sau trei săptămâni. Apoi, la mare - iar Virgil făcuse în așa fel, încât să ajungă și el acolo, în același timp și în aceeași localitate. Fetei îi făcuse plăcere să-l întâlnească.

— Știu ce vrei să-mi spui, îi vorbea ea, cu vreo două luni în urmă, seara, în timp ce ascultau, plimbându-se pe aleile luminate de neon, freamătul mării. M-ai convins: eu sunt Silvia Badea, lucrez în laboratorul Institutului de Fizică, sunt colaboratoarea profesorului Onea. Dar toate astea le știu de la tine. Nu-mi amintesc nici o clipă de legătura mea reală cu ele. Și nici nu pot să-mi rememorez toate noțiunile complicate de chimie. Sunt ca un copil care abia a terminat primele patru clase...

Un val se sparse pe țărm, în apropierea lor, subliniind cu un murmur surd ultimele ei cuvinte.

...Astăzi, Virgil cerceta melancolic amintirile fixate pe banda de celuloid.

— Hotărât, dragul meu, începu Virgil 2, ești un sentimental. Te emoționezi când revezi scările pe care ați coborât împreună faleza, cerul pe care l-ați privit amândoi într-una din dimineți, nisipul în care pașii voștri au lăsat urme, îndată risipite de apă și vânt.

— Ei, e adevărat, dar ce vrei? A fost o vară scurtă.

Virgil oftă, atinse becul de la aparatul de mărit și strânse lucrurile. Era ora la care obișnuia să se îndrepte spre casa

Silviei. Va suna scurt la ușă, fata îi va deschide, cu un zâmbet, și apoi vor sta de vorbă despre ultimele întâmplări ale zilei ei - și zilei lui.

III

Primele ceasuri de școală, Andrei își dedica tot timpul liber răsfoirii noilor cărți de învățătură.

— Vezi, Țup, câtă istorie trebuie să învăț?

Țup vedea, admira și, clipind din ochi, își spunea: „Ce stăpân deștept o să am!” Nea Costică îi arătase băiatului câteva vechi trucuri pentru a înveli caietele cu hârtie albastră, care în această epocă a materiilor plastice nu fusese încă detronată. Iar astăzi, fiindcă apăruse noul număr al revistei de cuvinte încrucișate, bunicul se scufundă în studierea lui.

Pe la ora șase după-amiază cineva sună la poartă.

Țup începu pe dată să latre plin de voioșie.

— Un prieten, Țup?

Fără discuție! Ce întrebare stupidă! Parcă ce, există oameni care sună la uși și nu ne sunt prieteni?

În prag, se aflau trei colegi de clasă: unul din ei, Ionică, pe care-l cunoaște de mult, purta un carnețel care depășea cu două degete marginea buzunarului. Gabriela Stoica și cu Dan Vasilescu completau acest trio surâzător.

— Intrați, intrați! zise Andrei, în timp ce Țup se gudura încântat de vizita neașteptată. Ce vânt vă aduce?

— Vânt prielnic drumurilor noastre, căpitane! raportă Dan, mare cititor de cărți de călătorii. După cum zicea Pigafetta când l-a întâlnit pe Magellan, hai să ridicăm pânzele că altădată… nu mai pupăm noi așa o briză.

— Ce tot spui tu acolo? întrebă Andrei nedumerit.

— *Când toți te cheamă veseli, să-ți iei cu ei avântul,*
Din drum să nu te-ntoarcă nici ploaia și nici vântul.

Versurile lui Ionică îi înzeciră lui Andrei curiozitatea.

— Ce se întâmplă cu voi? izbucni el.

— Avem o misiune delicată pe lângă tine, zise fata.

— Andrei! se auzi vocea lui nea Costache, din camera alăturată.

— Da, bunicule?

— Ardea în vechile fotografii, strigă profesorul pensionar, pe ton întrebător.

— *Magneziul*, bunicule, răcni Andrei.

Și apoi, continuând pe același ton ridicat:

— Dar spuneți odată!

— Dacă țipi la noi, nu-ți mai povestim nimic! zise Gabriela.

— Și-o să-ți pară rău! adăugă Ionică.

— În anul 1492, începu Dan, Columb a descoperit America. Acest eveniment important va fi egalat abia în anul în care ne aflăm, și când avea să ia ființă…

— Sau ce-ar fi să nu-i mai spunem? îl întrerupse Gabriela.

Andrei se supără de-a binelea.

— Uite ce e, îmi spuneți sau nu, faceți cum vreți, dar nu vă mai bateți joc de mine.

— Pe scurt, zise Ionică, am hotărât să înființăm un club.

— Cine „am hotărât”?

— Noi trei, aici de față.

— Ei și, ce-i așa de grozav în ideea asta?

— Numele clubului! făcu Gabriela.

— Ia zi, nu ești curios? îl întrebă Dan.

Andrei fierbea, dar nu voia să pară.

— Ei, spune-mi-l.

— „Clubul detectivilor amatori.” Și să nu protestezi. Știi, am aflat despre începuturile tale timide în această direcție din primăvara acestui an și am hotărât să-ți acordăm tot sprijinul.

— Zău, vorbiți serios! Ce sunt toate poveștile astea?

— Hai să-i spunem, zise Ionică, și continuă. Am descoperit, azi după-amiază, niște urme care ne vor conduce acolo unde ai vrut tu să ajungi în primăvară.

— În primăvară? întrebă Andrei, simțind că-i vâjâie capul.

— Îți amintești: omul care ne pândea la casa Silviei… cheile pierdute…

— Ați prins o urmă?

— Așa credem. Ascultă-mă.

Și Ionică începu să-i povestească despre descoperirile făcute de ei. Se adunaseră la Ionică, pentru ca să-și pregătească niște hărți de geografie. Apoi, plecaseră împreună. Drumul lor ducea aici, în apropiere, pe strada Săgeții - știi, acolo unde e și Institutul de Fizică! La un moment dat, pe trotuarul din cealaltă parte a străzii, au văzut o sticluță spartă.

— Și jur împrejur, o mică baltă de mercur, încheie Ionică.

— Mercur?

Gabriela îi prezentă în fața ochilor o eprubetă, pe fundul căreia se vedea un metal lucitor.

— Am alergat până la școală, am rugat pe profesorul de chimie să-mi împrumute o eprubetă, și am venit să strâng mercurul, zise fata.

— În timpul ăsta, adăugă Ionică, noi stăteam de strajă.

— Dar, după părerea noastră, nu este vorba de mercur, adăugă Dan.

— Dar despre ce?

— Metal topit! exclamă Ionică.

Andrei tresări.

— Uită-te și tu. Nu este strălucirea mercurului. Nici nu formează meniscul convex, așa cum am învățat. Aderă de pereți. Nu pare chiar atât de greu ca mercurul.

— Bravo, Ionică! Te-ai apucat de chimie și te-ai lăsat de poezie?

Ionică se făcu roșu la față.

— Nu văd nici o incompatibilitate. Și un chimist poate fi poet, și un poet poate fi chimist.

— Adevărat vorbit-ai. Dar acum trebuie să ne convingem totuși dacă e vorba de mercur sau nu. Vom face o reacție de recunoaștere.

— Cum? întrebă fata.

— O hârtiuță înmuiată în azotat de argint amoniacal este înnegrită imediat de vaporii de mercur.

— Pentru ce? se interesă Dan.

— Pentru că mercurul, fiind mai activ, înlocuiește argintul din combinația sa. Argintul e pus în libertate și înnegrește hârtia, la fel după cum înnegrește și fotografiile.

După câteva minute, puteau vedea cu toții rezultatul: metalul topit nu era mercur. Și după alte câteva minute, cei patru prieteni ajungeau, cu respirația tăiată, la „fața locului”. Cercetară cu atenție împrejurimile, dar nu găsiră nimic suspect.

— Problema este: de unde provine acest metal topit, zise Andrei. Cum a ajuns cineva în posesia lui și cine este acest cineva?

— Și mai este o problemă: de ce l-a aruncat?

— Simplu: i-a scăpat din mână, își dădu Dan cu părerea.

— Uite ce facem. Eu îi spun profesorului Onea despre asta. Poate că el știe ceva. Între timp, organizăm o pândă. S-ar putea ca vinovatul să se găsească prin apropiere.

IV

Vasile Miteanu ajunse acasă târziu, pe la ora cinci după-amiază, după ce mai întâi se ospătase la cantina-restaurant. În fiecare clipă i se părea ca acolo, pe picior, unde simțea apăsarea sticluței, îl frige ceva, deși știa că recipientul era rece și că nu poate să-i facă nici un rău. Dacă ar fi ascultat de glasul fricii, ar fi aruncat cât colo

vasul plin cu metalul topit. Strângând dinții, așteptă răbdător să ia masa, se urcă în autobuz și, când descinse, merse cu pași măsurați până acasă.

Scoase din buzunar sticluța mică, dar grea, o așeză cu grijă pe masă și o privi îndelung. Metalul ăsta topit semăna destul de mult cu mercurul: același aspect cenușiu, aceleași tresăriri și neastâmpăr atunci când vărsa o picătură pe podea.

Ar putea încerca să-l vândă drept mercur. Mercurul este un metal căutat și bine apreciat… Să-l vândă? Dar cui? Cine i-l cumpără?

Vasile înghesui o înjurătură printre dinți. Să ai în mâini o asemenea bogăție și să nu știi ce să faci cu ea! Se așeză pe un scaun și privi cu necaz spre sticla nevinovată, care-l ațâța. Dar dacă ar încerca să amestece metalul topit cu altceva… poate chiar să dizolve anumite substanțe în acest lichid neobișnuit? Ce materiale s-ar preta mai bine pentru așa ceva? Mâna lui se întinse spre un teanc de cărți, care stătea pe colțul mesei și extrase la întâmplare un caiet, învelit în coperți de vinilin. Era caietul de protocoale al Silviei. Miteanu îl răsfoi cu un rictus ironic pe buze. Ehei! Unde mai sunt bâjbâielile consemnate în aceste hârțoage? Materialul X ajunsese acum departe!

Și, în clipa următoare, tânărului cu coșuri pe față îi veni o idee. Ideea cea mare. Acum știa ce are de făcut. Ce simplu - și cum de nu-i venise până acum în minte!

Fiecare om de pe acest pământ are în fața sa insula cu comoara. Când comoara pe care ar vrea s-o găsească este de mare preț, latitudinea și longitudinea insulei se descoperă tare greu. Adeseori, bâjbâi în neștire. E prea departe pentru puterile tale.

De fapt, comoara asta este foarte greu de adaptat la măsura fiecăruia. Sunt unii care caută biete pușculițe, pe care le poți găsi în primul loc de popas, iar alții nici măcar nu-și caută insula. Vasul lor este lăsat în derivă, în voia valurilor, aruncat în față, la dreapta, la stânga, după

capriciile legilor probabilității, cărora cineva le-a dat odată numele de soartă, denumire care după aceea a făcut o carieră strălucită.

Sunt mulți, fericiții găsitori ai propriei lor insule și comori. Câțiva au fost solitari; cei mai numeroși au pornit în călătorie împreună cu tovarăși buni, de nădejde. Și, de ce să nu mărturisim, ici și colo se petrec și naufragii.

Dar insula lui Vasile Miteanu? În ce ocean se află, pierdută, izolată, inaccesibilă?

Pentru Miteanu, insula nu există. Existență reală are doar comoara. Și comoara aceasta trebuie să fie cât mai apropiată și cât mai mare. Nici o proporție între dimensiunea ei și eforturile necesare pentru a o atinge.

Iar acum, comoara este în fața sa: fără să fi fost necesar să navigheze îndelungat, o viață întreagă, așa cum cred unii. Câteva luni de manevre... și...

Va fabrica diamante. Diamante adevărate. Știa, în principiu, cum să le realizeze și nimeni nu ar fi putut vreodată să ghicească pe ce cale a ajuns la aceste pietre prețioase. Diamantele sunt cu totul altceva decât mercurul sau decât acest pseudo-mercur din sticluță, pe care nu-l poți folosi decât în scopuri tehnice sau științifice. Un diamant poți să-l vinzi. E adevărat, azi oamenii nu se mai uită hipnotizați la pietrele prețioase, ca în trecut. Totuși, trebuie să mai fie câțiva cărora le-ar face mare plăcere să cumpere așa ceva. Cu câteva diamante, poți să te îmbogățești.

Vasile luă un manual gros de chimie de pe masă și-l răsfoi frenetic, până când ajunse la capitolul căutat. Cărbunele... diamantul. Mda, aici sunt expuse toate cunoștințele, la zi, despre această problemă. Diamantul nu este altceva decât cărbune - carbon pur. Doar așezarea atomilor deosebește un diamant de o bucată neagră de antracit. Ca într-un joc foarte complicat de cuburi: dacă izbutești să le combini așa cum trebuie, obții imaginea căutată - sau diamantul. Iată și o informație recentă: la

temperatura de 4950 grade Celsius și la presiunea de 211 000 kg/cm^2 grafitul a fost transformat direct, fără catalizator metalic, în diamant.

Miteanu râse, fără zgomot. În acest fel, diamantul obținut era de zeci de ori mai scump decât cel natural.

Pe când el...

Pe el nu-l va costa decât atât cât costă cărbunele - o sumă derizorie.

Mintea lui Miteanu duduia ca un motor încins. Cum obții cărbune lichid? Simplu, din cărbune solid prin transagregare. Apoi, îl purifici - poate că va fi posibil de realizat acest lucru numai prin diferența de greutate specifică. Și apoi, îl solidifici la loc, rugând din nou transagregarea să te ajute. Stai, stai, nu-i așa de simplu. Trebuie să se solidifice sub formă de cristale. Un moment! Ce fel de cristale sunt cele ale diamantului?

Miteanu citi în manualul de chimie despre alcătuirea în spațiu a diamantului. Prin urmare, cristalizează întotdeauna sub formă de octaedrii[3] regulați, fie în cristale cu douăzeci și patru sau patruzeci și opt de fețe, derivate din octaedru...

Da, așa o să procedez. Întâi, carbon lichid, apoi solidificarea sa. Sunt toate șansele să obțin diamant.

Și apoi, îi mai veniră în minte și alte idei. Diamantul nu este singura piatră prețioasă cunoscută. Un teren nelimitat de acțiune! Acesta era doar începutul!

Miteanu vedea, acumulându-se în fața sa, mormane din ce în ce mai înalte de pietricele scânteietoare. Îi venea să țopăie ca un clovn, să arunce în aer cu cărțile și cu caietele, să facă tumbe. Găsise, în sfârșit, rezolvarea: acum știa pe ce drum s-o apuce. Va vinde azi o piatră, peste o lună alta... Treptat, cu răbdare. Nu trebuie să se grăbească. Bani! Bani mulți, cu muncă puțină. Bani mulți: da, visul i se apropia de realitate.

Luă de pe masă sticluța cu metal topit, o privi cu dispreț.

---

[3] Octaédru, octaedre, s. n. Poliedru cu opt fețe.

Fier topit și atâta tot.

Nu era bun de nimic.

Fără să se gândească, cu un gest mașinal, absorbit de tabloul pe care și-l pictase, o aruncă pe fereastră, cu o mișcare grăbită. Cu un zgomot surd, sticluța se sparse și pe trotuar se formă o pată strălucitoare.

În clipa următoare, își dădu seama de stupiditatea gestului și coborî pe scări, ca să înlăture urmele trădătoare. Ajuns la poarta cu geam de sticlă se opri și aruncă o privire înainte de a o deschide.

Era prea târziu.

CAPITOLUL PAISPREZECE

...în care cercul începe să se strângă și visele despre diamantele artificiale prind aripi

„Cărbuni! neliniștite păduri întoarse-n piatră...”
*(*MIRON RADU PARASCHIVESCU: *„Cărbuni”.)*

I

— În toată această problemă a transformării stării de agregare a substanțelor există încă aspecte pe care nu le pot explica. Vezi, tu, izbutim ceea ce nu am visat niciodată: să transformăm fierul în lichid Și să-l menținem așa la temperatura obișnuită. Putem să înghețăm apa și să o facem să rămână solidă la temperatura de 30 sau 40 de grade, sau chiar 80 de grade, după dorință. Dar care este explicația intimă a acestor transagregări? Pentru ce unele materiale obținute în acest fel provoacă, la rândul lor, în imediata lor apropiere, fenomene asemănătoare?

Barnea vorbea înflăcărat, pășind pe stradă, braț la braț cu Paula. În mână ținea o umbrelă deschisă.

— Nu cred că pot să-ți răspund la întrebări, zise Paula, dar pot în tot cazul să-ți dau un sfat: închide umbrela.

— Cum? Ce umbrelă?

— Pe care o ții în mână. Nu mai plouă. De vreo zece minute a încetat.

Pe trotuar, apa începuse să se zvânte, fusese o ploaie scurtă, care făcuse mai curând de rușine toamna asta îndeobște călduță și cuminte ca o mireasă.

Sebastian închise contrariat cortelul și protestă.

— De ce nu mi-ai spus până acum?

— Nu voiam să-ți întrerup șirul frazelor. Erai atât de înflăcărat, încât s-ar fi putut întâmpla să găsești singur răspuns la ceea ce te frământă.

— Hm, sigur, nu înțelegi, zise Barnea. Cum o să găsesc eu rezolvarea, când nici profesorul Onea nu cunoaște răspunsul la toate astea?

Paula clătină din cap, a îndoială.

— Crezi?

Sebastian înălță din umeri.

— Să-ți explic ce se întâmplă. „Radiațiile Onea”, cum am început să le spunem noi, modifică starea de agregare a corpurilor. Unele din substanțele tratate capătă și ele proprietatea de a emite radiații.

— Numai unele?

— Numai unele și încă foarte puține, din fericire.

— De ce din fericire? întrebă Paula.

— Pentru că altfel, dacă radiațiile s-ar propaga din aproape în aproape, de la un corp la altul, ele ar deveni foarte periculoase pentru întreaga populație.

Paula aprobă.

— Înțeleg.

— De altfel, intensitatea „radiațiilor Onea”, provocate în alte materiale, scade repede, cu trecerea timpului.

— Aș vrea să te întreb ceva, zise Paula. Lucrările astea pe care le faceți voi, acolo, nu sunt oare periculoase?

— Periculoase?! făcu Sebastian, purtând în voce un mare semn de mirare. Dar lucrăm de la distanță, cu mijloace de protecție…

— M-am întrebat de multe ori dacă boala asta a Silviei…

— Ei?

— N-ar fi putut să fie provocată - sau în tot cazul favorizată - de experiențele pe care le făcea.

Sebastian se opri locului.

— Extraordinar! Paula, tu ai niște idei… Dar, ia stai. Nu, nu e posibil. Noi de ce nu ne-am îmbolnăvit? Noi, ceilalți?

— Nu uita că voi, ceilalți, nu ați fost prezenți la experiența care s-a terminat cu o explozie!

— Teoria ta este foarte interesantă, Paula. O să-i spun profesorului. Dar… uite că am ajuns.

Se aflau în fața casei în care locuia Silvia. Hotărâseră să o viziteze. Îi aștepta, însă, o surpriză. Ușa casei se deschise tocmai când ei ajungeau la poartă și ieși Virgil, cu o figură îngrijorată.

— Ce s-a întâmplat? întrebă direct Paula.

— Nu se simte de loc bine. Are amețeli, dureri de cap… Trebuie să chemăm repede un medic!

II

Profesorul Onea era atât de absorbit și de preocupat de probele făcute la uzina-pilot, unde zi de zi se obțineau progrese vădite, încât primi vizita lui Andrei cu oarecare iritare.

— Ce-ai găsit? Metal topit?

Măsură lung din ochi eprubeta.

— Și spui că nu e mercur? Crezi că e un metal lichefiat? A, ai făcut o analiză calitativă. Bun, bravo, e în regulă. Probabil că Barnea al meu e de vină. E un om bine pregătit, dar e foarte distrat. O fi scăpat pe jos o probă, când venea spre institut. În tot cazul, îți mulțumesc. Dar să nu fim prea bănuitori. Devenim prăpăstioși. Nu-ți amintești și de povestea aceea cu adresa falsă a Silviei?

Andrei își amintea foarte bine.

— Nimeni nu a mai zis sau făcut nimic după aceea. Totul s-a liniștit. Cine știe ce farsă stupidă…

Andrei era de altă părere și ținu să-și precizeze punctul de vedere.

— Eu cred că omul acela nu a renunțat la scopurile sale.

— Care scopuri?

Andrei dădu din umeri. De unde să știe?

— Uite ce este, spuse aspru profesorul Onea, trebuie să ne lăsăm de amatorismele astea detective. Timpul meu este prețios. Tu trebuie să înveți și să mergi la școală.

Își dădu seama că a fost prea sever. Fața lui Andrei căpătase culoarea metalului topit prin temperaturi ridicate.

— Peste câteva zile, o să te invit la uzina-pilot. Ai să vezi acolo aplicarea practică a proprietăților misterioase ale „materialului X”, cum îi spuneai, adăugă profesorul, făcând această ofertă ca să îndulcească observația de mai înainte.

Andrei îi mulțumi și plecă, de loc convins. Ajuns acasă, se închise în laborator și începu să pășească în lung și în lat, explicându-i lui Țup toată situația.

— Vezi tu, Țup, problema se pune așa. Necunoscutul din primăvară, pe care l-ai depistat tu, dar pe care nu am reușit să-l prindem, a aflat secretul preparării și și-a fabricat și el metal topit la temperatură obișnuită. Sau a reușit să pătrundă în uzina-pilot - probabil că nici nu o fi păzită așa de grozav, dacă e să ne luăm după profesorul Onea - și o fi furat de acolo metal topit. Ei, ce zici?

Țup zise pe limba lui că la ora asta e păcat să stai închis în cameră și că mai bine ar fi dacă ar ieși amândoi să se plimbe puțin. Andrei se făcu că nu pricepe și continuă:

— Din nefericire, de acum în colo nu o să-i mai pot povesti profesorului despre planurile noastre, că mă repede. O să trebuiască să lucrăm în secret. Nici măcar lui Virgil nu o să-i destăinuim acțiunile noastre. Întrebi de ce? Păi tu nu știi, Țup, că acum Virgil lucrează sub conducerea profesorului? Deci, o să-i spună, și atunci iar mă ia în tărbacă.

Țup dădu trist din cap. În aceeași clipă, ușa laboratorului se deschise și apăru Gabriela.

— Andrei! strigă ea, năvălind în cameră, cu ochii scânteietori. Am prins o urmă! Vino repede!

Andrei ieși ca o vijelie. În pragul ușii, își aminti și strigă:

— Țup!

Cățelul lătră scurt de două ori și întreaga companie - Gabriela, Țup și Andrei - porniră în pas alergător. La primul colț, Andrei se opri și o trase de mână pe Gabi.

— De fapt, unde mergem?

Gabriela își trase răsuflarea și răspunse:

— La Institutul de Fizică.

— Ce s-a întâmplat acolo?

— Zice portăreasa…

— Tovarășa Stancu?

— Da.

— De unde o cunoști?

— Ce importanță are? Mi-a povestit Ionică despre ea și am intrat în vorbă, știi… am descusut-o. Adineaori am trecut pe acolo și ea mi-a spus că i se pare că l-a văzut pe tânărul din primăvară… ăla care i-a dat adresa falsă a Silviei.

Andrei chiui de entuziasm și strigă:

— Să fugim într-acolo!

Cei trei porniră mai departe, în timp ce Andrei o întreba pe Gabriela:

— Dar unde l-a văzut?

— Ei, asta-i partea cea mai curioasă. Tovarășa Stancu venea tocmai să-și ia serviciul în primire. L-a zărit pe partea cealaltă a străzii, la vreo cincizeci de metri depărtare. Atunci, s-a grăbit să se apropie de el.

— Aha! Și el… ce-a făcut?

— Probabil că a observat-o. A intrat într-una din casele de acolo, știi că sunt case cu unul sau două etaje.

Andrei ardea de nerăbdare.

— În ce casă?

— Uite că asta nu poate să precizeze. Mi-a arătat trei clădiri în care crede ea că putea să fi intrat. De la depărtarea aceea, nu și-a dat seama.

— Și pe urmă, ce a mai făcut?

— A tot așteptat să iasă, dar tânărul suspect n-a ieșit. Tovarășa Stancu nu putea să întârzie de la serviciu, de aceea l-a rugat pe portarul de schimb să supravegheze puțin strada, dar nu s-a mai întâmplat nimic.

Andrei dădu din cap.

— E foarte ciudat. Poate că l-o fi confundat?

— Așa am zis și eu, răspunse Gabi. Ea mi-a răspuns că are o memorie grozavă a figurilor și că pune mâna în foc că ăsta e ticălosul.

— Da, să admitem, dar atunci cum de-a putut rămâne atâta vreme ascuns într-o casă străină? întrebă Andrei.

— Cine știe ce poveste o fi zis. Sau…

Andrei se opri din mers, o trase din nou de mână.

— Te gândești și tu la asta? o întrebă el.

— La ce?

— Că s-ar putea să locuiască chiar acolo, pe strada Săgeții?

Gabi zâmbi încurcată.

— Ar fi ceva ca în romane.

— Această pistă trebuie urmărită cu multă atenție, zise Andrei, copiind fără să vrea o frază dintr-unul din romanele lui Conan Doyle, tatăl lui Sherlock Holmes.

— Am ajuns!

Se aflau pe strada Săgeții. Fata îl luă pe Andrei de mână, emoționată. Se găseau pe urmele răufăcătorului!

— Uite - zise ea - aici s-ar putea să se fi ascuns. Într-una din aceste trei case.

Clădirile se înălțau în dreptul Institutului, pe celălalt trotuar - niște locuințe vechi de treizeci sau patruzeci de ani, cu unul și două etaje. Intrarea în case se făcea prin intermediul a câțiva metri de curte intercalată între ziduri și gard.

— Mda, e cam greu de spus, zise Andrei cu îndoială. Par niște locuințe cumsecade.

Țup, care inspectase cu luare-aminte cei câțiva arbori plantați pe marginea trotuarului, se apropie mirosind neliniștit. Aici se simțea ceva care-i amintea bine de o aventură rușinoasă, petrecută cu câteva luni în urmă. Da, da! Acum era sigur! Pe aici, trecuse omul care fugise, atunci când, cu un lătrat prietenos, Țup încercase să-l invite la joacă. Hai, veniți cu mine, le zise Țup copiilor, privindu-i cu ochii umezi. Memoria mea de câine nu mă înșală! Uite, pe aici a trecut și… stai, stai! Chiar pe poarta asta a intrat!

— Ia te uită la Țup! zise Andrei. S-a oprit în fața casei de acolo și nu vrea să se miște din loc.

— O fi mirosind ceva? Dar… ce zici de asta? Tu știi ce-i aici?

— Nu!

— Pe trotuar, cam prin locul ăsta, am găsit sticluța cu metal lichid!

Se priviră unul pe altul, dintr-o dată tăcuți. Parcă Gabi nu mai avea atâta chef de joacă de-a detectivii și parcă Andrei nu se mai fălea atâta cu flerul său. Ipoteza năstrușnică, în care nici ei nu credeau foarte mult în adâncul inimii, se confirma pe neașteptate. Ceea ce luaseră la început drept o joacă nouă și atractivă, se dovedea a fi ceva serios. Pe aici, pe undeva, trecuse el, tânărul a cărui existență era reală, tânărul care se ascunsese de copii la casa Silviei, căruia îi scăpase din mână sticluța cu metal topit. Un om cu intenții încă necunoscute, dar probabil nu tocmai curate.

Și cum adică, locuia chiar aici, în casa asta, așa cum bănuiau amândoi și cum Țup părea să fie sigur?

— Poate că acum este chiar acasă și ne privește pe fereastră! murmură fata.

— Sau se pregătește să ne urmărească… răspunse în șoaptă Andrei.

— Sau, făcu Gabi, amintindu-și de nu știu care basm cu căpcăuni, se gândește cum să ne facă de petrecanie?

Andrei se scutură.

— N-are rost să ne speriem degeaba. De fapt, el nici nu știe cine suntem noi și ce vrem. O fată, un băiat și un cățel. Ce poate să fie suspect în asta? Deocamdată, hai să ne îndepărtăm și să discutăm ce este de făcut.

— Trebuie să aflăm cine locuiește în casă.

— Ușor de făcut!

— Sau să anunțăm miliția! propuse Gabi, cu jumătate de gură.

Andrei se scărpină după ceafă.

— Nu ți-am povestit ce mi s-a întâmplat cu profesorul Onea?

Gabi dădu din cap cu înțelepciune, în timp ce Andrei îi istorisea despre scurta și neplăcuta sa întrevedere.

— Oamenii mari nu au încredere în noi, asta e, zise el în concluzie. Să căutăm dovezi mai sigure și pe urmă, da, anunțăm pe cine trebuie... Uite cum vom organiza acțiunea... Chiar acum îi anunțăm pe Ionică și pe Dan. Cu cât suntem mai mulți, cu atât va fi mai bine. Peste o jumătate de ceas, ne întâlnim la mine!

III

Vasile Miteanu își scoase haina, își desfăcu cravata de la gât și intră în camera de baie. În timp ce potrivea temperatura apei de la duș, fluieră printre dinți o melodie pe care autorul ei ar fi recunoscut-o numai cu mare greutate.

De ieri, de când îi venise ideea, se simțea un alt om. Se udă, începu să se săpunească și-și zâmbi înaintat în oglindă. Lucrurile mergeau splendid. Azi- dimineață, profitând de lipsa colegului său, dus să ia o gustare la bufet, introdusese în cuva de lichefiere câteva bucăți de

cărbune fin - grafit. Grafitul fusese transformat, în câteva clipe, într-un lichid care, în mod surprinzător, nu mai era negru! Lichidul era transparent, gălbui - probabil că această culoare se datora impurităților.

În clipa când voia să deschidă mai mult robinetul de la baie, auzi soneria de la intrare. Vasile era acoperit cu clăbuci de săpun și încă nu apucase să-i dea jos. Se gândi ce să facă. Soneria răsună încă o dată, stăruitor. Omul înjură zdravăn, își puse în jurul corpului un prosop, coborî în papucii de la marginea băii, lipăi îngrozitor prin cameră stropind jur împrejur și ajunse în sfârșit la ușă.

— Cine-i acolo? întrebă el.

Nu răspunse nimeni.

— Hei, cine sună? strigă Vasile.

Nici un răspuns.

Vasile întredeschise ușa. Pe palier nu se afla nimeni.

— Ce naiba, am auzit bine! murmură tânărul printre dinți.

Închise ușa din nou, se îndreptă bodogănind spre baie, își termină toaleta și se întoarse în camera sa. Abia acum simți că-l trece un fior. În seara asta, asupra Bucureștiului se abătuse un val de aer rece. Vasile se aplecă peste pervazul ferestrei. Se aprinseseră luminile pe stradă. Doi bărbați mergeau discutând aprins, cu pardesiuri pe umeri. Pe trotuarul vecin, se îndepărtau trei copii, printre care o fetiță, lângă care zburda un cățel.

Dacă ar fi putut auzi convorbirea lor, ar fi rămas înmărmurit.

— N-a fost prea greu, zicea Ionică.

— V-am spus eu! răspundea Andrei. Noroc că mi-am amintit! Acum o să putem să dăm ochii cu el fără grijă. Avem un pretext serios.

— Etajul doi, apartamentul 6. Nu-i așa, Țup? Acolo pretinzi tu că stă? întrebă Gabi.

Dar Vasile Miteanu nu dădu atenție grupului de copii și închise fereastra. Era prea frig. Se lungi pe pat și, mașinal,

luă o carte de pe lada studioului. „Omul cu mantaua neagră”, era scris cu cerneală, pe o pagină albă lipită în locul copertei originale de mult decedate. Deschise prima pagină și, ca atrași de un magnet, ochii săi începură să urmărească rând de rând.

Căutase destul de mult prin pod, până să găsească una din vechile cărți polițiste care tratau, în mod foarte serios, problema plasării pietrelor prețioase furate din safeul unei bănci.

Vasile Miteanu se ridică din pat, parcurse de câteva ori, agitat, camera în lung și în lat. Diamantele lui se găseau deocamdată sub formă lichidă, într-un flacon păstrat bine, chiar la uzina-pilot, în dulapul său personal de haine. Pe flacon era lipită o etichetă de farmacie, cu indicația: „Uz intern. O lingură la două ore, după fiecare masă”. Vasta experiență căpătată din lecturile sale de specialitate îi indicase lui Miteanu cea mai bună cale pentru a dejuca orice bănuială. Nici măcar o minte din cale-afară de curioasă nu-și pune probleme în legătură cu o sticlă de medicamente.

Iar mâine, dacă va putea să scape de prezența pisălogului său coleg de tură, va încerca resolidificarea cărbunelui și obținerea diamantului!… Apoi…

În clipa aceea, privirea sa îi fu atrasă de o hârtie care zăcea pe podea, cam în dreptul ușii.

Era o hârtie liniată, ruptă dintr-un caiet și îndoită în patru. Pe fața ce se afla în sus, era scris numele său.

Cum ajunsese acest bilet în cameră?

Tânărul își aminti de soneria din timpul dușului. Probabil că atunci îl băgase cineva sub ușă.

Îl ridică, îl deschise.

Scrise de o mână încă neformată, câteva rânduri:

Vă rugăm să adunați orice maculatură (ziare, caiete, dosare vechi etc.) ce nu vă mai sunt necesare. Vă vom vizita mâine după-amiază.

Vă mulțumește colectivul de școlari, care colectează maculatura.

Vasile citi de câteva ori textul. Caiete, dosare vechi. Nu era nimic nefiresc, dar se simțea neliniștit. Ce colectiv mai e și ăsta? Probabil elevii de la școala din apropiere.

Se trânti din nou pe pat, dar lectura cărții nu mai mergea cu spor.

IV

Profesorul Onea era angajat într-o discuție aprinsă.

— Și acum, după ce au în față dovada practică a existenței acestui fenomen, mai sunt încă unii care contestă posibilitatea de a obține modificarea stării de agregare fără ajutorul căldurii! zise el cu necaz. Aceștia sunt Toma Necredincioșii din poveștile biblice! Nu vor crede niciodată că albul este alb, până când alți o mie de oameni nu vor veni să le repete că au văzut și ei aceeași culoare!… Uite, de pildă, profesorul Barbu…

— A împlinit zilele astea 70 de ani! aminti omul cu care vorbea.

— Nu numărul anilor are importanță, zise profesorul Onea. Important este ce ai făcut cu ei.

Omul înalt, voinic, între două vârste, zâmbi.

— Ei și ce spune profesorul Barbu?

— Că, din punct de vedere fizico-chimic, toate acestea sunt imposibile. Că trebuie să fie vorba despre fenomene necontrolate, că e necesară instituirea unei alte comisii, că uzina-pilot a fost prematură, că se pot aștepta adevărate catastrofe și alte multe asemenea bazaconii.

Omul de la birou își scoase ochelarii, se ridică în picioare.

— Noi vă acordăm în continuare încrederea noastră și tot sprijinul. Când credeți că puteți începe producția?

— Peste cel mult o lună.

— Bine. Și atunci o să-l invităm și pe profesorul Barbu, nu-i așa? La revedere, tovarășe profesor, și vă rog să ne țineți la curent și de acum înainte cu mersul lucrărilor. Personal, vă urez mult succes!

Profesorul Onea ieși din clădirea înaltă și decorativă, ca după o cură de două săptămâni la munte.

Când ajunse acasă, soția sa îl întâmpină cu o veste alarmantă.

— Au luat-o pe tovarășa Badea din nou la spital! zise ea, în loc de bine ai venit.

— Dar ce i s-a întâmplat? Tot în legătură cu amnezia?

— Nu știu exact despre ce este vorba. A dat telefon Barnea, să te anunțe.

Profesorul Onea se informă despre spitalul unde fusese internată fata, apoi vorbi la telefon cu șeful clinicii.

— Silvia Badea? Da, îmi amintesc, a fost internată la noi azi-dimineață. O hemogramă proastă. Este o anemie foarte avansată, numai vreo două milioane de globule roșii.

— Se știe care este cauza?

Interlocutorul său de la celălalt capăt al firului tăcu câteva secunde.

— Printre elementele figurate întâlnite în sânge se găsesc și unele forme neobișnuite. Nu pot spune încă nimic precis, dar totul se aseamănă cu o intoxicație provocată de o substanță ce acționează la nivelul măduvei osoase.

— Ce pronostic ai?

— Sper că vom izbuti să o scoatem din impas.

Profesorul închise telefonul, rămase pe gânduri.

Mâine dimineață va trebui să-și pună colaboratorii să-și facă un examen hematologic. Cine știe…

Iar acum, trebuia să se pregătească. La noapte va susține un examen greu.

CAPITOLUL CINCISPREZECE

...în care sunt descrise câteva experiențe și probe ciudate.

„Fusesem mort, viteazule, și-am înviat”
*(*TUDOR ARGHEZI: *„Viteazule”.)*

I

Când deasupra unui sat pierdut în marele șes al Bărăganului s-a aprins, la miezul nopții, soarele, puțini au fost cei ce l-au văzut. Oamenii dormeau liniștiți prin case. Câțiva cocoși au prins glas și s-au pornit să cutcurigească somnoroși, mirați de scurtul răstimp petrecut de la celălalt răsărit. Cei mai uimiți au fost dulăii, care au salutat apariția globului de foc cu un concert de lătrături indignate.

În pragul căsuței, ridicate încă în astă primăvară la marginea satului, profesorul Onea privi printr-o sticlă colorată către astrul artificial.

Globul de foc se afla numai la vreo cincizeci de metri deasupra capului său. Ai fi zis că soarele a coborât aproape de pământ, pentru că deocamdată diametrul său aparent era egal cu al astrului zilei.

În realitate, raza sferei încinse era de numai cincisprezece sau douăzeci de centimetri.

— Încetul cu încetul, se îndepărtează, murmură Onea.

— Atmosfera este foarte liniștită, și de aceea se deplasează aproape vertical, zise Barnea, ai cărui ochi nu puteau părăsi nici o clipă strălucirea orbitoare. Știți, mă simt ca hipnotizat.

— Felicitările mele, tovarășe profesor, zise unul dintre cei ce asistaseră la experiență. Reușita este totală.

— Nici o reușită nu este vreodată totală, murmură Onea.

— Doar eșecurile! completă Barnea.

— Va trebui să experimentăm flăcări globulare de dimensiuni mai mari, continuă Onea.

— Teoretic, nu există limită.

— Teoria este ceea ce încurajează practica. Restul, deșertăciune.

Profesorul Onea tăcu. Soarele ajunsese acum cât o stea. Așadar, a izbutit și această încercare.

Își aminti cum, cu câteva luni în urmă, îl vizitase Andrei, amatorul chimist, cel cu multe idei. Dacă ar fi avut vreodată un copil, ar fi fost fericit să-i semene. Onea îl privise lung și apoi îi spusese, plin de bunăvoință (era într-una din zilele în care se simțea voios, pentru că toate experiențele reușeau, ca la comandă):

— Iată-l pe prietenul meu Andrei! Ce vânt te-a mânat spre noi?

— Vântul unei noi descoperiri! răspunsese băiatul, prinzând „din zbor” același ton vesel. Tovarășe profesor, dumneavoastră ați auzit despre clătitele zburătoare?

Profesorul făcuse ochii mari.

— Cu ani în urmă, răspunse el, se vorbea despre farfuriile zburătoare, dar până la urmă s-a dovedit că nu era nimic serios. Acum a început să zboare și conținutul lor?

Andrei râsese…

— Nu este o poveste. Să vă spun ce s-a întâmplat!

Și băiatul îi povestise despre aventura trăită de conu’ Petrache și de buna sa soție, Aurica.

Plecând de la această scurtă relatare, profesorul Onea avusese ideea de a realiza, prin mijloace relativ simple „soarele artificial”.

Mai întâi, era necesar să se obțină o flacără cu temperatura ridicată. Flacăra oxiacetilenică atinge cam 2700 de grade: aceasta putea fi, deci, folosită cu oarecare succes, la început. Transformarea zonei de ardere a flăcării oxiacetilenice într-un bloc solid se dovedi peste puterile radiației descoperite de Onea. Dar stările de agregare nu sunt doar cele trei: solidă, lichidă și gazoasă, așa cum se învață la școală. Între ele și dincolo de ele există numeroase stări de trecere, iar delimitarea nu este foarte clară.

Primele „flăcări stabilizate”, căpătate prin transagregare, aveau o consistență gelatinoasă și în câteva minute își pierdeau proprietățile: temperatura scădea rapid, iar substanța se risipea în atmosferă. Ulterior, în laboratoarele conduse de Onea, se obținură rezultate din ce în ce mai bune. Iar în această noapte, în sfârșit realizase experiența decisivă. Micul „soare” avea temperatura de aproape 5000 de grade - în timp ce la suprafața adevăratului soare temperatura este de aproximativ 6000 de grade Celsius. Soarele creat în această noapte era mic, se îndepărta prea repede, putea să trăiască doar câteva zile, dar reprezenta totuși mai mult decât o promisiune.

Curând, deasupra pământului vor răsări zeci de asemenea sori, aprinși de mâna omului. Aștri locali. Este necesară căldură și lumină mai multă pentru vegetație? Iată-le. La dispoziție. O întreagă regiune transformată în seră. Așa va arăta și soarele Bucureștiului, care va lumina în noapte străzile marelui oraș.

În definitiv, în natură asemenea globuri de foc erau cunoscute dintotdeauna. Fulgerele globulare[4].

---

[4] *Fulgerul globular* este definit ca fiind un fulger cu aspectul unui glob de foc de culoare alb-albăstruie sau roșiatică, care se deplasează relativ încet sub influența curenților de aer, dispărând brusc, cu sau fără explozie. În fapt, fulgerul globular este un posibil fenomen atmosferic electric despre care se cunosc foarte puține lucruri. Termenul se referă la aparițiile unor obiecte sferice, de

„Am devenit modest”, constată profesorul Onea.

„Când va afla presa, când oamenii vor ști despre aceste experiențe, tot pământul o să vuiască. Titluri mari pe prima pagină. Interviuri. Reportaje. Dar nu aceea va fi viața reală. Astăzi trăiesc cu adevărat. Astăzi, când cei ce mă cunosc se numără pe degete. Ceea ce fac, este pentru milioanele de oameni care nu au auzit niciodată numele meu.

Și acum, acasă. Mâine vor fi încă multe ceasuri dificile. Dar ce plină este o astfel de zi grea!”

II

Vasile Miteanu ieși din casă și porni cu pas agale spre stația de autobuze. Era ora șase și jumătate dimineața și lucrul începea abia peste o oră, așa încât nu trebuia să se grăbească. Se opri, cumpără un ziar de la chioșc și îi parcurse distrat paginile, oprindu-se ceva mai mult la rubrica „Sport”. O femeie mai în vârstă, cu o coșniță plină, sosi în stație tot uitându-se după autobuz. Mai veniră încă doi studenți, ușor de recunoscut după coafurile lor ultimul tip, după siluetele lor de sportivi și mai cu seamă după un aer de savanți în devenire, greu de trecut cu vederea. Un elev în uniformă, cu geanta plină de cărți, se uita preocupat la coperțile revistelor expuse la chioșcul de difuzare a presei.

În sfârșit, un autobuz opri în stație și toată această lume urcă repede. La a cincea stație, Vasile Miteanu coborî, împreună cu alții, și se îndreptă spre un microbuz care staționa într-un loc de parcare.

— Bună dimineața! zise el către șofer, urcându-se în mașină.

---

obicei luminoase, care variază ca mărime de la un bob de mazăre la câțiva metri în diametru. Acest fenomen este de obicei asociat cu furtunile, dar durează mult mai mult decât fracțiunea de secundă a unui fulger. Multe dintre primele descrieri timpurii spun că în cele din urmă mingea explodează, uneori cu consecințe fatale, lăsând în urma sa un miros de sulf.

— Mneața. Ești primul azi, răspunse șoferul.

— Abia aștept să încep lucrul, zise cu sinceritate Miteanu.

Șoferul mormăi ceva și coborî pentru a controla cauciucurile. De el se apropie un elev, care-l întrebă:

— Nene, mă iei și pe mine?

— Ăsta nu-i autobuz, puștiule. E mașina instituției.

— Ce instituție? se miră băiatul.

— Uzina-pilot a Institutului de Fizică. Dar unde vrei să mergi?

— La Băneasa.

— Păi nu mergem într-acolo!

— Păcat. Mulțumesc, în tot cazul.

Și puștiul se îndepărtă, se așeză cuminte în stația autobuzului și-l luă în sens invers. La coborâre, era așteptat.

— Ei, ce-ai făcut?

— Cheltuit un leu pe bilete de autobuz.

— Ionele, lasă glumele.

— Omul nostru lucrează la uzina-pilot a Institutului de Fizică. Ce zici de asta?

Andrei bătu de câteva ori cu vârful pantofului în stâlpul care susținea tăblița autobuzului.

— Am prevăzut eu așa ceva, zise el.

— De fapt, ar putea să fie un om foarte cinstit, interveni Dan. Muncitor acolo. O fi luat ca să se distreze niște metal topit, pe urmă s-a plictisit și l-a aruncat. Altceva ce ai să-i reproșezi?

— Țup l-a depistat. E același om care dădea târcoale casei unde locuiește Silvia.

— Mare lucru! Poate că Țup a greșit, sau poate că i-a plăcut pur și simplu să se plimbe prin casa aia. Prea pui multă bază pe mirosul lui Țup! zise Gabi.

— Uite ce e, nu-l jigni pe Țup, protestă Andrei. E un cățel grozav de inteligent. El l-a simțit pe omul nostru prima dată și tot el o să-l descopere definitiv.

Cei patru copii porniră încet spre școală. Era încă foarte devreme, mai aveau trei sferturi de oră până la opt.

— Nu s-a mirat nimeni când te-a văzut așa de dimineață cu cărțile spre școală? întrebă Dan.

— Nimeni. Ce, toată lumea are aptitudinile noastre de detectiv?

— Știți ce? făcu Andrei. Astăzi după-masă o să ne lămurim.

— Azi după-masă?

— Da, când o să venim să colectăm hârtia veche. Ce, ați uitat?

III

Astăzi era o zi foarte activă la uzina-pilot. În fața panourilor se aflau adunați vreo patru cercetători de la Institut, inclusiv nelipsitul Sebastian Barnea, împreună cu conducătorul lor, profesorul Onea. Se aflau de față și vreo doi sau trei reprezentanți ai Ministerului Metalurgiei și cineva de la Chimie. Vasile Miteanu blestema de zor. Nu aflase despre această adunare distinsă, care-i strica toate planurile pentru ziua de astăzi. Cu o figură posomorâtă se apropie de panoul de comandă și anunță:

— Doisprezece! Gata!

Și banda transportoare începu să se miște. Era uimitor să vezi cum, fără nici o creștere de temperatură, metalul rece începea să se transforme într-un lichid care curgea, cu fluiditatea apei, în formele dinainte pregătite. Și tot atât de uimitoare era apoi solidificarea sa bruscă, la ieșirea din tunel, fără a mai păstra nici unul din inconvenientele răcirii lente a metalului fierbinte.

— Problema formelor… murmură cineva de la Minister.

— Da, am rezolvat-o, vorbi din spatele său Virgil. Cele actuale nu mai corespund, sunt prea complicate. Formele de materie plastică, termoplastică, ar fi mult mai

convenabile. Am un proiect pe care l-am și depus la oficiul ministerului.

Dimineața aceea se soldă cu câteva mici incidente. Astfel, la un moment dat, peste grupul de specialiști adunați înaintea tabloului de comandă începu să plouă. Ploaia dură numai câteva minute și încetă subit, dar străbătu ușor halatele, și hainele ude ale oamenilor deveniră grele ca plumbul.

— Ce s-a întâmplat? murmură unul din specialiști.

— Un fenomen de condensare a vaporilor de metal produși secundar, datorită unor efecte încă necontrolabile, explică profesorul Onea.

— Cum adică? În interiorul acestei hale ne-a plouat…

— După cum ați văzut…

O voce mai isteață continuă întrebarea colegului său, cu vădită alarmă în glas:

— Ne-a plouat cu fier?

— Exact.

Oamenii se uitară unul la altul, și apoi la haine.

— Ni s-a mai întâmplat odată în laborator, altădată aici, zise profesorul. Nu vă speriați…

— Nu ne speriem, replică un al treilea specialist. Dar… hainele?

— Nu se strică, zise Barnea. Noi am experimentat și am găsit că lichidul se poate elimina prin stoarcere simplă și apoi clătire cu anumiți reactivi care diferă, după cum hainele sunt de tergal sau de lână.

Cineva spuse admirativ:

— Ați găsit soluție la toate…

— Nu chiar la toate… mormăi profesorul.

Încercările se desfășurau într-un mod neașteptat de corect. Ai fi zis că fabrica funcționa de ani de zile și că toate mergeau strună, nu că era de fapt prima încercare de lungă durată.

La vreo oră după incidentul cu ploaia de fier, întreaga sală fu luminată de un fulger strălucitor, care orbi pentru

câteva minute pe toți privitorii. Simultan, se auzi o detunătură care îngheță sângele în venele întregii comisii.

Între piesa principală, care făcea transformarea metalului în lichid, și piesa a doua, care efectua schimbarea inversă, din lichid în solid, se născuse o flacără imensă. Durase doar o clipă, dar semănase groaza în suflete.

Nimeni nu fu vătămat și, după ce urechile specialiștilor începură să funcționeze normal și inimile să revină la ritmul de 70 de bătăi pe minut în medie, unul din ei prinse glas.

— Ce-a fost asta?

Profesorul Onea respiră adânc. Așa se întâmplă întotdeauna, își zise el. Toate merg de obicei perfect, dar când vine comisia de verificare se întâmplă cele mai neașteptate năzbâtii.

— Un fenomen de încărcare electrică statică, declară el calm, deși fusese la fel de surprins, ca și restul oamenilor.

Sebastian Barnea reluă, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, cu toate că adineaori se întrebase dacă o să mai apuce să-i vadă pe Paula și pe copil:

— Știți, în timpul funcționării, apar uneori forțe electrice considerabile. Este una din formele de transformare ale energiei. Posibilitățile de scurgere la pământ sunt depășite probabil.

Profesorul îl privi cu coada ochiului. Posibilitățile de scurgere a electricității erau depășite, desigur. Barnea nu mințise.

O asemenea descărcare electrică nu se petrecuse însă până acum. Explicația era simplă: fusese prima dată când experiența se prelungea ore întregi fără nici o întrerupere. Profesorul își jură în gând că ziua de mâine și următoarele, câte vor fi necesare, să le consacre unei revizii atente, de principiu și în practică, a tuturor instalațiilor, pentru a evita pe viitor surprize similare.

— Eu cred că putem considera această fază încheiată, zise unul din membrii comisiei. Procesul de fabricație se desfășoară foarte bine. Trebuie acordată atenție celor câteva mici detalii (și specialistul își scutură cu un gest inutil haina udă), pe care le-am constatat, dar în general totul funcționează corect.

Tonul fusese dat, și ceilalți specialiști își expuseră punctele de vedere, care urmăreau aceeași linie.

Se făcuse ora plecării, când în sfârșit toate instalațiile fură inspectate, controlate, cercetate. Vasile Miteanu era întunecat la față, dar se consola spunându-și că zilele nu au intrat în sac și că mâine o să fie desigur mai multă liniște și o să-și poată efectua experiența mult visată. Își scoase salopeta de lucru, își schimbă hainele și ieși pe poartă. Abia atunci își dădu seama că avea o altă posibilitate, tot atât de bună: să lucreze mâine după-amiază, când oricum va fi de serviciu.

IV

În aceeași zi, Dragu Caraman se trezi, ca de obicei, pe la ora 10 și se întinse de-i pârâiau oasele. Era mulțumit. Ieri, în sfârșit, se prezentase premiera pentru public, și în noul său rol, dintr-o piesă modernă, repurtase un succes evident. Nu reprezenta eroul principal, dar era unul din acele personaje secundare pe care autorul piesei le realizează tot atât de bine - uneori chiar mai bine. Da, era mulțumit și totuși îi lipsea ceva… Atunci, dintr-o dată, cu o claritate tulburătoare, își aminti de Silvia, Silvia care-l însoțea la toate premierele și spectacolele mai importante, care, în câteva cuvinte, putea după aceea să-l măgulească sau să sublinieze lipsurile. Își dădea seama că, departe de a rămâne pasivă, așa cum i se păruse până acum, Silvia era o fată care, cu judecata ei sănătoasă, punea virgulele, punctele, semnele de întrebare și de exclamație în lungile

fraze ale prieteniei lor. Fără să dezvolte o conferință pentru fiecare părere pe care o avea, Silvia îi dăruia încredere, putea să sugereze, în puține propozițiuni, exact ceea ce era necesar.

Prietenia lor?

Dragu simți rozându-l remușcarea - și asta i se întâmplă destul de rar. Nu m-am purtat cum trebuie. Am constatat că e bolnavă și am lăsat-o să zacă la spital. E adevărat că mi-e teamă de boală - numai la gândul acesta Caraman se cutremură - nu-mi place să văd bolnavi, mă îngrozesc când știu că cineva este bolnav. Și Silvia îmi cunoștea această slăbiciune.

„— Ce se va întâmplă dacă o să te îmbolnăvești tu însuți, odată?

— O să-mi fie scârbă de mine însumi!”

Da, dar iată că el se menținea sănătos, în timp ce ea fusese internată la spital. Pe urmă, pe stradă... nici nu-l recunoscuse... așadar boala mintală nu era vindecată.

E adevărat, dar cu toate astea nu m-am purtat cum trebuie. Uită-te la prietenul ei, Roșianu. Deși nu se vedeau decât foarte rar - eu nu l-am întâlnit niciodată, de când o cunosc - pare-se că a făcut mai mult pentru ea decât mine.

Plin de intenții bune, Dragu se îndreptă spre casa Silviei, unde găsi însă ușa închisă. Se informă la telefonul Institutului și află că era din nou internată în spital.

Intră cu oarecare sfială în salon. Era o încăpere relativ mică, unde se aflau trei paturi, ocupate toate. Trei capete se întoarseră spre el, și toate trei femeile reflectară îndată pe chipul lor dezamăgirea. Silvia sperase că vine Virgil, deși știa că la ora aceasta este la uzina-pilot. Își amintea vag de acest tânăr înalt și bine făcut, pe care-l întâlnise odată pe stradă. Fusese un vechi prieten - trebuia deci să fie amabilă cu el.

Dragu se apropie de pat, și se îngrozi văzând chipul palid, încercănat, al fetei. Îi luă mâna și i-o ținu într-ale

sale. Silvia se simți tulburată de această familiaritate și și-o retrase, încet.

— Cum te simți, Silvia? întrebă el, puțin jignit de această neîncredere, deși înțelegea că nici acum nu-l recunoscuse.

— Nu prea bine. Doctorii spun că sunt foarte anemică.

— Anemică? Știi, Silvia, îmi pare rău.

— Îți pare rău?

— Pentru tot.

— Nu înțeleg.

— Da, nu înțelegi.

— Iartă-mă. Poate că ți se pare jignitor. Dar nu-mi amintesc de nimic.

— De nimic.

Dragu tăcu. Privi pe fereastră. Pe cer se adunau nori.

— Ești bine îngrijită aici?

— Da.

Silvia își privi mâna.

— Mâine mi-au spus că o să-mi facă transfuzie.

— Ți-e teamă?

— Nu, nu mi-e teamă.

Fata închise ochii, obosită. Peste câteva clipe, Silvia ridică pleoapele. Avea acum o figură crispată, nefirească. Îi strânse brațul cu putere, de parcă ar fi adunat ultimele forțe din corpul ei slăbit și-i strigă:

— Dragule! Este foarte periculos! Spune-i profesorului că trebuie să fie atent la înclinația de 15 grade! Vezi, dacă m-ai fi lăsat să-i explic atunci, la început…

Caraman o privi speriat. Îl recunoscuse! Era evident. Ca o neașteptată licărire. Acum știa cine este. Dar această revenire bruscă, cuvintele stranii, figura ei răvășită îl îngrozeau. Silvia se liniști repede, îi lăsă brațul. Ochii ei erau umezi. Încetul cu încetul, drumul ei tainic o conduse din nou la căsuța singuratică de pe culmea pictată cu iarbă verde. Când îl privi iar pe Dragu, acesta întâlni aceeași căutătură străină, absentă.

— Nu vă supărați, murmură fata, sunt obosită…

Stângaci, Caraman își luă rămas bun și ieși din salon în vârful picioarelor.

„Înclinație de 15 grade, periculoasă.”

Ar fi trebuit poate să comunice acest lucru cuiva de la Institut. Profesorului cu care lucra ea, sau asistentului său. Se uită la ceas și hotărî că era prea târziu. Mâine dimineață avea să vorbească cu cineva despre asta.

V

— Mi s-a întâmplat, cândva, într-un loc cu totul neașteptat - sus, pe un platou muntos presărat ici și colo cu smocuri de iarbă - să mă întâlnesc cu cel mai vechi prieten al meu. Ajunsesem singur, acolo sus - lăsasem mult în urmă pe tovarășii mei de drum. Și cum am ajuns, l-am și văzut, era întocmai așa cum mi-l aminteam, cu douăzeci de ani în urmă.

Onea zâmbi și privi în gol. Prietenul său, doctorul, sorbi liniștit din ceașca cu cafea amară și așteptă, răbdător.

— L-am privit îndelung și am tăcut, urmă profesorul. Îmbătrânise. Puțin gârbovit - nu la trup, nu, acolo se ținea încă bine - gârbovit la inimă. Mai închis în sine, mai întunecat.

— Și i-ai vorbit?

— Nu era nevoie. Îl înțelegeam, nu erau necesare cuvintele.

— Pe urmă?

— Apoi, au sosit cei rămași în urmă și vechiul meu prieten a dispărut. Nu l-am mai întâlnit din nou decât ieri.

Doctorul se lungi pe fotoliu, își întinse mâinile de-a lungul brațelor de piele.

— Și cum arăta vechiul tău prieten, după atâția ani?

— Întinerise. Era entuziasmant de sănătos. De o voioșie exuberantă. Înțelegi? Abia l-am recunoscut.

— Înțeleg. Reușita. Încununarea rodnică a muncii unei vieți întregi. Succesul.

— Mi-ai recunoscut prietenul?

Doctorul zâmbi.

— Nu e greu. Întâlnirea asta cu tine însuți este un joc pe care îl practică multă lume. Unii evită totuși asemenea randevuuri, le este rușine…

— Rușine mi-a fost și mie astăzi. Ți-am povestit despre o asistentă, Silvia, la care țin foarte mult, și care s-a îmbolnăvit astă-primăvară…

— Da, mi-ai spus, dar nu văd ce legătură… S-a făcut bine?

— Nu, amnezia persistă. În plus, zilele astea a fost internată, de astă dată la o clinică de interne, cu simptomele unei boli sanguine, anemie, prezența formelor atipice de elemente figurate…

Doctorul îl privea atent. Înțelegea unde vrea să ajungă prietenul său.

— Te gândești la o acțiune exercitată de experiențe?

— Da. Ar trebui să fie o acțiune cu efect întârziat.

— Dar voi lucrați la adăpostul paravanelor de protecție.

— Este adevărat.

— Și știu - mi-ai spus-o chiar tu - despre cercetările efectuate de specialiștii biologi. Au arătat că, dincolo de o anumită distanță, „radiațiile Onea” nu au nici o acțiune nocivă.

Onea făcu semn cu mâna.

— „Radiațiile Onea.” Nu-mi place. E ca și cum aș fi murit. Nu le mai numi așa.

Bătu o clipă în masă.

— Da. Cred că am trecut totuși prea ușor peste problema acțiunii biologice. În perioada din ultimele luni… Nu m-am gândit la un lucru: acțiunea întârziată, în timp…

— Nu te frământa atât. E greu de tras o concluzie. Există pe pământ atâtea forme de anemii și boli sanguine ciudate! Poate că asistenta ta s-a îmbolnăvit din întâmplare. Tocmai

asistenta ta. Asta nu dovedește nimic. Dar s-ar mai putea ceva…

Doctorul se opri din vorbă. Profesorul îl privi întrebător.

— Silvia a fost iradiată la un moment dat mult mai intens decât oricine.

— În momentul exploziei… șopti Onea. Explozia care a arătat calea transagregării…

Dădu din cap. Nici unul nu mai adăugă nimic.

CAPITOLUL ȘAISPREZECE

…unde Vasile Miteanu este încolțit

— Pe aici, tânărul meu prieten: vestigia nulla retrorsum. *Nu privi în urmă, ci înainte, spre țelul glorios.*
*(*A. CONAN DOYLE: *„Lumea dispărută”.)*

I

— Când aștepți, timpul se scurge foarte greu, zise Ionică.

— Ești genial, răspunse Andrei. Sigur că atunci când aștepți timpul se scurge greu. Dar pentru asta oamenii au inventat tot felul de remedii.

— De exemplu?

— De exemplu, cinematograful, jocul de șah, dulceața de vișine…

Ionică înălță din umeri.

— Nimic din astea nu mă atrage deocamdată. Ceea ce aș vrea să știu eu, este de ce nu mergem chiar acum?

Andrei se supără de-a binelea.

— Ți-am mai spus o dată că totul trebuie făcut în mod organizat. Ca să colectezi hârtie veche, trebuie să mergi în echipă. Am stabilit întâlnirea pentru ora cinci și jumătate? Am stabilit. Este acum numai cinci? Este!

— În concluzie, mai avem o jumătate de ceas de așteptare. Ce facem între timp?

— Planuri. Și lecțiile, dacă nu cumva le-ai și făcut.

— Le-am și făcut. Pentru mâine nu avem cine știe ce.

— Bun. Atunci, să-ți spun la ce m-am gândit eu. În primul rând, trebuie ținut seama de faptul că eu nu vin cu voi.

Ionică tresări și se uită speriat la prietenul său.

— Cum, ne lași singuri? De ce nu vii?

— Pentru că s-ar putea ca Vasile ăsta să-și amintească de figura mea. Dacă el a fost cel care a furat materialul X, înseamnează că m-a urmărit și mă cunoaște.

Ionică fu nevoit să-i dea dreptate.

— Atunci… cum o să procedăm?

— Uite cum. Intrați la omul nostru, îi spuneți de ce ați venit.

— Și pe urmă?

— Să ne închipuim că tu ești Vasile Miteanu, și eu sunt… tu. *„Am venit să colectăm hârtii vechi*”, făcu Andrei, salutând în același timp un personagiu imaginar.

— *N-am nimic*, răspunse Ionică scurt cu o voce aspră, pe care o presupunea asemănătoare cu a omului din strada Săgeții.

— *Poate că aveți ceva hârtii scrise, caiete vechi de la școală, cu care nu mai aveți ce face*?

— *V-am spus că n-am*.

— *Sau niște ziare vechi*? făcu Andrei, insistând nevinovat.

— *Măi copii, nu vreți să mă lăsați liniștit*?

Andrei amuți.

— Ei, zise Ionică, la asta ce te faci? Îți iei pur și simplu tălpășița. Și atunci… se cheamă că totul nu a folosit la nimic.

— De fapt, omul nostru nu o să răspundă așa, zise Andrei. Uite cum o să se petreacă lucrurile. Intri și-i spui…

Ionică intră acum în rolul celui care a venit să colecteze.

— *Tovarășe, am venit să colectăm hârtii vechi*.

— *Da, da, am primit biletul vostru ieri. Iată, v-am pregătit acolo câteva cărți și caiete de care nu mai am nevoie*, zise Andrei, cu multă amabilitate.

— *Vă mulțumim foarte mult*, zise Ionică, cuprins de respect față de această eventualitate.

Andrei tăcu. Ionică așteptă puțin, și apoi îl întrebă curios:

— Ei, și pe urmă?

— Pe urmă, nimic. Luați hârțoagele și plecați.

— Și la ce ne folosește totul?

— În timpul acesta, priviți cu atenție în jurul vostru. Fiind vorba despre copii, el nu o să se ferească, nu o să ascundă nimic. Cu mirosul vostru fin de copoi o să descoperiți indicii prețioase, care o să dovedească limpede că el este vinovat. Și poate chiar printre caietele pe care vi le va da…

— Aha! Crezi că o să ne dea plocon tocmai caietele sustrase din laboratorul Silviei?

În sinea sa, Andrei spera într-o asemenea eventualitate, însă acum protestă indignat. Îndată după aceasta, sosi și Gabi, împreună cu Dan.

— Gata?

— Gata!

Andrei le expuse pe scurt planul său de bătaie și le ură succes. Apoi, începu să aștepte cu înfrigurare întoarcerea lor, care cam întârzia. După socotelile lui Andrei, dat fiind că locuințele se aflau în același cartier, toată această acțiune trebuia să se termine repede și în cel mult o jumătate de oră prietenii săi să fie înapoi. Și iată că trecu aproape un ceas și ei nu mai apăreau.

— Ce s-o fi întâmplat, Țup? întrebă el.

Țup închise ochii, în semn că habar n-are, și ciuli apoi urechile, ca să se știe că și el ar da mult să afle de la stăpânul său cum stau de fapt lucrurile.

— Poate că i-a prins și-i ține închiși în camera lui, încercând să afle de la ei totul! își dădu cu presupusul Andrei.

Era de fapt foarte neliniștit și nu știa ce să facă: să alerge până acolo - dar poate că ar fi stricat totul dacă lucrurile mergeau strună - să se ducă să pândească, sau să ceară cuiva ajutor - dar cui? Poate lui Virgil.

— Ce ne facem, Țup?

Cățelul se apropie de Andrei și-i linse mâna. Văzuse el că băiatul este trist și încerca să-l înveselească. Dar nu mai era nevoie: de după colț apărură cei trei prieteni. Erau de nerecunoscut. Acoperiți de praf, cu gulerele și manșetele cămășilor cenușii de pulberi, cu părul și pantofii albiți de colb, transportau, cu greutate, niște hârțoage, pachete de ziare, hârtii de ambalaj pe care le trântiră fără nici un fel de respect la picioarele șefului lor.

După aceea, Ionică își drese glasul, își scoase veșnicul său carnețel din buzunar și, consultându-l din când în când, începu să vorbească grav:

— Nu toate proverbele reprezintă adevăruri eterne. Dimpotrivă, multe zicători populare au la bază greșeli grosolane de judecată. Astfel, *„socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg”* este de cele mai multe ori o afirmație total eronată. În realitate, de obicei, planurile făcute acasă te ajută foarte mult pentru ca să te orientezi la târg, adică în activitatea ta ulterioară.

Andrei ascultă cu gura căscată această scurtă conferință și apoi izbucni:

— Bine, măi Ionică, credeam că ești om serios. Eu aștept să-mi spuneți ce-ați făcut și tu mă iei cu discursuri de-astea filozofice.

Ionică nu luă în seamă întreruperea plină de indignare și continuă liniștit:

— Cu toate astea, există uneori și câte o excepție care întărește regula, ca să adăugăm încă un proverb. Și află, dragă Andrei, că de data asta, nici nouă socoteala de acasă

nu ni s-a potrivit cu aia din târg! Dar, dacă nu ne lași să intrăm în casă și să ne spălăm puțin, nu-ți mai spunem nimic!

Peste câteva minute, se aflau cu toții adunați în camera lui Andrei, după ce mai întâi lăsaseră hârțoagele în curtea interioară a blocului și se spălaseră, pe cât se putea, pe față și pe mâini.

Cele întâmplate în după-amiaza aceea nu fuseseră prevăzute în nici una din variantele încercate de Ionică și Andrei.

Plecaseră cu toții foarte încrezători în puterile lor.

— Țup! strigă Dan.

— Pe Țup eu zic să-l lăsăm acasă, zise Gabi. O să ne încurce.

— Are dreptate Gabi, adăugă Ionică. Unde s-a mai văzut vreo echipă de colectare a hârtiei compusă din patru elevi și un cățel?

Iar Țup, dacă ar fi putut comenta, le-ar fi dat fără îndoială dreptate. A, dacă ar fi fost vorba de o campanie pentru colectarea oaselor, atunci ar fi alcătuit el o echipă de patru căței demnă de toată încrederea. Așa, însă… E adevărat că protestă atunci când ușa i se închise în bot, dar era vorba de un protest formal, din principiu.

La ora cinci și trei sferturi, degetul lui Ionică apăsă cu hotărâre butonul ușii pe care scria: Vasile Miteanu. Cu sufletul la gură, cei patru membri ai echipei așteptau.

Din cameră nu se auzea nici o mișcare. Ionică apăsă din nou pe butonul soneriei.

Ușa se deschise brusc și în pragul ei apăru Vasile Miteanu, îmbrăcat cu niște haine uzate, de casă.

— Voi sunteți cei cu colectarea hârtiei vechi? îi luă el în primire, îmbrățișându-i dintr-o dată cu privirea.

— Noi, confirmă cu autoritate Ionică.

— Veniți cu mine în pod, zise Miteanu și închise ușa în spatele său.

Copiii se priviră descumpăniți. Era logic, hârtii de aruncat se găsesc în poduri, dar asta nu le convenea de loc și nici nu știau cum să procedeze pentru ca să poată pătrunde în odaia lui. Fără nici un pic de entuziasm, urcară pe o scăriță îngustă, pătrunseră într-o încăpere în care, pesemne, de luni de zile nu mai călcase picior de om și se umplură de praf cât ai zice pește, în timp ce Vasile Miteanu, din prag, dirija operațiile.

Cantitatea de maculatură adunată era impresionantă, dar cu totul neinteresantă, fiind alcătuită în special din colecții vechi de ziare și hârtii de ambalaj.

— Ei, vă ajunge? întrebă Miteanu.

— Da, ne-ajunge, răspunse Gabi, privindu-și cu scârbă mâinile înnegrite de praf.

— Și vă mulțumim pentru sprijinul acordat acțiunii noastre, adaugă Ionică, cu prezență de spirit.

Ieșiră din pod, aplecați sub greutatea maculaturii. Vasile Miteanu încuie ușa.

— Îți dai seama cum ne simțeam, zise Ionică. Ca Napoleon la Watterloo.

— Sau ca Baiazid la Rovine, făcu Dan.

— În sfârșit, eram foarte abătuți, continuă să povestească Ionică, în timp ce Andrei îl asculta cu inima palpitândă. De acum nu ne mai rămânea decât să-i spunem foarte politicoși la revedere și să ne cărăbănim, cu tona asta de hârțoage în spinare. Am coborât foarte încet scara strâmtă și am ajuns până la etajul doi, unde locuiește Miteanu. Și acolo, deodată, Gabi a căzut. A căzut pe podea și a strigat de durere.

„Ce-i cu tine?” am întrebat-o eu.

„Mi-am scrântit piciorul!” a răspuns ea, schimonosindu-și fața.

„Cum ai făcut așa ceva?”

„Am călcat strâmb!” a răspuns ea.

Am încercat s-o ridicăm, dar nu putea pune piciorul jos și am lăsat-o iar pe podea. Vasile Miteanu stătea și el și se uita și nu știa ce să facă.

„Dacă aș sta întinsă câteva minute, a zis ea gemând ușor, mi-aș mai reveni și aș putea să mă târăsc până acasă.”

M-am aplecat să-i sprijin capul pe niște ziare vechi, și atunci am văzut-o făcându-mi foarte discret cu ochiul. La început nu-mi venea să cred, dar până la urmă am înțeles. M-am îndreptat spre omul nostru și i-am spus:

„Tovarășe Miteanu, vă rugăm să ne ajutați. S-o lăsăm pe colega noastră întinsă pe un fotoliu, pe un pat, pe un divan, până îi mai trece durerea și pe urmă plecăm.”

Miteanu s-a uitat strâmb la noi, dar ne-a deschis ușa camerei unde locuia. Am intrat. Pe Gabi am așezat-o pe o sofa și apoi l-am rugat pe Miteanu să ne dea voie să ne spălăm mâinile.

Andrei sări în sus de bucurie.

— Bravo, prieteni! Ați reușit să intrați în bârlogul lupului. Formidabil!

— Mulțumește-i lui Gabi. Ea a avut ideea salvatoare! făcu Dan. Și-a jucat atât de bine rolul, că ne-a dus și pe noi!

Gabi primi cu plăcere felicitările.

— Și ce-ați văzut acolo? în camera lui Miteanu?

— Am văzut… începu Dan.

Ionică îl întrerupse repede.

— S-o luăm metodic. În primul rând, am văzut o dezordine cumplită. Pe pat se găseau niște cărți risipite… nu de citit, cărți de joc, alături de o farfurie cu niște cozonac. Firimiturile de cozonac formau pe pătură peisaje apetisante.

— Ionică, știu că ești poet, dar amână te rog literatura și spune-mi ce-ați văzut.

— Păi asta-ți spun și eu, ce-am văzut și ai răbdare, că doar așa ai să înveți să apreciezi imaginile literare. Sub masă, se afla un maldăr de cărți și caiete…

— Caietele Silviei! sări Andrei.

— Regret, dar n-am putut să, le vedem.

— Păi de ce nu v-ați uitat mai bine?

— Dar ce-ți închipui tu, că puteam să-i spunem lui Vasile al tău: „Nene, dă-ne voie să căutăm printre caietele astea, poate dăm peste ceva interesant”?

— Ei, și altceva?

— Altceva? O mulțime de cărți roase, vechi, printre care am zărit titluri ca: „Revolverul încărcat”, „Castelul fantomelor”, „Crima din mașina albastră” și altele asemănătoare.

— Hm, și ce ați mai făcut?

— Ne-am tot uitat prin cameră, dar n-am văzut nimic interesant. Pe urmă, eu m-am dus în camera de baie, să mă spăl pe mâini. Și acolo, într-un colț, neacoperit, în văzul tuturor, se afla… ghici ce?

Andrei trase o răsuflare adâncă și spuse repede:

— Bolovanul! Materialul X!

— Exact. Ai ghicit din prima dată. Era așezat acolo și nici măcar nu luase precauția să-l ascundă. De altfel, de ce era să se ferească? Oricine ar fi intrat, ar fi crezut că-i o piatră obișnuită.

— Dar tu… tu ești sigur că este materialul X?

— Vai de mine! M-am uitat cu atenție la el. Am recunoscut și locul unde l-ai cioplit tu și ai scos din el fragmentul.

— Va să zică, el este hoțul! Am bănuit eu bine! făcu Andrei, frecându-și mâinile bucuros.

— Da, el e, dar acum materialul X nu-i mai servește la nimic. Și-a pierdut orice însușire.

— E adevărat, însă așa a dat Vasile ăsta de firul întregii probleme.

— Dar ce urmărește oare? întrebă Gabi.

— Nu știu. Acum însă suntem siguri că el este vinovatul. Ce-i de făcut? întrebă Ionică.

— Să mergem la profesor să-i spunem, propuse Andrei.

— Să anunțăm miliția, zise Dan.

Andrei se gândi câteva clipe.

— Uite ce e, vorbi el. Să-i spunem profesorului. El o să facă pe urmă ce crede că e mai bine. Este adevărat că, atunci când am fost la el cu bănuielile mele, m-a cam repezit. Dar acum nu mai e vorba de bănuieli. Acum... suntem siguri! Și pe urmă, dacă o să venim toți patru, o să ne asculte mai atent.

— Mergem chiar acum? întrebă Ionică, plin de entuziasm.

— Mergem! hotărî Andrei.

Dar profesorul nu era acasă și nu se știa la ce oră se va întoarce seara. Cei patru copii se adunaseră în colțul străzii.

— Ce facem? întrebă Ionică.

— Amânăm pentru mâine după-masă, hotărî Andrei. Dar eu... eu ce fac cu hârțoagele alea?

— Ce vrei. Nu uita că în ele se află strădaniile noastre, zise Gabi.

— Nu credeți că am putea găsi vreun indiciu?

— Nu, zise hotărât Ionică. Dar dacă vrei, umblă prin ele. Nu-ți strică și ție puțin praf. Și nu uita:

Când îndoielile te-or asalta
Privește-n eprubetă ta.

— Adică?

— Adică, ce-i în mână nu-i minciună - sau nimic nu-i mai sigur decât ce vezi cu ochii tăi. Și noi am văzut materialul X în camera de baie a lui Vasile Miteanu, ține minte. Asta-i important.

II

Profesorul Onea cedase rugăminții soției sale de a merge la teatru. Este adevărat că de multe ori gândurile sale îi lunecau la ameliorările pe care urma să le facă a doua zi la fabrică, dar piesa interesantă îl fură totuși și, până la urmă, îi fu recunoscător Anei.

Dragu Caraman juca în piesa pe care o vedea Onea. Coincidență fără urmări. În pauze, Dragu Caraman glumi cu partenera sa și o trată cu niște bomboane de ciocolată.

Andrei se gândi multă vreme, după ce se culcă, la ceea ce urma să facă în ziua următoare. Prin mintea sa se încrucișau tot felul de gânduri, care de care mai bizare. Până la urmă adormi și visă despre o urmărire prin poduri de case și pe acoperișuri, la sfârșitul căreia Miteanu, încolțit din toate părțile, se preda aruncând în jurul său caietele Silviei, din care ieșea un nor de praf.

Vasile Miteanu stătea nemulțumit pe marginea patului și se gândea la vizita copiilor. Ceva i se părea destul de ciudat: cum se face că acest grup de elevi venise direct la el, pentru hârtia veche, și nu trecuse pe la fiecare din cei nouă locuitori ai casei? Ca vechi cititor al romanelor pline de aventuri și detectivi, găsea că în toate întâmplările de astăzi după-amiază era ceva suspect. Dar până la urmă își aminti de apropiata bogăție care-l pândea și uită bănuielile sale. Grămezile de pietre prețioase i se păreau astă-seară mai înalte și mai strălucitoare ca oricând.

Cu această imagine în minte se culcă devreme, pregătindu-se pentru ziua de mâine, în care își programase marea încercare.

Virgil era mai mulțumit ca de obicei. Fusese seara la spital, stătuse de vorbă cu doctorul venit la contravizită. Datorită transfuziei și tratamentului făcut, starea Silviei se

ameliorase simțitor. Părea încă obosită și nu putea fi tulburată, dar medicii erau foarte optimiști: examenele sanguine arătau că formarea elementelor tinere se producea din nou normal. Și Virgil, în timp ce se întorcea de la prietenul său Nelu Cocoș, - nu-l răbdase inima să nu-i comunice o știre atât de importantă, - fluiera vesel.

De multă vreme cele două personagii cuprinse în sinea sa nu avuseseră prilejul să schimbe o vorbă. Fusese prea ocupat ca să le asculte. Dar astă-seară, Virgil 1 deschise vorba:

— Dragul meu, te bucuri, văd eu, îți pare bine că fata se va însănătoși. Dar după ce o să iasă din spital ce ai să faci?

— Am s-o văd în fiecare zi, am să mă plimb cu ea, am să...

— Știu, știu. Dar pentru ce toate astea?

— Pentru că o iubesc, răspunse roșind Virgil 2.

— Și îți folosește la ceva? întrebă disprețuitor Virgil 1.

— Cum poți să pui întrebări atât de ridicole?

— Nu este atât de ridicol cum ți se pare. Bine, admit, o iubești. Dar fără nici o speranță. Fata s-a atașat de tine, pentru că ai stat lângă ea când a fost bolnavă, la sanatoriu, pentru că te-ai purtat frumos cu ea în tot acest timp.

— S-a atașat de mine? întrebă Virgil 2. Atunci e perfect!

— Ce te vei face însă când - așa cum speri și tu, și eu - își va recăpăta memoria?

— Cum ce voi face?

— Ei bine, ai să redevii cunoștința ei veche, iar Dragu Caraman, ticălosul ăsta căruia nu i-a mai păsat de îndată ce-a văzut că e bolnavă, o să revină pe planul întâi!

Virgil 2 se împotrivi.

— Dar o să afle despre purtarea sa și o să renunțe la o astfel de prietenie, chiar dacă el ar vrea să o recâștige.

— Admițând asta, zise Virgil 1, este mai greu de presupus că o să se îndrăgostească de tine. Sau poate că numai așa, din recunoștință?

Virgil 2 izbucni, revoltat.

— Uite ce e, cu tine nu mai discut. Parcă nu mi-ai fi prieten, ci dușman!

Și intră în casă, înfuriat.

În aceeași seară, Sebastian Barnea își puse papucii, oftând ușurat, își îmbrăcă o haină de casă și, luându-și tradiționala dulceață - nu se culca niciodată înainte de a înghiți câteva boabe și un pahar cu apă - comentă:

— Dragă Paula, nu înțeleg pentru ce cireșele astea sunt așa de tari?

— Pentru că mănânci din dulceața de nuci verzi.

— Aha! făcu Sebastian, lămurit.

Dădu peste gât apa și continuă:

— De când lucrez în uzina asta pilot am devenit cam distrat, nu-i așa?

Paula zâmbi și-i trecu mâna peste păr.

— N-am observat nici o schimbare la tine, dragul meu. Dar astăzi pari într-adevăr obosit.

— Mă simt, chiar, obosit. Am lucrat mult și a fost o zi grea.

— Îmi spui și mie?

Asta era marea lui plăcere - să-i spună și ei. Între timp, seara se transformă în noapte. Când cei mai mulți, și buni, și răi, dorm. Somn ușor! Pe mâine.

CAPITOLUL ȘAPTESPREZECE

...în care treburile se încurcă

„Solitudinea e un lucru imposibil pentru un om normal. Sufletul meu are nevoie de sufletul celuilalt și toți trăim în Lume.”
*(*G. CĂLINESCU: *„Gânduri autumnale”.)*

I

— Am dat telefon la spital. Silvia este în afară de orice pericol! îi aduse la cunoștință Barnea profesorului Onea, în timp ce se urcau în automobil.

— Îmi pare foarte bine! zise Marius Onea. Îți mărturisesc că mi-era teamă... În orice caz, am vorbit la Ministerul Sănătății. Chiar începând de astăzi, se vor reîncepe cercetările pentru a stabili acțiunea biologică a acestui tip de radiații încă necunoscute.

— Acțiunea biologică? O cunoaștem foarte bine! Dacă cineva ar pătrunde în zona directă de radiații... făcu Sebastian Barnea și se întrerupse.

— Evident: acțiunea letală. Moartea. Dar să ajungă cineva în zona de care vorbești este imposibil. Radiațiile acționează pe un spațiu foarte restrâns, numai în interiorul recipientului.

— Dacă e vorba doar de acțiuni superficiale, rezultatele sunt leziuni de tipul arsurilor - așa cum a avut băiatul acela, Andrei, și pe urmă și eu, îl cursul experiențelor...

Profesorul Onea zâmbi.

— Ce vrei să spui? Că astfel de cercetări nu sunt necesare?

Sebastian Barnea dădu din umeri.

— Și totuși sunt. Pentru că noi nu cunoaștem decât acțiunea imediată și evidentă. Ce se petrece însă într-un organism supus radiațiilor câte puțin, dar pe o perioadă îndelungată? Dar dacă în mod accidental numai o anumită fază din ciclul experimental intervine asupra omului?

Barnea îl privi atent.

— Iertați-mă că vă întreb, dar… cum ați avut ideea acestor cercetări biologice?

Onea își controlă atent pipa, constată că nu mai arde cum trebuie. Își făcu de lucru cu o pungă de tutun, goli și umplu luleaua, presă tabacul. Într-un târziu, răspunse:

— În ultimul timp, m-am gândit mult la cei ce lucrează în jurul aparatelor noastre și am constatat că am fost egoist, Barnea.

Barnea se foi neliniștit pe scaun. Niciodată profesorul nu-i fusese atât de aproape, niciodată nu vorbise atât de deschis.

— M-am preocupat foarte mult de mersul cercetătorilor, dar la voi, la cei ce lucrați alături de mine, nu mi-am îndreptat gândul. Și iată, Silvia Badea este încă bolnavă. M-am întrebat dacă tulburările ei, poate și pierderea memoriei, dar în orice caz această anemie survenită pe neașteptate, nu sunt cumva datorate activității sub influența factorilor din laborator… De aceea, am și aranjat ca toți salariații noștri să fie supuși unor examinări medicale. Ar trebui să căutăm și un mijloc simplu pentru depistarea radiațiilor…

— Cred că mijlocul a fost descoperit, spuse Barnea. L-a găsit Virgil Roșianu.

Profesorul se uită întrebător spre Barnea.

— Mi-a povestit că un film, pe care-l purta la el în aparatul fotografic, s-a voalat complet. Așadar, aceste

radiații au străbătut foarte ușor pereții aparatului și au putut influența stratul de gelatină sensibilă.

— Soluția aceasta este într-adevăr simplă și practică, zise profesorul, gânditor. Vom experimenta chiar astăzi. De altfel, am și ajuns.

Mașina Institutului coti și intră în curtea uzinei-pilot. Cei doi oameni coborâră.

Portarul îl opri pe profesor.

— Este aici cineva care ar vrea să vorbească cu dumneavoastră.

De pe scaunul pe care stătuse până acum, Dragu Caraman se ridică, se apropie apoi de Onea și se prezentă. După aceea, îi relată cele câteva cuvinte pe care le pronunțase Silvia.

Profesorul aprobă, dând din cap.

— Da, da, făcu el. Dacă am fi aflat acest lucru de la început, ne-ar fi scutit câteva săptămâni de muncă, în primăvară, când s-a îmbolnăvit.

— Mă întreb, zise Barnea, care auzise tot ceea ce îi povestea Dragu, pentru ce a insistat asupra înclinației?

Profesorul îl privi curios, așteptând să continue.

— Eu cred că tocmai acesta este factorul care a provocat reacția violentă. Acea explozie care a aruncat la câțiva metri depărtare materialul.

— Violența descoperirii? întrebă Dragu.

Profesorul îl privi pe Caraman.

— Nu. Descoperirea asta a durat zeci de ani. A crescut însă, lună de lună, zi de zi. S-a adunat.

— Cunoașteți ce facem noi aici? întrebă Barnea.

— Destul de puțin. De fapt, știu că este vorba de ceva foarte nou, dar detalii nu mi s-au dat.

— Trebuie să ne iertați că nu vă inițiem. Pentru moment, este secret. Probabil că în scurtă vreme însă taina va fi dezvăluită.

Dragu Caraman salută.

— Vă mulțumim pentru că ați venit să ne înștiințați, spuse profesorul, în loc de rămas bun.

Dragu plecă, în timp ce cercetătorii intrară în sala cea mare a întreprinderii.

Instalat pe un scaun înalt, Virgil examina tabloul de comandă, schimbând din când în când câte o vorbă cu cei doi operatori.

— Bună dimineața, îi spuse Onea.

Virgil nu-l văzuse și tresări.

— Ce s-a întâmplat? întrebă profesorul, citind pe fața lui că apăruse ceva nou.

— Un lucru ciudat. Îl văd pentru prima dată deși lucrăm aici de atâta timp. Astăzi, cu toate că experiențele nu au început încă, în cuva principală de topire a metalului se constată existența unor forțe de modificare a stării de agregare.

— Extraordinar! zise Barnea.

— Sunt foarte slabe, dar totuși decelabile, adăugă Virgil.

Profesorul se apropie de tabloul de comanda.

— Într-adevăr, Barnea, cum explici fenomenul?

Sebastian, întrebat ca un student la tablă, roși dintr-o dată și se împiedică de un prag de metal. Brațul lui Virgil îl salvă de la cunoștința prea apropiată cu podeaua.

— A rămas în interior o cantitate mică de material X, murmură Barnea, asta trebuie să fie explicația.

— Corect. Originea sa trebuie să se găsească în impuritățile amestecate cu metalul adus la topit.

„Materialul X”! Din nou, denumirea, dată, cu multe luni de zile în urmă, de către un copil poznaș.

Acum, știau mai multe lucruri despre acest material.

Sub acțiunea „radiațiilor Onea”, cum le denumeau unii, în mod neoficial, materia își modifica starea de agregare. Dar unele elemente, foarte puține și dintre cele mai rare, posedau proprietatea de a deveni, sub acțiunea acestor radiații, la rându-le radiante. Activitatea transagregatoare

transmisă astfel varia în funcție de mulți factori, ca de pildă de intensitatea și durata radiațiilor.

— Presupun că fenomenul acesta nu poate să împiedice buna desfășurare a procesului de fabricație, zise Onea. În orice caz, aș vrea să văd buletinele de analiză ale materialului.

Profesorul era din nou argint viu. Se îndreptă spre Barnea, frecându-și mâinile:

— Astăzi vom avea mult de lucru.

La auzul acestor cuvinte, Vasile Miteanu făcu o figură îngândurată. Va trebui deci să lucreze după-amiaza. Dimineața va fi imposibil. Cărbunele topit îl aștepta.

II

Profesorul Constantin Popescu lăsase în mintea foștilor săi elevi amintirea unui om drept, în general cumsecade, dar niciodată moale. Știa să se impună, era îndeobște autoritar.

Acum, după ce ieșise la pensie și prinsese o pasiune subită pentru cuvintele încrucișate, suferea din când în când datorită lipsei de activitate didactică.

— Aproape patruzeci de ani să fii belfer, spunea el adesea câte unui prieten, asta nu se uită. Mi-e dor să mai intru într-o clasă, să mai ascult pe câte un copil și să-mi crească inima când știe lecția sau - de ce să n-o mărturisesc - chiar să prind pe câte unul copiind și să-l dezvăț.

Dar dorințele acestea rămâneau neîndeplinite. Avea la îndemână un singur elev - pe nepotul său - și cu acesta, nu știa de ce, dar nu putea să se poarte așa cum s-ar fi comportat cu orice alt școlar. Totuși, astăzi când Andrei se întoarse de la școală și mâncă în mare grabă, bunicul său îl certă aspru:

— Andrei, fii te rog cuviincios. Nu te ridica de la masă înaintea celorlalți.

Ca orice bunică, și cea a lui Andrei sări în apărarea băiatului:

— Lasă-l, Costică, o fi având și el treabă.

— Ce treabă poate să aibă? Să învețe, să știe lecțiile la școală, asta-i treaba lui.

Și după ce în sfârșit părăsiră masa, nea Costică Popescu îl luă la rost:

— Ei, ia să vedem cum stai cu notele. Ce-ai făcut azi la școală?

— M-a ascultat la matematică și la chimie. La matematică am luat zece.

— Bravo, mormăi bunicul. La chimie nu te mai întreb.

Andrei lăsă ochii în jos.

Bunicul său îl privi la început senin, apoi pe figura sa începu să se deseneze o umbră de neîncredere.

— Cum? zise el. Nu cumva…

— La chimie am luat opt, suspină Andrei, vorbind în șoaptă.

Bunicul își pocni palmele și le ridică în sus, ca și cum ar fi invocat ajutorul unor forțe supranaturale.

— N-aș fi crezut niciodată că o să pățești așa ceva, zise el. Tu, care ai un laborator, care faci experiențe…

— Da, bunicule, nici eu n-aș fi crezut. Dar s-a întâmplat că m-a întrebat profesorul despre caracterele generale ale metalelor și nu știu cum m-a luat gura pe dinainte și am spus că…

Andrei tăcu. Bunicul se uită la el întrebător.

— Ce-ai spus?

— Că toate metalele pot să se afle la temperatura obișnuită în stare solidă, lichidă sau gazoasă.

— Eu ți-aș fi dat un trei, făcu bunicul mâniat. Cum poți să spui o astfel de gogomănie?

Andrei înghiți în sec. Ah, secretul! Dacă ar fi putut să-i explice că la ora aceasta nu era nicio greșeală și că în

scurtă vreme, probabil, toată lumea avea să afle despre posibilitatea obținerii stării de agregare după dorință! Dar nu, taina trebuia încă păstrată.

— Am dres-o pe urmă, zise Andrei. Am zis că, dacă ridici suficient temperatura, poți să aduci orice metal în formă lichidă sau chiar gazoasă.

Bunicul tuși.

— Ești cam neatent în ultimul timp, Andrei. Umbli cam mult haimana. Să faci bine să mai stai pe acasă. În ultimele zile ai tot plecat după-amiezile.

— M-am întâlnit cu colegii, zise Andrei.

— Ei, colegii, colegii, nu-mi pasă. Azi după-amiază ai să stai frumos în casă și ai să repeți la chimie și la fizică.

Andrei tresări și pe figura lui se așternu disperarea.

— Dar, bunicule…

— Nimic! Am zis.

— Dar, bunicule, am promis că…

— Ce-ai promis? Cui ai promis?

— Știi, bunicule, începu Andrei; văzând imediat portița de scăpare, cuvântul dat nu se mai poate lua înapoi. Am promis că ne adunăm cu toții la Ionică acasă. Trebuie să ne punem la punct niște…

Și Andrei șovăi, pentru că nu voia să mintă, dar nici tocmai ce voiau să pună ei la punct nu putea să-i mărturisească. În tot cazul, strategia sa avu succes.

— Ei, dacă ai promis, atunci te duci. La ce oră?

— Peste o oră.

— Atunci apucă-te imediat și fă-ți lecțiile. Și de rămas, nu rămâi mai mult de un ceas. Ai înțeles?

— Am înțeles și mulțumesc.

Andrei se instală la masă și desenă harta la geografie, răsfoi cartea de engleză și își scrise tema. Din când în când, arunca o privire pe fereastră. Deși nu era decât ora trei și jumătate, lumina scăzu mult și se așternu un semiîntuneric lugubru. Pe cer se adunaseră nori plumburii, plăpumi sufocante care atârnau amenințătoare.

În sfârșit, veni și momentul mult așteptat. Andrei își strânse lucrurile de pe masă, contemplă din nou cerul și se uită la ceas. Trebuia să plece.

Deschise ușa și șovăi. Să-i mai spună ceva bunicului? Astăzi era de fapt ziua cea mare. Dar mai bine, după aceea. Când vor izbuti să-l demaște. Atunci, va avea cu ce să se laude.

Un zgomot surd îl făcu să-și întoarcă din nou capul spre stradă.

Începuse să plouă. O ploaie rece, urâtă, ploaia care de fapt deschidea adevăratul sezon de toamnă.

Țup stătea în pragul ușii și privea melancolic această scurgere neîntreruptă a picăturilor, în timp ce Andrei își puse pardesiul și o beretă impermeabilă.

— Hai, Țup!

Țup îl privi pe prietenul său, omul, fără nici un pic de entuziasm. Plimbări pe ploaie? Ce plăcere mai poate fi și asta! Astăzi este bine de stat în casă și de jucat de-a dormitul. Sau în cazul cel mai bun, de privit pe fereastră. Uf, oamenii ăștia nu se pricep de loc cum să-și petreacă timpul. Și unde mai pui, continuă el revoltat, că tu ai pardesiu de ploaie, pe când mie mi se udă blana. Ei, ce zici de asta?

— Țup! Vino aici!

Îl striga din stradă. Țup oftă și porni necăjit pe urmele lui Andrei. Dar temerile sale nu se adeveriră. Merseră puțin, doar până la colț, cotiră la dreapta și curând ajunseră la Ionică acasă. Peste un minut, numai, sosi și Gabi, urmată îndată de Dan. Țup răsuflă fericit. Va să zică, or să se joace cu toții aici, ceea ce nu era o idee proastă.

— Ne-am adunat, vorbi Andrei, pentru ca să ne hotărâm ce avem de făcut.

Ionică își drese vocea, așa încât capetele tuturor se întoarseră spre el, și vorbi:

— *Căci nimeni nu era ca el, nici înțelept și nici viteaz.*

În luptă brav, la joc vioi, la gânduri veșnic treaz.

— La gânduri nu prea era el veșnic treaz, căci azi a spus o prostie mare cât el la chimie, zise autocritic Andrei.

— Noi ăștia știm că nu era prostie, zise grav Dan. Pe corabia căpitanului Hatteras[5], tu ai avut dreptate!

— Ei, dar să trecem la chestiune, cum zicea Caragiale, făcu Gabi. Ce facem acum?

— Mergem la profesorul Onea și-i spunem. Parcă așa am hotărât, zise Ionică.

— Poetule, azi n-ai nici un pic de fantezie, vorbi aspru Andrei. Păi atunci totul se termină și noi nu mai avem nimic de întreprins.

Gabi interveni, înțeleaptă.

— Totuși, eu cred că asta trebuie făcut. Pe urmă, el o să anunțe miliția, dacă crede că este necesar.

— Va să zică, toți vreți să faceți asta? zise Andrei, necăjit. Nu credeți că ar fi bine să-l urmărim și azi, măcar acum, câteva minute, să vedem ce face, și apoi să venim cu informații mai complete?

— Păi tu nu vezi că afară plouă? întrebă Dan.

— Ptiu! Să-ți fie rușine, exploratorule! exclamă Ionică. Te sperii de câteva picături de apă? Dar dacă ar trebui să străbați cataractele învolburate ale unui fluviu sălbatic?

— Ei, și atunci, ce propui? întrebă Gabi.

Andrei se așeză pe masă și începu să explice, bălăngănindu-și picioarele.

— De astă dată, mă duc eu - voi ați fost data trecută. Mă apropii de casa unde locuiește, îmi dau seama - văd eu cum - dacă e acasă sau nu, și pe urmă mă întorc și mergem la profesor.

---

[5] ***Căpitanul Hatteras*** (în franceză *Les Aventures du capitaine Hatteras*) este un roman scris de Jules Verne, serializat începând cu primul număr al revistei Magasin d'Éducation et de Récréation în două părți: *Englezii la Polul Nord* (în franceză *Les Anglais au Pôle Nord*) apărut între 20 martie 1864 - 20 februarie 1865 și *Deșertul de gheață* (în franceză *Le Désert de glace*) apărut între 20 martie 1864 - 20 februarie 1865. Ediția *in octavo* a fost pusă în vânzare pe 26 noiembrie 1866, sub titlul *Voyages et aventures du Capitaine Hatteras*. Cele 150 de ilustrații ale cărții au fost realizate de *Édouard Riou*.

— Simplu! exclamă Ionică. Du-te. Te așteptăm aici.

— Țup! strigă Andrei.

Țup privi disperat cerul din care curgea fără oprire apa rece și dădu din coadă, ca să-l facă să înțeleagă că pe el chestia asta nu-l amuză de loc, dar de loc. În ajutorul lui sări Gabi:

— Lasă-l pe Țup aici. Ce-ți trebuie? Își udă săracul blana și poate răcește.

— Bine. Aveți grijă de el. Până în zece minute sunt înapoi.

Dar trecu o jumătate de ceas, apoi o oră întreagă, și Andrei nu se întoarse.

III

La aceeași oră, profesorul Onea privi pe fereastră și căută să deslușească, dincolo de perdeaua deasă a ploii, dacă venise mașina să-l ia la Institut.

— Poate că ar trebui să te odihnești puțin, îi spuse cu voce domoală soția.

— Ana, draga mea, am constatat un lucru care la prima vedere, dar numai la prima, poate să pară straniu. Atâta vreme cât stau acasă, lungit în pat, cu ceaiuri la căpătâi, cu un medic care periodic îmi ia tensiune, puls, temperatură și în schimb îmi dă sfaturi... deci, atâta vreme cât, în concepțiunea comună „mă odihnesc”, eu, personal, mă simt foarte obosit. Îți amintești la începutul anului cât de enervat, abătut, istovit eram? Ei bine, acum, când de câteva luni lucrez dimineața la uzina-pilot de metalurgie la rece, după-amiaza sau noaptea în diferitele centre de experimentare, când nu mai apuc să pun capul pe pernă decât seara târziu, mă simt totuși odihnit și - de ce să nu-ți mărturisesc - întinerit cu vreo douăzeci de ani.

Ana zâmbi și îi aranjă reverul cămășii.

— Tânărul meu Marius! spuse ea.

— Buna mea Ana!

O strânse lângă el, apoi, luându-și rămas bun, se urcă în mașină.

Coborî lângă o clădire veche, masivă, trecu grăbit pe lângă portar, deschise ușa camerei directorului, unde se aflau adunați vreo șase oameni care-l așteptau.

— Să intrăm direct în subiect, zise el. Aș vrea să aflu care sunt ultimele rezultate ale experimentărilor.

— S-au obținut rezultate remarcabile, începu unul dintre cei prezenți, și continuă să vorbească în termeni foarte tehnici.

Era vorba despre obținerea unor materii plastice cu proprietăți noi, cu ajutorul procedeului de „transagregare”.

În primele săptămâni, perspectivele nenumărate, pe care le oferea descoperirea profesorului Onea, pusese în mâinile experimentatorilor o adevărată „jucărie” nemaivăzută încă. Se încercau sute și mii de combinații, se descopereau cu acest prilej proprietăți nebănuite, se puneau bazele unor cercetări care mai trebuiau apoi să dureze poate zeci de ani și care aveau să ducă la alte descoperiri. Așa se întâmplă în știință, o idee duce la alta, de parcă aceste idei ar reprezenta familii, ce se nasc și se dezvoltă din tată în fiu, chiar dacă ele au fost purtate de oameni de la meridiane și paralele cu numere foarte îndepărtate.

Omul care vorbea acum arăta că prin lichefierea lemnului și apoi turnarea sa în forme se obține un material plastic extraordinar de interesant. În starea sa topită, lemnul putea fi amestecat cu substanțe care-l făceau ignifug, cu altele care-i creșteau rezistența, elasticitatea, duritatea - după dorință. Din lemn se puteau fabrica în acest fel, după părerea tânărului cu papion care citea datele dintr-un caiet gros, cele mai variate și nebănuite obiecte. Angrenaje pentru mașini și foi impermeabile,

fuzelaje pentru avioane și fire textile, motoare, carcase pentru vasele cosmice și vase de bucătărie…

Luă apoi cuvântul un alt cercetător. Și acesta întrebuința numeroase formule și termeni tehnici, din care se desprindeau însă, ca niște semne de exclamație, posibilitățile aproape miraculoase născute peste noapte. Metalele lichide reacționau cu diferite săruri, acizi, baze, pentru a forma substanțe niciodată cunoscute până acum. O ușă larg deschisă în fața chimiei anorganice.

Nelimitat părea și orizontul oferit combinațiilor organice, și așa nenumărate. În clipa când cel de-al treilea vorbitor începuse tocmai să expună câteva din rezultatele obținute, se deschise ușa, intră secretara și strecură câteva cuvinte la urechea profesorului Onea. Acesta se scuză și ridică receptorul aparatului telefonic.

— Da, eu sunt. Ce s-a întâmplat?

La capătul celălalt al firului, Ana vorbi repede, fără oprire.

— Ce spui? Nu se poate. Vin acum, imediat.

Fața lui Onea se făcuse albă ca varul. Dar vocea din aparat continua să vorbească.

— A dispărut? Da, desigur, neapărat.

Închise telefonul, rămase cu ochii la ebonită neagră.

— Ce s-a întâmplat, tovarășe profesor?

Glasul celui care-l întreba părea că vine de foarte departe, din altă lume.

Cu un efort, își întoarse privirea de la aparat și vorbi, cu o voce șovăitoare.

— Trebuie să întrerupem convorbirea. Am fost anunțat despre un accident grav la uzina-pilot. Se pare că… anumite fenomene…

Tăcu, încercând să se concentreze.

— Ce spuneam?

— Spuneați că anumite fenomene… încercă să-i reamintească unul dintre cei de față.

— Da, anumite fenomene… au ieșit de sub control. Și încă ceva. Andrei a dispărut.

Cei șase oameni se uitară unul la altul.

— Andrei? întrebă cineva.

— A încercat să mă avertizeze, dar nu i-am dat atenția cuvenită. A încercat. Da, trebuie să plec numaidecât.

Ceilalți nu înțelegeau nimic, dar profesorul era prea agitat ca să-și dea seama de asta. Secretara intră din nou în cameră.

— Mașina vă așteaptă.

— Cobor îndată.

Sub privirile consternate ale oamenilor, profesorul ieși din cameră, cu pași iuți.

IV

Andrei plecase spre locuința lui Vasile Miteanu foarte liniștit. În definitiv, nu avea mare lucru de făcut: în câteva minute, așa după cum promisese prietenilor săi, toată treaba sa de „recunoaștere a locurilor” trebuia să se termine.

Ploua strașnic, cu picături dese și reci. Băiatul binecuvântă în gând pardesiul impermeabil pe care-l purta și dădu colțul spre strada Săgeții.

Trotuarul, stropit de dușul tomnatic, strălucea ca o oglindă de catran. Andrei privi spre fereastra de la etajul doi. Era închisă, ca de obicei. Se apropie de casa unde locuia cel căutat, gândindu-se că de fapt lucrurile nu erau atât de simple cum i se păruseră la început. În clipa când coborî ochii de la fereastra pe care o pândea, gândindu-se cum să facă pentru a fi sigur că Miteanu era acasă, întâlni privirea celui pe care-l căuta. Vasile Miteanu stătea în poarta curții, nemișcat, fixându-l pe băiat. Era îmbrăcat într-un impermeabil de vinilin transparent, și avea în mână o servietă mare, plină.

Andrei se uită cu atenție spre trotuarul opus, ca și cum ar fi căutat un număr de casă. Se pregăti să treacă strada, întoarse capul spre dreapta și stânga. Avea planul făcut în minte: va merge încet în aceeași direcție, până când va vedea încotro o ia Miteanu. Apoi, după el!

— Hei, băiatule!

Miteanu îl strigase. Andrei rămase descumpănit. Ce trebuia să facă?

— Andrei!

Tresări violent. Știa cum îl cheamă! Nu putea să se prefacă că nu a auzit. Se întoarse spre Miteanu, cu o privire întrebătoare.

— Dumneata ești tânărul chimist amator, despre care mi s-a povestit! zise Vasile Miteanu, îndreptându-se spre Andrei cu mâna întinsă. Îmi pare bine că te-am cunoscut personal. Eu lucrez la uzina-pilot, despre care probabil că ai aflat.

Andrei rămase stupefiat. Pentru ce îi făcea toate mărturisirile astea? Poate că au greșit, poate că era vorba de un om cinstit și toate bănuielile lor nu erau întemeiate! Dar nu, își aminti despre blocul de material X din camera de baie. Sau poate că Ionică îl confundase cu cine știe ce bolovan obișnuit?

— Știu că te interesează foarte mult chimia, nu-i așa?

— Da, mă interesează.

— Sunt lucruri pasionante.

— Pasionante.

— Pe vremuri aveam și eu un laborator de chimie. Era chiar foarte bine înzestrat.

Andrei îl privi întrebător.

— Dar dacă vrei, hai la mine, mai am timp câteva minute. Pe ploaia asta… nu este plăcut să faci conversație în stradă.

— Sunt grăbit…

— Și eu. Dar o să-ți arăt vechiul meu instrumentar de laborator și, dacă găsești ceva care-ți trebuie, îți dăruiesc cu plăcere.

Vasile Miteanu deschise ușa. Andrei intră, în culmea nedumeririi și urcă treptele.

— Cine v-a vorbit despre mine? întrebă el.

— Virgil, răspunse el prompt. Suntem vechi prieteni, știi. El m-a și angajat aici… la uzina-pilot.

Ajunseseră la etajul doi și Andrei, automat, se îndreptă spre ușa apartamentului lui Miteanu. Acesta zâmbi.

— Încă un etaj, zise el. Mergem în pod. Acolo sunt depozitate resturile laboratorului.

Andrei intră primul. Miteanu închise ușa în spatele lui.

După câteva minute, Vasile Miteanu plecă. Fluierând ceva fără nici o melodie, coborî treptele și porni spre cea mai apropiată stație de taxiuri. Ploaia se oprise, și cerul devenise dintr-o dată senin, presărat doar ici-colo de oițe albe.

Taxiul ajunse în fața uzinei. Vasile Miteanu plăti, coborî și trecu prin fața porții cu un aer preocupat.

Intră în sala cea mare, ținând în mână sticluța prețioasă cu cărbune lichid, pe care o scosese din dulapul său personal pentru haine. Conectă diferitele instalații. La început, nu se prea descurca în toate aceste numeroase butoane, manete, cadrane și indicatoare, pe care le mânuiau cercetătorii. Cu timpul, învățase însă pe dinafară diferitele mișcări și acum le repetă cu încântare.

Privi cu atenție sticluța. Lichidul se limpezise foarte bine, după atâtea ore de sedimentare. Pe fundul sticlei se adunaseră o seamă de impurități. Deasupra, lichidul era clar. Cu grijă, Miteanu turnă într-un alt recipient cărbunele lichid. Apoi, îl introduse în vasul de reacție și-l puse pe banda de transport, la intrarea scurtului tunel în care se petrecea transformarea în starea de agregare solidă. Cu inima bătând, apăsă pe diferitele butoane care puneau în mers instalația și așteptă ca vasul să iasă în partea opusă.

Se repezi spre el, dar se opri dezamăgit. În vasul de reacție se afla o masă solidă, e drept, dar amorfă.

Dacă ar fi stat să cugete, s-ar fi gândit că în general diamantele nu apar de la început sub formă strălucitoare, și că doar mâna celui care le șlefuiește izbutește să scoată din ele frumosul. Vasile Miteanu introduse totul în vasul de lichefiere și retopi cărbunele. Apoi, hotărî că această solidificare ar trebui să aibă loc mai brusc.

Se îndreptă spre tabloul de comandă și întoarse toate butoanele la maximum. Niciodată până acum uzina nu funcționase la această intensitate. Așteptă câteva minute, pentru ca aparatele să ia regimul de funcționare „în plin” și, în acest timp, scoase din portofel o tăietură din ziar pe care o reciti cu plăcere.

Era vorba acolo despre celebrul „mare diamant albastru”, apreciat de specialiști la valoarea de șase sute de mii de dolari. Avea 35 de carate și jumătate. Miteanu se documentase: un carat este egal, pentru pietrele prețioase, cu a cincea parte dintr-un gram[6]. Un diamant atât de scump nu cântărea decât vreo șapte grame. Atâta tot. Da, dar era unul dintre cele mai frumoase diamante. Ei bine, el, Vasile Miteanu, va obține acum un diamant de cincizeci, de o sută de grame! Poate că va fi nevoit să-l spargă în bucăți, altminteri nimeni nu o să creadă că e vorba de o piatră prețioasă!

Miteanu așeză cărbunele lichid pe banda transportoare în fața tunelului de transformare a lichidelor în solide. Unii spun, că, înaintea marelui eveniment, oamenii au anumite presimțiri. Miteanu nu avu totuși nici un presentiment. El apăsă cu seninătate butonul care punea în funcție aparatura și așteptă liniștit să devină omul cel mai bogat din lume.

Din dreptul aparaturii care deservea tunelul se auzi un sfârâit ușor, ca dintr-o tigaie cu untură pusă pe foc. Era un zgomot neobișnuit. Banda se poticni și mișcarea ei încetă.

---

[6] Carat - Unitate de greutate pentru pietrele prețioase, egală cu 0,2053 g.

Miteanu controlă tabloul de comandă, dar motoarele care o puneau în funcțiune mergeau.

Încruntându-se, se îndreptă spre tunel. În aceeași clipă, o lumină orbitoare i se înfipse în ochi, străpungându-l până în adâncul creierului. Era ultima licărire pe care avea s-o vadă. Întreaga ființă i se cutremură, un zgomot care nu putea să aibă nici un echivalent îi sparse timpanele. Înainte de a se transforma într-o materie lichidă, Miteanu mai apucă să se gândească, într-o fracțiune de secundă, la piatra mare, strălucitoare, care trebuia să devină opera sa, numai și numai a sa. Apoi, Vasile Miteanu încetă să mai existe.

Împrejur, încetul cu încetul, se răspândea un cerc lichid.

CAPITOLUL OPTSPREZECE

…unde toată lumea este descurajată

Focul este puternic, apa e mai tare decât focul, pământul este mai puternic decât apa, dar omul este mai puternic decât toate!
*(*Iuri GAGARIN[7]: *„Drumul spre Cosmos".)*

I

— Nu vă apropiați, tovarășe profesor, este foarte periculos!

Fără să țină seama de avertisment, profesorul Onea păși către ruinele îngrămădite pe locul unde, până acum o oră, se găsea mândria sa, uzina-pilot, leagănul noii metalurgii.

O parte din ziduri mai stăteau încă în picioare. Primejdia era ca și acestea să se prăbușească, dintr-un moment într-altul, fără nici o știre. În mijloc, acolo unde se întinsese hala cea mare, se afla acum o adâncitură, o groapă nu prea profundă, înconjurată de grămezi de metal, bucăți de materie plastică, geamuri sparte, cabluri, țevi, sute de mici piese, care cândva avuseseră un rost și o treabă bună de făcut.

[7] Gagarin, Iuri Alekseevici (1934-1968), pilot-cosmonaut rus. Primul om care a zburat în spațiul cosmic (la 12 apr. 1961, efectuând o rotație în jurul Pământului). A murit în timpul unui zbor de antrenament cu avionul.

Profesorul Onea privi tăcut acest tragic tablou, încercând să înțeleagă pentru ce, cum se petrecuse accidentul.

Își aminti de avertismentul trimis de Silvia, prin intermediul lui Caraman. Dar ce legătură putea să aibă această „înclinație periculoasă de 15 grade” cu fenomenele catastrofale de azi după-amiază?

În fața porții opri o altă mașină, din care coborî, precipitându-se, Virgil, urmat de Sebastian Barnea. Unul dintre ei fusese anunțat și trecuse probabil să-l ia și pe celălalt. În fața spectacolului funebru se opriră amândoi, ca bătuți în cuie.

Profesorul se întoarse spre ei, vorbi încet:

— Cine era de serviciu azi după-amiază?

— Operatorul chimist Vasile Miteanu, răspunse Virgil.

Virgil se îndreptă spre ghereta de la poartă, unde erau trecute, într-un caiet, toate intrările și plecările din uzină. Geamurile gheretei fuseseră sparte, dar înăuntru nu se produseseră pagube.

În caietul de prezențe se afla înscrisă, clar, venirea lui Miteanu și ora: 17. Precis, punctual, ca de obicei.

— Da. A fost aici.

Profesorul privi către mormanul de dărâmături. A fost aici. Aici a stat, înainte cu o oră, un om. Acum, se mai văd doar fragmente de materie inutilizabilă.

— A murit la datorie, zise el, cu vocea înăbușită. Un erou…

— Al științei, zise Barnea.

Profesorul își întoarse capul.

— Nu, Barnea. O victimă a neprevederii mele. A lipsei mele de răspundere. A suficienței mele. Am pornit la drum cu prea multă ușurință. Am crezut că pot să mă joc cu descătușarea acestor forțe, așa cum se joacă un copil cu trenulețul electric. M-am înșelat, aceasta nu ar fi nimic, dar am înșelat pe cei din jurul meu, un om nevinovat și-a pierdut viața pentru a-mi dovedi că am greșit.

Barnea făcu ceea ce n-ar fi crezut niciodată că va avea curajul. Își puse mâna peste cea a profesorului, îl trase doi pași mai departe de locul prăpădului.

— Nu, nu, nu trebuie să vorbiți astfel. Fenomenul acesta nu putea fi prevăzut. Nu știți încă ce s-a întâmplat. Poate că de fapt Miteanu a făcut vreo manevră greșită. Poate că s-a defectat vreun circuit. Sunt multe ipoteze…

— Nu le vom putea verifica niciodată. Și faptul rămâne: printre aceste ruine, printre aceste dărâmături, se găsesc parcele din inima care a bătut acum o oră. Înțelegi, Barnea? Aici a bătut inima unui om…

Fără să țină seama de avertismentele omului de pază, care încerca să-l împiedice, profesorul înaintă, călcând peste mormanele de cioburi.

— Barnea! Roșianu! strigă el, cu vocea tăiată de emoție, arătând cu degetul în jos.

Cei chemați se repeziră să ajungă lângă el. În centru, pe o suprafață cu o rază de aproximativ trei metri, se întindea o baltă. Un lichid cenușiu, pământiu, tulbure. Și raza bălții creștea necontenit. Nu repede, ci doar cu doi-trei centimetri în fiecare zece sau douăzeci de secunde. Ca și cum acolo, în mijloc, ar fi fost scos la iveală un izvor subteran care, picătură cu picătură, își sporea apele pentru a îneca urmele catastrofei.

Dar nu era un izvor subteran, nu era apă. De aceasta își dădură pe dată seama cei trei oameni. Căci lichidul nu venea de undeva, din fundul gropii săpată de explozie. Fiecare ciob, fiecare bucată de materie solidă, fiecare grăunte de pământ, pe măsură ce era atins, se transforma la rându-i în lichid. Procesul se întindea, încet, liniștit, fără grabă.

Viteza de extindere nu varia. Iar raza devenea mereu mai mare.

— Procesul de transagregare… șopti Barnea, hipnotizat de înaintarea bălții.

— Aici s-a întâmplat un fenomen de proporții uriașe, răspunse profesorul, tot în șoaptă. Vezi? De obicei, în toate experiențele noastre, modificarea stării de agregare se producea numai în zona în care acționau factorii. Pe când acum, lichefierea se propagă rapid din aproape în aproape.

— Explicația… murmură Barnea.

— În sol, aici este explicația, spuse profesorul Onea.

— Explozia a fost însoțită probabil de o doză enormă de radiații.

— Și solul acesta conține, fără îndoială, urme din substanțe de tipul materialului X. Substanțe care devin la rândul lor radiante.

— Astfel de urme de substanțe se găsesc aproape pretutindeni, și totuși o lichefiere continuă de acest fel nu am observat niciodată, protestă Barnea.

— Intensitatea foarte mare a radiațiilor trebuie să fi provocat fenomenul.

— Dar din ce cauză a apărut această explozie și aceste radiații atât de intense?

Urmăreau cu aviditate fenomenul. În căutarea explicațiilor, uitaseră esențialul. Li-l reaminti Virgil.

— Dar până când această transformare? Până când va continua lichefierea?

Profesorul tresări. Lichidul ajunsese la câțiva centimetri de pantofii săi.

— Barnea, trebuie să oprim imediat procesul.

Barnea îl privi pe profesorul Onea, speriat.

— Tovarășe profesor, întreaga instalație este distrusă.

Profesorul Marius Onea se întoarse spre el, întrebător.

— Aparatura pentru solidificarea lichidelor… Nu mai există. Era aici, în mijlocul halei.

Virgil urmări mișcarea înceată, dar continuă a lichidului turbure care înghițea, sistematic, metodic, într-un cerc perfect, materia solidă din jur.

Încet, dar ineluctabil.

Mâine, poimâine, peste o săptămână.

Un calcul simplu poate spune în câtă vreme noua stare de agregare va cuprinde casele de la periferia orașului, câte zile vor fi necesare pentru a distruge blocurile de locuințe, uzinele, cartierele.

Și materia lichidă va continua să se lățească.

Până când? Așa mereu, până ce totul va fi una?

Virgil își șterse nădușeala de pe frunte. Nu era de loc cald. Nu știa de ce, dar în clipa aceea își aminti de Silvia. Nu o găsise la spital, plecase. Nici la telefon, aleasă, nu răspundea. Atunci, unde era?

II

Transfuzia readusese viață în obrajii Silviei. Stătea la fereastră și privea culorile schimbătoare ale soarelui la linia orizontului. În clipa aceea, intră în salon medicul pentru contra-vizită.

— Când o să pot pleca, tovarășe doctor? întrebă ea.

— Te-ai plictisit atât de repede la noi? întrebă la rându-i medicul, zâmbindu-i prietenos.

— Am stat atâta vreme în spital, în ultimele luni… zise Silvia.

— E adevărat. De fapt, acum ești refăcută. Globulele roșii au ajuns la valoarea normală. Ai putea pleca oricând, cu condiția să ne vizitezi la fiecare două-trei săptămâni pentru ca să urmărim evoluția formulei sanguine. Te învoiești?

Silvia bătu din palme, ca un copil în fața unei jucării noi.

— Sigur că da!

— Bun. Atunci… poți să-ți pregătești lucrurile.

De fapt, ieșirea din spital fusese discutată încă de dimineață, dar medicii voiau să mai afle câteva rezultate înainte de a se hotărî să-i dea drumul. Rezultatele sosiseră la prânz și erau favorabile.

Silvia ieși pe stradă, pășind cu grijă, de parcă n-ar fi avut încredere în propriile ei picioare. Apoi, începu să calce din ce în ce mai repede și mai sigur.

Era bine să simți că ai iar putere, că poți să umbli fără grijă și să respiri cu voluptate aerul curat de după ploaie. Fata voia să cânte, să danseze, să râdă. Parcă ar fi fost eliberată de o greutate. Se gândi că acum, prin venele și arterele ei, curgea un sânge străin, fluviul roșu al unui necunoscut care-i cedase o părticică din el însuși.

Curând, pe bulevarde se aprinseră luminile, în timp ce soarele se pierdea dincolo de zare. Silvia merse mult, mult, fericită, beată de aer și de o lăuntrică împlinire. Acum se opri o clipă, descumpănită. Se uită în jurul ei. Se afla undeva, pe un bulevard plantat, pe ambele trotuare, cu arbori înalți, foșnitori. Frunzele lor începuseră să capete roșeața, paloarea, verdele, rubiniul, cafeniul, sutele de nuanțe ale toamnei. Câte o adiere le făcea să foșnească și atunci, smulsă de trunchi, o frunză plutea prin aer și cobora, ca o pasăre rănită, pe trotuar.

Fata recunoscu locul. Până acasă mai avea de mers cale de vreo jumătate de oră pe jos, dar nu se hotărî să apeleze la un autobuz sau la un taxi. Nu se simțea de loc obosită. Porni mai departe. Lămpile cu neon din vârful stâlpilor înalți aruncau pe stradă lumina lor fosforescentă, întretăiată de umbrele negre ale ramurilor.

Vântul domol unduia din când în când câte o cracă. Pe trotuar, proiecția mobilă semăna cu desenul mereu în schimbare al unei umbre chinezești.

Silvia se opri din nou și fixă, cu spaimă, umbrele neastâmpărate.

— O nouă pictură?

— Mii și mii de picturi!

De unde veneau aceste cuvinte? Cine le rostise?

— Halucinant.

— Artă nouă.

— Arta ta este foarte veche.

— Pictură electronică.

— Atunci... dă-mi-le pe cele care mi-au plăcut.

— Oprește! Ce este nebunia aceasta?

Silvia își trecu mâna peste frunte, se apropie de gardul cel mai apropiat, se sprijini de piatră, își apăsă mâinile pe barele reci de fier.

Se uită din nou împrejurul ei. Dintr-o dată, totul i se păru nou. Cum ajunsese pe strada asta? Îi era frig și ar fi vrut să vorbească cu cineva, era prea singură. Unde era Dragu? Pentru ce Dragu Caraman nu se afla lângă dânsa?

Privi cadranul fosforescent al ceasului. Era numai opt seara. Oare azi juca la teatru? Nu-și amintea. Ieri seară - ieri când îi arătase cinepicturile - ieri numai s-a despărțit de el. Și astăzi nu-și mai reamintește. Sau azi e poate ziua de repaus? Își dădu brusc seama că, de fapt, nici nu știe ce zi este astăzi. Ce zăpăcită poate să fie! Și cât de rece este primăvara aceasta. Rece, umedă - de parcă ar fi toamnă.

Cu pași hotărâți, se îndreptă spre locuința lui Caraman. Deschise poarta, apăsă pe clanța ușii. Nu era încuiată, ca de obicei când se afla acasă.

Intră tiptil, în vârful degetelor, pătrunse în odaie.

Era goală. Se așeză pe un scaun și privi în jurul ei. Ceva i se părea neobișnuit. Aparatul de radio nu se afla la locul său. O lampă mare, cu picior, fusese așezată în mijlocul camerei. Pe un perete, stătea atârnat un tablou nou.

De ieri până azi, atâtea schimbări? Silvia simți dintr-o dată, tulbure, că un tam-tam începuse să-i bată în creier. Se ridică în picioare, privi pe fereastră. Frunzele ruginii ale unui copac foșneau sub bătaia vântului. Nu semăna de loc cu primăvara.

Se întoarse agitată, privi foaia calendarului. Apoi se așeză la loc, încet, pe scaun, în timp ce în creier auzi tic-tac-ul unui ceasornic amplificat de o sută de ori. Imagini răzlețe începură să i se perinde în minte. Chipul lui Virgil. Profesorul Onea. Barnea. Apoi iar Virgil. Virgil, mereu. Dar

Dragu? Unde era Dragu, în toată defilarea asta de proaspete amintiri?

Privi către măsuța din colț, acolo unde stătea rama cu fotografia ei, aplecată pe fereastră, cu părul fluturând în vântul stârnit de mersul trenului. Rama era tot acolo, dar fata… fata era alta și se uita la ea din poză, cu ochi întrebători.

Încet, fără grabă, Silvia ieși din odaie, închise ușa. Cu pași înceți, se îndreptă spre locuința ei. Iar acolo, în poartă, o aștepta Virgil, cu o figură pe care putea citi în același timp bucurie și îngrijorare.

III

Pe terenul experimental din Bărăgan, indicatoarele electronice arătau că gradul de umiditate al solului ajunsese la punctul optim: de acum înainte, ploaia nu mai era necesară.

Trei perechi de ochi urmăreau cu curiozitate aparatura. Cei trei oameni stăteau pe scaun, în cămăruța mică, făcută de fapt pentru un singur ocupant. Norul de fum gros din odaie putea fi tăiat cu cuțitul.

Un ac tresări vesel, de parcă l-ar fi împins un spiriduș. Unul din oameni se ridică, deschise ușa, ieși afară, în bătaia ploii. Ceilalți îl urmară.

Încetul cu încetul, văzând cu ochii, picăturile se răriră, apoi încetară să cadă, cu desăvârșire.

— Merge, zise agronomul.

— Funcționează perfect! spuse fizicianul, scuturându-și pălăria de apă.

— Este exact ca un robinet: nu mai vrei apă, îl închizi - constată ziaristul, frecându-și mâinile, satisfăcut.

— Menționați, vă rog: un robinet automat. Știe singur când nu îți mai trebuie apă! adăugă fizicianul.

Ziaristul vedea în minte pagina. Titlul mare: „O DESCOPERIRE EXTRAORDINARĂ”. Dedesubt:

„Agricultura transformată din temelii”. Subtitluri: „Ploaie artificială. Secetă artificială. Un savant român a pus la dispoziția omenirii o armă nemaiîntâlnită împotriva foametei. Mâine, deșerturile vor înflori”.

Un fragment din textul însuși: „Am văzut ieri ceea ce pe vremuri se numea o minune. Astăzi, se numește, pur și simplu, știință. Când un aparat de măsurat, ascuns în pământ, transmite unui ansamblu electronic - nu mai mare nici mai complicat decât un aparat de radio - că pământul este prea uscat, apare ploaia. Ploaia aceasta are o particularitate: vine… din senin. Ea nu are nevoie de nori, nici de descărcări electrice. Printr-un procedeu, pe care deocamdată nu-l putem dezvălui, umiditatea din aer este condensată și curge pe pământ. Ploaia a început. Ea va cădea până când instrumentul de măsurare a îmbibării pământului cu apă, acel aparat despre care am amintit la început, semnalează: umiditate suficientă! În acel moment, pământul cuprinde exact atâta lichid cât doresc agronomii. Atâta apă câtă este necesară pentru cultura care va crește sau care se găsește încolțită pe acest sol. Unele plante au nevoie de mai multă, altora le priește ceva mai puțină. Aparatul nostru, reglat dinainte de om, va semnala automat momentul atingerii optimului de umiditate, în acel moment, ploaia se întrerupe. Ansamblul electronic a închis robinetul ploii”.

Un articol pe trei coloane, care va dezvolta ideile astea. Păcat, cugetă gazetarul, că cercetătorul de la Institutul de Fizică este atât de zgârcit cu cuvintele. I le smulgi ou cleștele din gură. Și când îl întrebi care este baza acestor fenomene, baza științifică, devine mut de-a binelea.

— Ați da mult să aflați explicația, nu-i așa? îl întrebă pe neașteptate fizicianul.

Ziaristul fu surprins, dar pară repede.

— Ați ghicit exact ceea ce gândeam acum.

— Dacă veți mai avea răbdare, poate că în curând vom putea vorbi și despre asta. Cred că nu mai este decât o chestiune de zile. Dar atunci, vă rog să vă pregătiți multe coli de hârtie albă și câteva ceasuri bune. Este o poveste cam lungă…

În aceeași dimineață, un alt ziarist fusese invitat la o mină de cărbuni. Îmbrăcase salopeta obligatorie, își pusese în cap casca de protecție, în picioare cizmele de cauciuc, și cu o lampă electrică în mână pornise prin lungile galerii, până ajunsese într-un abataj.

Aici, i se arătase cum se lucrează la obținerea prețiosului material îngropat în pământ. Iar la ora la care uzina-pilot sărea în aer, reporterul nostru, instalat în fața mesei sale de la hotel, umplea pagină după pagină dintr-un reportaj entuziast, din care de altfel redactorul avea să taie, a doua zi, aproximativ trei sferturi (ce expresii bombastice! Te repeți aici! Și paragraful ăsta este complet inutil! Ce crezi, cititorii nu știu că din mină cărbunele se scoate de sub pământ? Pe cine-l interesează că ție ți-era frică atunci când te uitai în tavanul abatajului?).

Dar redactorul nu fusese acolo, să vadă ceea ce văzuse el, cu ochii săi: cum, în câteva minute, se umpluseră douăzeci de vagonete-cisternă cu cărbune, care curgea ca un pârâiaș din peretele minei! Vagonetele nu vor fi necesare, îi explicase un fizician, care avea nasul mânjit cu negru și pe care la lumina zilei și îmbrăcat în civil nu-l mai recunoscuse, peste un ceas.

— Cum se va transporta cărbunele, dacă nu cu ajutorul vagoanelor?

— Întregul gen de exploatare a cărbunelui va fi schimbat radical. Cele două metode ale viitorului vor fi gazeificarea și transformarea cărbunilor în lichid. Cărbunele - după părerea mea, dar poate că o să se găsească alta și mai bună - va fi scos la suprafață exact așa cum se extrage astăzi petrolul. Înțelegeți?

— Cum vedeți asta? întrebă reporterul, buimăcit, împiedicându-se de o șină și agățându-se de inginerul-șef să nu cadă.

— Ce, șina? întrebă inginerul.

— Nu... exploatarea! răspunse el, căutându-l din ochi pe fizician, dar acesta dispăruse, probabil pentru ca să supravegheze mersul operațiilor.

Așa încât reporterul fu silit să improvizeze. O sondă, ca aceea de la prospecțiunile petrolifere, scurmă pământul, pătrunde tot mai adânc și - iată - a întâlnit cărbunele. Acum, în locul acela pătrunde, o dată cu tubul sondei, aparatul care va transforma cărbunele solid în cărbune lichid. Cum? Printr-o serie de procedee fizice complicate (așa, o să dau impresia cititorilor că eu știu despre ce este vorba). După aceea, cărbunele lichid astfel obținut este aspirat la suprafață cu ajutorul unor dispozitive simple, încărcat în vagoane cisterne și trimis ori unde este nevoie. Avantajul: productivitate sporită de zeci de ori, preț de cost micșorat de tot atâtea ori.

Alte avantaje? Cărbunele lichid astfel obținut poate servi nu numai la ardere, ci și direct în procesele complicate ale chimiei organice. Carbonul este elementul comun al... (reporterul șterse „elementul” și îl schimbă cu „factorul”) al tuturor combinațiilor organice. Dar se știe că substanțele reacționează mult mai lesne sub forma de soluție, decât sub forma solidă (mi se pare că am scris o prostie, își zise reporterul. De controlat acasă). Așa încât, în felul acesta, se pune la dispoziția industriei chimice un material care reacționează ușor și care are o valoare neprețuită pentru economia noastră (aici precis că nu am greșit, își zise din nou reporterul).

...Și astfel, în fiecare domeniu de activitate, noua descoperire își făcu loc, cu multă ușurință, răsturnând tot ceea ce era piedică în drumul ei. În domeniul extracției bogățiilor subpământene, radiațiile transagregante dădeau un ajutor nesperat. Fierul, carbonatul de calciu, argintul,

aurul puteau fi acum scoase la suprafață ușor, repede, ieftin…

Dar aceste victorii, pe care profesorul Onea le cunoștea cu multe zile și săptămâni înainte, nu mai aveau astăzi importanță pentru creatorul lor.

Catastrofa le înecase și pe ele.

De multe ori, o bucurie mare acoperă douăzeci de mici necazuri. Dar, câteodată, o nefericire uriașă poate să întunece o sută în bucurii mari.

IV

— Cine se duce să-i spună tovarășului Popescu? întrebă nefericit Ionică.

— Tu te duci, că-l cunoști mai bine! zise Gabi.

— Mi-e frică! făcu Ionică.

După ce fuseseră acasă la profesorul Onea și o anunțaseră, în lipsa acestuia, pe soția lui despre dispariția lui Andrei, cei trei copii se adunară din nou la Ionică pentru ca să hotărască ce este de făcut.

— Nu se poate, strigă exploratorul. Pe Cristofor Columb! Pe Vasco de Gama! Bunicul lui Andrei trebuie să afle ce s-a întâmplat cu nepotul său.

— Aha! dacă știi, spune-i tu, zise Ionică.

— Eu nu știu. Nimeni nu știe.

— Păi asta e. Atunci ce-i spun? „Să vedeți, Andrei s-a dus puțin până la un bandit și acolo a dispărut. Dar n-aveți grijă, o să vină el!”

— Uite ce e. Dacă nu vrei să te duci singur, mergem toți trei și-l anunțăm despre dispariție. Așa te învoiești?

— Bine, mergem.

Afară era întuneric. Cei trei copii porniră, însoțiți de Țup. La primul colț, însă, se iviră divergențele. Ei mergeau către casa lui Andrei, la dreapta, în timp ce Țup o lua spre stânga.

— Ce-i cu Țup? întrebă Ionică.

— E mai deștept decât noi toți, zise Gabi. În loc să meargă la bunicul lui Andrei, el se duce la Andrei.

— Crezi?

— Păi așa trebuia să facem și noi. Ce? Ne-am mulțumit să tragem o raită în fața casei lui Miteanu și gata. Trebuie să fim curajoși. Ne urcăm sus la el și-l căutăm pe Andrei. Chiar acum! hotărî Ionică.

Suiră grămadă până la etajul doi, sunară, bătură la ușă. Nimeni nu răspunse.

— Andrei! strigă cu voce tare Ionică.

Ușa apartamentului de alături se deschise și apăru o femeie îmbrăcată în capot.

— Ce faceți atâta gălăgie! îi mustră ea. Pe cine căutați?

— Pe Andrei, zise repede Gabi.

— Aici nu locuiește nici un Andrei, răspunse ea.

— Pe Vasile Miteanu, interveni Ionică, făcând din ochi semn lui Gabi că ar fi bine să tacă.

— A, pe tovarășul Miteanu? Cred că nu-i acasă, zise femeia. L-am auzit trântind ușa acum vreo două ore și mai bine.

— Și când se întoarce?

— De obicei pe la ora unsprezece seara.

— A plecat singur? întrebă Ionică.

— Nu știu, copii. Altceva mai vreți să întrebați?

— Vă mulțumim, ziseră copiii și plecară abătuți.

Coborâră scările încet, încet, de parcă nu s-ar fi îndurat să iasă din clădire. Unde să-l mai caute pe Andrei? Fuseseră siguri că o să găsească undeva pe aici, dacă nu pe el personal, măcar vreo urmă a sa.

— Ce facem acum? Ne întoarcem la bunicul și-i spunem că n-am dat de prietenul nostru? întrebă Ionică.

— Dar dacă el e acolo? Încuiat, legat fedeleș, cu un căluș în gură? zise deodată Dan.

— Fugi de aici că n-ai haz. Ce interes ar avea Miteanu să-i facă una ca asta? întrebă Gabi.

— Nu știu, dădu din umeri Dan. Mi-a venit și mie o idee.
Se îndepărtară, cu pași mici.

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE

...în care eroii noștri au o activitate frenetică

Există oameni pentru care lumea se schimbă cu adevărat.
*(*PIER PAOLO PASOLINI: *„Parfum de mimoze”.)*

I

În pripă, pe stâlpii existenți, pe macarale, pe scări de pompieri, se instalară reflectoare uriașe, care transformau, pe o mică suprafață de teren, noaptea în zi. Locul catastrofei era iluminat acum ca o masă de operație. Cele câteva ziduri care mai rămăseseră în picioare fură dărâmate, trase de tractoare puternice. În privința aceasta, orice pericol era înlăturat.

Tăcută și mohorâtă, ca o boală mortală ascunsă în trupul aparent sănătos, primejdia cea mare continua să existe. Profesorul Onea, cercetătorii săi de la Institut chemați în grabă măsuraseră cu precizie: în fiecare minut, zona lichidă înainta radial cu 62 de milimetri. Părea puțin. Dar, într-o oră, aceasta însemna aproximativ trei metri. Într-o zi de douăzeci și patru de ore, avea să se formeze o baltă cu diametrul de 160 de metri. Nu era de glumit.

Toate experiențele de până acum arătaseră că substanțele de tipul „materialului X” își scad, treptat, acțiunea. Deocamdată, însă, nu se vedea nici un semn că

activitatea radiantă s-ar micșora. Dacă procesul nu era oprit și continua așa, fără încetare, atunci…

Profesorul Onea se cutremură, gândindu-se la această eventualitate. Trebuie intervenit și încă repede!

— Singura soluție este să aducem instalația de la laborator și să o punem să acționeze în sensul solidificării, zise Onea.

— Dar știți că instalația este fixă, răspunse Barnea. Trebuie demontată, aparat cu aparat. Trebuie transportată cu grijă, pentru că unele piese sunt foarte sensibile. Alte piese sunt grele, ne-ar trebui un camion de mare tonaj. Apoi, trebuie să le montăm pe loc, aici. Dar unde? Cum? Avem nevoie de o echipă întreagă de electricieni, electroniști, fizicieni. Și în ce loc să le montăm? Trebuie să se afle în imediata apropiere a acestei bălți. Și totuși nu atât de aproape încât să poată fi fluidificată și înghițită de ea, înainte de a fi avut timpul să-i vină de hac!

— Văd că ai totul foarte limpede în cap, spuse profesorul. Aceasta este bine. Voi conduce personal operațiile de demontare și montare, iar dumneata mă vei ajuta direct.

Barnea stătea în poziție de drepți, ca un ostaș care primește ordine de la superiorul său.

— Am înțeles, zise el.

— Cât timp crezi că ar fi necesar pentru toate aceste operațiuni?

— Normal, cel puțin o săptămână.

— Normal! Dar acum nimic nu este normal. Așa încât vom face astfel ca până mâine dimineața, la ora opt, instalația să fie în stare de funcțiune. Aici.

Noaptea aceea avea să rămână de-a pururi în amintirea lui Sebastian Barnea. Proverbiala lui zăpăceală fusese trimisă la culcare. Parcă era altul, în câteva minute, telefonul mobiliza specialiștii necesari: unii se pregăteau tocmai să plece la teatru - și biletele au fost cedate. Alții aveau de gând să se așeze la masă, dar au aruncat cât colo

tacâmul și au zburat până la locul întâlnirii. Câțiva se pregăteau să se plimbe cu o fată și în seara aceea fata a rămas neplimbată. Cineva se uita la televizor - și televizorul a continuat să funcționeze de unul singur, până s-a plictisit și și-a ars de bună voie siguranța.

O echipă de constructori, cu ciocane pneumatice, cu târnăcoape și lopeți, coborî dintr-un camion pe locul dezastrului.

— Aici, la exact 35 de metri. Cu alte cuvinte, la distanța la care lichidul avea să ajungă la ora opt dimineața. Acolo trebuie să fie pregătit terenul, stabilită fundația pentru instalație.

Profesorul îl privi pe Barnea. Era oare prudent? Dar nu. Nu trebuia să șovăie. Nu încăpea nici o clipă de întârziere în tot acest program. Planul trebuia respectat până la capăt! Fără nici o șovăială!

La locul catastrofei, cei doi nu mai aveau deocamdată nimic de făcut. Rămase doar unul din asistenți, pentru a îndruma instalarea postamentului și a firelor electrice. În mașină, profesorul și Sebastian Barnea zburau spre Institutul de Fizică.

Cu calmul aceluia care știe că are o treabă a naibii de grea în față, specialiștii se apucară de lucru. Trebuiau desfăcute, cu grijă, sute de lipituri. Zeci de vase de sticlă urmau să fie împachetate. Tuburi de plastic, de sticlă, de cauciuc, mai groase, mai subțiri, elastice și rigide, erau numerotate, etichetate, trecute într-o listă lungă, apoi încărcate în camion. Aparatele sensibile erau așezate în lăzi căptușite cu pernuțe de rumeguș. Peste o oră, primul camion plecă spre locul uzinei-pilot, însoțit de unul din colaboratorii lui Onea, în timp ce ceilalți specialiști continuau febril demontarea. În laboratorul cel mare, părea că se face o demonstrație asupra accelerației. Neobosit, Barnea nota în caiet fiecare piesă, îi punea o etichetă, o trimitea spre cel de-al doilea camion. Mai repede, mai repede! Desfaceți conductele, scoateți

comutatoarele. S-a făcut ora nouă și jumătate seara. Mai repede, mai repede! Montarea la loc durează cel puțin de două ori mai mult. N-am desfăcut nici jumătate din piese. Mai iute! Aceasta este piesa principală, aici intervine acțiunea de transagregare. Atenție cu ea. Am spus atenție, nu încet. Mai repede, mai repede! A mai trecut un sfert de ceas.

„Ducem o luptă zadarnică, căutăm o victorie imposibilă!” își spuse la un moment dat profesorul Onea.

Dar aceste temeri nu căpătară glas. Doar o clipă, apoi profesorul continuă să lucreze, cot la cot cu ceilalți.

În toiul acestei activități frenetice, în laboratorul cel mare apăru Virgil, care-i șopti câteva cuvinte profesorului Onea. Acesta căscă ochii mari și se îndreptă spre intrare, unde o găsi pe Silvia.

— Am venit să vă ajut, tovarășe profesor, spuse Silvia.

— Nu trebuie. Ești bolnavă. Îți mulțumesc foarte mult, dar e mai bine să rămâi acasă.

— Am aflat ce s-a întâmplat la uzina-pilot, zise Silvia. Am aflat și multe alte lucruri, de altfel. Seara asta a fost seara amintirilor și a revelațiilor. Vă rog să mă lăsați să vă ajut.

— Nu se poate. De altfel, aceste instalații sunt foarte complicate.

— Le cunosc bine, tovarășe profesor. Nu am lucrat oare alături de dumneavoastră în zilele când ele erau abia instalate și experimentate?

Profesorul o privi atent.

— Îți amintești?

Virgil interveni.

— Silvia… tovarășa Badea și-a recăpătat memoria. E adevărat că, în schimb, are o foarte tulbure imagine a ceea ce s-a întâmplat în ultimele luni, dar esențial este că amnezia inițială a dispărut.

Fără să vrea, vorbise sec, aproape impersonal. Silvia îi aruncă o privire rapidă, apoi se întoarse din nou spre profesor:

— Insist. Doar așa o să mă simt din nou întreagă. Lăsați-mă să lucrez alături de dumneavoastră, măcar astă-seară.

— Bine, încuviință profesorul, scurt. Pierdem un timp foarte prețios. La treabă! Peste o jumătate de ceas, trebuie să terminăm demontarea tuturor pieselor importante.

II

Ionică, Gabi și Dan priviră încă o dată spre fereastra casei unde locuia Miteanu, apoi se îndepărtară încet.

— Unde s-o fi dus Miteanu? întrebă Ionică.

— Asta e! exclamă Dan.

— Asta e ce?

— Asta e soluția! Andrei s-a dus după Miteanu, să-l urmărească, și probabil că o fi acum departe, sau la pândă cine știe pe unde.

— Băieți, exclamă Gabi, dar unde e Țup?

Cățelul nu se afla cu ei.

— Țup! Țuuuup!

Nici un răspuns.

— Poate că a fugit acasă, înaintea noastră.

— Dar dacă a rămas acolo sus, la Miteanu?

— De ce să rămână?

— L-a simțit pe Andrei. O fi ascuns pe undeva!

Cei trei copii se întoarseră alergând, urcară treptele și se opriră din nou în fața ușii de la etajul doi. Nici urmă de Țup.

Deodată, clar, se auzi un lătrat care venea de deasupra capetelor lor.

— Trebuie să fie în pod!

Prietenii urcară iute scara și ajunseră până la ușa pe unde intraseră ca să colecteze maculatura. Acolo, în față, se afla Țup, lungit de-a curmezișul, de parcă s-ar fi aflat acasă la el.

— Țup! Ce faci aici? exclamă Ionică.

Țup se ridică și lătră scurt de două ori, cu botul în sus. Îndată, de după ușa podului se auzi un glas bine-cunoscut:

— Hei, prieteni, voi sunteți?

— Andrei! exclamă Ionică, simțind că-i vin lacrimile în ochi de emoție.

— Deschideți! strigă Andrei.

Cei trei prieteni examinară încuietoarea. Ușa nu era încuiată! Lacătul atârna de-o parte, deschis. Un simplu cârlig fixa ușa.

Ionică o deschise încet, parcă cu teamă, și copiii își băgară capetele înăuntru, fără să intre. Se așteptau să-l vadă pe Andrei legat fedeleș de un stâlp sau de un scaun, în întunericul apăsător, în timp ce în jurul său se învârteau zeci de guzgani care încercau să-l muște. Când colo, prietenul lor stătea liniștit sub becul aprins, cu un caiet în mână. Se vedea că se ocupase cu lectura până adineaori, când lătratul lui Țup îl scosese din reverie.

La vederea figurilor stupefiate ale celor trei copii, Andrei pufni în râs. Primul care ajunse la el fu Țup, dând din coadă plin de voioșie de parcă ar fi vrut să spună: „V-am zis eu că e aici și că se joacă de-a v-ați ascunselea!”

— Ce-i cu tine? Ce ți s-a întâmplat? întrebă Ionică, îmbrățișându-l emoționat.

— Ce să fie?

Și Andrei le povesti cum fusese chemat de Vasile Miteanu să-i viziteze laboratorul de chimie. După ce Vasile Miteanu plecă, Andrei rămase încă numai vreo cinci minute.

— Înțelegeți, n-aveam nici un chef să stau pe-aici. Știam că mă așteaptă bunica și bunicul, că voi sunteți nerăbdători și credeam că n-am ce să mai găsesc interesant aici. Am ieșit, apoi mi-am amintit că n-am luat cele câteva materiale de laborator cu care se lăudase Miteanu și m-am întors. Atunci am făcut prostia: am tras frumos ușa după mine, fără să observ că acest cârlig este foarte slab și cade ușor. Cârligul a căzut și uite așa m-am

constituit singur prizonier. Am tot zguduit ușa, am împins-o, dar n-am putut s-o urnesc.

— Prin urmare, făcu dezamăgită Gabi, nu te-a încuiat el?

— Așadar, zise Ionică, nu ai fost răpit?

— Cum, spuse Dan, și ești chiar teafăr?

Andrei se uită sever la prietenii săi.

— S-ar zice că vă pare rău pentru că nu s-au întâmplat toate astea! De fapt, m-am ales cu o confirmare în plus.

— Ce confirmare?

Andrei puse degetul la buze.

— Să controlăm mai întâi dacă Miteanu nu s-a întors.

Miteanu n-avea să se mai întoarcă niciodată, dar copiii nu știau asta.

— Pentru ce credeți voi că Miteanu s-a purtat atât de drăguț? Voia să facă cunoștință cu mine și apoi să mă descoase. Să afle ce știm noi, pentru ce îl urmărim. Și-a dat el seama, probabil, că povestea aceea cu adunarea maculaturii nu fusese decât un pretext.

— Bine, asta am înțeles. Dar spuneai că mai ai o dovadă.

— După ce m-am auto-încuiat în pod…

— Și ne-ai făcut să ne sară inimile în piept de emoție, adăugă Gabi.

— Eu, unul, nici nu credeam că o să te mai văd, spuse Dan.

— După ce m-am încuiat în pod…

— Dacă erai mai atent, nu ne puneai așa pe jar! zise Ionică.

— Și ce o să zică acum bunicul tău? întrebă Gabi.

— După ce m-am încuiat în pod…

— Dac-ai ști! Ne-am dus și la profesor să-i spunem că ai dispărut! interveni Ionică.

— Eram hotărâți să anunțăm miliția! îi aduse la cunoștință Dan.

— Mă lăsați să vorbesc, sau nu? răcni Andrei.

— Cine nu te lasă? întrebă Gabi, mirată.

— Uite ce nervos s-a făcut! constată Ionică.

— Atunci, tăceți câteva minute și ascultați-mă.

— După ce m-am încuiat în pod, mi-am zis: prietenii mei o să mă găsească și o să mă elibereze, până la urmă. Nu voiam să fac zgomot, pentru că dacă mă auzea un locatar, ar fi intrat la bănuială găsindu-mă singur într-o casă străină.

— Ce-ai făcut, atunci?

— Am început să cotrobăiesc sistematic prin lucrurile lui Miteanu. La început, căutam câteva aparate de chimie, pentru laboratorul meu. Vă amintiți că m-a poftit să iau tot ce-mi place.

— Ne amintim.

— Din nefericire, n-am găsit mare lucru. Câteva eprubete, câteva borcănașe cu substanțe, o pâlnie, un balon, o retortă, un…

— Uite ce e, zise Ionică. Lasă inventarul și treci la chestiune.

— După ce m-am lămurit că laboratorul său nu fusese înzestrat nici pe a zecea parte cât al meu, am început să mă uit și prin alte dulapuri. Am găsit vreo douăzeci de cărți vechi cu aventuri polițiste, niște carnete de școală pline cu note proaste și - țineți-vă bine - un caiet cu însemnări.

— Un fel de jurnal al vieții lui? întrebă Gabi, care păstra un astfel de „jurnal secret”, din care citea doar celor două prietene mai bune ale ei, care nu destăinuiau tainele auzite decât celor două prietene mai bune respective, care…

— Cam așa ceva. Este de acum vreo trei ani, pe când era încă la școala medie. A scris în el doar câteva săptămâni, apoi l-a părăsit. Ascultați. *„Astăzi e prima zi de primăvară și colegii au hotărât să mergem, după școală, în parc. Gălăgia lor nu-mi place. Nu vreau să rămân cu ei. Fac glume proaste, se apucă de jocuri idioate, țipă. Am stat acasă. Mama se simte și azi rău. Mi-a spus că are dureri mari. M-am închis în camera mea.*”

Andrei răsfoi mai departe prin caiet.

— Suntem cam indiscreți, nu găsești? întrebă Gabi. Pătrundem neinvitați în gândurile lui.

— Suntem, dar citește mai departe, spuse Dan, numai urechi. Am impresia că ascult crâmpeie din jurnalul de bord al unei corăbii.

— ...Rătăcite, preciză Ionică.

— Uite, astea le-a scris peste o săptămână. Era înfuriat. *„Să fii om mare, e ceva. Lumea te salută, locuiești într-un palat, ai mașini cu șofer la scară, nu faci nimic toată ziua. Când o să fiu mare, o să le arăt eu, la toți ăștia. Profesorii care mi-au dat note mici o să mă caute și eu o să-i las să aștepte în anticameră. O să-i angajez în serviciul meu pe colegii care făceau pe grozavii, premianții, și o să-i frec toată ziua. Ce cred ei?"* Uite, în ziua următoare s-a liniștit. *„18 februarie. Pe mama au internat-o din nou la spital. Sunt singur acasă. Colegii nu știu ce bine e să fii singur..."*

Andrei continuă să citească. Figura lui Miteanu li se desena acum din ce în ce mai clar în fața ochilor. Izolat, închis în sine. Dornic să se afirme, să iasă din singurătate. Elev mediocru cu inteligență mediocră, dar în schimb ambiții mari. Fond moral, zero.

Copiii întâlneau pentru prima dată în viața lor un asemenea om. În cărți, da, citiseră despre caractere asemănătoare. Când le vezi aievea, este totuși întotdeauna o revelație.

— Prieteni, zise Andrei, închizând caietul, cred că acum am făcut cunoștință mai de aproape cu Miteanu.

— Trebuie să mergem la profesorul Onea, sau la Virgil, și să le povestim totul, propuse Ionică.

— Bine, poetule, dar mâine dimineață. Deocamdată, fuga la bunici! Trebuie să fie tare îngrijorați...

III

Profesorul Marius Onea se așezase pe un bloc spart, la mică depărtare de instalațiile ce se montau în aer liber, în mijlocul ruinelor. Trecuse de miezul nopții. În timp ce ultimele aparate mai soseau încă de la Institut, aici se începuse activitatea pe terenul pregătit de echipa de constructori. Silvia se afla în mijlocul celorlalți cercetători și, privind-o, profesorul se simți înduioșat.

Virgil se apropie de el.

— Nu vreți să vă odihniți puțin? îi propuse. Ați lucrat umăr lângă umăr cu noi, deși…

— Deși ce?

Proaspătul inginer căută un răspuns politicos, dar nu avu vreme să-l rostească.

— Vrei să spui, deși sunt atât de bătrân? Da, dragul meu, poți s-o spui, nu e rușine în asta. Sunt într-adevăr bătrân. Până acum nu i-am simțit, dar în clipa asta anii mă apasă din nou.

Silvia veni și ea lângă ei.

— Merge bine, tovarășe profesor! Suntem în termen! O să reușim!

Profesorul dădu din cap. Figura sa era inexpresivă. Ai fi zis că nu se bucură, că vestea îi este aproape indiferentă, deși el însuși inițiase această aprigă luptă cu timpul.

— Tovarășe Roșianu, vrei să mă ajuți puțin?

— Cu plăcere!

Virgil îi sări în ajutor, însă în același timp simți în gură un gust amar. De vreo două-trei luni, încă de când fuseseră împreună la mare. Silvia îi spusese pe nume. Și acum…

În apropierea șantierului opri o mașină. Paznicul arăta noilor veniți unde se afla profesorul. Onea îi văzu când ajunseră numai la doi pași de dânsul. Se ridică în picioare, se uită fix în ochii unuia din ei.

— După cum vedeți, murmură el, nu am reușit.

Cei doi oameni se întoarseră și priviră mai multe minute, în tăcere, peisajul dezolant al ruinelor. Dar, la mică distanță, optimismul, sub forma unei instalații noi, părea că se ridică din pământ. Siluetele montatorilor se desprindeau pe fondul negru al nopții, iluminate de razele crude ale reflectoarelor.

— Cred că ar trebui să prevedeți aducerea unei prelate, spuse cel pe care profesorul Onea îl vizitase numai cu o zi înainte. Dacă plouă, nu veți fi nevoiți să vă întrerupeți activitatea.

Profesorul Onea îl privea atent. Ce voia să spună?

— Deși, după mine, adăugă același om, prelata este inutilă. Dacă plouă, veți întrerupe ploaia, nu-i așa? De altfel, avionul care a fost trimis să aducă instalația de comandă meteorologică a sosit la aeroport seara.

— Dar de ce a fost adusă? întrebă Marius Onea, surprins.

— Probele s-au încheiat, declară, simplu, interlocutorul său.

Marius Onea își lăsă capul în jos. Așadar, totul s-a sfârșit. Marea sa descoperire a dat greș pretutindeni.

— Da, probele s-au încheiat. Acum, trebuie examinată problema construirii în serie a aparaturii, pentru a fi trimisă în toate punctele cheie. În sfârșit se va putea vorbi despre o agricultură științifică, pe baza unei meteorologii pre-comandate.

— Atunci... - murmură profesorul - atunci, în această privință, măcar, am făcut ceva? Și totuși, aici, unde aveam cele mai mari speranțe, am dat greș. Și nu știu dacă este prudent să continuăm experiențele în orice alt domeniu, atâta timp cât nu vom putea să controlăm fenomenele.

— Desigur, aveți dreptate. Concluziile anchetei vor arăta calea de urmat în viitor. Nădăjduiesc că veți găsi cauza catastrofei de astă-seară și că veți putea aplica un control strict. În orice caz, deocamdată urgența întâia este oprirea

fenomenelor. După aceea, vom analiza această nefericită întâmplare și vom vedea ce este de făcut.

Profesorul se apropie de balta circulară. Diametrul ei crescuse mult. Dar, în același timp cu progresarea acestui fenomen nefast, construcția instalației, care trebuia să-i pună frâu înainta și mai repede. Profesorul se îndreptă către montatori.

Tinerii lucrau de zor, cu mișcări sigure, colaboratorii săi de la Institut împreună cu electroniștii, electricienii, fizicienii veniți de cu seară. La ora aceasta, soțiile, frații, soții, surorile, prietenii, lor dormeau fericiți. Dar somnul nu era programat în noaptea asta pentru cei de aici.

Profesorul dădu câteva indicații precise, apoi lăsă privirea să se piardă în întunericul de dincolo de reflectoare. Mașina cu care veniseră cei doi oameni plecă și luminița roșie de la spate se pierdu repede în noapte.

— Da, desigur, toate merg bine, dar în fiecare clipă pe cel care va lucra la transagregare îl va pândi primejdia. Oricând, după ce ai apăsat pe un buton, în loc să apară procesul liniștit de transformare a stării de agregare, poate să se ivească o dezlănțuire de cumplite forțe. Ceea ce s-a întâmplat aici, s-ar putea oricând repeta. Nu, experiențele nu puteau continua.

Totul trebuia întrerupt. Până când fundamentarea teoretică va fi perfectă, până când explicația dezlănțuirii de astăzi va fi găsită.

CAPITOLUL DOUĂZECI

...în care principalele personagii își iau rămas bun de la cititor

...virtutea
să n-o îngropi în tine, lacom,
să n-o ascunzi,
ci-nflorită s-o-ntorci, cu prisos,
printre oameni.
Iar ei... te vor porecli om, frate, înaintaș,
adică, de fapt,
comunist...
*(*GEO DUMITRESCU: *„Doar așa să alergi”)*

I

Calculele cercetătorilor se dovediră foarte exacte: viteza de înaintare a fenomenului de transagregare, distanța de la centrul bălții și până la amplasamentul fixat pentru construirea aparaturii, totul fusese corect stabilit. De un singur lucru nu se ținuse seama și tocmai acesta avea să se răzbune, demonstrându-și importanța covârșitoare: neregularitățile terenului. Printr-o fisură a solului, provocată chiar de explozie, lichidul având proprietatea de a provoca transagregarea înainta, perfid.

Primul care observă aceasta fu Virgil. Pe la ora cinci dimineața, instalația era practic terminată..

Punerea sa în funcțiune trebuia să dureze încă cel puțin două ore, dar răgazul necesar corespundea programului dinainte fixat, ba chiar reprezenta un oarecare câștig de timp.

Virgil transporta un cablu de la stația de transformare când, în apropierea platformei pe care se găsea instalația, se împiedică de un bolovan ascuns în întuneric și căzu. Se ridică repede, scuturându-și hainele și constată că într-un mic șanț se găsea apă murdară. Se apropie să vadă mai bine, apoi, îngrozit, dădu înapoi. Nu era apă! Era chiar lichidul care, pătruns printr-o crăpătură, se scursese rapid până în apropierea imediată a fundamentului pe care se afla instalația de transagregare.

Virgil dădu imediat alarma. Nici măcar doi metri nu despărțeau lichidul de primele aparate. Doi metri, asta însemna, pentru viteza de împrăștiere a fenomenului, aproximativ patruzeci de minute, în cel mult patruzeci de minute trebuiau să acționeze. Altminteri, toate eforturile depuse până acum ar fi fost inutile, iar aparatura compromisă. Și era singura instalație de acest tip care mai rămăsese în picioare. Cealaltă, cea mare, fusese distrusă de explozie, iar aparatele folosite pentru experiențele meteorologice erau de alt tip, mult simplificate, neputând fi aplicate la solidificări.

Fețele oamenilor erau trase, sub ochi purtau cearcăne. Oboseala își spune cuvântul, chiar dacă entuziasmul te mână înainte. Totuși, când aflară știrea cea proastă, își înzeciră eforturile. Profesorul lucra alături de ei, de parcă i-ar fi dat cineva să soarbă din elixirul tinereții.

— Gata?

— Gata! zise Silvia, privind acele indicatoarelor.

Profesorul făcu legătura și îndreptă transagregatorul mobil asupra unui vas plin cu apă. Nu se observă nici o acțiune.

— Nu merge! spuse el.

Lichidul dușman ajunsese la două palme distanță de locul pe care se aflau.

— Să mărim intensitatea, spuse Barnea, ștergându-și nădușeala care i se aduna mereu pe frunte, în ciuda frigului.

Silvia învârti două butoane.

— Înclinările 5 grade și 28 grade, strigă ea.

— De ce nu și 15 grade? întrebă Barnea.

Profesorul ridică ochii. Într-adevăr, acestea erau direcțiile din care radiațiile aveau efectele cele mai intense și mai rapide.

— Am conexat! strigă Silvia, fără să-i răspundă.

Lichidul din pahar tresări și îngheță pe loc.

— Ura! făcu Barnea. Merge! Funcționează!

Profesorul, ajutat de Sebastian, plimbă transagregatorul mobil pe deasupra lichidului mereu în creștere, care formase acum un adevărat mic lac. O clipă, ai fi zis că nu are nici un efect. În scurtă vreme, însă, lichidul se umflă și se solidifică dintr-o dată. Peste întreaga suflare se așternu liniștea, în locul lacului, se afla acum o crustă cenușie de pământ, netedă ca în palmă.

Lăsând aparatul din mână, profesorul Onea privi îndelung suprafața aceea lucie pentru care lupta de aproape paisprezece ore fără întrerupere, apoi se întoarse spre Silvia, vru să-i spună ceva și își pierdu cunoștința.

II

Virgil o conduse pe Silvia, apoi se duse acasă, se spălă și se pregăti să se culce. Își promitea un somn fără vise. Profesorul fusese transportat la spitalul de urgență, unde se constatase că era vorba de o stare de epuizare nervoasă și nu de o boală gravă. Îi trebuia odihnă și atâta tot - afirmase medicul de gardă.

Virgil Roșianu privi ceasul de pe noptieră - era ora șase și jumătate dimineața - și refuză într-adins să întoarcă arcul soneriei. O să se trezească exact când o să vrea. Își puse pijamaua și se lungi în pat. După atâta încordare, relaxarea în camera călduță părea tot ce-și putea visa mai plăcut.

Dar nu, mai era ceva care trebuia neapărat visat. Silvia. Silvia Badea a redevenit fata din primăvară. Vara trecută, toamna nu mai sunt pentru ea decât umbre. Chiar dacă-și amintește vag că au fost adeseori împreună, aceasta nu însemnează nimic pentru ea.

— Trebuia să-i spui că o iubești, îl sfătui Virgil 2.

— Cum o să spui așa ceva unei fete pe care o cunoști doar de patru zile? Atâta însemnează, de fapt, pentru ea: patru zile, răspundea Virgil 1, posomorât.

— Dar pentru tine sunt atâtea luni! Nu te sfii! Încearcă!

Virgil se răsuci în pat. E ușor să spui „dormi”, dar mai greu s-o și faci așa, la comandă.

Oboseala avu totuși ultimul cuvânt. Pleoapele i se închiseră și se scufundă în dulcea neștiință a somnului - când, deodată, îl văzu pe Dragu Caraman, înarmat cu un ciocan pneumatic. Apropiindu-se cu un zâmbet răutăcios pe buze, Caraman zise:

— Nu vă supărați, am puțină treabă. Aș vrea să perforez sub podeaua dumneavoastră.

— Bine, dar ce căutați aici? protestă Virgil.

— Pe Silvia. Am fost informat că se ascunde în subsol. Numai o clipă!

Și Caraman începu să perforeze. Mașina duduia îngrozitor, dar aceasta nu-l turbura pe Dragu care, cu o mână ținea ciocanul pneumatic, iar cu cealaltă o carte cu piese de teatru, din care studia un rol.

— Tovarășe, eu nu permit așa ceva! strigă Virgil, gândindu-se că Dragu avea s-o descopere pe Silvia, ascunsă într-adevăr în subsol, și o să i-o ia.

Sări din așternut, năpustindu-se asupra intrusului și se trezi pe podea, cu piciorul prins sub tăblia patului. Înjură de zor, aprinse lampa, își frecă glezna și își dădu seama că de fapt zgomotul făcut de pickhammer nu încetase. Cineva bătea tare la ușă.

Se ridică enervat și se îndreptă spre intrare. În fața lui se aflau, în ordine, Țup, Andrei, Gabi și Dan.

— V-am trezit cumva din somn? întrebă politicos Andrei.

Virgil se sili să zâmbească și-și frecă ochii.

— Nu-i nimic, intrați, mormăi el. Ce v-aduce la mine?

— Am descoperit ceva important. Știți, uzina- pilot…

Virgil îi privi, deodată treaz.

— Ce-i cu uzina-pilot? Ce s-a mai întâmplat?

Își aminti în aceeași clipă că Andrei nu putea ști nimic despre catastrofă.

— Este în primejdie, zise băiatul, temându-se că termenul întrebuințat era cam „tare”.

S-ar fi așteptat ca eventual Virgil să râdă de el, dar nu ca acesta să tresară emoționat și să se așeze cu greutate pe scaun, de parcă i-ar fi luat într-adevăr în serios cuvintele.

— Ce te face să spui asta?

— Acolo lucrează unul… Vasile Miteanu?

— Da, zise Virgil repede, dar… și își mușcă buzele.

— Dar ce?

— Nimic.

Nu putea să-i spună despre moartea îngrozitoare a acestui om.

— Ați vorbit vreodată cu Miteanu despre mine?

— Nu, răspunse Virgil, mirat. Nici nu-l cunoșteam prea bine.

Întrebuințase timpul trecut al verbului, dar copiii nu observară.

— Trebuie să știți că acest Vasile Miteanu este cel care mi-a furat mie, în primăvară, blocul din material X.

Virgil dădu din umeri, neîncrezător.

— Nu se poate!

— Tot el, continuă Andrei, netulburat, a pus mâna pe caietele tovarășei Silvia Badea. El este cel care pândea casa Silviei în primăvară. El a vărsat pe trotuar metalul lichid furat de la uzina-pilot. Iar dovada tuturor acestor fapte o am.

Virgil se ridică de pe scaun.

— Măi copii, voi îmi aduceți la cunoștință niște lucruri de necrezut. Nici nu știu dacă visez sau nu. În orice caz, dacă-i adevărat, atunci vestea voastră mă bucură. Vi se pare ciudat? O să înțelegeți îndată. Până una, alta, vă rog să mă așteptați puțin, simt că pic de pe scaun.

Își spălă fața cu apă rece, puse de o cafea și se întoarse, pentru a asculta toate amănuntele asupra descoperirilor făcute de *„Clubul Detectivilor Amatori*”, cum își spuneau ei. La sfârșitul istorisirii, declară:

— Veniți cu mine! Problema asta este mult mai serioasă decât credeam! Mai sunt și alții care trebuie să afle.

În după-amiaza aceleiași zile totul era cunoscut. Percheziția efectuată acasă la Miteanu scoase la iveală atât caietele Silviei, cât și blocul de material X, și notele extrase din diferite cărți de specialitate. De asemenea, ancheta scoase la iveală și modul cum izbutise să se strecoare *„Aventureanu*” în uzina-pilot - prin falsificarea unor acte de școlarizare.

— Va să zică, n-am rătăcit eu caietul Silviei! exclamă Barnea, fericit, în timp ce încerca zadarnic să aprindă țigara pe care, de fapt, uitase s-o pună în gură. Vedeți, nu sunt chiar atât de distrat cum se spune!

— Așadar, diamante artificiale! murmură Virgil. Ce idee!

Profesorul Onea, în camera căruia se aflau adunați o bună parte din eroii întâmplărilor noastre, dădu din cap.

— Nici măcar nu era o idee proastă. Dacă ne-ar fi expus-o, probabil că am fi colaborat la realizarea ei. Diamantele au atâtea utilizări industriale! Nu, idea nu era rea. Scopul însă…

— Nu l-am cunoscut bine pe Miteanu, zise Virgil, care avusese în ultimul timp parte de cel mai mic număr de ore de somn dintre toți cei prezenți. Nu l-am cunoscut bine, dar - de ce să nu mărturisesc - am fost la început plăcut impresionat. Voia - spunea el - să cunoască munca în acest domeniu, direct, participând cu propriile-i mâini.

— Încă de la început, scopul său era să se folosească personal de această descoperire. Pentru a deveni un „om mare”! Adică, în echivalența sa, un om bogat, spuse profesorul.

— Pietre prețioase, pe care voia să le schimbe în bani mulți, după modelul oferit de numeroasele cărți de aventuri polițiste cu care se hrănea zi de zi, zise reprezentantul miliției.

— Indigestia i-a fost fatală! constată Barnea și aceste cuvinte finale constituiră necrologul lui Vasile Miteanu, alias *Vasilică Aventureanu*.

— Cred că problema cauzelor catastrofei se poate explica ușor, spuse Silvia.

— Problema cauzelor catastrofei? întrebă Barnea. Ce vrei să spui?

— Cu alte cuvinte, cum a produs Miteanu această catastrofă.

— Probabil că a intervenit în ordinea manevrelor, a făcut ca totul să acționeze în regim maxim... își dădu cu părerea Sebastian.

Profesorul înălță din umeri.

— Mi-am pus întrebarea dacă aceasta a fost cauza. Nu uita că am experimentat multe variante până să ajungem la rezultate bune și totuși niciodată nu ni s-a întâmplat să ajungem la un proces continuu de transagregare.

— Dar o explozie s-a mai produs totuși, odată, zise liniștită Silvia Badea. Atunci când eram eu de serviciu, într-o după-amiază.

Toate privirile se îndreptară asupra ei.

— M-am gândit mult la ceea ce s-a întâmplat atunci, continuă fata. Acum știu. Este vorba despre înclinația 15. Închisesem toate sursele de radiații, afară de aceea reprezentând înclinația numărul 15. Apoi, am lăsat-o să funcționeze în continuare. Radiațiile venite din această direcție au dus la apariția proprietăților explozive!

— La posibilitatea descătușării energiei din materie… murmură Barnea.

Profesorul își aprinse pipa, trase câteva fumuri, o puse pe masă.

— Da, da. Lucrurile se limpezesc. Este adevărat, nu vom afla niciodată ce a făcut exact Miteanu și cum a declanșat catastrofa. Dar știm mai bine cum să ne comportăm în fața acestor fenomene încă noi, încă puțin cunoscute. Trebuie să vă fac o mărturisire.

Toată lumea îl asculta cu răsuflarea tăiată. Profesorul știa să vorbească. Fără nici o premeditare, te făcea să-i urmărești cuvintele, cu sentimentul că dacă scapi unul din ele suferi o pierdere ireparabilă. De astă dată, însă, atenția era dublată și de însemnătatea cuvintelor pe care le rostea.

— Am crezut, zise Onea, că toate cercetările noastre vor fi înmormântate. În fața pericolului existent, eram ferm hotărât să nu mai admit continuarea lor până când nu se vor fi cumulat suficiente date teoretice și practice…

— Mulți, mulți ani… murmură abătut Sebastian Barnea.

— Da, mulți ani. Dar, pe rând, îndoielile mele încep să se spulbere. Cu ajutorul *„clubului detectivilor amatori*”, condus de Andrei…

— Prezent! zise acesta, ridicându-se în picioare.

— …Am aflat o serie de detalii prețioase. Pe de altă parte, Silvia, revenită în mijlocul nostru, după o absență atât de lungă, mi-a adus chiar adineaori o informație esențială.

— Și credeți că…? începu Barnea.

— Vom consacra câtva timp, în laborator, cercetărilor îndreptate în special în scopul descoperirii efectelor nocive

și combaterii lor, zise profesorul. Este posibil ca amnezia pe care a suferit-o Silvia să se fi datorat fenomenelor petrecute în după-amiaza exploziei, activității intense a anumitor radiații asupra organismului ei. Poate că și starea de anemie se poate explica în același fel, de data aceasta ca o acțiune întârziată. Trebuie să cercetăm și modul în care se produc fenomene violente, de tipul exploziilor și cum pot fi ele evitate. Dar nu mai avem dreptul să întrerupem sau să întârziem aplicarea acestor fenomene în practică. Le-am văzut numai puțin timp la lucru, dar ne-am dat seama: ele ușurează munca oamenilor, aduc recolte în plus, sunt roboții noștri. Și energia atomică este periculoasă, dar cu toate acestea este utilizată din plin. Atâtea substanțe sunt dăunătoare și totuși chimiștii le manipulează zi de zi. Problema importantă este să știi să stăpânești aceste forțe, să nu le scapi din mână. Iar noi vom ști!

III

În aceeași seară, *„Clubul Detectivilor Amatori”* se autodizolvă.

— Consider, spuse Andrei, în discursul său final, că scopul clubului nostru a fost atins. Activitatea sa a fost scurtă, dar fructuoasă.

— După cum spunea Cristofor Columb, după ce a trecut oceanul, iată-ne ajunși cu bine pe țărm! zise Dan.

— După cum spunea maică-mea, când i-am povestit toate astea, detectivi vă trebuie vouă? Marș la școală! spuse Gabi.

— După cum ziceam eu, continuă Ionică,

„de sub alba-nvolburare a întâmplărilor ca-n vis,
n-o să ne mai fie frică nici de vulturi, nici de-abis”.

— Ham! Ham! comentă critic Țup.

Tot în aceeași seară, plecați amândoi de la profesorul Onea, Silvia Badea și Virgil Roșianu pășeau, încet, pe stradă.

— Lucrurile s-au limpezit, spuse ea.

— Viața continuă, zise el. Știți, m-am gândit dacă este bine să vă spun…

— Un moment! îl întrerupse Silvia. Probabil că nu mai văd bine.

— Cum asta? întrebă alarmat Virgil.

— Cine mai este cu noi? întrebă fata.

— Cine mai…? Nimeni, cine să fie! exclamă Virgil, cu gândul la o nouă formă de turburare mintală.

— Atunci, rogu-te, pentru ce întrebuințezi persoana a doua plural? Sau crezi că am uitat cu desăvârșire zilele petrecute împreună, la mare?

— Silvia, exclamă fericit Virgil.

Pe cerul, în sfârșit, limpede, stelele licăreau puzderie. Pe sub ploaia palidă de lumină cosmică, în parcul mic de la colțul străzii unde locuia, Silvia pășea încet, la brațul lui Virgil, călcând peste covorul moale al frunzelor foșnitoare.

— Ești primul om pe care l-am invitat în casa mea albă, din vârful dealului verde, șopti ea, în încheiere. Știi, acolo iarba rămâne verde tot anul. Din ianuarie și până în decembrie.

— M-am îndrăgostit atât de mult de căsuța ta albă, încât mi-e teamă că n-o s-o mai părăsesc niciodată. O să trebuiască să mă înscrii la spațiul locativ. Nu trebuia să mi-o arăți.

— Dacă-mi promiți că ai s-o iubești mereu, te las să rămâi acolo cât vrei.

— O mie de ani! strigă Virgil.

Silvia râse încet.

— Peste o mie de ani, murmură ea, vânturile, ploile, înghețurile, arșița vor fi măcinat-o de mult. Iar despre mine n-o să-și mai amintească nimeni.

— Nici acum nu știu despre tine mai mult decât vreo treizeci sau patruzeci de oameni. Și nu cred că despre fiecare om care trece pe stradă au aflat mai mult de cincizeci sau o sută de oameni. I-ai putea vârî în cel mult două sau trei autobuze. Îi vezi trecând? Băiatul de colo, cu mingea de volei în mână. Are vreo paisprezece ani. Două autobuze sunt suficiente. Colegii săi cu care a parcurs alfabetul, vreo zece prieteni de aceeași vârstă care locuiesc prin vecini, rudele apropiate. În urma lui, pășește un bărbat cu tâmplele albite, care caută cu grijă locul pe care să-și sprijine piciorul, apăsând pe bastonul cu mânerul tocit. Hm… un autobuz îi ajunge. Supraviețuiesc, încă, doar câțiva din vechii lui prieteni. Are doi copii care i-au dăruit cu totul cinci nepoți. Mai sunt alte câteva rude care-și amintesc de el o dată pe an.

Silvia se cutremură.

— A, dar iată un bărbat care pășește cu siguranță, cu un pas alert. Pe fața lui citești melodia veselă pe care și-o cântă. Pentru el vor fi necesare mai multe vehicule. Colegii lui de la birou, foștii colegi de la școală și facultate, fetele pe care le-a cunoscut, băieții cu care a făcut sport, vecinii și mai cu seamă vecinele… da, da, multe mașini. Dar numărul acesta mare de oameni nu trebuie să te înșele. Oameni care-l cunosc, da. Dar prieteni? Doi, trei, patru, cel mult zece. Dar, ce spun! E vorba de oameni care să rămână alături de tine, și la bine și la rău.

…Și iată-l și pe profesorul Onea. Autobuzul său este plin. Și în urmă sosesc multe altele. Sunt încă pierdute în ceață… dar vor apare, fii sigură. Aparțin celor ce vor trăi peste o sută, două sau și mai mulți ani.

— O să-și mai amintească de el atât de mulți oameni?

— Poate că numele său va fi cunoscut de puțini. Dar de realizările sale o să se folosească mulți, foarte mulți. Ei vor

fi pasageri nu numai în autobuzele profesorului Onea, ci și în ale tale, ale mele, ale noastre. Fără să ne pomenească numele. Știi, cânți o melodie și nu-i cunoști autorul. Dar melodia rămâne.

— Și autobuzul tău? Cum arată?

În întunericul în care, pe fondul obscur al frunzișului, defilaseră personajele descrise de Virgil, acesta zări un ultim vehicul apărând, cu farurile aprinse.

— Cum să arate? Fuge. Și eu alerg după el gâfâind, doar-doar o să-l prind din urmă.

Silvia râse.

— Fiecare din noi răspundem pentru pasagerii autobuzelor noastre.

— Deocamdată, dacă vrei, eu îți sunt pasager sigur, spuse Virgil. Pe viață.

Așteptă cu nerăbdare răspunsul Silviei.

— Locul de lângă mine este liber, zise ea încet, dar lui i se păru că a plouat cu nestemate.

…A doua zi, spre prânz, când se întorcea de la școală, Andrei zări pe trotuar, răsărit nu se știe de unde, un bolovan de culoare roșiatică. Se aplecă, îl examină cu atenție și-l vârî în servietă.

— Cine știe ce mai iese și din asta! murmură el și se îndreptă, grăbit, spre casă.

versiune eBook [1.0]
1 oct. 2018

Redactor responsabil: **HERTA SPUHN**
Tehnoredactor: **MARIANA PUȘCAȘU**
Coperta de **SABIN BĂLAȘA**

Dat la cules 11.09.1964. Bun de tipar 24.11.1964. Apărut 1964.
Comanda nr. 6276. Tiraj 25.120.
Hârtie tipar sul de 50 g/m², 540×840 116
Coli editoriale 11,03. Coli de tipar 15,5. A.T. 7814.
C.Z. pentru bibliotecile mici 8R-93.

Tiparul executat sub comanda nr. 40.705 la
Combinatul Poligrafic,,Casa Scînteii”,
Piața Scînteii nr. 1, București - R.P.R.